

PS II
40.

CALENDARIUL ROMÂNULUI

pe

anul comun dela Christos

1907

Anul al XIX-lea

Prețul 50 bani (25 cr.)

Caransebeș, 1906

Editura și tipăriul Tipografiei și Librăriei diecesane.

IOSIF STIC

croitor de revere

Caran

= Preste drum de r

Se recomandă domniilor înalte că
și p. t. public pentru facerea de tot
felul de

Haine bărbătești

...ele mai bune stofe din țară și străinătate, care
...ana se află în deposit în mare mulțime de ales
...pă fasonul cel mai nou, asigurând un serviciu
prompt și real.

**Comandă din afară
se efectuează repede.**

Afară de aceea își recomandă bine-
sortatul său deposit de *măntale* pentru
bărbați și pentru *băieți*, *paltone*, *mikado*,
pardesiuri și *bunzi*; *rënduri haine* pen-
tru bărbați și pentru băieți în toate
calitățile.

**Tot ceea-ce se vinde, se vinde cu
prețul fabricii.**

a n

P
~~14/1007~~

PS. II. 40

Calendariul Românului

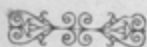
pe

anul comun dela Christos

1907

Anul al XIX-lea

Prețul 50 bani (25 cr.)

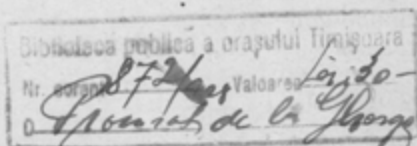
BIBLIOTECA CENTRALĂ
A REGIUNII BANAT

D. 1392

Caransebeș

EDITURA ȘI TIPARIUL TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECESANE
1906

CRONOLOGIE

pe anul 1907

	Anii
Dela facerea lumii după socotéla bisericeii nóstre	7415
Dela facerea lumii după socotéla bisericeii apusene (romano-catolice)	6620
Dupá c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5911
Dupá calculul comun	5890
Dupá calculul nou al evreilor	5667
Dela fondarea Romei (dupá Varro 24 Aprile 753 înainte de Christos)	2660
Dela mórtea lui Alecsandru cel Mare	2238
Dela îndreptarea calendariului iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1952
Dela nascerea Domnului nostru Iisus Christos	1907
Dela răsipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1838
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub împ. Traian	1802
Dela cel dintâiu sinod a tótá lumea din Nicea	1582
Dela căderea imperiului roman de apus (dupá ce a stat 1231 de ani, întâmplată în 476 după Christos)	1430
Dela desbinarea bisericeii apusene de cea resăriténá	854
Dela reîntemeierea statului țerei românesce prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	617
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș	562
Dela aflarea artei tipografice	465
Dela luarea Constantinopolului de Turci	453
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	415
Dela reformațiunea lui Luther	390
Dela căderea Ungariei la Mohaci	381
Dela desrobirea limbei române de cea slavoná prin întâia carte română	336
Dela aflarea mașinelor cu abure	208
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	207
Dela nascerea Maiestății Sale c. și ap. r. Francisc Iosif I (18 August 1830)	77
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	59

Dela domnia Maiestății Sale c. și apostolice r. Francisc Iosif I (2 Decembre 1848)	59
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	43
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 Decembre 1864)	43
Dela sancționarea Statutului organic (16/28 Maiu 1869)	38
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, acum Maiestății Sale regelui Carol I.	41
Dela mărtea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iuniu 1873)	33
Dela proclamarea independenței României	30
Dela recunoscerea independenței Romaniei de către puteri	28
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I. la 14 Martie 1881	26
Dela încoronarea regelui României Carol I. (10 Maiu 1881)	26

Date cronologice pe anul 1906

Litera pascăliei	6
Ciclul luni	5
Temelia luni	28
Ciclul sôrelui	23
Mâna anului	7

Serbătorile și alte zile schimbătoare de peste an

Nasc. Dlui nostru Christos, Marți, mâncare de carne 9 săptămâni.
 Triodul se începe în 11 Februarie.
 Lăsatul de carne în 25 Februarie.
 „ „ brânză în 4 Martie.
 Bunavestire, Duminecă a 3-a săptămână din Post.
 Sfintele Paști, în 22 Aprile.
 Înălțarea Domnului, în 31 Maiu.
 Dumineca Rosaliilor, 10 Iuniu.
 Postul SS. Apostoli 1 săptămână și 4 zile; (lăsatul de carne 17 Iuniu) ziua lor Joi.

Posturile în biserica resăritenă dreptmăritore

1. Zilele de Mercuri și Vineri de preste an. — 2. Ajunul Botezului 5. Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 5 Martie până 22 Aprile. — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 17 Iuniu—28 Iuniu. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14. August. — 6. Tăierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua Crucii 14. Septembrie. — 8. Postul Crăciunului din 15 Novembre până 24 Decembre.

Deslegarea postului

Mercuri 3 Ianuarie
Mercuri 14 Ianuarie
Vineri 16 Ianuarie
Mercuri 25 Aprile
Vineri 27 Aprile

Mercuri 13 Iunie
Vineri 15 Iunie
Mercuri 26 Decembre
Vineri 28 Decembre

Săptămâna brânzei: 26 Februarie—4 Martie; deci deslegare la ouă
și brânză: Mercuri 28 Februarie, Vineri 2 Martie.

Semnele ceresci și caracterul lor:

Sórele și celelalte planete

Sórele	☉
Mercurie	☿
Vinerea	♀
Pământul	♁
Marte	♂
Vesta	♄
Junone	♃
Palade	♅
Cerere	♁
Joie	♆
Saturn	♄
Urania	♁

Douăsprezece zodii ale ceriului

Berbecel	♈	
Taurul	♉	
Gemenii	♊	
Racul	♋	
Leul	♌	
Fecióra	♍	
Cumpena	♎	
Scorpi	♏	
Săgetătorul	♐	
Căpriorul	♑	
Udătorul	♒	
Peștii	♓	

Însemnare. S. însemnéză Sfânt; SS. Sfinții; P. séu Păr
Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioșa; CC. PP. Cuvioși
Părinți; Ca. m. Cuvioșa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira
(Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sântii Apostoli; Archep. Aep.
Archiepiscop; Ep. Episcop; Archid. Archidiacon; Pat. Patriarh; MM.
Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Muceniță); Mii
Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc);
Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu
de minuni; Ad. m. Aducerea mōștelor; G. d. a. Gură de aur;
inv. învieri; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă . . . . . ☾
Pătrariul întéiu . . . . . ☾

Lună plină . . . . . ☽
Pătrariul din urmă . . . . . ☽

ȶilele Sēpt. ȶilele Sēptēmānii.

Veđi: Sērbătorile cele însemnate cu (+) roșie sūnt sērbători
împērătesci, érá cele cu (+) négră sūnt sērbători bisericesci.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Gerariu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Luni	1	(†) Taer. impr.; Vas. c. M.	14	Felix	♊	7.49	4.28
Marti	2	C. P. Silvestru	15	Maurus	♋	7.48	4.30
Merc.	3	Pr. Malachia; M. Gordie	16	Marcel	♌	7.47	4.31
Joi	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teotist	17	Antonie pust.	♍	7.47	4.32
Vin.	5	Mii Teopemt, Teona; Ca Sinclitica	18	Prisca	♎	7.46	4.33
Sâm.	6	(†) Botezul Domn. n. I. Ch.	19	Canut	♏	7.45	4.35

Dumineca după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12—17: „În vremea aceea auzind Iisus . . .”
Ioan c. 1, v. 29—34: „În vremea aceea vădută-a Ioan pre Iisus . . .”; ev. inv. 11; gl. 8.

Dum.	7	(†) Sob. S. Ioan Botez.	20	Fab. și Seb.	♐	7.44	4.37
Luni	8	Ca m. Dominica; C. George	21	Agnes	♑	7.44	4.38
Marti	9	M. Polieuct	22	Vincentiu	♒	7.43	4.39
Merc.	10	P. Grig. Ep. Nisiei C. Dometie	23	Logod. Mariei	♓	7.42	4.41
Joi	11	C. P. Teodosie	24	Timoteiu	♑	7.41	4.42
Vin.	12	Ma Tațiana	25	Întorcerea lui Pavel	♒	7.40	4.44
Sâm.	13	Mii Ermil și Stratonice	26	Policarp	♓	7.39	4.45

Dumineca Leproșilor, Luca c. 17, v. 12—19 (cea din Dumineca a 29-a din Evang.) „În vremea aceea intrând Iisus într'un sat . . .”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	14	CC. PP. uciși în Sinai și Rait	27	Ioan Chrisost.	♑	7.37	1.47
Luni	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	28	Carol cel Mare	♒	7.36	4.48
Marti	16	Inch. cinst. Iant al Ap. Petru	29	Francisc Sal.	♓	7.35	4.50
Merc.	17	C. P. Antonie cel Mare	30	Martina	♑	7.34	4.52
Joi	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.	31	Petru N.	♒	7.32	4.54
Vin.	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	1	Febr. Ignat.	♓	7.31	4.56
Sâm.	20	C. P. Eutimie cel mare	2	(†) Int. Domn.	♑	7.30	4.58

Dumineca Orbului, Luca c. 18, v. 35—43: (cea din Dumineca a 31-a după Rusalii) „În vremea aceea a fost când s'a apropiat Iisus de Ierichon, un orb ședea lângă cale . . .”; ev. inv. 2; gl. 2

Dum.	21	C. P. Macsim; M. Neofit	3	Blasius	♑	7.28	5.00
Luni	22	S. Ap. Timot.; M. Anastasie	4	Veronica	♒	7.27	5. 2
Marti	23	Mii Climent și Agatangel	5	Agata	♓	7.26	5. 3
Merc.	24	Ca maică Xenia	6	Dorothea	♑	7.25	5. 5
Joi	25	(†) Grig. Teol. Aep. Const.	7	Romuald	♒	7.24	5. 6
Vin.	26	C. P. Xenofont	8	Ioan	♓	7.22	5. 8
Sâm.	27	(†) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a.)	9	Apolonia	♑	7.20	5.10

Dumineca lui Zacheu, Luca c. 19, v. 1—10: (cea din Dumineca a 32-a după Rusalii) „În vremea aceea trecea Iisus prin Ierichon . . .”; ev. inv. 3; gl. 3.

Dum.	28	C. P. Efrem Sirul	10	Scholastica	♑	7.18	5.12
Luni	29	Aduc. mōst. S. Ignatie	11	Desideriu	♒	7.17	5.13
Marti	30	(†) SS. Tr. Ier. Vas. Grig. Ioan	12	Eulalia	♓	7.15	5.14
Merc.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	13	Ecaterina	♑	7.13	5.16

Petersen Eugen - Traian's Dakische Krieger vld. Leipzig 1899, 1903.
 C Cichorius Die Reliefs der Traianssäule Berlin 1896/1900
 Ianuarie. 2 vol text planchet, 2 vol.

Lugurien

Povete economice

Putra Răz. 2 vol. Că până, ca locurile altundă, nu-ți pînă în munte. Dregi
 unelte de economie, ca așu avînd timp, poți să stai lângă măestru, ca să
 lucrezi la lucru de trebă. Vitelor dă nutreț învîrstat, că-i pînă și mistue
 bine. Numără săptămînile pînă la Sîn-George și vezi cum stă. Curățește pomii de
 mușchi și crengi uscate și pe timp umed de iarnă, razele cu
 amestecătură de balegă, pămînt cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună nău
 cu lopata grămizi în jurul pomilor. Astfel umpli pămîntul de umezală și faci pomii
 să-ntîrzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile
 putrede.

16 charpe de lână
 5 - de pînă
 2 - mari

Prevestirea timpului:

Până la 13 ninsore și timp furtunos, ger; 14—20 zăpadă, vînt și frig; dela
 21 pînă la 29 cîteva zile plăcute; în 30 și 31 timp furtunos.

Passive. pe 207.

Ranschburg

Notițe:

8757

27.44 =

Otto Harenovitz Mark. 11.20. := 10.40

Simmel & Comp. -- 4.10 Mark. 5.10.

Sinbay - ruga platy 20K.

Lidelt - - - - - 21.60.

Academia Uzurarea ... 22.82.

Krafft. 1/4 II 907. 48.60.

4.50.

Lugojana 29 April -

100 -

Tribuna 15 cor. 3/16 a dat 60 corone.

187 54

Active Braniste cont - 6Kod

Allexis - - - - - 58.

Radulescu Sofia

Craiova - platit 45.

Marta 33 +

Turn. Josen. April 7.78

Apel 33 +

20 ani 15. a 4 ca 10. - 340

66 -

Belai Temesvor. 1/58.
 300

Recapitulatie Aug 908 pe 207.

Februarie,

are 28 zile

Diua are 11 și noptea 13 ore

Faur.

săpt. Zilele	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele resare	apune
Joi	1	S. M. Trifon	14	Valentin		7.11	5.17
Vin.	2	(†) Întempiarea Domnului	15	Faustin		7. 9	5.19
Sâm.	3	S. și drept. Simeon; Pr. Ana	16	Iuliana		7. 7	5.21

Dumineca Cananeencei, Mateu c. 15, v. 21—28: (cea din Dumineca a 17-a după Rusalii) „În vremea aceea intră Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului...”; ev. inv. 4; gl. 4

Dum.	4	C. P. Isidor	17	Constanția		7. 6	5.22
Luni	5	Ma Agatia	18	Flavian		7. 5	5.24
Mărti	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	19	Conrad		7. 3	5.26
Merc.	7	C. P. Part. Ep. Lampsac.	20	Eleuteriu		7. 1	5.28
Joi	8	M. M. Teodor Stratilat	21	Eleonora		7. 5	5.29
Vin.	9	M. Nichifor	22	Petru C.		6.58	5.30
Sâm.	10	Sânțit. M. M. Haralampie	23	Romana		6.56	5.32

Triodul, Dumineca Vameșului și Fariseului; Luca a 16, (cea din Dumineca a 33-a după Rusalii) c. 18 v. 10—14 „Dis-a D-1 pilda acăsta: „Doi oameni s'au suit în biserică să se roge...”; ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	11	M. Vlasie	24	Matia ap.		6.55	5.33
Luni	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant.	25	Valburga		6.53	5.35
Mărti	13	C. P. Martinian	26	Alexandru		6.50	5.37
Merc.	14	C. P. Auxentie	27	Leandru		6.48	5.39
Joi	15	Apost. Onisim	28	Romanus		6.47	5.40
Vin.	16	M. M. Pamfilie	1 Mart.	Albin		6.45	5.41
Sâm.	17	M. M. Teodor Tiron	2	Simpliciu		6.43	5.43

Dumineca Fiului răstăcit, Luca c. 15 v. 11—32: „Dis-a Domnul pilda acăsta: Un om avea doi feciori...”; ev. inv. 6; gl. 6.

Dum.	18	P. Leon	3	Cunigunda		6.41	5.44
Luni	19	Apostolul Archip	4	Casimir		6.39	5.46
Mărti	20	C. P. Leon Ep. Cataniei	5	Eusebiu		6.37	5.48
Merc.	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	6	Frideric		6.35	5.49
Joi	22	Afl. mōst. SS. Mi din Eug.	7	Toma Acuin.		6.33	5.51
Vin.	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	8	Ioan		6.31	5.52
Sâm.	24	(†) Afl. cap. S. Ioan Bot.	9	Francisca		6.29	5.54

Dumineca lăsatului de carne, Mateu c. 25, v. 31—46 „Dis-a Domnul: Când va veni Fiul omului întru mărirea sa...”; ev. inv. 7; gl. 7.

Dum.	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	10	Cei 40 mart.		6.27	5.55
Luni	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	11	Eracliu		6.25	5.57
Mărti	27	C. P. Procopie mărturisit.	12	Grigorie		6.23	5.59
Merc.	28	C. P. Vasilie mărturisit.	13	Rosina		6.21	6.00

Februarie.

Povețe economice:

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și împrăștie gunoiu, ca pe când se desghetă zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum nouă împrejurul pomilor. Curățește livețile de mușinție, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș sămănă erbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe nouă, căci cele de a fâta perd mielul. — Țr' celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mēdă-și a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed, până la folosință. Sfirșesc curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curățește altoii mai tēneri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadnita și sămănă țeler, cēpă, sălată, cālărare, crăstăveji și altele, pe cari le vei apēra prin un acoperemēt în contra ge

Prevestirea timpul.

La început timp furtunos; până în 11 timp întunecat, zăpadă și ger; dela 12 până la 19 timp întunecos, cēță apoi plōie; 20—27 plăcut, apoi schimbăcios.

Notițe:

- Andronescu. Virgil Organizatis comunelor n
provinciei Dacia Traiana Constanti 1905
iul 82 22 pg —
Paroan V. Organizata Provinciei Dacia Traiana. Dec 906
1152
Meta - Nitia (Eva - M)
Milecu Racovitia / Land. - la Savat Sicut. X
Popescu T. G. Nitia n operele lui Dimitrie Bolintineanu
Dec. 1876. 122 pg 32 — i. l. c.
Nicolaescu H. Documente Slavo-Române. Dec 1905.
Ovid Densusianu Victor Nois I —
Dragomirescu Petre Incercări literare asupra
traducerilor cântărilor de ritual în biserica românească
București 1876. —

Martie,

are 31 zile.

Țiua are 12 și noptea 12 ore

Germenar.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Joi	1	Ca Mă Eudochia	14	Matilda		6.19	6. 1
Vin.	2	M. Teodot Ep. Chirinie	15	Longin		6.17	6. 3
Sâm.	3	Mii Eutropie. Cieonic, Vasilisc	16	Heribert		6.15	6. 5

Duminea lăsatului de brânză, Mateiu c. 6, v. 14—21; „Dis'a Domnul: De veți ierta omenilor greșele lor...”; ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	4	C. P. Gherasim	17	Gertruda		6.13	6. 6
Luni	5	M. Conon	18	Eduard		6.11	6. 7
Mărți	6	SS. 42 M. din Amorea	19	Iosif		6. 9	6. 9
Merc.	7	Mii Vas., Efrem, Capit. Eug.	20	Nichita		6. 7	6.10
Joi	8	C. P. Teofilact mărturis.	21	Benedict		6. 5	6.12
Vin.	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	22	Paulina		6. 2	6.13
Sâm.	10	M. Codrat	23	Victorin		6.	6.15

Duminea a 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 43—51; „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 9; gl. 1.

Dum.	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	24	Dum. Floriilor		5.58	6.16
Luni	12	C. P. Teofan mărturisit.	25	(†) Bunavest.		5.56	6.17
Mărți	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Cons.	26	Emanuil		5.54	6.19
Merc.	14	C. P. Bened., M. Alexandru	27	Rupert		5.52	6.20
Joi	15	M. Agapie	28	Guntram		5.50	6.22
Vin.	16	M. Sabin și Papie	29	Vin. Pat. Eust.		5.48	6.23
Sâm.	17	C. Alexie omul lui Ddeu	30	Cuirin		5.45	6.25

Duminea a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1—12; „În vremea aceea intrat-a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 10; gl. 2.

Dum.	18	P. Chiril Aep. Ierusalimului	31	(†) Paștile		5.43	6.26
Luni	19	Mii Chrisant și Darie	1	Apr. Lunea Paștilor		5.41	6.28
Mărți	20	CC.PP. uciși în mân. s. Sava	2	Francisc P.		5.39	6.29
Merc.	21	C. P. Iacob Ep. și mărt.	3	Cristian		5.37	6.30
Joi	22	M. Vasilie Preotul	4	Isidor		5.35	6.32
Vin.	23	C. M. Nicon și învățac. lui	5	Vincențiu		5.33	6.34
Sâm.	24	C. P. Zacharia	6	Sixtus		5.31	6.35

Duminea a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34—38; „Dis'a Domnul: Cei ce voesc să vină după mine...”; Luca c. 1, v. 24—38; „În zilele acelea îngreacă a Elisaveta femeia Zahariei...”; gl. 3.

Dum.	25	(†) Bunavestire	7	Herman sava		5.29	6.37
Luni	26	(†) Sob. m. m. voevod Gavril	8	Dionisie		5.27	6.38
Mărți	27	S. mă Matrona din Tesal.	9	Maria		5.25	6.39
Merc.	28	C. Stefan f. d. m.	10	Ezechiel		5.23	6.40
Joi	29	C. P. Marcu Ep.	11	Leon		5.21	6.42
Vin.	30	C. Ioan Scărariul	12	Juliu		5.19	6.43
Sâm.	31	C. P. și f. d. m. Ipatie Ep.	13	Hermenegild		5.17	6.44

Martie.

Povețe economice:

Sămână grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpéză locurile de lucernă și trifoiu sămănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre sămănăturile tomatice, ce au esit rari, aruncă sămână de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-ți face sămână. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva sămânțe de cânepă. Amirosul acesteia alungă sluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătesce straturi pentru legumi și le sămână.

Prevestirea timpului:

La început schimbăcios, înghețuri și ninsóre; 14—21 timp schimbăcios, aspru, vânt și cătă; 22—28 nóptea înghețiu, timp uscat și friguros, apoi până la fine pló e.

Notițe.

Cosbuc S. Dintre ale neamului nostru Dec 1905
Domitrescu despre Alexandru Văcărescu Dec 1905.

Grigoriu M. Memoriile tatălui - Dec 905

Rădulescu N. Patriotism. Strain în țară. Art 905.

Silvan Valer Albu 1476. roman Dec 905 - 8.

Teleor. Limba literară și tot ortografiile.

România Dec 905.

Teu Iușă? Popovici Cuventări bi - 150

Odobescu opere 75.

Sacrificiul stră. Saorfi. 30

Fragmante de D. bi - 30.

Erasmus - 30

Jurca cirei Salare 3 Mo. 315

~~Popovici~~

Aprile,

are 30 zile

Diua are 13 și nóptea 11 óre

Prier.

Þilele sept.	Datul	Numele sfinþilor și sèrbàtorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinþilor Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sórele resare apune

Duminea a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17—31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus ...; ev. inv. 1; gl. 4.

Dum.	1	C. mă Maria Egipténa	14	Tiburt		5.15 6.46
Luni	2	C. P. Tit f. d. m.	15	Anastasia		5.13 6.48
Martí	3	C. P. Nichita márt.	16	Turibius		5.11 6.50
Merc.	4	C. P. Iosif scriit. de cânt.	17	Rudolf		5. 9 6.51
Joi	5	Mii Teodul și Agatopod	18	Apoloniu		5. 7 6.52
Vin.	6	P. Eutichie Aep. Constantinop.	19	Crescentia		5. 5 6.54
Sâm.	7	C. P. George Ep. Melitinei	20	Sulpiciu		5. 3 6.56

Duminea a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33—45: „În vremea aceea, luând Iisus, pe cei doispreþece ...”; ev. inv. 2; gl. 5.

Dum.	8	Apli Irodion, Agav și Ruf	21	Anselm		5. 1 6.57
Luni	9	M. Eupsichie din Cesarea	22	Soter și Caiet		5. 6.58
Martí	10	Mii Terentie și Pompie	23	Adalbert		4.58 7.
Merc.	11	M. Antipa Ep. Pergamului	24	George		4.56 7. 1
Joi	12	C. P. Vasile märturisorul	25	Marcu ev.		4.55 7. 2
Vin.	13	M. Artemon	26	Cletus		4.53 7. 4
Sâm.	14	P. Martin märturisit.	27	Peregrin		4.51 7. 5

Duminea a 6-a din Post, a Florilor, Ioan c. 12, v. 1—18 „Mai nainte de Pasci cu șase zile ...”

Dum.	15	(†) Florilor	28	Vitalis		4.50 7. 7
Luni	16	Mle Agapia, Irina, Chionia	29	Petru M.		4.48 7. 8
Martí	17	C. P. Simion	30	Ecatarina		4.46 7.10
Merc.	18	C. P. Ioan invetác. s. Grig.	1	Maiu. Filip		4.44 7.11
Joi	19	C. P. Ioan d. peștera vechie	2	Atanasie		4.43 7.12
Vin.	20	(†) Vin. Patim.; Teodor Trich.	3	Afl. s. cruci		4.41 7.14
Sâm.	21	Mii Ianuarie și Teodor	4	Florian		4.39 7.15

Duminea SS. Pasci, Ioan c. 1, v. 1—17: „Întru început era cuvântul ...”

Dum.	22	(†) Sfintele Pasci	5	Piu V.		4.38 7.16
Luni	23	(†) L. Pasc.; S. M. M. Georg.	6	Ioan		4.36 7.18
Martí	24	(†) M. Pasc.; Sava, Elisav.	7	Stanislau		4.34 7.20
Merc.	25	Ap. și Ev. Marcu	8	Mihail		4.32 7.21
Joi	26	M. Vasile Ep. Amasiei	9	(†) Inalt. Diu		4.31 7.22
Vin.	27	M. Simeon fratele Domnului	10	Isidor		4.30 7.24
Sâm.	28	Aplii Iason și Sosipatru	11	Gangolf		4.28 7.25

Duminea a 2-a după Pasci, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31 „Fiind sèra în ziua aceea ...”; ev. inv. 1., gl. 1.

Dum.	29	Mii din Chizic; C. Memnon	12	Pancratiu		4.27 7.26
Luni	30	Ap. Iacob al lui Zevedeu	13	Servaþiu		4.26 7.27

Aprile.

Povește economice:

Plivesce sămănăturile de buruene înainte de a fi cu paiu. Sămănă cucuruz (păușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivesce și sapă scôla de pomi. Grăbesce cu altoirea pădurelilor, ca să nu întârzie. Grijesce ca să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde; dă-le fân înainte de a le scôte la pășune. Resadnițele cu acoperemânt se descoper. totă ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de înghețat. Se începe lucru de viie. În lipsă de plôie udă grădina de legumi, mai bine dimința. După Sân-George vitele se scot la pășune. Întorce grânele și ca să le mântui de gârgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor de grâu, căci amirosul ei le alungă. Grâul întins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că-si perde amirosul.

Prevestirea timpului:

La început câteva zile frumoșe; dela 5—11 frig; 12—19 frig și plôie; dela 20—27 câteva zile calde apoi schimbăcios; până la fine timp rece.

3 Iulie 907 Chiriș cartilor ampliat 36 coroni 2

2 Iulie 907, Notițe:

Scioponi Călugărean Certeșuș Tărașeni 3 H 50

2 Neamul Roușeni. 40 H

4 date 20
rest 350
150

550

D Valpian Păcârșu populară puse în muzică, culegere din
tote hieile române Nov. 1886 —

Michelet J Die Liebe übersetzt von F Spielhagen Leipzig 1875

Farkas Fr. J. Istoria gimnasiunului gr catolice de Ocina - 1 Thaler 20 H

Maron Ioan Unitates inscribta romania filologica deduse.

Maiu,

are 31 zile

Țiua are 14 și noptea 10 ore

Florariu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Marți	1	Pr. Ieremia	14	Bonifaciu		4.24	7.29
Merc.	2	Ad. mōst. s. Atan. c. m. P. Alex.	15	Sofia		4.23	7.30
Joi	3	Mii Timoteiu și Maura	16	Ioan N.		4.22	7.31
Vin.	4	Ca Mă Pelaghia	17	Paschal		4.21	7.33
Sâm.	5	M. Mă Irina	18	Venant		4.19	7.34

Dumineca a 3-a după Paști, a Mironosițelor, Marcu c. 15, v. 43—47 „În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	6	Dreptul Iov	19	(†) Dum Rusal.		4.18	7.35
Luni	7	Am. s. Cruci; Mii Ac. și Codr. 3	20	(†) Lunia Rus.		4.17	7.36
Marți	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie	21	Felix		4.16	7.38
Merc.	9	Pr. Isaia; M. Christofor	22	Iulia		4.14	7.39
Joi	10	Ap. Simeon Zilotul	23	Desideriu		4.13	7.40
Vin.	11	M. Mochie	24	Ioana		4.12	7.41
Sâm.	12	Gherm. pat. Const. Epifanie ep. Cipr.	25	Urban		4.11	7.42

Dumineca a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15 „În vremea aceea s'a suit Iisus în Ierusalim...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	13	Ma Glicheria	26	Filip		4.10	7.44
Luni	14	M. Isidor	27	Ioan		4. 9	7.45
Marți	15	C. P. Pachomie c. mare	28	Vilhelm		4. 9	7.46
Merc.	16	C. P. Teodor Sântitul	29	Maxmin.		4. 8	7.47
Joi	17	Ap. Andronic	30	(†) Jofa verde		4. 7	7.48
Vin.	18	M. Teodot	31	Angela		4. 6	7.49
Sâm.	19	M. Patrachie Ep. Prusiei	1	Jun. Grațiana		4. 5	7.50

Dumineca a 5-a d. Paști, a Samarinenței, Ioan c. 4, v. 5—42 „În vremea aceea, venit-a în cetatea Samariei...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	20	(†) M. Talaleu	2	Erasm		4. 5	7.51
Luni	21	(†) Constantin și Elena	3	Clotild		4. 4	7.52
Marți	22	M. Vasilisc	4	Cuirinus		4. 4	7.53
Merc.	23	C. P. Mihail mărturisit.	5	Bonifaciu		4. 3	7.53
Joi	24	C. P. Simeon	6	Norbert		4. 2	7.54
Vin.	25	A 3-a afl. a cinst. cap. a s. Ioan Botez.	7	Lucreția		4. 2	7.55
Sâm.	26	Ap. Carp	8	Medard		4. 2	7.55

Dumineca a 6-a d. Paști, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1—38: „În vremea aceea trecând Iisus...”; ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	27	M. Terapont	9	Primus		4. 1	7.56
Luni	28	P. Nichita Ep. Calcedon.	10	Inima Domnului		4. 1	7.57
Marți	29	Ca Mă Teodosia	11	Varnavas		4. 1	7.58
Merc.	30	Cuv. P. Isachie	12	Ioan Fac.		4. 7	7.59
Joi	31	(†) Înălț. Domnului; Erm; Ermie	13	Antonie Pad.		4. 7	7.59

Maiu.

Povețe economice:

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Sămână câneapă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată cu jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește lăterna înainte de înflorire, dar' grijesce, să n'o tai pré pe jos, că pierde multă din ea. De o dai verde la vite svântéz-o mai ântâiu și o amestecă cu paie mênunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădesce tutunul (tăbacul) înmoindui-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuesce sfîrșit. Gândacii de Maiu se scutură dinineța, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii ce-i dăm la animale, colțul trebuesce depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului:

Până la 11 plóie și timp plăcut; 12—26 dîle calde; 27—31 furtună și plóie.

Notițe:

Petousche
Schnellfärbetinctur für Haare
und Bart - Schwarz -

H. Kielhauser, Graz -
Chemiker u:

Parfumerie - Sporgasse n° 3.

Jacob Popescu

Epoca Fanariilor 7

102

103. X 59

Iunie,

are 30 zile

Ziua are 15 și noaptea 9 ore

Cireșeriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Vin.	1	M. Iustin	14	Basilus		4.	8.
Sâm.	2	P. Nichifor Patr. Const.	15	Vitus		4.	8.

Dumineca a 7-a d. Pasci, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea, ridicând Iisus ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	3	M. Lucian	16	Beno		4.	8. 1
Luni	4	P. Mitrofan Patr. C.	17	Adolf		4.	8. 1
Mărți	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	18	Gervasie		4.	8. 2
Merc.	6	CC. PP. Visarion și Ilarion	19	Iuliana		4.	8. 2
Joi	7	M. Teodot Ep. Anchirei	20	Silverius		4.	8. 3
Vin.	8	M. Teodor Stratilat	21	Alois		4.	8. 3
Sâm.	9	P. Chiril Archiep. Alexand.	22	Inima lui Iisus		4.	8. 3

Dum. Rusaliilor, Ioan c. 7, v. 37—53: „Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a prasniciului...”

Dum.	10	(†) Pog. Duh. S. Imot. Alex. Anton.	23	Edeltrud		4.	8. 3
Luni	11	(†) L. Rus. Ap. Bartol., Varn.	24	Ioan Botez.		4.	8. 3
Mărți	12	(†) Mar. Rus. C. P. Onufrie	25	Prosper		4. 1	8. 3
Merc.	13	Ma Achilina; S. Trifilie Ep. Leuc.	26	Ioan și Paul		4. 1	8. 3
Joi	14	Pr. Eliseiu și Metodie Patr. Cons.	27	Ladislau		4. 1	8. 3
Vin.	15	Pr. Amos	28	Leo II.		4. 2	8. 3
Sâm.	16	Tihon f. d. m. Ep. Amat.	29	(†) Petr. și Pav.		4. 2	8. 3

Dumineca 1 d. Rusalii, a Tuturor Sfinților, Matei c. 10, v. 32—33, 37, 38: „Dis'a-Domnul în-vătăceilor săi: Tot cela ce va mărturisii pentru mine...”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	30	Pavel		4. 3	8. 3
Luni	18	M. Leontie	1	Iulie Teobald		4. 4	8. 3
Mărți	19	Ap. Iuda frat. Domnului	2	Cercet. Mariei		4. 4	8. 2
Merc.	20	M. Metodie Ep. Patarilor	3	Eliodor		4. 5	8. 2
Joi	21	M. Iulian din Tarsis	4	Udalrich		4. 6	8. 2
Vin.	22	M. Eusebie Episcop Samosatelor	5	Domitiu		4. 7	8. 1
Sâm.	23	M. Agripina	6	Pr. Isaia		4. 7	8. 1

Dumineca a 2-a d. Rusalii, Matei c. 4, v. 18—23 „În vremea aceea, umblând Iisus pe lângă marea Galileei...”; Luca c. 1, v. 1—25, 57—68, 76, 80: „Deorece mulți s'au apucat...”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	24	(†) Nasc. S. Ioan Botezât.	7	Vilbald		4. 8	8.
Luni	25	Ca Mă Fevronia	8	Chilian		4. 9	8.
Mărți	26	C. P. David din Tesalonic	9	Anatolia		4. 9	8.
Merc.	27	C. P. Sams. prim. de străini	10	Amalia		4. 10	7.59
Joi	28	Ad. moșt. SS. Chir și Ioan	11	Piu I.		4. 11	7.58
Vin.	29	(†) SS. Ap. Petru și Pavel	12	Heinrich		4. 12	7.57
Sâm.	30	(†) Adun. (Sob.) SS. Apost.	13	Margareta		4. 13	7.57

Iunie.

Povețe economice:

Când e ferbințelă scutesce vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculcă pădureții, mai bine după ploie, și cu deosebire seara și dimineața. Sămână ridichi de toamnă. Când erba e mai în flori, cosesce-o. De pățimesc porcii la grumați, din cauza căldurei, dă-le lécuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de Heleborus albus. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oră înainte ori după înflorire. De umblă furnicele la coșnițe. Închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru érnă. Sămână rapița.

Prevestirea timpului:

Până la 10 schimbăcios, mai mult timp călduros; 11—18 timp frumos; 19—24 mai mult uscat și cald; 25—30 ploios, și zile calde.

Notițe:

Saturnus.

Fabricele d'Alchimie

Simona { *Românii bavate.*
Reportul lui Dalint.
Cu vârful beci.

Mihail Voda - Terbu

Tocilescu Istorie Rom.

Papin Istorie - vol I.

Genealogie - - -

Iulie,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Cuptoriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune

Duminică a 3-a d. Rusalii, Mateiu c. 6, v. 22-33: „Dis-a Domnului: Luminătorul trupului este ochiul...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	1	SS. Cosma și Damian f. d. m.	14	Bonaventura		4.14	7.56
Luni	2	Vestmēt. Născ. de Ddeu	15	Împ. Apostol.		4.15	7.56
Mărti	3	M. Iachint, Anatolie P. Ct.	16	Maria B.		4.16	7.55
Merc.	4	P. Andreiu Archiep. Critului	17	Alexie		4.17	7.54
Joi	5	(†) C. P. Atan. al At.; S. Marta	18	Frideric		4.18	7.53
Vin.	6	C. P. Sisoe cel mare	19	Aurelia		4.19	7.52
Sâm.	7	C. P. Toma, Acachie; Ma Chiriachi	20	Pr. Ilie		4.20	7.51

Duminică a 4-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 5-13: „În vremea aceea, intrând Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	8	M. M. Procopie	21	Olga		4.22	7.50
Luni	9	M. Pancrație Ep. Tavrom.	22	Maria Magd.		4.23	7.48
Mărti	10	SS. 45 Mi din Nicopole	23	Apollinarie		4.24	7.47
Merc.	11	Ma Eufemia	24	Christina		4.25	7.46
Joi	12	Mii Proclu și Ilar; C. Mih.	25	Iacob ap.		4.26	7.45
Vin.	13	(†) Sob. Archang. Gavril	26	Ana		4.28	7.44
Sâm.	14	Ap. Achila	27	Pantelimon		4.29	7.42

Duminică a 5-a d. Rusalii, a SS. Părinți, Mateiu c. 8, v. 28-34: „În vremea aceea, trecând Iisus de cea parte în pământul Gergesenilor...”; Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea rădicând Iisus ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	15	M. Chiric și Iulita mama lui	28	Victor		4.30	7.41
Luni	16	M. Antinogen	29	Marta		4.31	7.40
Mărti	17	(†) M. Mă Marina	30	Abdon și S.		4.33	7.39
Merc.	18	Mii Iachint și Emilian	31	Ignatie Loiofa		4.34	7.37
Joi	19	C. P. Die și Ca Macrina	1 Aug.	Lant. s. Petru		4.35	7.36
Vin.	20	(†) Pr. Ilie	2	Porțiuncula		4.36	7.35
Sâm.	21	CC. PP. Ioan și Șim.; Pr. Iezechil	3	Stefan		4.38	7.33

Duminică a 6-a după Rusalii, Mateiu c. 9, v. 1-8: „În vremea aceea, intrând Iisus în corabie...”; ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	22	(†) Mironos. Maria Magdal.	4	Dominicus		4.39	7.32
Luni	23	M. Foca	5	Maria Schnee		4.40	7.31
Mărti	24	M. Mă Christina	6	Schimb. la față		4.42	7.29
Merc.	25	(†) Adormirea santei Anei	7	Caietan		4.43	7.27
Joi	26	M. Ermolae	8	Ciriace		4.45	7.26
Vin.	27	(†) M. M. Pantelimon	9	Roman		4.46	7.24
Sâm.	28	Ap. Prohor, Nicanor, Timon și Parmena	10	Laurențiu		4.47	7.22

Duminică a 7-a d. Rusalii, Mateiu c. 9, v. 27-35: „În vremea aceea, trecând Iisus au mers după dănsul doi orbi...”; ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	29	M. Calinic; Ma Teodota	11	Susana		4.49	7.20
Luni	30	Aplii Sila și Silvan	12	Clara		4.50	7.19
Mărti	31	Dreptul Eudochim	13	Casian		4.51	7.17

iu.

le

pune

este

.56

.56

.55

.54

.53

.52

.51

a..."

.50

.48

.47

.46

.45

.44

.42

ind

a

.41

.40

.39

.37

.36

.35

.33

.32

.31

.29

.27

.26

.24

.22

ners

.20

.19

.17

Iulie.

Povețe economice:

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând portă grijă, să ai bani, ca să le poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescópte, că se scutură o mulțime de grăunțe și nici fărina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oră. Plivesce viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedee strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pae, ca să nu se ineece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădescă. Aceste ținele de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul bântuit de omide cu apă pe săpun.

Prevestirea timpului:

Până la 9 foarte cald și furtuni; 10—17 căldură; 18—24 plóie apoi éráși căldură; 25—31 ploii mari apoi éráși timp frumos și cald.

Vici - Parapleul Spt. Petru -
Rotite:

~~VI~~ 2/ Furdni - corepit -
Mcheny Mfunt.
Gonsie Bley
Ihun -
Sarabant

Vicio R. Sclavul Anului II III
Cântarechi nothni
Jambie
1847-8

Nóde Sclavul Anului -
Indi Bu Cuernica lui Iucari -

Variet

August,

are 31 zile

Diua are 13 și noptea 11 ore

Măsălarium.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Merc.	1	Scót. c. † și Mii Macavei	14	Eusebie	♏	4.53	7.15
Joi	2	Aduc. mōștelor s. Stefan	15	(†) Înăl. Mariei	♏	4.54	7.14
Vin.	3	CC. PP. Isachie, Dalmat, Faust	16	Rochus	♏	4.55	7.12
Sâm.	4	SS. 7 Coconi din Efes	17	Bertram	♏	4.57	7.10

Dumineca a 8-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 14-22: „În vremea aceea a vădut Iisus popor mult...”; ev. inv. 8; gl. 7.

Dum.	5	M. Eusignie	18	Elena	♏	4.58	7. 8
Luni	6	(†) Schimbarea la Față	19	Ludovic	♏	5. 7. 7	
Martî	7	C. M. Dometie	20	(†) Reg. Stefan	♏	5. 17. 6	
Merc.	8	Emilian märt. Ep. Chizicului	21	Ioan Franc.	♏	5. 27. 3	
Joi	9	Ap. Matia	22	Timoteiu	♏	5. 47. 2	
Vin.	10	M. și Archid. Laurentie	23	Filip	♏	5. 57.	
Sâm.	11	M. și Archid. Euplu	24	Bartolomeiu	♏	5. 76.58	

Dumineca a 9-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 22-34: „În vremea aceea, silit-a Iisus pe învățăceli săi să intre în corabie...”; ev. inv. 9; gl. 8.

Dum.	12	Mii Fotie și Anichit	25	Ludovic	♏	5. 86.56	
Luni	13	C. P. Măcsim mărturisit.	26	Zefirin	♏	5. 96.54	
Martî	14	Pr. Michea	27	Iosif Calas	♏	5.106.52	
Merc.	15	(†) Adorm. Născăt. de Ddeu	28	Augustin	♏	5.126.50	
Joi	16	Ad. icōnei Dlui; M. Diomid	29	Tăer. c. s. Ioan	♏	5.136.48	
Vin.	17	M. Miron	30	Rosa	♏	5.146.46	
Sâm.	18	Mii Flor și Lavru	31	Raimund	♏	5.166.44	

Dumineca a 10-a d. Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14-24: „În vremea aceea, s'a apropiat cătră Iisus un om inghenunchind înaintea lui...”; ev. inv. 10; gl. 1.

Dum.	19	M. Andreiu Stratilat	1	Sept. Egidiu	♏	5.186.42	
Luni	20	Pr. Samuil	2	Stefan	♏	5.196.40	
Martî	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	3	Serafina	♏	5.206.38	
Merc.	22	M. Agatonic	4	Rosalia	♏	5.226.36	
Joi	23	M. Lup	5	Laurent	♏	5.236.34	
Vin.	24	M. Eutichie	6	Magnus	♏	5.246.32	
Sâm.	25	Înt. m. ap. Vartol.; Ap Tit.	7	Regina	♏	5.266.30	

Dumineca a 11-a după Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23-35: „Dis-a Domnul pilda acēsta: „Asă-mănatu-sa împărăția Ceriurilor...”; ev. inv. 11; gl. 2.

Dum.	26	Mii Adrian și Natalia	8	(†) Nasc. Mar.	♏	5.276.28	
Luni	27	C. P. Pimen	9	Gorgonie	♏	5.296.26	
Martî	28	C. P. Moisi Arapul	10	Nicolae Tol.	♏	5.306.24	
Merc.	29	(†) Tăerea capului s. Ioan	11	Protus	♏	5.316.22	
Joi	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	12	Macedoniu	♏	5.336.20	
Vin.	31	Brâul Précuratei Mariei	13	Matern	♏	5.346.18	

August.

Povește economice :

Urmădă cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Sămână sălătă erna-
tică. Adună sămănțele de legumi cöpte acuma, le curătesce și acață în cuiu,
punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Sămână rapița. De veđi albinele,
că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce se lucre. Ridică cosnițele punend
sub ele nisce bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă se împreună cu alții
mai slabi. Urmădă cu plivitul viei. Uscă pöme și fasole pentru ernală. Altöi oculați
veđend că nu s'au prins, trebuiec din nou oculați. Proptesc pomii prea încărcăți și
răresce pömele prea dese, ca să se pötă cöce. Ară pentru tomnă și pe la capëtul
lunei poți și sëmăna. Adună simburi de töte pömele.

Prevestirea timpului.

Până la 8 mai mult ȕile plăcute, apoi furtună; 9—15 vânt și căldură; 16
până 22 plöie și furtună, mai mult însă ȕile plăcute; 23—31 timp ploios.

Notițe:

Petr Răböghean.

Elem Takim oprea.

Tofa.

(4)

Aurora Goinde.

M. Zura

1906. Kummie

marin. G. Klein

Misara

Petr

Tofa

8/1951

Karasebeni urza 79.

Ana. f. G. G.

Armen chi Linder. Din bătrâni de Slaviciu

reimbu-
26/

Onore Răndele naturaii 200.

Tovarnen. Oulele roni

Septembre,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Răpaciune.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n)	Zodia	Sorele	
						resare	apune

Sâm. 1 (†) C. P. Simeon stêlpcnicul 14 Înălț. Crucii 5.35 6.15

Dumineca a 12-a d. Rusalii, Mateu c. 19, v. 16—28; „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un tîner...”; ev. inv. 1; gl. 3.

Dum.	2	M. Mamant și Ioan Pust.	15	Nicomed	♏	5.37	6.13
Luni	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	16	Ludmila	♏	5.39	6.11
Mărți	4	M. Vavila și Moisi Pr.	17	Hildegard	♏	5.40	6. 9
Merc.	5	Pr. Zacharia	18	Toma Ap.	♏	5.41	6. 7
Joi	6	Minun. Archang. Mihail	19	Ianuarie	♏	5.42	6. 5
Vin.	7	M. Sozont	20	Eustachiu	♏	5.43	6. 3
Sâm.	8	(†) Nasc. Nasc. de Ddieu	21	Mateiu ev.	♏	5.45	6. 1

Dumineca a 13-a d. Rusalii, înaintea Înălțării santei Cruci, Ioan c. 3, v. 13—17: „Dis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit la ceriu...”; ev. inv. 2; gl. 4.

Dum.	9	(†) SS. Părinți Ioachim și Ana	22	Maurițiu	♏	5.46	5.59
Luni	10	Mle Minodora, Mitrodora, Nimfodora	23	Tecla	♏	5.47	5.57
Mărți	11	Ca Teodora	24	Rupert	♏	5.49	5.55
Merc.	12	M. Autonom	25	Cleofa	♏	5.51	5.54
Joi	13	M. Corneliu Sutașul	26	Ciprian	♏	5.52	5.51
Vin.	14	(†) Înălțarea cinstitei Cruci	27	Cosma și Dam.	♏	5.53	5.48
Sâm.	15	M M. Nichita	28	Vencisl. reg.	♏	5.55	5.46

Dumineca a 14-a d. Rusalii, după Înălțarea santei Cruci, Marcu c. 8, v. 34-c. 9, v. 1: „Dis'a Domnul: cea ce voește să vină după mine, să se lapede de sine...”; ev. inv. 3; gl. 5.

Dum.	16	M Mă Eufemia	29	Michail Arhan.	♏	5.56	5.45
Luni	17	M Mă Sofia și ficele ei	30	Ieronim	♏	5.57	5.42
Mărți	18	C. P. Eumenie făc. d. min.	1	Oct. Remigi	♏	5.59	5.40
Merc.	19	Mii Trofim, Savatie, Dorimed.	2	Leodegar	♏	6. 1	5.38
Joi	20	M. Eustatie și fiii săi	3	Candid	♏	6. 2	5.36
Vin.	21	Ap. Codrat din Magnisia	4	Francisc Ser.	♏	6. 3	5.34
Sâm.	22	M. Foca făcăt. de minuni	5	Placid	♏	6. 5	5.32

Dumineca a 15-a după Rusalii, Luca 1-a, c. 5, v. 1—11: „În vremea aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 4; gl. 6.

Dum.	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	6 Bruno	♏	6. 6	5.30
Luni	24	M. Tecla	7 Iustina	♏	6. 7	5.28
Mărți	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	8 Brigita	♏	6. 9	5.26
Merc.	26	(†) Adorm. S. Ioan Ev.	9 Dionisie	♏	6.11	5.24
Joi	27	M. Calistrat	10 Francisc Bor.	♏	6.12	5.22
Vin.	28	C. P. Chariton mărtur.	11 Nicasiu	♏	6.13	5.20
Sâm.	29	C. P. Chiriach Sihastrul	12 Maximilian	♏	6.15	5.18

Dumineca a 16-a d. Rusalii, Luca a 2-a, c. 6, v. 31—36: „Dis'a Domnul: precum voiți să vă facă voue ômenii...”; ev. inv. 5; gl. 7.

Dum.	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	13 Coloman	♏	6.17	5.16

Septembrie.

Povete economice :

În luna această se începe culeșul pomilor. Solurile ergonomice se culeg cu mâna și se împacăse în vase de pământ și frânșete se aibă un preț mai bun. Înainte de a-l așeza în vase se ia și la sora se ese umeșala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce se aseară și săi mairău în tómnă. Răresce frunța de pe pomii pitici și cei puși și simțis, și razele sora se-i pótă strêbate. Sémênă bucate tomatice. Nu înșeărit în sémânt, și se vé-i căi la secerat. Pe la capêtul lunei se micșina dela stupe. De sânt în flori, nu te grăb, ca albinele se pótă încă aduna. Lășile prăjite de arșița sôrelui, pe unde vede c'a secat colțul erbii, le sémênă cu sémântă de erbii și flori de cân.

Ydure cu ummei :

Prevestirea timpului :

La început timp schimbăcios și nopți răcorose ; 7-10 fieramos ; apoi plöte 15-20 mai mult țile plăcute ; 21-30 duminéța cétă altcum timp plăcut.

- 1 Delosete Melan...
- 2 Oesperen Notife: rest delosete ....
- 3 Napheru platt 70 x. Novele III
- 4 Orestean Yox - rest platt.
- 5 Soliciu 1. delosete i. novele III rest
- 6 Mie unu. Delosete.
- 7 Joxa - B
- 8 Cipe ni vul. III
- 9 Luyosi
- 10 Dezan
- 11 3 + 1
- 12 3.
- 13 18 kopunte

Octombrie,

are 31 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Luni	1	Ap. Anania C.P. Rom. cânt.	14	Calistus		6.18	5.14
Marți	2	M. Ciprian; Ma Iustina fec.	15	Teresia		6.19	5.12
Merc.	3	M. Dionisie Areopagitul	16	Gallus		6.21	5.10
Joi	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	17	Hedvig		6.23	5. 8
Vin.	5	Ma Charitina	18	Luca ev.		6.24	5. 6
Sâm.	6	(†) Ap. Toma	19	Petru d. Alc.		6.26	5. 4

Dumineca a 17-a d. Rusalii, a SS. Părinți, Luca a 3-a, c. 7, v. 11—16: „În vremea aceea mergea Iisus într-o cetate...”; Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea rădicând Iisus ochii săi la ceru...” ev. inv. 6; gl. 8.

Dum.	7	Mii Serghie și Vach	20	Felician		6.27	5. 2
Luni	8	Ca maică Pelaghia	21	Ursula		6.29	5. 1
Marți	9	(†) Ap. Iacob și C. P. Andronic	22	Cordula		6.31	4.59
Merc.	10	Mii Eulampie și Eulampia	23	Ioan Cap.		6.32	4.57
Joi	11	(†) Ap. Filip; C. Teof. märt.	24	Rafail Archan.		6.33	4.55
Vin.	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	25	Chrisant		6.34	4.53
Sâm.	13	Mii Carp și Păpîl	26	Amand		6.36	4.51

Dumineca a 18-a după Rusalii, Luca a 4-a c. 8, v. 5—15: „Dis-a D-1 pilda acesta: „Eșit-a să-mănătorul...”; Luca c. 7, v. 36—50: „În vremea aceea ruga pe Iisus ôcrearele din farisei...”; g. 1

Dum.	14	(†) Cuv. Paraschiva	27	Fruement		6.38	4.50
Luni	15	C. M. Lucian	28	Sim. și Iuda		6.39	4.48
Marți	16	M. Loghin Sutașul	29	Narcis		6.41	4.46
Merc.	17	Pr. Osie; C. M. Andreiu Crit.	30	Claudie		6.43	4.45
Joi	18	Ap. și Ev. Luca	31	Wolfgang		6.44	4.43
Vin.	19	Pr. Ioil și M. Var	1	Nov.(†)Toți Sf.		6.45	4.41
Sâm.	20	M. M. Artemie	2	Pomen. răpos.		6.47	4.39

Dumineca a 19-a d. Rusalii, Luca a 6-a, (cea din Dum. a 23-a d. Evangelistariu), c. 8, v. 26—39 „În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia în laturea Gadarenilor...”; ev. inv. 8; gl. 2.

Dum.	21	C. M. Ilarion cel mare	3	Hubert		6.49	4.38
Luni	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	4	Carol Bor.		6.50	4.37
Marți	23	Ap. Iacob frat. Domnului	5	Emeric		6.52	4.35
Merc.	24	M. Mă Areta	6	Leonard		6.54	4.34
Joi	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	7	Engelbert		6.55	4.32
Vin.	26	(†) M. M. Dimitrie	8	Gottfried		6.57	4.30
Sâm.	27	M. Nestor	9	Teodor		6.58	4.29

Dumineca a 20-a după Rusalii, Luca a 7-a (cea a Duminecii a 24-a din Evangelistariu), c. 8, v. 41—56: „În vremea aceea venit-a un om cătră Iisus...”; ev. inv. 9; gl. 3.

Dum.	28	Mii Terentie și Neonila	10	Andreiu		7.	4.28
Luni	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	11	Martin		7. 1	4.26
Marți	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	12	Cunibert		7. 3	4.25
Merc.	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis	13	Stanislau		7. 4	4.24

Octomvre.

Povețe economice.

Culesul pómelor ține încă. Grijesce, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineța înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste ernală să degereze. Resădesce în straturi bine lucrate sălata ernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicescă înainte de a se așeza în pivniță ori grópă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul menit a se sēmēna de cu primăvară gerul și frigul peste earnă îl îmbunătățesce. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi alții copti. Numai așa putem face bani cum se cuvine, dacă producem mai multe feluri de vin.

Prevestirea timpului.

La început cētă, timp închis și plóie; 7—11 plóie și câteva ȃile frumoșe; 14—20 vânt și rece, dimineța cētă; 21—31 timp plăcut apoi plóie și rēcēlă.

Viorț Popescus

1	Barbutu Cercător.	—	2
2	Saphuniss. ^{Notițe:} Vocululu... Ra		2
3	Hans. Alexander Russ		3
4	Hans. Desvolter. Linien.		3.50
5	Moore. Contor. Damm		2
6	Marian. Mălălul - X		2
			14 50
			% 1 45
			13 - 5

D. Bravute

11 Noembrie 1887

Marian Imormcătareș la Români 5 Kr.

Burada Călătorii in Dobrogea - 4 =

Demetrescu Proverbele Romanilor — 2

Poziți populare 4° (15) — 8 Kr.

onac' Sclavul cîmblui 3 vol.

Corion Scrimba —

Dictonari

Novembre,

are 30 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Brumariu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Ca'endariul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Joi	1	SS. f. de arg. Cosma și Damian	14	Venerand		7. 5	4.23
Vin.	2	Mii Achindin, Pigasie	15	Leopold		7. 7	4.21
Sâm.	3	Mii Achepsima, Aitala, Iosif	16	Otmar		7. 9	4.20

Duminea a 21-a după Rusalii, Luca a 5-a (cea a Duminicii a 22-a după Evangelistarii), c. 16, v. 19—31. „Dis-a Domnul pilda acésta : Era un om ôrecare bogat . . .”; ev. inv. 10; gl. 4.

Dum.	4	C. Ionichie; Mii Nicandru, Ermen	17	Grigorie Teol.		7.11	4.19
Luni	5	Mii Galaction și Epistimia soția sa	18	Odo		7.12	4.18
Mărti	6	P. Pavel mărt. Patr. Con.	19	Elisabeta		7.13	4.17
Merc.	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	20	Felix		7.15	4.16
Joi	8	(†) Arch. Michail și Gavril	21	Într. în biser.		7.16	4.15
Vin.	9	Mii Onisifor, Porfirie; Ca Matrona	22	Cecilia		7.18	4.14
Sâm.	10	Ap Erast și Olimo; M. Orest	23	Clement		7.19	4.13

Duminea a 22-a după Rusalii, Luca a 8-a (cea a Duminicii a 23-a din Evang.), c. 10, v. 25—37 : „În vremea aceea, venit-a un legiutoriu la Iisus . . .”; ev. inv. 11; gl. 5.

Dum.	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	24	Ioan		7.21	4.13
Luni	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	25	Ecatarina		7.22	4.12
Mărti	13	(†) P. Ioan gură de aur	26	Conrad		7.24	4.11
Merc.	14	(†) Ap. Filip	27	Virgil		7.25	4.10
Joi	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	28	Sosten		7.27	4. 9
Vin.	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	29	Saturnin		7.28	4. 9
Sâm.	17	P. Grig. Ep. Neocesariei	30	Andrieu ap.		7.29	4. 8

Duminea a 23-a d. Rusalii, Luca a 9-a, (cea a Duminicii a 24-a din Evang.), c. 12, v. 16—21 : „Dis'a Domnul pilda acésta : Unui om bogat i-a rodit țarina . . .”; ev. inv. 1; gl. 6.

Dum.	18	Mii Platon și Roman	1	Dec. Natalia		7.30	4. 7
Luni	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	2	Bibiana		7.32	4. 7
Mărti	20	C. Proclu Aep. Cons.; Grig. Dec.	3	Francisc Xav.		7.33	4. 7
Merc.	21	(†) Întrarea în biserică	4	(†) Barbara		7.34	4. 6
Joi	22	Ap. Filimon	5	Sava		7.35	4. 6
Vin.	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	6	(†) S. Nicolae		7.36	4. 5
Sâm.	24	Mii Climent și Petru	7	Ambrosie		7.37	4. 5

Duminea a 24-a d. Rusalii, Luca a 13-a, (cea din Duminea a 30-a din Evang.) c. 18, v. 18—27 : „În vremea aceea un om ôrecare . . .”; ev. inv. 2; gl. 7.

Dum.	25	M Mă Ecatarina; M M. Mercurie	8	(†) Zăm. Născ.		7.38	4. 5
Luni	26	CC. PP. Alimpie și Nicon	9	Leocadia		7.39	4. 5
Mărti	27	M M. Iacob Persul	10	Iudita		7.40	4. 5
Merc.	28	C. P. Stefan c. nou; M. Irinarh	11	Damasus		7.41	4. 5
Joi	29	Mii Paramon și Filumen	12	Maxentie		7.42	4. 5
Vin.	30	(†) Ap. Andreiu	13	Lucia		7.43	4. 5

HPapern Tribuna 257 si 248.

Novembre. *G. Zonaya. Maunstrile*
Historia bisericii 12.

Povețe economice:

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomii. Curățesce ouele de omidă. Apără altoii mai tineri în contra arărilor. Spoliesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, bagea de vită și sânge amestecă le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se întrupază pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de sêmă, ca să nu se întemple nici prea redepe dar nici prea încet. În cazul dintâu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Butile se le ținem tot pline. Pόμεle ce dau spre putre-țire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului :

La început timp schimbăcios ; 5—11 dimineța plăcut apoi schimbăcios ; 12 până 19 de multe ori ceta, vânt, frig apoi zile frumoase ; 20—32 timp închis, rece, ninsore și ploie.

Notițe:

Albortescu
Procurator
Marcel Tatesci
Pierre Bonnard la m. m.
4 Kb
42 Kb

1	Griselni 1780	25.	
2	Böhm Lyein, 2 vol. att.	6	serm.
3	ungureni 2 vol.	5	1 sinușii
4	Schurker	2.	908.
5	Alois Vlad Roman, nep.	3 -	
6	origines Familiei Vlad	1	
		42 Kb	

Racortia

foarte
Influența m. a. d. c. i.
Isac Lacedem 4 vol.
Haralambie

Decembre,

are 31 zile

Ziua are 9 și noaptea 15 ore

Andrea.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						cesare	apune

Sâm. 1 Pr. Naum și Filaret îndur. 14 Spiridon 7.44 4. 5

Dumineca a 25-a după Rusalii, Luca 14 (cea din Dumineca a 31-a din Evang.) Luca c. 8, v. 35-43: „În vremea aceea fost-a, când s'a apropiat Iisus de Ierichoa...”; ev. inv. 3; glas 8.

Dum.	2	Pr. Avacum	15	Celian		7.45	4. 5
Luni	3	Pr. Sofronie	16	Adelaida		7.46	4. 5
Mărți	4	(†) Ma Varvara; C. P. Ioan Dam.	17	Lazar		7.47	4. 5
Merc.	5	C. P. Sava	18	Gratian		7.48	4. 5
Joi	6	(†) Păr. Nicolae	19	Nemesiu		7.48	4. 5
Vin.	7	P. Ambrosie Ep. Mediolanul.	20	Liberat		7.49	4. 6
Sâm.	8	C. P. Patapie	21	Toma		7.50	4. 6

Dumineca a 26-a după Rusalii, Luca a 10-a, (cea din Dumineca a 27-a din Evang.) c. 13, v. 10-18: „În vremea aceea învăța Iisus...”; ev. inv. 4; gl. 1.

Dum.	9	Zămisirea S. Anei	22	Dimitrie		7.50	4. 6
Luni	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	23	Victoria		7.51	4. 7
Mărți	11	C. P. Dănilă Stălpnicul	24	Adam și Eva		7.51	4. 8
Merc.	12	(†) P. Spiridon	25	(†) Nasc. Dlui		7.51	4. 8
Joi	13	Mii Axentie, Eugenia, Orest Ma Lucia	26	(†) Stefan		7.52	4. 9
Vin.	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie	27	Ioan ev.		7.52	4. 10
Sâm.	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.	28	Pruncii nevin.		7.52	4. 10

Dumineca a 27-a după Rusalii, a Strămoșilor, Luca a 11-a (cea din Dumineca a 28-a d. Rusalii din Evang.) c. 14, v. 16-24: „Dis-a Domnul pilda acesta: Un om ôcreare a făcut cină...”; ev. inv. 5; gl. 2.

Dum.	16	Pr. Agheu	29	Toma		7.52	4.11
Luni	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	30	David		7.53	4.12
Mărți	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	31	Silvestru		7.53	4.13
Merc.	19	M. Bonifacie	1 Ian. 1908			7.53	4.14
Joi	20	M. Ignatie	2	Macarie		7.53	4.14
Vin.	21	Ma Iuliana	3	Genoveva		7.53	4.15
Sâm.	22	M Mă Anastasia	4	Titu		7.53	4.16

Dumineca înainte de Născerea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1-25: „Cartea neamului lui Iisus...”; ev. inv. 6; gl. 3.

Dum.	23	Sânții 10 Martiri din Crit	5 Telesfor		7.53	4. 17
Luni	24	C. Mă Eugenia	6 (†) Cei trei regi		7.53	4. 18
Mărți	25	(†) Născerea Domnului	7 Valentin		7.53	4. 19
Merc.	26	(†) Sobor. Preac.; M. Eutim.	8 Severin		7.53	4. 20
Joi	27	(†) Archidiaconul Stefan	9 Iulian		7.52	4. 21
Vin.	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicom.	10 Pavel pust.		7.52	4. 22
Sâm.	29	SS. 14 mii prunci uc. d. Irod	11 Higin		7.51	4. 24

Dumineca după Născerea Domnului, Mateiu c. 2, v. 13-23: „Iară după ce s-au dus magii...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	30	Ma Anisia; C. Zotie Preotul	12 Ernest		7.50	4. 25
Luni	31	C. maică Melania Romana	13 Ilarie		7.50	4. 27

Decembre.

Povețe economice :

Pivnița de muceșese câte ceva în ea, trebuie afumată cu pētră puciosă și aerisată din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neună puțină, se acopere cu frunze ori cu cotori de buruiene. — Erna, nu e ca omul să se lenevescă, ci ca să odihnescă după munca cea grea de peste an. Vitele trebuie ținute în curățenia deosebită și sarea să nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor să se infunde. Grajdurile să fie căldurose, căci atunci vitele mănâncă mai puțin. Pléva se opăresce și astfel cu napi de nutreț ori cartofi se dă la vite. În chipul acesta să cruță nutrețul. La finea anului închee socotelile de pe anul trecut, ca să ști cum stai cu rēsplata muncii tale și cu venitele și cheltuelile casei. Cumpără-ți calendariu pe anul viitoriu, căci casa fără Calendariu e întreg anul fără îndreptariu.

Prevestirea timpului :

1 a început înghețiu, ninsóre și plóie ; 5—11 cētă și fr g ; 12—18 plóie și zăpadă ; 19—27 timp deschis și ger ; 28—31 frig, cētă vânt și zăpadă.

Notițe:

Regentul anului 1907.

Regentul anului 1907 e planetul Mercur, carele dintre toate planetele e mai aproape de soare. Depărtarea cea mai mare de soare e de 69 milioane, era cea mai aproape de 46 de kilometri. Cursul său împrejurul soarelui îl plinește în 88 de zile, în care timp se învârtă odată în jurul soarelui sale. Diametrul lui Mercur e de 4800 kilometri. Pentru că se ține în apropierea soarelui numai rare ori se poate vedea bine; cu ochiul liber se poate vedea numai sara aproape de orizont, când apare ca o stea strălucitoare cu lumină orbitoate de albă.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara începe în 8 Martie la 7 ora 29 min. după amiazi
Vara începe în 9 Iunie la 3 ore 23 minute după amiazi.
Toamna începe în 11 Septembrie la 6 ore 15 min. dimineața.
Iarna începe în 10 Decembrie la 1 ora 2 min. dimineața.

Întunecimi de soare și de lună.

În anul 1907 se vor întâmpla două întunecimi de soare și două de lună, dintre cari în părțile noastre se va vedea parțial numai întunecimea a doua de lună.

I. *Prima întunecime totală de soare*, va fi în 1 Ianuarie. Ea începe la 4 ore 58 min. dimineața și încetează la 9 ore 24 minute dimineața.

Se va vedea în partea nordică a Africei, în Europa estică, și în Asia afară de jumătatea estică a Siberiei nordice.

II. *A doua întunecime parțială de soare inelară*, va fi în 27 Iunie. Ea începe la 1 ora 40 minute și încetează la 7 ore 20 minute după amiazi

Se va vedea în partea sudică a marelui Ocean și pe țărmul sudvestic al Africei.

III. *Prima întunecime parțială de lună* va fi în 16 Ianuarie. Începe la 1 oră 12 minute și sfârșește la 4 ore 15 minute după amiază.

Se va vedea în America de nord, în marele Ocean, Australia, Asia, Oceanul indic și în Europa ostică.

V. *A doua întunecime parțială de lună* va fi în 12 Iulie. Începe la 4 ore 9 minute și sfârșește la 6 ore 46 minute dimineața.

Să va vedea în jumătatea vestică a Europei, în Africa, Oceanul atlantic, America și în jumătatea ostică a marelui Acean.

Genealogia

Casei domnitore Austriace

Împăratul și Regele Austro-Ungariei:

Francisc Iosif I. Împărat al Austriei, Rege al Ungariei, Boemiei scl. scl s'a născut la Schönbrunn în 6/18 August 1830; după abdicarea de tron a unchiului său, Împăratului Ferdinand I. și renunțarea la tron a tatălui său, arhiducelui Francisc Carol, s'a înălță pe tron în 20 Novembre (2 Decembre) 1848.

Soția:

Elisaveta, (Amalia, Eugenia), fiica ducelui din Bavaria Macs. damă a ordinului cu crucea stelată scl.: s'a născut în 12/24 Decembre 1837 și s'a căsătorit în 12/24 Aprilie 1854, s'a încoronat ca regină a Ungariei în 27 Maiu (8 Iunie) 1867. Răposată în 29 August (10 Septembrie) 1898 în Geneva.

Pruncii:

1. **Sofia** (Maria, Iosefa, Dorotea, Friderica). născută în 5 Martiu 1855 și răposată la Buda în 29 Maiu 1857.

2. **Gisela** (Ludovica, Maria), născută în 30 Iunie (12 Iulie) 1856; căsătorită în 8 Marte (20 Aprilie) 1873 cu Leopold principele de Bavaria.

3. **Rudolf** (Francisc, Carol, Iosif), principele de corună și clironom al tronului, principe reg. de Ungaria și Boemia scl. arhiduce de Austria, cavaler al velerului de aur, născut în Laxenburg în 9/21 August 1858, răposat în 18/30 Ianuarie 1889. Fost căsătorit cu:

Stefania princesa de Belgia, în 28 Aprilie (10 Maiu) 1881, născută în 9/21 Maiu 1864.

4. **Maria** (Valeria), născută la Buda în 10/22 Aprilie 1868, căsătorită la Ischl, în 19/31 Iulie 1890 cu arhiducele Francisc Salvator.

Nepotă:

Elisaveta (Maria Henriete Stefania Gisela), arhiducesă, fiica Alteței Sale răposatului Principe de corună Rudolf, n. în Laxenburg în 21 Aug. (2 Sept.) 1883 căsătorită cu principele Otto Windisch-Grätz în Februarie 1902.

Frații Maiestății Sale:

1. **Maksimilian I.** (Ferdinand Iosif), împăratul Mexicului, născut în 6 Iuliu 1832, răposat în 19 Iunie 1867, a fost căsătorit cu:

Charlotte (Maria Amalia), fiica răposatului rege Leopold I. al Belgiei, născută în 7 Iunie 1840 văduvă din 19 Iunie 1867.

2. **Carol Ludovic** (Iosif Maria), Arhiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. etc. născut în 18/30 Iuliu 1833. răposat la 19 Mai 1896 căsătorit cu:

Maria Teresia (Bartolomea dos Andos) Infanta de Portugal, născută, în 12/24 August 1855, s'a căsătorit în 23 Iuliu 1873.

3. **Ludovic Victor** (Iosif Antoniu), Arhiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. născut în 3/15 Maiu 1842.

Unchiul Maiestății Sale.

Francisc Carol (Iosif), Archiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. etc. născut în 7 Decembre 1802, răposat în 8 Martie 1878. A fost căsătorit cu:

Sofia (Friderica Dorotea), fca răposatului rege al Bavariei Măcsimilian născută în 27 Ianuarie 1805, răposată în 28 Maiu 1872.

Părinții Maiestății Sale.

Maiestatea Sa Împăratul Ferdinand I. născut în 19 Aprile 1793; ajuns pe tron în 2 Martie 1835, abdis în 2 Decembre 1848, răposat în 29 Iunie 1875. A fost căsătorit cu

Maria Ana: (Carolina Pia), fca răposatului rege al Sardiniei Victor Emanuil I., născută în 19 Septembrie 1803. răposată în 4 Maiu 1884.

Belgia. Rege: **Leopold II.** născut în 28 Martie (9 Aprile) 1835.

Britania. Rege: **Eduard VII.** născut în 9 Novembre (21 Octobre) 1841.

Bulgaria. Principe: **Ferdinand I.** (principe de Coburg), născ. în 26 Februarie 1861, ales în 7 Iuliu 1887.

Danemarca. Rege: **Frideric VIII.**, născut în 3 Iunie (22 Maiu) 1843.

Francia. Presidentul republeei: **Armand Fallières** născut în 6 Nov. (25 Oct.) 1841 ales în 5/18 Februarie 1906.

Germania (Prusia). Împărat (rege): **Wilhelm II.** născ. 27. Ianuarie 1859.

Grecia. Rege: **George I.** născut în 12/24 Decembre 1845.

Italia. Rege: **Victor Emanuil III.**, născut în 29 Octobre (11 Novembre) 1869.

Montenegro. Principe: **Nicolae I.**, născut în 7 Octobre 1841; domnesce din 14 August 1860.

Norvegia. Rege: **Hacon VII.**, născut în 3 August (22 Iuliu) 1872 ales rege în 18/5 Novembre 1905.

Olanda. Regină: **Wilhelmina** născută în 31 August 1880.

Portugalia. Rege: **Don Carlos**, născut în 16/28 Septembrie 1863.

Romania. Rege: **Carol I.** (de Hohenzollern-Sigmaringen), născut în 8/20 Aprile 1839; domnesce dela 10 Maiu 1867; căsătorit cu **Elisaveta** principesa de Wied născută la 5/17 Decembre 1843. Principele moștenitoriu: **Ferdinand**, născut la 12 August 1865, căsătorit cu **Măria** principesa de Edinburg.

Rusia. Împărat: **Nicolae II.**, născut în 6/18 Maiu 1868.

Serbia. Rege: **Petru Caragiorgievic I.** născut în 29 Iunie 1844.

Spania. Rege: **Alfons XIII.**, născut în 5/17 Maiu 1886.

Svedia. Rege: **Oscar II.** născut în 9/21 Ianuarie 1829.

Turcia. Sultan: **Abdul-Hamid** născut în 10/22 Septembrie 1842 domnesce din 1 Septembrie (19 August) 1876.

Tabela taxelor de poștă și telegraf.

A. Tariful pentru scrisori.

Țara de destina- țiune	Scrisori				Carte po- stale	Imprimare		Mustre		Hârtii de afaceri		taxa de recomandare	taxa de retour-recep.	taxa de reclamațiune	taxa de expres
	Greutatea in grame	francate nefrancate	simple cu răspuns	Greutatea in grame		taxa in filieri	Greutatea in grame	taxa in filieri	Greu- tatea in grame	taxa in filieri					
I. Ungaria	până la 20 20—250 250—500	10 20 30	20 30 40	5 10	până la 10 10—50 50—150 150—250 250—500 500—1000	2 3 5 10 20 30	până la 50 50—250 250—350	3 10 20	nu se pot trimite	25	25	25	30		
Comunicația locală	până la 20 20—250 250—500	6 12 18	12 18 24	ca mai sus	ca mai sus		ca mai sus			10	10	25	30		
II. Austria (cu principatul Lichtenstein), Bosnia și Herțegovina	până la 20 20—250	10 20	20 30	5 10	până la 50 50—100 100—250 250—500 500—1000	3 5 10 20 30	până la 250 250—350	10 20	nu se pot trimite	25	25	25	30		
III. Pașalicul Novibazar	după câte 15 grame	25	50	10 20	după câte 50 gr. (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5 10	nu se pot trimite	25	25	25	—		
IV. Germania	până la 15 15—250	10 20	20 30	5 10	până la 50 50—100 100—250 250—500 500—1000	3 5 10 20 30	până la 250 250—350	10 20	nu se pot trimite	25	25	25	30		
V. Serbia	după câte 15 grame	10	20	5 10	după câte 50 gr. (ma- ximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5 10	câte 50 gr. dar cel puțin (maxim. 2000 gr.)	5 25	25	25	30		
VI. România a) în general b) comunicaț. limitrofă*)	după câte 15 grame	25 10	50 20	10 20	după câte 50 grame (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 grame dar cel puțin (maximul 350 grame)	5 10	câte 50 gr. dar cel puțin (maxi- mul 2000 gr.)	5 25	25	25	30		
VII. Montenegro	după câte 15 grame	10	20	5 10	după câte 50 gr. (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 grame dar cel puțin (max. 350 gr.)	5 10	nu se pot trimite	25	25	25	30		
VIII. Alte țări	după câte 15 grame	25	50	10 20	după câte 50 grame (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5 10	câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 2000 gr.)	5 25	25	25	30		

*) Partea Transilvaniei, ce se întinde dela granița ungaro-română până la Mureș, apoi comitatul Bistrița-Năsăud și fostul comitat al Severinului.

**) În comunicațiune locală serviciu expres are loc numai în capitala Budapesta.

B. Tariful pentru asigurațiuni postale.

1. Austro-Ungaria.

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 corone)

până la	20 corone	10 fileri
" "	100 "	20 "
" "	300 "	40 "
" "	600 "	60 "
" "	1000 "	100 "

2. Bosnia și Herțegovina și pašal. Novibazar; Muntenegru¹⁾ și Serbia

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 corone)

până la	40 corone	20 fileri
" "	100 "	40 "
" "	300 "	80 "
" "	600 "	120 "
" "	1000 "	200 "

3. Germania (cu Helgolanda), Luxemburg și oficiile postale ces. și reg. din Turcia

(Maximul sumei ce se poate trimite cu o asigurațiune e de 1000 corone).

până la	40 corone	20 fileri
" "	60 "	30 "
" "	80 "	40 "
" "	100 "	50 "
ș. a. m. d. după câte	20 corone	cu 10 fileri mai mult.

4. Statele Unite din America *) Marea Britania, Irlanda *) posesiunile și coloniile engleze *) (afară de Malta și Fundlanda nouă)

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 400 corone).

până la	25 corone	25 fileri
" "	50 "	50 "
" "	75 "	75 "
" "	100 "	100 "
etc., după câte	25 corone	cu 25 fileri mai mult.

5. Alte țări și anume :

Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune

- a) 400 corone : Grecia *) și India ostatică olandeză *)
 b) 500 " Argentina *), Bulgaria, Danemarca România, Siam, *) Guinea nouă *) și oficiul postal din Apia *) (insulele Samoa)
 c) 1000 corone : Belgia. Chili *), statul Congo *) Egipt, Elveția, Franța (cu Algeria, Tanger, Tripolis și ofi. post. franc. din Zanzibar¹⁾ *), Iaponia, Italia, Malta *), Olanda, Protectoratele germane *) of. postal german din Șangai *) și Tientsin *) (China), Norvegia, Portugalia. Suedia și Tunis.

până la	25 corone	25 fileri
" "	50 "	50 "
" "	75 "	75 "
" "	100 "	100 "
" "	150 "	125 "
etc. după câte	50 corone	cu 25 fileri mai mult.

*) În țările însemnate cu steluță (*) nu se pot trimite asigurațiuni telegrafice.

¹⁾ După restabilirea comunicației de asigurațiuni.

Taxa înmănuării prin expres e 30 fileri. Taxa avisului de plătire și pentru reclamațiune e 25 fileri.

Avis de plătire nu se poate cere după asigurațiuni adresate în Statele Unite, Marea-Britanie, și Irlanda, precum și în coloniile engleze.

C) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicația internă, precum Austria și Germania.

a) Tariful de greutate.

Z o n e l e	I și com. locală		II		III		IV		V		VI	
G r e u t a t e a	75		75—150		150—375		375—750		750—1125		preste 1125	
	K i l o m e t r i											
	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
I. Scrisori cu bani												
până la greutate de 250 grame :												
francate	—	24	—	48	—	48	—	48	—	48	—	48
nefrancate	—	36	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
II. Pachete :												
până la 5 kgr. francate	—	30	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
„ „ 5 „ nefrancate	—	42	—	72	—	72	—	72	—	72	—	72
„ „ 6 „ francate ori nu	—	36	—	72	—	84	—	96	1 08	1 20	—	—
„ „ 7 „ „ „ „	—	42	—	84	1 08	1 32	1 32	1 56	1 56	1 80	—	—
„ „ 8 „ „ „ „	—	48	—	96	1 32	1 68	2 04	2 04	2 40	2 40	—	—
„ „ 9 „ „ „ „	—	54	1 08	1 56	2 04	2 40	2 40	2 52	3 00	3 00	—	—
„ „ 10 „ „ „ „	—	60	1 20	1 80	2 40	3 00	3 00	3 12	3 60	3 60	—	—
și așa mai departe până la 50, resp. (la pachete ce conțin monete până la) 65 kgr. după fie-care alt chilo- gram încă												
	—	06	—	12	—	24	—	36	—	48	—	60
III. Pachete voluminoase :												
până la 5 kgr. francate	—	45	—	90	—	90	—	90	—	90	—	90
„ „ 5 „ nefrancate	—	57	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	—	—
„ „ 6 „ francate ori nu	—	54	1 08	1 26	1 44	1 44	1 62	1 62	1 80	1 80	—	—
„ „ 7 „ „ „ „	—	63	1 26	1 62	1 98	2 34	2 34	2 52	2 70	2 70	—	—
„ „ 8 „ „ „ „	—	72	1 44	1 98	2 52	3 06	3 06	3 24	3 42	3 42	—	—
„ „ 9 „ „ „ „	—	81	1 62	2 34	3 06	3 60	3 60	3 78	4 05	4 05	—	—
„ „ 10 „ „ „ „	—	90	1 80	2 70	3 60	4 50	4 50	4 68	5 04	5 04	—	—
și așa mai departe până la 50 kgr., după fie-care alt kgr. încă												
	—	09	—	18	—	36	—	54	—	72	—	90

D) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicațiunea cu străinătatea.

I. În **Bosnia și Hertegovina** și în pașalicul **Novibazar** se pot transporta: 1. scrisori cu bani până la greutate de 250 grame; 2. pachete cu valoarea declarată și cu rambursă până la 1000 corone, sau fără aceasta, până la greutate de 20 Kgr., pachete cu monete, (bani) până la 65 Kgr. Taxa de transport face:

1. Pentru *scrisori cu bani*: **taxa unitară de greutate** (ungară și bosniacă): 60 fileri și **taxa de valoare**: pe drumul de transport din Ungaria după tariful de valoare de sub C b), ear pe drumul de transport din Bosnia: după câte 300 corone 6 fileri.

2. Pentru *pachete*: a) **taxa de greutate**: taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate până la 500 grame 60 fileri, peste 500 grame până la 5 Kgr. taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate 1 corună, pentru pachete mai grele de 5 Kgr. a) dela posta locală până la Brod de lângă Sava după tariful de sub C. a); b) dela Brod până la locul destinațiunei după fiecare Kgr. 16 fileri; b) **taxa de valoare**, în cas de declarare a valorii, ca sub 1 (pentru scrisori de bani); c) **competință de rambursă** după fie-care 4 corone (sau părți ale acestei sume) din suma rambursată câte 2 fileri, dar cel puțin 12 fileri.

II. În **România** pentru scrisori cu bani până la 250 grame și pachete până la 50 Kgr., cu valoare declarată și până la 500 Kgr., cu sau fără rambursă, se plătesc:

1. Până la Orșova sau Predeal (resp. Ghimeș, Livezeni, Tulgheș sau Turnu-roșu) taxa de greutate și de valoare după tarifele de sub C);

2. Dela graniță până la locul destinațiunei a) taxa română de greutate da fie-care Kgr. 20 fileri, dar cel puțin 100 fileri; b) taxa română de valoare până la 480 corone (500 frc.) 20 fileri, până la 930 corone (1000 frc.) 30 fileri, peste 960 cor. până la 9600 cor. (10,000 frc.) de fie-care 960 cor. câte 30 fileri, peste 9600 cor. de fiecare 960 cor. cu 20 fileri mai mult.

E) Diverse taxe și competențe.

Taxa înmanuării prin expres pentru scrisori cu bani sau valori e de 30 fil., pentru pachete (în comunicația internă și internațională) 50 fileri.

Pentru ducerea la locuință a scrisorilor cu bani și a pachetelor (până la 1 1/2 kgr.) dela oficiile postale, cari nu sunt concredute cu ducerea la locuință, se plătesc o *taxă de inmanuare* de 6 fileri de bucată, pentru alte pachete se plătesc o *taxă de avis* de 4 fileri după fie-care scrisore de transport.

Taxa de inmanuare la oficiile cari sunt concredute cu ducerea la locuință, este: a) pentru *asignațiuni* 4 fileri de bucată (pentru cele înmanuate cu consignație 2 fileri de bucată, dar cel puțin 20 fileri de consignație), b) pentru *scrisori cu bani* 6 fileri de bucată, c) pentru *pachete* 10 fileri de bucată. Pentru transportarea pachetelor la oficiul de vamă, ce cad sub vămuire, se plătesc 10 fileri de bucată. Dacă oficiul postal mijlocesce și vămuirea, atunci se plătesc, 20 fil. *taxă de mijlocire*.

Pentru câte un sertar propriu de postă la oficiile postale, cari nu sunt ale erariului, se plătesc 1 corună, la ale erariului 2 corone *chirie* lunară. Taxa de *magazinagiu* în Budapesta e 10 corone pe lună, la officii postale din provincie, cari înmanuază acasă, e de 6 corone.

Pentru *incassarea* sumelor prin mandat postal se plătesc 10 fileri de mandat, tot 10 fileri de bucată se plătesc după *ramburse* de scrisori. Taxa pentru *însciinfarea* despre pachete ce nu se pot înmanua, precum și pentru *reclamațiune* și *retour-recepis* e 25 fileri de bucată.

F) Scrisori și cutii de valoare și colete postale (colis postaux) internaționale.

Țara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori și cutii de valoare ¹⁾					Pachete internaț. ²⁾ colis postaux							
	Maximul valorei ce se poate declara	taxa de greut.		taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate	Nr. decl. de vamă ce sunt a se acclde la cutii de valoare	taxa de greutate		taxa de asigurare taxa de valoare		Maximul rambursel	Competință de ramb. după fie-care 20 cor. ale rambursel	Nr. declarațiilor de vamă ce sunt a se acclde	
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.) de fie-care 15 gr.	b) pentru cutii de va- lure de buc.			pentru pachete ne- voluminoasă de buc.	pentru pachete vo- luminose	Maxim. valorii ce se poate declara pentru câte 300 franci	Maximul rambursel				
													fil.
		franci	fil.	fil.	Nr. b.	fil.	fil.	fr.	fil.	fil.	fil.	fil.	fil.
Belgia	10000	25	150	25	3	150	225	∞	25	1000	20	4	
Bulgaria	10000	25	150	25	3	175	—	—	—	—	—	3	
Danemarca	∞	25	150	25	3	150	225	∞	25	500	20	3	
Egipt (ca Sudan)	∞	25	200	50 ^a	2	150	225	3000	50 ^a	1000	20	2	
Elveția	∞	25	100	10	2	—	—	—	—	—	—	—	
Englțera p. Hamburg	3000	25	—	25	—	225	—	3000	25	—	—	3	
p. Belgia	—	—	—	—	—	200	—	3000	25	—	—	3	
Francia cu Monaco	10000	25	150	25	3	150	225	500	25	500	20	3	
Corsica	—	—	—	—	—	200	290	500	35	500	20	3	
Algeria	10000	25	150	25	3	200	—	500	35	500	20	3	
Grecia la agenturile	—	—	—	—	—	150	225	∞	50 ^a	—	—	3	
Lloydului austriac	—	—	—	—	—	175	—	—	—	—	—	3	
la oficiile postale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
grecesci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Italia (cu San Marino)	10000	25	100	10	3	125	—	1000	10	1000	20	3	
Luxembourg	10000	25	— ^a	25	—	125	175	10000	25	500	20	2	
Malta	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	2	
Norvegia A. N. prin	∞	25	— ^a	35	—	250	375	∞	35	500	20	3	
Danemarca și Svedia	—	—	—	—	—	225	340	∞	35	500	20	3	
A. N. prin Danemarca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Olanda	25000	25	150	25	4	150	—	1000	25	1000	20	4	
Portugalia pr. Italia	—	—	—	—	—	200	—	500	35	—	—	3	
pr. Germania	10000	25	300	35	3	275	—	500	35	—	—	3	
România	10000	25 ^a	100	10	2	125	175	500	10	1000	20	2	
Rusia (cu Finlanda)	∞	25	— ^a	10	—	175	—	50000	10	—	—	3	
Serbia	10000	10	— ^a	10	—	100	150	2000	10	1000	— ⁶	2	
Spania	10000	25	— ^a	25	—	225	—	—	—	—	—	5	
Svedia	∞	25	— ^a	35	—	250	340	—	35	1000	20	4	
Turcia la oficiile	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
postale ces. și reg.	—	25	—	—	—	125	—	—	50 ^a	1000	—	3	
1. prin Triest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. prin România	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
a) la Constantinop.	—	—	—	50 ^a	—	125	188	500	35	1000	—	—	
și Adrianopol	∞	25	25	35	—	175	162	500	75 ^a	1000	—	—	
b) la alte porturi	∞	—	—	65 ^a	—	—	—	—	—	—	—	—	

∞ = nemărginit. — ¹⁾ Greutatea scrisorii de valoare nu e limitată; maximul de greutate al cutiilor de valoare e 1 kgr. — ²⁾ Maximul de greutate al pachetelor postale internaționale (colis post.) pentru Bulgaria și Spania e de 3 kgr., pentru celelalte țări indicate în tariful de sus e 5 kgr. — ³⁾ Computându-se aci și taxa de asigurare contra pericolului de mare (30 fil.) — ⁴⁾ Cutii de valoare nu se pot trimite. — ⁵⁾ În comunicațiunea limitată (v. A, nota, de fie-care 15 grame câte 10 fileri. — ⁶⁾ Competință de rambursă de fie-care 4 corone 2 fileri, dar ce puțin 12 fileri. — ⁷⁾ Dar cel puțin 12 fileri.

G) Tariful pentru telegrame.

Țe ra de destina țiune	Taxa de cuvânt	Dar de fie- care tele- gramă ce puțin
	fileri	fileri
I. Ungaria :*)		
a) comunica țiunea locală, adică între două sta țiuni ale aceleiași localități, mai departe între Neoplanta—Petrovaradin și Arad—Aradul-nou	02	40
b) comunica țiunea generală	06	60
II. Austria, Bosnia-Herțegovina'), Germania și Serbia		
	06	60
III. Alte țeri (taxa fundamentală 60 fileri).		
	Taxa de cuvânt fileri	
Algeria	26	
Azorice (insulele)	93	
Belgia	21	
Bulgaria și Rumelia orientală	17	
Canare (insulele) (MP. exchis)	88	
Danemarca	21	
Englita și insulele din La Manche (D., RO., MP. exchis)	26	
Elveția (D. exchis)	09	
Francia, Corsica, Monaco și Andora	16	
Gibraltar	33	
Grecia a) continentul și insulele Euboea și Paros	41	
b) insula Corfu	26	
c) celelalte insule grecesci	44	
Italia a) comunica țiunea limitrofă*)	08	
b) " generală	16	
Luxemburg	21	
Malta (D., RO., MP. exchis)	37	
Marocco (telegrame numai până la Tanger, de aci încolo cu posta pe spesele adresatului RO. MP. exchis)	46	
Muntenegru (D., RO., MP., exchis)	09	
Norvegia	32	
Olanda	19	
Portugalia	33	
România	09	
Rusia europeană și Caucas	24	
Spania	28	
Svedia	24	
Turcia (MP. exchis) a) europeană	28	
b) asiatică și insulele turcesci	40	
Tanger	46	
Tripolis	68	
Tunis	26	

*) Pentru inmanuarea telegramelor adresate la locuri, care nu au oficiu telegrafic, se plătesc o taxă de expres. Taxa de expres pōte fi plătită de adresat sau de trimițătoriu. Dacă trimițătoriu dorește să o plătească el, trebuie să depună o sumă ȳre-care pentru acoperirea cheltuielilor. După primirea avisului despre cheltuieli cea oficiul destina țiunii se dă socotēlă despre suma depusă. Avisul se pote care prin pzstă (XPP. aceasta este scutit de taxă) sau pe cale telegrafică (XPT., taxă: 60 fileri).

ȳ) n comunica țiunea limitrofă (între S.-Brod și B.-Brod, Zavalje și Bihac, Dubița și B.-Dubița, Dvor și B.-Novi, Gradisca-veche, Samaț și B.-Samaț, Gunja și Brcka, precum și Raca și B.-Raca) taxa de un cuvânt e 2 fileri, dar cel puțin 40 fileri de telegramă.

ȳ) Oficiile telegrafice, italiene ce cad în comunica țiunea limitrofă, în nomenclatură sun nsemnate cu „e”.

Scala I			Scala II			Scala III		
preste	până la	fl. cr.	preste	până la	fl. cr.	preste	până la	fl. cr.
75	150	10	20	40	13	10	20	13
150	300	20	40	80	14	20	40	14
300	450	30	60	100	15	30	60	15
450	600	40	100	200	16	40	80	16
600	750	50	200	300	17	60	120	17
750	900	60	300	400	18	80	160	18
900	1050	70	400	500	19	100	200	19
1050	1200	80	500	600	20	120	240	20
1200	1350	90	600	700	21	140	280	21
1350	1500	1	700	800	22	160	320	22
1500	1650	2	800	900	23	180	360	23
1650	1800	3	900	1000	24	200	400	24
1800	1950	4	1000	1100	25	220	440	25
1950	2100	5	1100	1200	26	240	480	26
2100	2250	6	1200	1300	27	260	520	27
2250	2400	7	1300	1400	28	280	560	28
2400	2550	8	1400	1500	29	300	600	29
2550	2700	9	1500	1600	30	320	640	30
2700	2850		1600	1700		340	680	
2850	3000		1700	1800		360	720	
3000	3150		1800	1900		380	760	
3150	3300		1900	2000		400	800	
3300	3450		2000	2100		420	840	
3450	3600		2100	2200		440	880	
3600	3750		2200	2300		460	920	
3750	3900		2300	2400		480	960	
3900	4050		2400	2500		500	1000	
4050	4200		2500	2600		520	1040	
4200	4350		2600	2700		540	1080	
4350	4500		2700	2800		560	1120	
4500	4650		2800	2900		580	1160	
4650	4800		2900	3000		600	1200	
4800	4950		3000	3100		620	1240	
4950	5100		3100	3200		640	1280	
5100	5250		3200	3300		660	1320	
5250	5400		3300	3400		680	1360	
5400	5550		3400	3500		700	1400	
5550	5700		3500	3600		720	1440	
5700	5850		3600	3700		740	1480	
5850	6000		3700	3800		760	1520	
6000	6150		3800	3900		780	1560	
6150	6300		3900	4000		800	1600	
6300	6450		4000	4100		820	1640	
6450	6600		4100	4200		840	1680	
6600	6750		4200	4300		860	1720	
6750	6900		4300	4400		880	1760	
6900	7050		4400	4500		900	1800	
7050	7200		4500	4600		920	1840	
7200	7350		4600	4700		940	1880	
7350	7500		4700	4800		960	1920	
7500	7650		4800	4900		980	1960	
7650	7800		4900	5000		1000	2000	
7800	7950		5000	5100		1020	2040	
7950	8100		5100	5200		1040	2080	
8100	8250		5200	5300		1060	2120	
8250	8400		5300	5400		1080	2160	
8400	8550		5400	5500		1100	2200	
8550	8700		5500	5600		1120	2240	
8700	8850		5600	5700		1140	2280	
8850	9000		5700	5800		1160	2320	
9000	9150		5800	5900		1180	2360	
9150	9300		5900	6000		1200	2400	
9300	9450		6000	6100		1220	2440	
9450	9600		6100	6200		1240	2480	
9600	9750		6200	6300		1260	2520	
9750	9900		6300	6400		1280	2560	
9900	10050		6400	6500		1300	2600	
10050	10200		6500	6600		1320	2640	
10200	10350		6600	6700		1340	2680	
10350	10500		6700	6800		1360	2720	
10500	10650		6800	6900		1380	2760	
10650	10800		6900	7000		1400	2800	
10800	10950		7000	7100		1420	2840	
10950	11100		7100	7200		1440	2880	
11100	11250		7200	7300		1460	2920	
11250	11400		7300	7400		1480	2960	
11400	11550		7400	7500		1500	3000	
11550	11700		7500	7600		1520	3040	
11700	11850		7600	7700		1540	3080	
11850	12000		7700	7800		1560	3120	
12000	12150		7800	7900		1580	3160	
12150	12300		7900	8000		1600	3200	
12300	12450		8000	8100		1620	3240	
12450	12600		8100	8200		1640	3280	
12600	12750		8200	8300		1660	3320	
12750	12900		8300	8400		1680	3360	
12900	13050		8400	8500		1700	3400	
13050	13200		8500	8600		1720	3440	
13200	13350		8600	8700		1740	3480	
13350	13500		8700	8800		1760	3520	
13500	13650		8800	8900		1780	3560	
13650	13800		8900	9000		1800	3600	
13800	13950		9000	9100		1820	3640	
13950	14100		9100	9200		1840	3680	
14100	14250		9200	9300		1860	3720	
14250	14400		9300	9400		1880	3760	
14400	14550		9400	9500		1900	3800	
14550	14700		9500	9600		1920	3840	
14700	14850		9600	9700		1940	3880	
14850	15000		9700	9800		1960	3920	
15000	15150		9800	9900		1980	3960	
15150	15300		9900	10000		2000	4000	
15300	15450		10000	10100		2020	4040	
15450	15600		10100	10200		2040	4080	
15600	15750		10200	10300		2060	4120	
15750	15900		10300	10400		2080	4160	
15900	16050		10400	10500		2100	4200	
16050	16200		10500	10600		2120	4240	
16200	16350		10600	10700		2140	4280	
16350	16500		10700	10800		2160	4320	
16500	16650		10800	10900		2180	4360	
16650	16800		10900	11000		2200	4400	
16800	16950		11000	11100		2220	4440	
16950	17100		11100	11200		2240	4480	
17100	17250		11200	11300		2260	4520	
17250	17400		11300	11400		2280	4560	
17400	17550		11400	11500		2300	4600	
17550	17700		11500	11600		2320	4640	
17700	17850		11600	11700		2340	4680	
17850	18000		11700	11800		2360	4720	
18000	18150		11800	11900		2380	4760	
18150	18300		11900	12000		2400	4800	
18300	18450		12000	12100		2420	4840	
18450	18600		12100	12200		2440	4880	
18600	18750		12200	12300		2460	4920	
18750	18900		12300	12400		2480	4960	
18900	19050		12400	12500		2500	5000	
19050	19200		12500	12600		2520	5040	
19200	19350		12600	12700		2540	5080	
19350	19500		12700	12800		2560	5120	
19500	19650		12800	12900		2580	5160	
19650	19800		12900	13000		2600	5200	
19800	19950		13000	13100		2620	5240	
19950	20100		13100	13200		2640	5280	
20100	20250		13200	13300		2660	5320	
20250	20400		13300	13400		2680	5360	
20400	20550		13400	13500		2700	5400	
20550	20700		13500	13600		2720	5440	
20700	20850		13600	13700		2740	5480	
20850	21000		13700	13800		2760	5520	
21000	21150		13800	13900		2780	5560	
21150	21300		13900	14000		2800	5600	
21300	21450		14000	14100		2820	5640	
21450	21600		14100	14200		2840	5680	
21600	21750		14200	14300		2860	5720	
21750	21900		14300	14400		2880	5760	
21900	22050		14400	14500		2900	5800	
22050	22200		14500	14600		2920	5840	
22200	22350		14600	14700		2940	5880	
22350	22500		14700	14800		2960	5920	
22500	22650		14800	14900		2980	5960	
22650	22800		14900	15000		3000	6000	
22800	22950		15000	15100		3020	6040	
22950	23100		15100	15200		3040	6080	
23100	23250		15200	15300		3060	6120	
23250	23400		15300	15400		3080	6160	
23400	23550		15400	15500		3100	6200	
23550	23700		15500	15600		3120	6240	
23700	23850		15600	15700		3140	6280	
23850	24000		15700	15800		3160	6320	
24000	24150		15800	15900		3180	6360	
24150	24300		15900	16000		3200	6400	
24300	24450		16000	16100		3220	6440	
24450	24600		16100	16200		3240	6480	

Șematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria și
Transilvania și spec. al diecesei Caransebeșului.

Metropolie.

(Reședința : Sibiiu)

1. Ierachii Metropoliei

Archiepiscop și Metropolit :

Excelenția Sa Înalt Pre Sântitul Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al Transilvaniei și metropolit al Românilor gr. orient. din Ungaria și Transilvania, cav. al ordului corônei de fer cl. 2. și al crucei mari a ordului „Francisc Iosif“, membru al casei magnaților.

Episcopii diecesani :

Pre Sântia Sa Domnul **Nicolae Popea**, episcopul Caransebeșului, membrul al casei magnaților, membru ordinariu al Academiei rom., membru fondator al Asociațiunei trans., membru ordinariu al mai multor societăți literare.

Pre Sântia Sa Domnul **Ioan I. Papp** episcopul Aradului, membru al casei magnaților

2. Sinodul episcopesc

Președintele : Archiepiscopul și metropolitul.

Membrii : Episcopii diecesani.

Consiliari : Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani

Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit și vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu.

Filaret Musta, archimandrit și vicariu episcopesc în Caransebeș.

Augustin Hamsea, archimandrit, igumen al sântei mănăstiri Hodoș-Bodrog.

Vasile Mangra, archimandrit, vicariu episcopesc în Oradea-mare.

Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, directorul seminariului teologic-pedagogic din Sibiiu.

Dr. Iosif Tr. Bădescu, protosincol, asesor ordinariu la senatul bisericesc în Caransebeș.

Roman Clorogariu, protosincol, director al seminariului teologic și pedagogic din Arad.

Diecesa Caransebeşului

Episcop diecesan:

PRÉ SÂNTITUL DOMN EPISCOP

NICOLAE POPEA

Pré Sântia Sa s'a născut în 17 Februarie 1826 în Satulung (Hosszufalú) la Săcele, lângă Braşov, comitatul Braşovului. Părinţii săi au fost Neagoe Popea, paroch ortodox român şi Voica născută Verza-Popoviciu, ambii tot din Satulung. În sântul botez a primit numele tatălui său „Neagoe”, dară încă în decursul prunciei s'a fost îndatinat a fi numit Nicolae.

Şcoale normale şi gramaticale până la poezie, dela anul 1823 până la 1840, le-a absolvat în Braşov, érá în 1841 şi 1842 a studiat poezia şi anul prim de filosofie în Blaj, apoi dela 1843 până la 1846 inclusive a studiat anul al doilea de filosofie şi drepturile la liceul din Cluj; după aceea a mers la Viena unde a studiat până la 1848 teologia la universitatea de acolo, ca alumn al convictului imperial. Aci în Viena, la studiul teologic l-a aflat tulburările anului 1848, şi tot aci a avut ocasiune a face cunoscinţa multor ténări, mai târziu bărbaţi însemnaţi ai României, cari se întorceau din Paris unde luaseră parte activă în revolăţune, pentru de a lupta în luptele ce se desfăşuraseră în România, în acel timp furtunos plin de mişcări generale. Amintim aci numai pe Constantin Negri, fraţii Golescu, Nicolae Ionescu fost ministru mai apoi, şi pe Bolintinean, carele din urmă cu ocasiunea unei excursiuni la Schönbrun, la provocarea lui Negri ca să compună o poezie, a compus în grădina împărătească din Schönbrun, poezia „Ca un glob de aur...”

După absolvarea studiilor a intra în oficiu de stat funcţionând în 1849 şi 1850 ca practicant la guvernul ţerii în Sibiu, în 1850—1852 ca concipient la pretura din Deva, érá în anii 1852—1856 ca actuar şi adjunct la pretura şi judecătoria din Şomcuta-mare (Nagysomkuta).

În 1856, după mórtea secretariului consistorial, a profesorului de teologie şi protosinCELului Dr. Grigorie Pantazzi, carele a fost coleg de şcolă în convictul imperial din Viena cu Pré Sântia Sa

marele metropolit Andreiu, atunci Episcop al Transilvaniei, l-a chemat în serviciul bisericii scriindu-i: „Perdând pe Grigorie, am mare lipsă de tine. Acum vino la mine“. Dând ascultare chemării Arhiepiscopului său a mers îndată la Sibiu de drept în reședința episcopescă și astfel s'a așezat pe lângă acest mare și providențial Arhiepiscop al bisericii și națiunii noastre, carele pentru toți timpii va

străluci pe firmamentul bisericii și națiunii noastre ca un sôre luminătoriu. În acelaș an, 1859, marele Andreiu, la Bunavestire, în biserica din suburbiul Iosefin, în fața unui public numeros, l-a tuns într-un monach cu numele „Nicolae“, din care incident fericitul Șaguna a dat și un prânz festiv.

Mare a fost bucuria fericitului Episcop, mai târziu metropolit Andreiu, când l-a primit în tagma monachală, și astfel repede l-a

hirotonit și respective hirotosit întru diacon, protodiacon, presbiter, sincel, așa că după un an dela intrarea în tagma monachală l-a hirotosit de protosincel. Pe lângă postul de secretariu, în acelaș timp a mai avut să funcționeze ca profesor de teologie, administrator protopresbiter al tractului Nocrichiului, asesor consistorial până la anul 1870. În acest an, 1870, în sinodul arhidieceșan, când se organiză consistoriul pe bazele statului organic, fericitul arhiepiscop și metropolit Andreiu baron de Șaguna îl numi, spre bucuria publică, vicariu arhiepiscopesc, érá în 1871 îl hirotosi întru archimandrit. Ca vicariu arhiepiscopesc a condus arhidieceșă Transilvaniei în două rânduri, adecă, după răposarea fericitului metropolit Andreiu baron de Șaguna, și după trecerea metropolitului Procopiu Ivașcovicu la scaunul metropolitan sârbesc în Carlovêș.

În 27 Martie 1889 a fost ales, în 20 Maiu a fost întărit, érá în 11 Iunie 1889 a fost chirotonit de Episcop al dieceșei Caransebeșului, apoi în 2 Iulie 1889 a avut loc întronisarea.

Prin rădicarea Pré Sânției Sale la demnitatea arhieréșcă și-a aflat răsplata meritată activitatea bisericéșcă și națională desintereșată și îndelungată a unui bărbat, carele în decursul timpului a știut să-și împlinéșcă cu scumpătate datorința bisericéșcă și națională impusă de provedința.

Pré Sânția Sa încă ca student în Cluj a arêtat iubire și interes pentru națiune în general și în special pentru literatura română, ce s'a manifestat prin aceea că în 1846 împreună cu A. Papiu Ilarion a înființat și redactat o foiță săptămânală manuscrisă „Aurora”, séu „Zorile” a juristilor români din Cluj, cea dintâiu încercare română de felul acesta, ce fără indoelă și-a avut rezultatele sale. În acelaș timp împreună cu Papiu a ținut școlă cu studenții români pentru de a-i introduce mai bine în limba română, și au înființat societatea literară a tînerilor studenți, prima societate literară de asemenea natură. Resultatul a fost învierea conștiinței naționale, astfelu că, reposânt tînerul Iuliu Mihályi, coleg de studii, colegii au însărcinat pe colegul lor, Nicolae Popea să țină cuvîntare. Acesta a fost prima cuvîntare publică românéșcă ce a resunat în Cluj și deci mare a fost oțelirea studenților maghiari, cari în tot chipul se siliau se zădărniceșcă vorbirea, dară tînerii români ca un zid puternic au încungiurat pe vorbitoriu. Vorbirea făcînd mare impresiune a cerut-o direcțiunea liceului spre a fi înaintată la Guvern — asceptându-se pedepsirea vorbitorului — de unde nu i-s'a mai înapoiat. Cât a stătut pe lângă fericitul arhiepiscop și metropolit Andreiu baron de Șaguna a lucrat neobosit, a lucrat împreună cu Șaguna la actele cele mai însămnate, și în special și la compunerea statului organic, de aceea cu drept cuvînt să și numesce „mâna dréptă a lui Șaguna”. A însoțit pe fericitul metropolit în diferite călătorii. În 1863—1865 a fost deputat în senatul iperial înmulțit, precum și în dieta transilvană din Sibiiu. Este unul dintre inițiatorii și fundatorii Asociațiunii transilvane.

A fost președintele comitetului național-român pentru partidul național din Transilvania, era în anul 1881 a convocat adunarea său conferința națională, pe care a presidat-o și în care a fost ales președinte al comitetului național din Ungaria și Transilvania. Este membru ordinariu al Academiei române; membru fondator al reuniunii pentru crearea unui fond de teatru român; al reuniunii române agronomice din comitatul Sibiiului; al reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului etc.

Pe lângă totă ocupațiunea grea și multilaterală a știut să folosească timpul așa, încât să poată fi activ și pe terenul literar. „Vechia metropolie“, „Biografia lui Șaguna“, „Memorialul“ și alte lucrări sunt roadele muncii sale.

Activitatea sa de când se află în mijlocul nostru e cunoscută tuturor, e carte deschisă.

Adaugem aci încă, că pentru meritele sale câștigate pe terenul literar Academia Română din București a ales în anul 1899 pe P. S. Sa de membru ordinariu al său, era în primăvara anului 1900 a avut loc în București la Academie, recepțiunea festivă a Pré Sânției Sale, — ținându-și vorbirea de recepțiune — în prezența și sub presiul Majestății Sale Carol, regele României, carele din acest incident a dispus, ca membrii Academiei să se prezenteze în mare ținută cu eventualele lor orduri; era în anul următoriu 1901 a primit visita Înalt Pré Sânțitului metropolit primat al României Iosif Gheorghian, carele trecând spre Kissingen a ținut a-i reintorci visita ce i-o făcuse Pré Sânția Sa petrecând la Academie în București.

O distincțiune ca acesta carea onorează mult diecesa noastră, și este după cât scim primul cas ca un Arhiepiscop și respective metropolit primat al României să viziteze pe un Arhiepiscop de ai noștri.

1. Deputații din diec. Caransebeșului, la congresul național-bis. pe anii 1906—1908

Deputați preoțesci:

1. În cerc. I Caransebeș: Filaret Musta, archimandrit și vicariu episcopesc în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget;
4. în cerc. IV Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș;
5. în cerc. V Ciacova: Ioan Pinciu, protopresbiter în Ciacova;
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr. Iosif Traian Badescu, protosincel, asesor ordinariu și secretariu consistorial în Caransebeș;
7. în cerc. VII Petrovosalo: Trifon Miclea, protopresbiter în Satul-nou;
8. în cerc. VIII Iam: Filip Adam, protopresbiter în Iam;
9. în cerc. IX Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș;
10. în cerc. X Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.

Deputați mineresci:

1. în cerc. I Valeaboului: Dr. Petru Cornean, adv. în Oravița-montană;
2. în cerc. II Logoj: Dr. Alexandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Birchiș;
3. în cerc. III Făget: Titu Hațieg, avocat în Logoj;
4. în cerc. IV Buziaș: George Szerb, consilieriu aulic, în Budapesta;
5. în cerc. V Gilad: George Breban, proprietariu mare în Ghilad;
6. în cerc. VI Vêrșet: Ioan M. Roșiu, primariu în Biserica-albă.
7. în cerc. VII Iam: Dr. Iuliu Tămășel, adv. în Sasca-m.;
8. în cerc. VIII Sasca-mont.: Petru Corcan, protopretor în Iam;
9. în cerc. IX Oravița-mont. Ilie Trăilă, adv. în Oravița-montană;
10. în cerc. X Bogșa-mont.: Ioan Budințian, adv. în Bogșa-montană;
11. în cerc. XI Caransebeș: Constantin Burdia, deputat dietal, președinte al Comunității de avere în Caransebeș;
12. în cerc. XII Ohababistra: Patriciu Drăgălin, profesor-dirigent la institutul pedagogic în Caransebeș;
13. în cerc. XIII Teregova: Dr. Valeriu Olariu, medic în Teregova;
14. în cerc. XIV Domașnea: Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș;
15. în cerc. XV. Mehadia: Ioan Popoviciu, comerciant în Mehadia;
16. în cerc. XVI Prigor: Nicolae Mărin, colonel ces. și reg. în pensiune în Caransebeș;
17. în cerc. XVII Bozoviciu: vacant.
18. în cerc. XVIII Biserica-albă: Dr. Aurel Novac, deputat dietal, avocat în Biserica-albă;
19. în cercul XIX Alibunariu: Dr. George Miclea, avocat în Alibunariu;
20. în cerc. XX Satul nou: Coriolan Bredicean, deputat dietal, avocat în Logoj.

2. Sinodul eparchial.

Membrii aleși pe periodul 1906—1909.

- Valeaboului : *Andrei Ghidiu* protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Constantin Popasu, medic în Caransebeș.
Dr. Petru Mladin, medic cercual în Brebul.
- Logoj : *Dr. George Popoviciu*, deputat dietal, protopresbiter în Logoj.
Dr. Alesandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Bircșiș.
Coriolan Bredicean, deputat dietal, avocat în Logoj.
- Zgribesci : *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincol, asesor și secr. cons. în Caransebeș.
Dr. Stefan Petroviciu, deputat dietal, avocat în Logoj.
Dr. Pompeiu Marcu, avocat în Logoj.
- Făget : *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Tiln Hațeg, avocat în Logoj.
Dr. Iosif Popoviciu, profesor, Budapesta.
- Coșava : *Antoniu Anghel* paroch în Coșava.
Alexiu Onișiu, jude de tribunal în pens. în Sibiiu.
Dr. Octavian Popescu, avocat în Făget.
- Buziaș : *Ioan Peța* protopresbiter în Buziaș.
Baron Geza Duca de Cadar, proprietar mare în Cadar.
Ioan Marcu, învăț. pens., primariu în Bogșa-montană.
- Jebel : *Nicolae Stoia*, paroch în Șipet.
George Szerb consilieriu aulic în Budapesta.
Dr. Dimitrie Cioloca, asesor consistorial în Caransebeș.
- Ghilad : *Ioan Pinciu*, protopresbiter în Ciacova.
George Breban, proprietar mare în Ghilad.
Ioan Gruescu, învățător în Gebza.
- Fizeș : *Luca Lazarescu*, preot în Ferendia.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
Ioan Crăciunel oficial superior de postă în Budapesta.
- Vêrșet : *Traian Oprea*, protopresbiter în Vêrșet.
Dr. Petru Zepeneag avocat în Vêrșet.
Dr. Octavian Proștean, medic în Vêrșet.
- Iam : *Sofronie Avramescu*, paroh în Nicolinț.
Dr. Aureliu Novac, deputat dietal, adv. în Biserica albă.
Dr. Iuliu Tămășel, avocat în Biserica albă.
- Sasca-mont. : *Filip Adam*, protopresbiter în Iam.
Dr. Ioan Mangiucă, medic în Oravița-montană.
Petru Corcan, protopretor în Iam.
- Oravița-mont. : *Alesandru P. Popoviciu*, protop. în Oravița-mont.
Ilie Trăilă, avocat în Oravița-montană.
Dr. Ioan Nedelcu adv. în Oravița-montană.
- Recița-mont. : *Dr. Petru Barbu*, presbiter, profesor în Caransebeș.
Ioan Budințian, avocat în Bogșa-montană.
- Bogșa-mont. : *George Jian*, învățător pensionat în Oravița-montană.
Maxim Popoviciu, protopresbiter în Bogșa-montană.
Dr. Aurel Oprea, avocat în Oravița-montană.
- Caransebeș : *Dr. Cornel Petric*, notariu public regesc în Bogșa-mont.
Filaret Musta, archimand. vicariu eppesc în Caransebeș.
Patriciu Drăgălina, profesor-dirigent în Caransebeș.
Constantin Burdia, deputat dietal, președ. Com. de av. în Caransebeș.

- Teregova: *Dr. Iosif Olariu*, ieromonach profesor-dirigent în Caransebeș.
Dr. Valeriu Olariu, medic cerc. în Teregova.
Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș..
- Mehadia: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter în Orșova.
Dr. Victor Nemoian, medic în Mehadia.
Ioan Popoviciu, comerciant în Mehadia.
- Bozoviciu: *Dimitrie Bogoeviciu*, paroch în Bănia.
Nicolae Marin, colonel c. și r. în pens. în Caransebeș.
Zaharie Miulescu, anteprenor în Pârvova.
- Satul-nou: *Trifon Miclea*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Petru Pența, adv. în Panciova.
Dr. George Miclea, adv. în Alibunar.

3. Consistoriul diecesan.

Președinte: Episcopul diecesan.

a) în senatul strâns bisericesc.

Asesori:

Ordinari:

Filaret Musta, archimandrit, vicariu episcopesc.
Dr. Iosif Traian Badescu, protosincel.

Onorari:

Dr. Iosif Olariu, ieromonach, profesor diriginte la inst. teol. în Caransebeș.
Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș.
Alexandru Popoviciu, protopresbiter în Oravița.
Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.
Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.
Maxim Popoviciu, protopresbiter în Bogșa-montană.
Nicolae Popoviciu, paroch în Jupani.

b) în senatul școlar.

Ordinariu:

Dr. Dimitrie Cioloca.

Onorari:

Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Mihail Juica, paroch în Srediștea-mică.
Trifon Miclea, protopresbiter în Satul-nou.
Patriciu Drăgălina, profesor diriginte la inst. ped. în Caransebeș.
Titu Hașeg, avocat în Logoj.
Ioan Marcu, învățătoriu în Bogșa-montană.
George Martinescu, avocat în Logoj.
Ioan Nedelcu, avocat în Buziaș.
Iosif Stoianel, major ces. și reg. în pensiune.

7.13.27

c) În senatul epitropese.

Ordinarius :

Aurel Moaca.

Onorari :

Dr. Petru Barbu, presbiter, prof. de teologie în Caransebeș.*Ioan Pinciu*, protopresbiter în Ciacova.*Spiridon Sandru*, presbiter, controlor diecesan în Caransebeș.*Dr. Mihail Brădicean*, avocat în Caransebeș.*Ioan Budințan*, avocat în Bogșa-montană.*Constantin Burdia*, dep. diet., președintele Comunității de avere în Caransebeș.*Dr. George Dobrin*, avocat în Lugoj.*Iulian Ianculescu*, director în pens. a casei de economii Crașovene în Logoj.*Dr. Petru Zeșeniag*, avocat în Vêrșet.

Cancelaria consistorială

Secretariu : *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincolFiscal consistorial : *Dr. Stefan Petrovicu*, avocat în Logoj, *Dr. Ioan Popovicu*, avocat în Orșova.Defensor matrimonial : *Dr. Stefan Petrovicu*, adv. în Logoj.Archivariu : *Dimitrie Popovicu*.Canceliști : *Constantin Pêru*, *Ioan Radulovicu*.

4. Oficiul de comptabilitate și de cassă

Controlor : *Spiridon Sandru*, presbiter.Contabil ajutătoriu : *Isidor Saberca*.

Cassariu : vacant.

Esactor : *Ioan Lințu*.

5. Institutul teologic

Profesori :

Dr. Iosif Olariu, ieromonach, profesor diriginte.*Dr. Petru Barbu*, presbiter.*Dr. George Dragomir*.*George Petrescu*, presbiter, propune tipicul și cântările bisericesci atât la institutul teologic cât și la cel pedagogic.

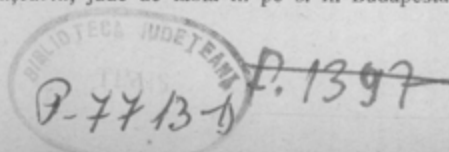
6. Institutul pedagogic

Profesori :

Patriciu Drăgălina, profesor diriginte.*Iosif Bălan*, propune economia și la institutul teologic.*Dr. Petru Ionescu*, diacon.*Ilie Mînea*.*Dr. Constantin Popasu*, propune igiena și la institutul teologic.*Antonie Sequens*, propune musica vocală și instrumentală la ambele institute.

7. Reprezentanța fundațiunei Dimitrie Peța

Episcopul diecesan.

Fisc. cons. *Dr. Stefan Petrovicu*, adv. în Logoj.*Andrei Ghidiu*, protopresbiter în Caransebeș.*Iuliu cav. de Pușcariu*, jude de tablă în pe s. în Budapesta.

8. Protopresbiteratele

Tractul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală Iam. — Numărul sufletelor: 46.321.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Filip Adam*, protopresbiter.

Membri:

Vasile Iorga, paroch în Slatina.

Simeon Luca, preot în Iladia.

Sofronie Nediciu, preot în Bis.-Albă.

Sofronie Avramescu, par. în Nicolinț

Ioan Murgu, paroch în Sasca-montană

Petru Danescu, paroch în Berliște.

Membri suplenți:

George Simu, preot în Petrița.

Traian Oprea, par. în Moldova-nouă.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

Defensor matrimonial: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.

Notariu: Stefan Draghiciu învățătoriu în Iam.

Berliște, *Berlistye*, (p. Jam), Petru Danescu, paroch. — Mina Nemoian, inv. prov.

Berzasca, *Berzaskha*, Arsenie Golumba, adm. paroch. — Ilie Ambruș inv.

Biserica-albă, *Fehértemplom*, Sofronie Nediciu, adm. paroch. — Traian Lazar, inv.

Bogodintzi, *Bogodincz*, (p. Szászabánya), Pavel Vișan, adm. par. și inv.

Cărbunariu, *Kohldorf*, (p. Szászab.), Ioan Groșan, paroch, Ioan Muntean, inv.

Carlsdorf, filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu.

Ciorda, *Csorda*, (p. Jam), Nicolae Otonoga, adm. paroch. — Aureliu Novac, inv.

Ciuchici *Csukics*, (p. Rakasdia), Iosif Paunovicu și George Lința, adm. par. —

Svetozar Mutașcu, capelan. — Jivan Belca, și Constantin Petra, inv.

Coronini, (p. Ț-Moldova), Pavel Bufan, adm. par. — Gavrilă Băiaș, inv.

Gornea-Liubcova, *Gornya-Ljubcova*, (p. Szikevicza) Pavel Popescu, paroch. —

I. Megeleșiu, inv.

Iam, Filip Adam, protopresb. — Stefan Draghiciu, inv.

Iertof, *Heuerdorf*, (p. Vrancea), Teodor Panciovan, adm. par. Cornel Panciovan

cap. — Vasile Miclea, inv.

Iladia, (p. Rakasdia), Simeon Luca, paroch, Iosif Ania paroch, Adam Popovicu,

preot iubil. — George Verca și Mateiu Milencovicu, inv.

Macoviște, *Makovistye*, (p. Rakasdia) Pavel Brinzeu, paroch. — Mihail Copie, inv.

Mircovaț, (p. Temes Kutas), Remus Perian, adm. par., George Daina inv. prov.

Moldova-nouă, (Boșneag) *Uj-Moldova*, Traian Oprea, par., Aurel Popovici cap. prov.

— Romul Bortoș și Valeriu Popovicu inv.

Năidaș, *Naidas*, (p. Fehértemplom), Parochia vacantă — Petru Muntean, capelan.

— Dănilă Pitic, Nicolae Săcaci, inv.

Nicolinț, *Nikolincz*, (p. Rakasdia), Sofronie Avramescu, paroch. — Vichentie Vinca,

adm. par. — George Truia inv.

Padina-Mateiu, filie la Moldova-nouă, administrată prov. prin Aurel Popovicu ca-

pelan în Potoc. — Sofronie Mărșiu, inv.

Petrița, *Petrilova*, (p. Rakasdia), George Simu, paroch — Traian Bosică, inv.

Pojejena-rom., (p. Szerb-Pozsezsena) Alexandru Blasiu, adm. par. — Ioan Lariu, inv.

Potoc, (p. Szászabánya) Nicolae Popovicu, paroch., Aurel Popovicu cap. — Dimitrie

Dogariu, inv.

Răcășdia, *Rakasdia*, Ioan Luca, paroch. — Iacob Muntean și Simeon Ciulin, adm. par.,

Aureliu Ciulin, cap. — Emilian Novacovicu, inv., Nicolae Mircea, inv., Silvia

Ciulin, învățător.

Rusova-nouă, *Uj-Rusova*, (p. Rakasdia) Nicolae Băiaș preot și inv.

Rusova-veche, *O-Ruszova*, (p. Rakasdia), Vichentie Baleaparah. — Ilie Muia, inv.

Sasca-montană, *Szászabánya*, Ioan Murgu, paroch, — Damian Izvărnician, inv.

prov. Filip Băiaș și Constantin Dăneț, inv.

asca-rom., *Román-Szászka*, George Mihailoviciu, adm. par., Traian Secoșan inv. Slatina, *Szlatina*, (p. Szászkabánya) Teodor Iorga, preot iubilat. — Vasile Iorga, paroch. — Nistor Trandafir, inv. Socolari, *Szokolar*, (p. Rakasdia), Simion Nediciu, par. — Dimitrie Petroviciu, inv. Șichevița, *Szikevicza*, Vasile Blășiu, administr. parochial — Titus Fărcașiu, inv. Șușca, *Szuska*, (p. Belobreszka), parochia vacantă, se administrează de preotul din Pojejena-rom. — Nicolae Noroi, inv. Vraniu, *Vrány*, Iosif Muntean, paroch — Nicolae Balmez, capelan. — Iosif Ciulin și Maria Vuia, învățătoare. Vraniuț, *Vranuyucz*, (p. Rakasdia), Iosif Bêlu și George Băiș, adm. par. — Corneliu Lazăr, inv.

Tractul Bocșei-Montane.

Reședința protopresbiterală Bogșa-Montană. — Numărul sufletelor 35.821.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Macsim Popoviciu*, protopresbiter.

Membrii:

Ilie Balanescu, preot em. în Văliug.
Iuliu Bumbescu, preot în Țerova.

Ioan Stoica, paroch în Ezeriș
Lazar Balean, paroch în Docnecea.

Membrii suplenți:

Coriolan Zuiac, paroch în Vasiova.
Teodor Șandru, paroch în Doclin.

Defensor matrimonial: Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogșa-montană.
Notariu: Corolian Zuiac paroch în Vasiova.

Comunele cu posta ultimă. preoții și învățătorii:

Barbosul, *Barbosz*, (p. Raffna), Alexandru Dobrescu, paroch. — Nicolae Popoviciu, inv. Biniș, (p. Rom.-Bogsán), Solomon Andreescu, adm. par. — Vasile Bojinca inv. — Iuliana Firca măritată Bojinică, învățătoare. Bogșa-montană, *N.-Bogsán*, Macsim Popoviciu, protopresbiter. — Ioachim Perian, inv. prov. Bogșa-română, *R.-Bogsán*, Iancu Ișfan Stan paroch. — Ioan Popoviciu junior adm. paroch, o parochie vacantă. — Miron Popoviciu și Dimitrie Pruneș, inv. Călnic, *Kőlnik*, Petru Ieremia, paroch. — Iosif Ieremia, adm. paroch. — Sofronie Andrișoiu, inv. — Maria Drăgan învățătoare. Cuptoare, *Ku'tore*, (p. Resicza), administ. paroch și învățătoriu Mihaiu Belcea. Dezesci, *Dezest*, (p. Furlog), Parochia vacantă. — Petru Bernat inv. prov. Doclin, *Doclin*, (p. Királykegye), Teodor Șandru, paroch; Pavel Drăgan, adm. par. Ernil Băiș inv. Docnecea, *Dognácska*, Lazar Bălean, par. — Lazar Ciorman, inv. Doman, (p. Resicza), Ioan Oprea, administrator paroch. — Aurel Gherguția inv. Duleu, *Duleo*, Nestor Damșa, adm. paroch. — Romul Crainicescu inv. Ezeriș, *Ezeres*, (p. Nemet-Bogsán), Mihaiu Eremia, paroch emerit; Ioan Stoica și Ioachim Jurca, parochi. — Iancu Străin inv. Fizeș, *Füzes*, (p. Királykegye), Simeon Popa și Iosif Crăciunel, adm. par. — Ioan Cotêrlă și Simeon Tomescu învățători. Fărliug, *Furlog*, Aureliu Avramescu, adm. par., — Dimitrie Pirtea inv.

Iersig, *Jerszeg*, George Dogariu adm. paroch. — Iosif Groza inv.
 Jidovini, *Zsidovin*, Alexandru Ogerlaci, paroch. — Zaharie George inv. (prov.
 Moniom, *Monió*, (p. Kölnik), George Costescu, adm. par. — Ioan Ivan, inv.
 Ocna de fer, *Vaskő*, (p. Nemet-Bogsán), Constantin Paușan, administr. paroch. —
 Dim. Isvernicean inv.
 Ramna, *Raffna*, (p. Raffna), Ioan Pincu, adm. paroch. — Dănilă Ilișescu, inv.
 Recița-montană, *Resiczabánya*, Ioan Popoviciu, paroch. — Petru Bandu inv. prov.
 Recița-română, *R-Resicza*, (p. Resicza), Mateiu Bălan, administ. paroch. Romul
 Ancușa, capelan — Stefan Albu, inv.
 Soceni, *Szócény*, (p. Resicza), Antoniu Foiș paroch. — Ioan Dorca inv.
 Surducul-mare, *Nagy-Szurduk*, (p. Királykegye), Ioan Birușescu, administrator paroch,
 Nicolae Șola, inv. subst.
 Târnova, (p. Resicza), Ioan Turnea, paroch; o parochie vac. — Petru Dalea inv.
 Teroava, *Czerova*, (p. Resicza), Iuliu Bumbescu, administrator paroch. — George
 Petroviciu, inv.
 Valeamare-Pogănesci, *Valeamare-Pogănest*, (p. Duleo), Trăian Călțiu adm. parochial.
 Vasile Stamureanu inv. prov.
 Valea-paii, (p. Raffna), Emil Stoian, paroch. — Cornel Crainicescu inv.
 Văliug, *Ferenczfalva*, — Ilie Balanescu emerit. preot. — Parochia vacantă —
 Vasile Mareșescu, inv.
 Vasiova, *Vasziova*, (p. Nemet-Bogsán), Coriolan Zuiac, par. — Serafin Jurca, inv.
 Vermeș, (p. Vermes), Augustin Aldan, paroch și învățătoriu.

Tractul Buziașului.

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 29.217.

Soaunul protopresbital.

Președinte: Ioan Pepa, protopresbiter.

Membrii:

George Lupșă, preot în Blajova.	Ioan Bărbosu, preot în Sacoșul-turc.
Teodor Cioloca, paroch în Șipet.	Avram Ciocoiu, preot în Vucova
Vincențiu Murariu, preot în Racovița	Vichentie Pirtea, preot în Sinersig

Membrii suplenți:

Iuliu Colojoară preot în Denta.

Defensor matrimonial: Paul Rotariu, avocat în Timișoara.

Notariu: Ioan Folea inv. în Sacoșul-turcesc.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Berini, *Berény*, (p. Liebling), Ioan Stefan, adm. par. — Ioan Prohab inv.
 Berecuța, filie la Birda. — George Ușonescu, inv. subst.
 Birda, (p. Birda), Ioan Mărgineanțu, adm. paroch. — Grigorie Jivan, inv. prov.
 Blajova, *Balázsfalva*, (p. N.-Kövères), Georgiu Lupșă, adm. par. — Petru Bulgă, inv.
 Buziaș, *Buziás*, Ioan Pepa, protopresb. Cornelie Stefan, capelan — Ioan Ciurciu, inv.
 Cadar, *Kádár*, (p. Végvár), Eugeniu Georgiu, adm. par. — Alesandru Lazar, inv.
 Căpăt, *Keped*, (p. Szinérszeg), Nicolae Iancoviciu, paroch.
 Cerna, *Cserna*, (p. Liebling), Alesandru Ioanoviciu paroch. — Iuliu Putcoviciu, inv.
 Chevereșul-mare, *Nagy-Kövères*, Ioan Chișoșan, paroch. — George Popescu, adm.
 par. — George Părvu învățătoriu, Iuliana Popoviciu, învățătoare.
 Dragșina, (p. N.-Kövères), Ioan Buliga, paroch. — Valerie Bălan, inv.
 Dubos, *T.-Doboz*, (p. Végvár), Isaia Suru, paroch. — George Civiș, inv.

Folia, *Folya*, (p. Folya), Dimitrie Șandru, paroch. — Lazar Cloșan, inv. prov.
 Hitiaș, *Hittiyás*, (p. Buziás), Georgiu Ciocoiu, adm. par. — Nicolae Jancovicu inv. subst.
 Icloda, *Ikloda*, (p. Török-Szákös), Ioan Gherga, adm. par. — Iancu Băcila inv. prov.
 Jebel, *Zsebely*, (p. Zsebely), Ioan Ionescu, paroch. — Teodor Pocan, adm. par.
 Ioan Surlașiu, capelan. — Gregoriu Paliciu, inv., Nicolae Danciu, inv., Persida
 Bărean măr. Goga, învățător.
 Opațița, *Opaticza*, (p. Detta), Adrian Iancovicu adm. paroch. — Mihai Jumanca inv.
 Racovița, *Rakovicza*, (p. Buziás), Vichentie Murariu, adm. par. — Antonie Peia inv.
 Sacoșul-turcesc, *Török-Szákös*, (p. Török-Szákös), Ioan Bărbosu, adm. par. — Moise
 Alexiu, cap. — Simion Paulescu inv.
 Sacoșul-ung., *Magyar-Szákös*, (p. Magyar-Szákös), Aureliu Maghețiu paroch. —
 George Popoviciu, adm. par. — Petru Savi, inv., Sofia Băiaș, inv.
 Sân-George, filie la Birta.
 Seulea, *Szkulya*, (p. Gattaja), Constantin Doboșan, adm. par. — Nicolae Benghia, inv.
 Silagiu, *Szilás*, (p. Buziás), Aron Moise paroch. — Ignatie Petroviciu, inv.
 Sinersig, *Szinerszeg*, Vichentie Pirtea adm. par. Nicolae Crăciun, preot em. —
 Octavia Pirtea inv.
 Șipet, (p. Șipet), Teodor Cioloca și Nicolae Stoia, parochi. — Iosif Bogdan, învăț.
 prov., Sofia Secoșan, învățător.
 Sirbova, *Szirbova*, (p. Bakovár) Ilie Gherban, adm. par. — Aureliu Popescu inv.
 Șosdia, *Soósd*, Emiliu Georgiu, paroch. — Traian Cherla, inv.
 Stamora-rom., *Rom.-Szamora*, (p. Liebling), Valeriu Petroviciu, paroch. — Pavel
 Rămneanțu inv.
 Uliuc, *U lak*, (p. T.-Újlak), Ilie Cocoș, paroch. — Constantin Radu, inv.
 Unip, (p. T.-Újlak), Iuliu Crainic paroch. — Iosif Nanu, învăț.
 Vucova, *Vukova*, (p. Niczkifalva), Avram Ciocoiu, paroch. — Iulian Cărmu, inv.

Tractul Caransebeșului.

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 54.346.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Andrei Ghidiu, protopresbiter.

Membrii:

Ioan Meda, preot în Valeadeni.
 Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.

Iuliu Musta preot în Glimboca.
 George Popoviciu, preot în Zăguzeni
 Eliseiu Drăgălina, paroch în Borlova.

Suplenți:

Petru Domil, preot în Bucosnița.

Ioan Velovan, paroch în Ohababistra

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, profesor de teologie.

Notariu: Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Apadia, (p. Delinyest), Nicolae Cornean, adm. par. — Todor Anca inv.
 Armeniș, *Örményes*, (p. Temes-Szlatina), Ilie Pepa, paroch. — Ioan V. Miklosy,
 inv. — Sofia Faur, inv.
 Bolvașnița, *Bolvasnicza*, (p. Körpa), Vasile Usoneșcu, par. — Ioan Gergulescu, inv.
 Borlova, (p. Karansebes), Eliseiu Drăgălina, paroch. — George Neamțu inv. Elis.
 Belcota învățător.
 Brebul, *Prebul*, (p. Nagy-Zorlencz), Teodor Popoviciu par. — Florea Ivan inv.
 Buchin, *Bukin*, (p. Körpa), Romul Tinea, adm. par. — Moise Fiat, inv.
 Bucosnița, *Bukosnicza*, (p. Körpa), Petru Domil, preot, Pantelemon Domil, capelan.
 — Petru Suru, inv. subst.

- Caransebeș, *Karánsebes*, Andreiu Ghidui, protopresb. — Ioan Stoian, paroch. — George Buru, capelan protopresbiteral. — Nicolae Velcu, învățătoriu, Elena Biju, învățătoare.
- Cârpa, *Körpa*, Nicolae Usonescu, paroch. — Zacharie Gabriel, inv.
- Cicleni, *Csikleny*, (p. *Karánsebes*), filie la Dalci.
- Cireșa, *Csiresa*, (p. *Nándorhegy*), Ioan Popoviciu, paroch. — Mihail Bobiș, inv.
- Ciuta, *Csutta*, (p. *Karánsebes*), Ioan Radoiu, adm. par. — Valeriu Ionescu, inv.
- Crâjma, *Kröcsma*, (p. *Nándorhegy*), Andreiu Jucos, adm. par. — G. Francescu, inv.
- Dalci, *Dálc*s, (p. *Karánsebes*), Nicolae Bistrean adm. par. — Ioan Borlovanu, inv.
- Delinesci, *Delinyest*, Teodor Muntean, adm. par. Nicolae Muntean, capelan. — Dimitrie Iacobescu, inv.
- Feneș, *Fényes*, (p. Terego), Luca Paica, adm. par. — Floria Bacilă, inv.
- Ferdinandsberg, *Nándorhegy*, filie la Cireșa.
- Glimboca, *Glimboka*, (p. *Nándorhegy*), Iuliu Musta, adm. par. — Virgil Stefanigă, inv.
- Goleț, *Golecz*, (p. *Körpa*), filie la Buceșnița. — Mih. Copoccean, inv.
- Iaz, (p. *Karánsebes*), Parochia vacantă — Petru Lucaci, inv.
- Ilova, *Illova*, (p. Temes-Szlatina), Nicolae Jurca, adm. par. — George Tatucu, inv.
- Jupa, *Zsuppa*, (p. *Karánsebes*), Parochia vacantă. — Macsim Dalea, inv.
- Maciova, *Macsova*, (p. *Szákul*), Ioan Turcan, paroch. — George Lipovan, inv.
- Mal, (p. *Nándorhegy*), filie la Crâjma. — Mihaiu Petroviciu, inv.
- Marga, (p. *Ruszkabánya*), Nic. Ivanescu, paroch. — Iosif Olariu, inv., Emilia Olariu, inv.
- Mêrul, *Mörul*, (p. *Nándorhegy*), Dimitrie Popoviciu, adm. par. — Pavel Tismonariu, inv. substitut.
- Mutnicul-Mare, *Nagy-Mutnik*, (p. *Zaguzsén*), Ioan Bogdan, adm. par. Ioan Roșca, inv.
- Obreja, *Obrezsa*, (p. *Karánsebes*), Patriciu Rădoi, paroch. — Pavel Sêrbu, inv.
- Ohababistra, (p. *Nándorhegy*), Ioan Velovan, paroch. — Iosif Suba, inv.
- Ohabamutnic, *Ohába-Mutnik*, (p. *Zaguzsén*), Ioan Lăpăduș, paroch. — Toma Suru, inv.
- Ohabia, *Ohabicza*, (p. *Delinyest*), Ioan Muntean preot și inv.
- Peștere, *Pestyere*, (p. *Szákul*), Romul Jurchescu, paroch. — Ioan Stan, inv.
- Petroșnița, *Petrosnicza*, (p. *Körpa*), Ilie Popoviciu, adm. par. — Nistor Stoichescu, inv.
- Poiana, *Pojána*, (p. *Karánsebes*), Florea Cioloca, paroch. — V. Oltean, inv.
- Prisaca, *Priszaka*, (p. *Zaguzsén*), Ioan Lața, paroch. — Dionisie Popoviciu, inv.
- Prisian, *Priszian*, (p. *Körpa*), filie la Buchin.
- Rueni, *Ruieni*, (p. *Karánsebes*), Nicolae Cojocariu, adm. par. — George Rădoi, inv.
- Rugi, *Ruzs*, (p. *Karánsebes*), Petru Suru, paroch. — George Frana, inv.
- Ruginos, *Ruzsinosz*, (p. *Zaguzsén*), Vasile Corneanu, adm. par. — Pavel Jurchescu, inv.
- Rusca, *Ruska*, (p. Terego), Ioan Sêrbu, adm. par. — Ioan Humița, inv.
- Rusberg, *Ruszkabánya*, Ioan Velovan, adm. par. — Simeon Botescu, inv. — Un post de inv. vacant.
- Ruschița, *Ruszkicza*, filie la Rusberg.
- Sadova-nouă, *Uj-Szádova*, (p. Temes-Szlatina), George Ivaniciu, adm. par. — George Tomescu, inv.
- Slatina-mică, *Temes-Szlatina*, filie la Sadova-nouă. — Simeon Șandru, inv.
- Terego, Ioan Bogoeviciu și Pavel Șandru, adm. par. — Stachie Gherga, inv. subst. Areti Dunei, învățătoare.
- Turnul, (p. *Karánsebes*), filie la Rueni.
- Valeaboului, (p. *Karánsebes*), Valeriu Nicolaeviciu, adm. par. — Grigorie Lața, inv.
- Valeadeni, (p. *Delinyest*), Ioan Meda, adm. par. — George Cătană, inv.
- Valeamare, (p. *Nándorhegy*), filie la Voislova.
- Valișóra, (p. *Körpa*), Florea Suru, adm. par. — Remus Popa inv. subst.
- Vamamarga, (p. *Ruszkabánya*), filie la Marga.
- Var, (p. *Karánsebes*), Sinesie Bistreanu, adm. par. — Eliseiu Știopu, inv.

Vérciorova, *Vercserova*, (p. Körpa), Martin Vernichescu, paroch. — Ioan Benghia, inv. substitut.
 Voislova, *Vöiszlova*, (p. Nándorhegy), Traian Balea, adm. par. — Ales. Bijan, inv. substitut.
 Zăvoiu, *Zavoi*, (p. Nándorhegy), filie la Cireşa.
 Zăgujeni *Zaguzsén* George Popoviciu, adm. par. — Nicolae Cornean, inv.
 Zerveşti, *Szervestyle*, (p. Karánsebes), Ioan Jucos, adm. par. — Alexa Țigriș inv.
 Slagna, *Szlagna*, (p. Karánsebes) Nichifor Lazar adm. paroch, Solomon Negrei, inv.

Tractul Ciacovei.

Reședința protopresbiterală Ciacova. — Numărul sufletelor 17,852.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte Ioan Pinciu, protopresbiter.

Membrii:

Aurel Drăgan, paroch în Ghilad.
 Pavel Iancu, preot în Obad
 Iustin Cotta, preot în Giulvez.

Pavel Cimponeriu, preot în Cebza.
 Petru Cherla, preot în Banloc.
 Nicolae Popa, paroch în Feni.

Membrii suplenți:

Teodor Petcu, preot în Banloc.

Măcsim Bocan, paroch în Ghilad
 Două locuri vacante.

Defensor matrimonial: Vincențiu Pop, avocat.

Notariu: Corneliu Marcu, preot în Togir.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Banloc, *Bánlak*, Teodor Petcu, administrator paroch. — Petru Cherla administrator paroch. Filip Pop capelan. -- Petru Borcan, inv. Ana Urdărian învățătoare, Nicolae Ioan inv.
 Cebza, *Csebz*a, (p. Csákova), Pavel Cimponeriu administrator paroch; Gheorghe Treta administrator paroch. Ioan Gruescu, inv.
 Ciacova, *Csákova*, Ioan Pinciu protopresbiter. — Ioan Gruescu inv.
 Denta, (p. Detta), Silviu Coloșă paroch. — Vasile Stolica, inv.
 Foen, *Fény*, Nicolae Popa par. — Procopiu Șimian învăț.; Ana Lazaroviciu mărit. Șimian, învățătoare.
 Gaiul-mic, *Kis-Gaj*, (p. Nemet-Sztámora), Zacharia Lațcu, administr. paroch. — Corneliu Mircea, inv.
 Ghilad, *Gilad*, Aureliu Drăgan, paroch. — Măcsim Bocan paroch, — o paroch, vac. — Iosif Badescu inv. Solomon Bistrean inv. prov. — Marta Diaconoviciu, învățătoare.
 Giulez, *Gyülvész*, Iustin Cotta, administrator paroch. — Stefan Alexa inv., postul de învățătoare vacant.
 Lighet, *Liget*, (p. Zsebely), Parochiile vacante. — Petru Arnăut inv.
 Macedonia, (Csákova), Ioan Tinca, paroch. — Teodor Savescu, inv. prov.
 Obad, (p. Csákova), Pavel Iancu adm. paroch, — Stefan Voin, inv. prov.
 Omor, (p. Denta), Augustin Ghilezan adm. paroch. și inv. prov.
 Partos, *Pártos*, (p. Bánlak), Trifon Cocora, paroch. — Petru Chiu inv. prov.
 Petroman, *Petromány*, (p. Csákova), parochia vacantă — Petru Ferențu, inv.
 Togir, *Togyér*, (p. Gyér), Parochia vacantă — Ioan Belciu, inv.
 Tolvadia, *Tolvádia*, Ioan Coșariu paroch. — Eftimie Crașovan, învăț.
 Voiteg, *Vojtek*, Stefan Țeran, administrator paroch. — Alesandru Țeran inv.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 27.333.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Sebastian Olariu*, protopresbiter.

Membrii:

Dimitrie Iosof, preot în Bujor.	Virgil Lugoșan, preot în Botinești.
Antoniu Angel, preot în Coșava.	Un loc vacant

Membrii suplenți:

George Gârbacea preot în Brănești	Teodor Baianți, paroh în Românești

Defensor matrimonial: Dr. Ioan Popoviciu adv. în Făget.

Notariu: Inocențiu Bogdan, capelan în Făget.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Balosești, *Ballosest*, (p. Facset), filie la Jupanesci.

Băsesci, *Baszest*, (p. Facset), Damaschin Iclozan, paroh. — Ilie Jumanca inv. subst.

Bătesci, *Batyest*, (p. Facset), Romul Raduloviciu adm. par. — Nicolae Popoviciu inv.

Bichigi, *Bikiș*, (p. Facset), Traian Bördüz, paroh. — Ilie Bugariu inv. prov.

Birna, (p. Bozsúr), Vasile Ionescu adm. par. — Dimitrie Valușescu, inv. prov.

Botesci, *Botyest*, (Bozsúr), filie la Juresci.

Botinesci, *Bottinyest*, (p. Bozsúr), Virgiliu Logojan, adm. par. — Ioan Popoviciu inv. prov.

Brănesci, *Branyest*, (p. Facset), George Gârbacia adm. par. Stefan Iancovici inv. prov.

Breazova, (p. Kossava), Ioan Alesandrescu adm. par. — George Seracin, inv. subst.

Bucovești, *Bukovecz*, (p. Bozsúr), Alecsandru Popoviciu, paroh. — Ioan Terfalóga inv. prov.

Bujor, *Bozsúr*, Dimitrie Iosof adm. par. — George Drăgoiu inv.

Cliciova, *Klicsova*, (p. Bethlenháza), Ioan Stefanovici adm. par. — Petru Oprețescu învățătoriu.

Coșava, *Kossova*, Antoniu Angel, adm. par. — Aureliu Angel inv.

Coșavița, *Kossovcza*, (p. Kossava), filie la Homojdia.

Coșteiu, *Felső-Kostej*, (p. Kossava), Eugeniu Sudreșan, paroh. — Ioan Ieva inv. prov.

Crivina, *Felső-Krivina*, (p. Kossava) Parochia și postul inv. vacant.

Curtea, *Kurtya*, (p. Kossava) Filimon Titel, adm. par. — Ioan Caba inv.

Drăgsinești, *Dragsinyest*, (p. Facset), filie la Mutnicul-mic

Drinova (p. Bozsúr), George Rabagia, adm. par. și inv.

Făget, *Facset*, Sebastian Olariu, protopresb. — Inocențiu Bogdan cap. protopresb. — Pavel Constantin Iacob, inv.

Fărășești, *Forasest*, (p. Kossava), Nicolae Gherga adm. paroh și inv.

Fârdia, (p. Nadrág), Simeon Logojan, adm. par. O par. vacantă. — Vasile Brașovan, inv.

Gladna-română, *Román-Glädna*, (p. Facset), Ioan Neagu, paroh. — Constantin Velcu inv.

Gladna-montană, *Német-Glädna*, (p. Facset), filie la Gladna-română.

Goizesci, *Goizest*, (p. Kossava), filie la Romanesci.

Hauzesci, *Hauzest*, (p. Nadrág) filie la Furdia. — Vasile Olariu inv.

Homojdia, *Homoșdia*, (p. Kossava), Ioan Fărăș preot, Simeon Temeș, inv. prov.

Jupanesci, *Zsuppunyest*, (p. Facset), Iosif Unipan adm. par. și inv.

Juresci, *Zsuresst*, (p. Bozsúr), parochia vacantă. — Avram Stepanescu inv.

Luncani, *Lunkany*, (p. Tomest), Ioan Iclozan, preot — Damian Neagoe, inv. prov.

Margine, *Marzsina*, (p. Kossava), Serafin Băian, paroh. — Simeon Ionașiu, inv.

Mutnicul-mic, *Kis-Mutnik*, (p. Facset), parochia vacantă. — Ianăș Belciu inv.
 Nemeșesci, *Nemesest*, (p. Kossova), filie la Coșava. — Vichentie Vincău, inv. prov.
 Petrósa, *Petrosza*, (p. Kossova), Dimitrie Nistor preot și învățătoriu,
 Poeni, *Pojén*, (p. Kossova), Liviu Radu, preot și învățătoriu.
 Pogănesci *Poganyest*, (p. Bozsúr), parochia vacantă. — Stefan Țigriș inv. prov.
 Pověrgina, *Poverzsina*, (p. Facset), Parohia vacantă. — Patriciu Miclăuș adm. par.
 și inv. subst.
 Romanesci, *Romanyest*, (p. Kossova), Teodor Baianțu, paroch. — Ioan Gander, inv.
 Sarazani, *Szárázány*, (p. Bozsúr), Iosif Olariu, adm. par. — Ioan Petrescu, inv. prov.
 Seceni, *Szecsény*, (p. Bozsúr), parochia vacantă.
 Sintesci, *Sz'ntyest*, (p. Facset), Partenie Mateiu, paroch. — Traian Mihailoviciu inv.
 Sudriaș-Jupani, *Szudriás-Zsuppany*, (p. Bozsúr), Nicolae Popoviciu, adm. paroch.
 Dimitrie Tătar capelan. — Dimitrie Stepanescu, inv. — Ioan Toma inv.
 Surducul-mic, *Kis-Szurdak*, (p. Bozsúr), Nicolae Brândeu, paroch. — Trifon Ardelean inv.
 Susani, *Szuszány*, (p. Bozsúr), Samson Petric, adm. par. — Ioan David inv.
 Temeresci, *Temerest*, (p. Facset), Nicolae Cibian, par. — Nicolae Miloș, preot fără parochie. — George Borlovan, inv.
 Tomesci, *Tomest*, Aureliu Barboniu adm. par. și inv.
 Zolt *Zold*, (p. Facset), Romul Furdui, adm. par.
 Zorani, *Zorány*, (p. Kossova), filie la Margine.

Tractul Lugoșului.

Reședința protopresbiterală Logoș. Numărul sufletelor 28,440.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Dr. George Popoviciu*, protopresbiter.

Membrii:

Iosif Tempea, preot în Logoș.	Nicolae Groza, preot în Gavojdia.
Ioan Hora, paroch în Satul-mic.	Nicolae Birăescu, preot în Logoș.
Nic. Sciopone, preot în Remetea-Pogă.	

Membrii suplenți:

Ioan Pușcan, paroch în Criciova	Isaia Popoviciu, paroch în Silha.
George Coșariu, paroch în Jena.	Aureliu Spătan, paroch în Sacul.

Defensor matrimonial: Ioan Nedelcu, avocat.

Notariu: Mihail Gașpar.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Boldur, (p. Lugos), Vasile Voda, administrator paroch. — Ioan Murgu, inv. prov.
 Căvărán, *Kavarán*, (p. Szákul), Eftimie Lăpăduș par. — Damaschin Daicoviciu, inv.
 Ciresu, *Csereslemes*, (p. Kricsova) Nic. Jurca, paroch. — Dimitrie Secoșan, inv. prov.
 Criciova, *Kriciova*, Ioan Pușcan, adm. par., Ioan Stroca, cap. — Nicolae Drăgălina inv.
 Crivina, *Krivina*, (p. Kricsova), Pavel Popoviciu, administrator paroch.
 Dragomiresci, *Drăgomirești*, (p. Furlog), Ioan Jurca preot. — Postul inv. vacant.
 Gavojdia, *Gavosdia*, Nicolae Groza și Moise Blidariu, administrator paroch. —
 Nicolae Groza, capelan. — Mihail Anca, inv. prov.
 Harmadia, (p. Lugos), Eugeniu Călțun, administrator paroch și învățătoriu.
 Herendesci, *Herendfest*, (p. Lugos), Corneliu Biro, preot. — Alexandru Novac inv.
 Hezeriș, (p. Bethlenháza), Traian Gașpar, preot și inv.
 Hodoș, (p. Lugos), Simeon Blajovan, adm. paroch. — Mihail Crăciun inv.

Honorici, *Honoris*, (p. Lugos), Parochia vacantă — Ioan Stănescu inv. prov.
 Jdioara, *Zsidóvár*, (p. Gavosdia), George Vior, preot. — George Bălăcean, inv.
 Jena, *Zsena*, (p. Gavosdia), George Coșariu, administrator paroch. — Iuliu Ioanovicu, inv.
 Logoj, *Lugos*, Dr. George Popoviciu, protopresbiter, Iosif Tempea, Nicolae Birăescu, adm. par. Ioan Stroca cap. subst. Michail Gaspar, diacon. — Ioan Vidu, George Ioan drea, diacon, Constantin Liuba, Alexandru Onaie inv. Sofia Florescu, Sidonia Vița, Iuliana Iovescu învățătoare.
 Logojel, *Lugoshely*, (p. Lugos), Ioan Chevereșan, administrator paroch. — Ioan Bontilă, adm. paroch, Constantin Chevereșan, cap. — Petru Costescu, inv.
 Măguri, *Magur*, (p. Lugos), Iulian Balangean, preot și inv.
 Nădrag, *Nadrág*, (p. Nadrág), filie la Gavojdia.
 Oloșag, *Ollóság*, (p. Lugos), Parochia vacantă. — Constantin Popoviciu inv.
 Remete-Pogănici, *Remete-Pogăncst*, (p. Furlog), Nic. Sciopone, adm. par. — Petru Lădăriu, inv.
 Sacul, *Szákul*, (p. Szákul), Aurel Spătan, adm. par. Dimitrie Soceneanțu, capelan. — Vasile Tărian, inv.
 Satul-mic, *Satmic*, (p. Lugos), Ioan Hora, paroch. — George Sêrbu, inv.
 Scăiuș, *Szkeus*, (p. Furlog), Solomon Petrescu, administrator paroch. — Nicolae Popoviciu inv. prov.
 Selbăgel, *Szilváshely*, (p. Gavosdia), Marian Groza preot. — Aurel Aldan inv.
 Silha, *Szilha*, (p. Szapárfalva), Isaia Popoviciu paroch. — Ioan Stan, inv.
 Tapia, *Tápia*, (p. Lugos) parochia vacantă. — Miși, învățătoriu prov.
 Tincova, *Tincova*, (p. Szákul), Dionisie Popoviciu, administrator paroch. — Arsenie Voscinaru, inv.
 Visag, *Viság*, (p. Duleo), Ión Stăncociu, preot. — Moise Băcilă, inv. subst.
 Zgribesci, *Zgribest*, (p. Szákul), Parochia vacantă — Andrei Rachitovan, inv.
 Zorlențul-mare, *Nagy-Zorlencz*, Iacob Dabiciu, paroch. — Anonie Atnagia, adm. par., Iacob Dabiciu jun. capelan — Nic. Gavrilă inv. și Sim. Veverița, inv. prov.
 Zorlențul-mic, *Kis-Zorlencz*, (p. Nagy-Zorlencz), Petru Bêlu, preot și învăț.

Tractul Mehădiei.

Reședința protopresbiterală Mehădia. Numărul sufletelor 65.344.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Mihail Popoviciu, protopresbiter.

Membrii:

Vasile Popoviciu, preot în Pecenișca.	Const. Vlăducean, preot în Plugova.
Iosif Câmpean, preot în Prigor.	Trei locuri vacante.

Membrii suplenți:

Pavel Chimbir, par. în Șopotul-vechiu.	Vasile Popoviciu, preot în Pătaș.
Două posturi vacante.	

Defensor matrimonial: Nicolae Novacoviciu, adm. par. în Gêrbovêt.
Notariu: vacant.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Bănia, *Bánya*, (p. Bozovics), O parochie vacantă, Dimitrie Bogoeviciu paroch. — Nicolae Bêrsan, inv.
 Băile erculane, *Herkulesfürdő*, filie la Pecenișca.
 Bêrza, *Börza*, (p. Toplecz), filie la Topleț. — Nicolae Schiopu, învățătoriu.
 Bogoltin, (p. Kornyaréva), Grigorie Vasilescu, adm. par. — Simeon Răsvan inv.

- Borlovenii noi, *Uj-Borloveny*, (p. Prigor) Petru Popoviciu, adm. par. — George Mateiu, inv.
- Borlovenii vechi, *Ó-Borloveny*, (p. Prigor), Timoteiu Borchescu ad. par. — Zaharie Lazarescu, inv.
- Bozoviciu, *Bozovics*, Ioan Brinzeiu, paroch. Nicolae Bihoiu, paroch. Teodor Chirilean Hermina Țunea, inv. Traian Țunea inv.
- Canicea, *Kanizsa*, (p. Kornya), filie la Domașnia. — Gheorghe Pepa inv.
- Coramnic, *Koramnik*, (p. Orsova), file la Tuferiu.
- Cornea, *Kornya*, Simeon Lalescu, paroch. — Nicolae Grozuța, inv. și Nicolae Aron la cea de stat.
- Cornereva, *Kornyaréva*, Nistor Brinzeiu, administrator paroch., Ioan Grozavescu par. — Trifon Ațel și Dimitrie Cerbu, inv.
- Cuptóre, *Kuptoria*, Ioan Trailoviciu, adm. par. — Trifon Adamescu, inv.
- Crușoveț, *Krusovecz*, (p. Kuptorea), filie la Cuptóre. — Mihail Cristescu inv.
- Dalboșeț, *Dalboscetz*, (p. Dálboscetz), Ilie Imbrescu paroch. — Petru Budescu inv.
- Domașnia, *Domasnya*, (p. Domasnia), Simeon Râșvan, paroch. O parochie vacantă. — Iancu Cârpen, inv. Maria Fara, învățător.
- Dubova, (p. Ó-Ogradena), filie la Ogradena. — Petru Humița inv.
- Eșelnița, *Jeselnicza*, (p. Orsova), Michail Costescu, adm. par. — Constantin Vladu inv.
- Ghêrbovăț, *Gerbovecz*, (p. Banya) Nicolae Novacoviciu, adm. paroch. — Ioan Novacoviciu, diac. — Nicolae Bololoi, inv.
- Globucraiova, *Globucraiova*, (p. Mehadika), Zacharie Popoviciu, adm. par. — Vichentie Ursulescu inv.
- Globurcu, (p. Mehádia), Corneliu Ghilezan, administrator paroch. — Postul de învățători vacant.
- Iablanița, *Jablancza*, George Tătucu, paroch. — Petru Stroescu, inv.
- Jupalnic, *Zsufpanek*, (p. Orsova), Pavel Magdescu, adm. par. — Lazar Topor, inv.
- Lăpușnicel, *Lapusnicel*, (p. Mehadika), Felician Nemoian adm. par. — Ioan Baderca, inv.
- Lăpușnic, *Lapusnik*, (p. Dálboscetz), Diǎnisie Gónță, paroch. — Nicolae Budescu, inv.
- Luncavița, *Lunkavicza*, (p. Teregovă), Iosif Nemoian, adm. par. Valeriu Nemoian, capelan. Stefan Mihalca inv.
- Mehadia, o parochie vacantă. Constantin Dure, adm. par. — Traian Damșescu și Nicolae Mergea, inv., Ana Seracin învățător, Ioan Têrfăloga și Francisc Vrana inv.
- Mehadica, *Mehadika*, Nicolae Coca și George Marșavela, administratori par. — Iosif Fotoc, inv.
- Moceriș, *Mocseris*, (p. Dálboscetz), Petru Suciu capelan. — Dionisie Bădiniu, inv.
- Ogradena-vechie, *Ó-Ogradena* Emanuil Pirtea, administrator parochial. — Daniil Țunea, inv.
- Orșova, *Orsova*, Mihail Popoviciu, protopresbiter. — Traian Hențu, inv.
- Pătaș, (p. Prigor), Vasile Popoviciu, adm. paroch. — Zacharie Lazarescu, inv.
- Pecenișca, *Pecseneska*, (p. Herkuleszfürdő), Vasile Popoviciu, adm. par. — Mihail Spunei, inv.
- Pêrvova, (p. Prigor), Ioan Călțun adm. par. — Iacob Berzanescu, inv.
- Petnic, *Petnik*, (p. Jăblănicza), Ioan Chendi adm. par. — Constantin Giurginca inv.
- Plavișevița, *Plavisevicza*, Iacob Dragulescu adm. par. — Nicolae Cismaș, inv.
- Plugova, (p. Mehádia), Constantin Vlăducean, adm. par. — Dimitrie Gherghinescu, inv.
- Prigor, (p. Prigor), Iosif Câmpean, adm. par. — Iosif Toader, inv.
- Prilipeț, *Prilipecz*, (p. Bozovics), Eremia Borchescu par. — Sofronie Sêrbu, și I. Bojincă inv.
- Putna, (p. Prigor), filie la Prigor. — Nicolae Coca, inv.
- Rudăria, (p. Banya), Moise Sêrbu, paroch. — Iacob Sêrbu adm. par. — Antonie Craia, inv.
- Șopotul-nou, *Uj-Sopot*, (p. Dálboscetz), Ioan Gónță, adm. par. Nicolae Gónța, capelan. — George Micicoi inv.
- Șopotul vechiu, *Ó-Sopot*, (p. Dálboscetz), Pavel Chimbir, paroch. Emil Chimbir, capelan. — Ioan Gónță, inv.

Tisovița, *Tiszovicza*, (p. Plávisevicza) filie la Plávișevita.
 Topleț, *Toplecz*, Dimitrie Popoviciu, par. — Romul Pérvu, învățătorul.
 Tuferiu, (p. Orsova), Ilie Jurescu, adm. par. — Luca Ghergulescu, învă.
 Valeabblvașnița, *Valeabolvásnicza*, (p. Mehádia), Zacharia Grozavescu, administrator
 par. — Ilia Feneșan învă.
 Verendin, (p. Mehádika), George Ionescu, par. — Michail Jurchescu învă.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 30.207.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Alecsandru P. Popoviciu*, protopresbiter.

Membri:

Ioan Petroviciu, paroch în Ciclova-rom.
 Mateiu Popoviciu, par. în Goruia.

Alecsiu Toader, preot în Ciudanovița
 George Popa, paroch în Greovaț.
 Aurel Iana paroch în Majdan

Membrii suplenți:

George Neda par. în Oravița-rom. | Ilie Ciorei paroch, în Broșteni.

Defensor matrimonial: Ilie Trailă, avocat în Oravița.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Agadici, *Agadics*, (p. Oravicza), Aureliu Nemoian, adm. par. — Vasile Jurescu, învă.
 prov. Anina, filie la Ciudanovița.
 Broșteni, *Brostyán*, (p. Oravicza), Petru Alecsiu și Ilie Ciorei, parochi. — Aureliu
 Popoviciu, învă.
 Căcova, *Kákova*, Martin Pincu, par. — Fotie Adamescu, par. — Veniamin Bălan
 și Valeriu Dabiciu, capelani. — Traian Lința și Ioan Cioc, învă.
 Calina, *Kalina*, (p. Dognácska), Vasile Mitrofan, adm. par. — Nicolae Blaj învă.
 Cărnecea, *Kernyécza*, Damaschin Mitter, par. Toma Simu, capelan. — Alexa Crețu,
 învă. prov.
 Ciclova-montană, *Csiklovabánya*, (p. Oravicza), Petru Popoviciu, paroch. — Vasile
 Murgu, capelan. — Alecsandru Frâncu și Vasile Jian, învă.
 Ciclova-rom., *Román-Csiklova*, (p. Oravicza), Ioan Petroviciu, paroch. — Ioan Mă-
 ran, adm. par. George Runcan capelan — Nicolae Călnicean, învă. — Petru Gónța
 învă. subst.
 Ciudanovița, *Csudanovecz*, (p. Majdán), Alecsiu Toader, adm. par., — Visilie Milen-
 coviciu învă.
 Comoriște, *Komoristye*, (p. Kákova), O parochie vacantă, Pavel Penda, adm. par. —
 Alexa Jian, învă.
 Forotic, *Forotik*, (p. Kákova), Martin Ciulin, paroch. — Ioachim Dabiciu, paroch.
 — Ioan Dabiciu, învă. Pavel Frențiu învă.
 Gherliște, *Gerlistye*, (p. Krassova), Acsentie Popoviciu, paroch. — Iancu Duda, învă.
 Giurgiova, *Zsurzsóva*, (p. Dognácska), Parochia vacantă. — Ioan Caprița, învă. prov.
 Goruia, *Goruja*, (p. Dognácska), Mateiu Popoviciu par. — Pavel Gherga, învă.
 Greovaț, *Greovác*, (p. Kákova), Ioan Oprean paroch, George Popa paroch, Valeriu
 Oprean, cap. — Rusovan, învă. prov.
 Jittini, *Zsittin*, (p. Oravicza), Filip Voina, adm. par. și învă. subst.
 Majdan, *Majdán*, Aureliu Iana, paroch. Nicolae Câmpian, paroch — Pavel Miclea,
 învă. și Ersilia Liuba, învățătoare.
 Mărcina, *Mercsina*, (p. Vrány), Aureliu Popoviciu, paroch. — Petru Poenariu, învă.,
 Ersilia Gerga, învățătoare.

Oravița-mont., *Oraviczabánya*, Alesandru P. Popoviciu, protopresbiter. — Ioan Mircea, inv. prov.
 Oravița-rom., *R.-Oravicza*, (p. Oraviczabánya), George Neda paroch și Ilie Nediciu, adm. par. — Constantin Lazăr inv.
 Rachitova, *Rakittlova*, (p. Oravicza), Toma Stan și Mitrofan Simu, parochi. — Constantin Simu, inv.
 Secaș, *Szekás*, (p. Kákova), Petru Bernaz, paroch. — Rusalin Muhu, inv.
 Tievaniul-mic, *Kis-Tikvány*, (p. Kákova), Aureliu Giuca, par. — Ioan Drinca, inv.
 Varadia, Nicolae Mioc, paroch. — Paul Mioc, capelan. — Ioan Alesandrescu, și Stefan Dragulescu inv. prov.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou. — Numărul sufletelor 37.508.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Trifon Miclea*, protopresbiter.

Membrii:

Petru Murgu, paroch în Petrovoselo.	Damian Popescu, paroch în Ovcea.
Sim. Popoviciu, preot în Mramorac.	Două locuri vacante.

Membrii suplenți:

Iosif Popoviciu, paroch în Satul-nou. | Ioanichie Neagoe, par. în Petrovoselo.

Defensor matrimonial: Aron Bartolomeiu, paroch în Dolóve.

Notariu: Nicolae Popoviciu, preot în Alibunariu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Alibunariu, *Alibunár*, Nicolae Popoviciu, paroch — Augustin Miut învățător, Emilia Arsenieviciu, învățătoare.
 Cubin, *Kubin*, (p. Temes-Kubin), Lucian Secoșan adm. paroch. — Remus Bortos, Petru Nica, inv.
 Deliblata, *Deliblát*, Timoteiu Popoviciu, paroch. — Ioan Nita și George Bujigan învățători, Maria Lazarescu inv.
 Dobrița, *Dobricza*, (p. Páncsova) George Lungu, paroch. — Nicolae Tomiciu, inv.
 Dolóve, *Dolova*, Simeon Bartolomeiu, adm. par. — Romulus Roman, și George Zagaicean, învățătoriu. Sofia Rusovan învățătoare.
 Franzfeld filie la Panciova.
 Glogon, Valerie Perin, adm. paroch. — Simeon Perin inv.
 Iabuca, *Torontál Almás*, filie la Glogon. — Cornel Doboș, inv.
 Mramorac, *Mramorák*, Sim. Popoviciu, adm. par. — Traian Popoviciu capelan. — Adam Bojin și N. Sofariu inv.
 Omolița, *Homolitz*, Nicolae Popoviciu adm. par. — Pavel Topal, inv.
 Ovcea, *Báranyos*, (p. Páncsova), Damian Popescu, paroch. — N. Dehelean, Dimitrieviciu, inv.
 Petrovasela, *Román Petre*, Petru Murgu, Ioanichie Neagoe, par. — Romul Teorean, Antonu Nica, Nicolae Pența și Alesandru Brădean, învăț., Maria Rașu învățătoare.
 Panciova, *Páncsova*, cu filia Franzfeld, Iancu Cerbu, adm. paroch.
 Satul-nou, *Réva-Uifalu* Trifon Miclea, protopresbiter, Iosif Popoviciu paroch. — Alesandru Andrei, Petru Secoșan, Ioan Gaspar, Pavel Rudnănu, Iuliu Barbu-lescu inv., Maria Stoica, Valeria Fizeșan și Em. Eessen inv. și 2 școle de stat și una ovoidă.
 Seleuș, *Kévi-Szóllós*, Stetan Popa, paroch, — Ilie Bojin, Mihail Pepenariu, și Iosif Popa inv. Olimpia Stăciuc învățătoare.

Uzdin, *Ozora*, Iancu Milu paroch, Onoriu Conopan, paroch. — Nicolae Onciu, Nicolae Tuciu, Avram Pența, Ioan Lăcătuș și Augustin Precup, învățători, Virginia Tuciu născ. Stanciu, învățătoare, și una școlă de stat, învățătoriu Augustin Bontiloviciu și 2 ovode.

Tractul Vêrșefului.

Reședința protopresbiterală Vêrșef. — Numărul sufletelor 39.414.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Traian Ofrea*, protopresbiter.

Membrii:

Michail Juica paroch în Srediștea-mică.
Un post vacant.

Antonie Popoviciu, paroch în Nicolinț;
Simeon Popoviciu, par. în Voivodinț.

Membrii suplenți:

Avram Corcea paroch în Coșteiu.

Luca Lazarescu, preot în Ferendia.

Defensor matrimonial: Antoniu Crenian, advocat în Vêrșef.

Nolariu: Avram Corcea, paroch în Coșteiu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Butin, *Temes-Buttyin*, Șerban Stoilă, adm. par.

Clopodia, *Klopodia*, Postul de preot și inv. vacant.

Coșteiu *Kustély*, Avram Corcea, Victor Trailoviciu și Alexandru Guga parochi. —

Stefan Otonoga și Patrichie Ramneanțu învățători. Silvia Dona, inv.

Ferendia, (p. Klopodia), Luca Lazarescu, adm. par. — Ioachim Miloia, inv. Teodor Cozac, inv. prov.

Gataia, *Gattaja*, George Gașpar, paroch. Dimtrie Bulgea, inv.

Gherman, (p. Nagy-Zsám), George Pascu, paroch. — Ión Dragiciu, inv.

Ghertenış, *Gertyenes*, Vichentie Goțiu, adm. par. — Damian Radoiu inv.

Grebenăș, *Gerebenecz*, Simeon Balea, adm. par., Sava Secoșan, paroch. — Iosif Miclea, învățătoriu. — Catinea Ioanoviciu măr. Miclea învățătoare.

Iabuca, *Jabuka*, (p. Versecz), Ioan Mităr, paroch. — Sava Petroviciu, inv.

Jamul-mic, *Kis-Zsám*, (p. Moravicz), Terentiu Bota, paroch. — Ioan Rotariu, inv.

Jamul-mare, *Nagy-Zsám*, (p. Jám), filie la Gherman.

Karlsdorf, filie la Nicolințul-Mare.

Lațunaș, *Laczunás*, (p. Nagy-Zsám), parochia vacantă.

Marcovêt, *Markovecz*, (p. Temes-Kutas), Pavel Stoian, adm. par. — Ioan Adam, inv.

Mesici, *Mesics*, (p. Versecz), filie la Iabuca. — Postul inv. vacant.

Nicolințul-Mare, *Temes-Miklós*, Antonie Popoviciu, paroch. — Nicolae Pincu, adm.

par. — Ilie Mangiu, Vasile Popoviciu, Dimitrie Petcu, Savu Guțu și Lucreția Andreșescu inv.

Marghita-mare, *Nagy-Margitta*, Iuliu Iorgoviciu, paroch. — Ioan Naea inv.

Percosöva, *Perkoszova*, (p. Temes-Buttyin), Iuliu Nediciu adm. par. — Eftimie Bugariu, inv.

Ritișor, *Réthely*, (p. Vljakovecz), — Ilie Luchiciu paroch și Alesandru Luchiciu capelan. — Teodor Rabagia și Alimpie Radulea, inv.

Solcița, *Szolcsicza*, (p. Temes-Kutas), Ioan Tătucu paroch. — Filimon Popoviciu, inv.

Srediștea-mică, *Kis-Szredistye*, (p. Nagy-Szredistye) Mihail Juica paroch. — Petru Adam inv.

St.-Mihailu, *Szent-Mihály*, (p. Vég-Szt.-Mihály), Petru Popoviciu, paroch, George

Catarescu, adm. par. George Suci, capelan. — George Olariu, Pantelimon Dajdea,

Nicolae Miuța, Stefan Gavrila, Damaschin Stefan și Amalia Pop, inv.

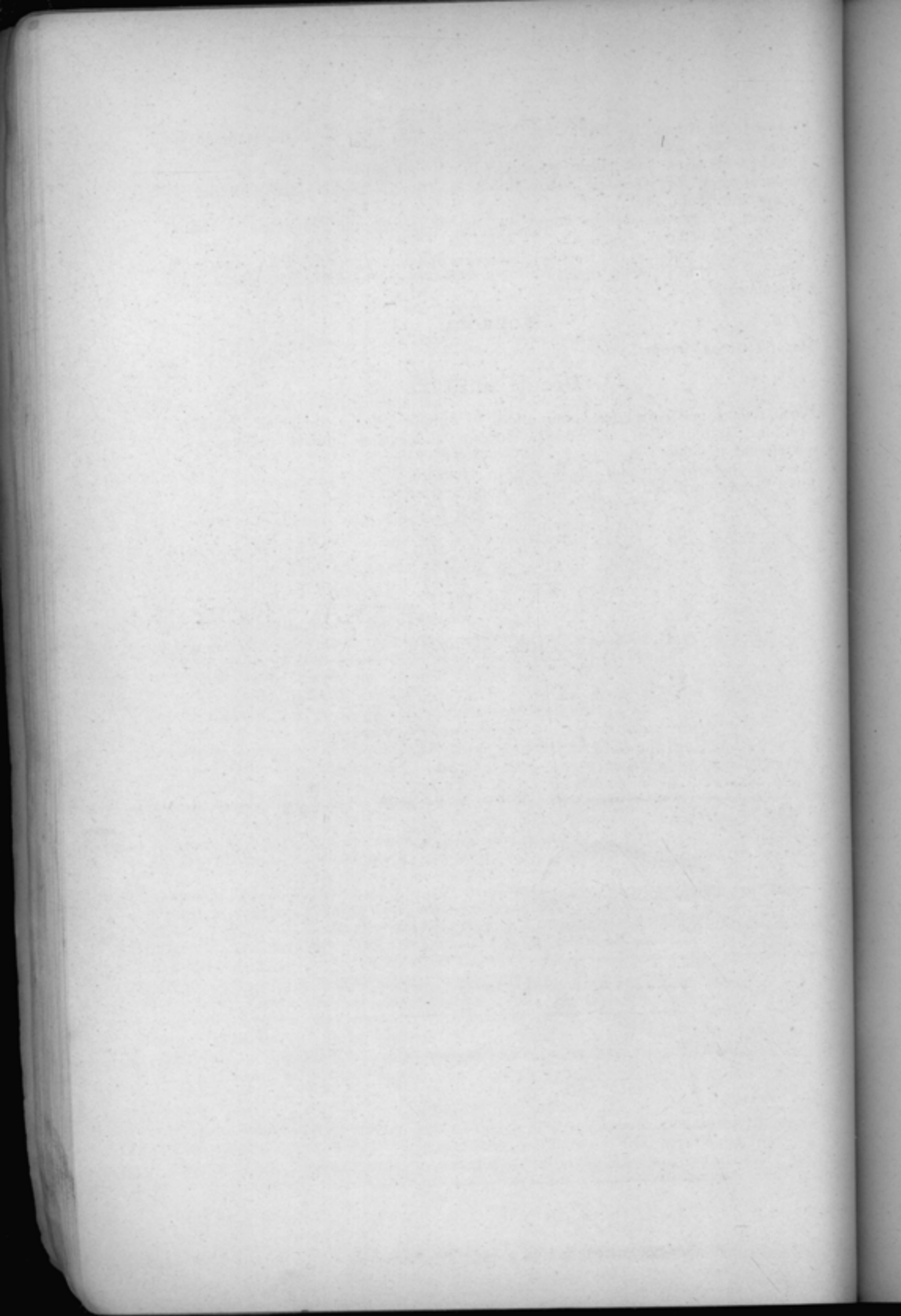
St.-Iá oş, *Szt.-János*, (p. Zichifalva), Aurel Popoviciu, par. — Ioan Mărgan, inv. Straja, *T. Straja*, (p. Jaszenova), Martin Sdicu, paroch. Aurel Sdic, capelan. — George Manescu, învăţătoriu, Alesandra Rusu învăţătoare.
 Şemlacul-mare, *Nagy-Semlak*, Petru Folea, şi Dimitrie Stoilă, adm. paroch. — Constantin Baia, inv.
 Vlaicoveţ, *Vlajkovecz*, George Popoviciu, paroch. — George Popoviciu şi Mihail Andreiu, învăţători.
 Voivodinţi, *Vo vodnicz*, (p. Kustély), Simeon Popoviciu, paroch. Ioan Andreescu, paroch. — Ilie Dabiciu, capelan. — Eufrosina Pincu, învăţătoare, şi Mihail Simu, învăţătoriu.

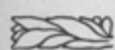
Monachi.

Macarie Guşcă, ierodiacon.

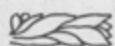
Preoţi militari.

Pavel Boldea, protopresbiter militar oficer al ordului „Steaua României” şi al ordului „Sântului Sava” al Sârbiei posesor al medaliei iubilare comemorative, staţionat în Sibiu.
Terenţiu Bugariu, cap. mil. cl. I., stat. în Timişoara.
Iosif Serafin, cap. mil. cl. II., stat. în Konjica (Herţegovina).

PARTEA LITERARĂ

De
pe
ac
ac
și
ac
ici

pă
im

de

Re
sé
sin
de
a
me
re
Oc
ad

sin
de

Din ale neamului nostru

Istorisire după F. Schmidt, Held-Corvin ș. a. întocmită de preotul

Sinesiu Bistreanu

(Continuarea războielor civile și până la sfârșitul republicei romane)

Imperiul Roman (30 în Ch. până la an. 400 d. Ch). Dela apunerea republicei romane și până la începerea emigrării popórelor, întrégă istoria lumii se învêrte pe lângă imperiul roman, acest colos (urias) care cucerisă aprópe întréga lume cunoscută pe acelea vremuri; ér dacă se pusă sfêrșit republicei romane, periră și faptele vitejești, cari atâta renume căștigară Romanilor; peri și acea virtute romană care și astăzi uimesce omenimea.... și numai ici-colea se ivesce câte un împêrat, care reînvie gloria străbună.

Se póte dice că: istoria romană este și istoria diferiților împêrați — cari-după vremuri — au stăpênit preste vastul (lățitul) imperiu roman.

Mai nainte de a urma cu istorisirea imperiului, cade-să ca de aducere aminte și pomenire, se istorisesc ceva despre:

Organisația din lăuntru a republicei romane. Republica romană a durat șapte sute de ani, adecă dela fondarea séu întemeierea Romei până la timpul în care am sfêrșit cu istorisirea, adecă dela 754 și până la 30 ani înainte de Christos. Astfel dela Romul — întemeitoriul — și până la alungarea de pe tron a regelui Tarquiniu, Roma se póte socoti ca republică în formă monarhică; ér de aci și până la aducerea legi licinice era o republică în alcătuire aristocratică, și în sfêrșit până la venirea lui Octavian la stăpênire este republică cu aședeminte democratice, adecă o adevărată republică.

Și pe lângă tóte sfortările (opintirile) și voința de fier a unor singuratici luptători, cari nésuiau a da poporului tóte îndreptățirile de stăpênire, totuși aflăm la poporul roman trei clase:

Senatul se considera ca supremul colegiu al statului (cel mai înalt județ și alcătuitoriu de legi) și numărul senatorilor era la început 300,  r mai târziu ajunsă la 600 membri și se compunea parte prin alegerea efectuită de popor în legătură cu lista pregătită de censori, parte prin venirea acelor bărbați, cari au ocupat nescar dignități (slujbe) înalte în stat, dar apoi espirându-le termenul de slujbă, primeau deosebita cinste de senatori, așa: fosti consuli, censori, questori, pretori, edili ș. a. Starea  enatorilor era pe viață, dar nu era cu neputință casația (lăpădarea) în cas de pricină întemeiată; ei aveau la început stăp nire absolută (nehotăr tă) în republică, până ce elementul mai democratic ( menii poporului) pusă margini aceleia, d nd și poporului unele îndreptățiiri cuvenite.

Cavalerii se trag dela Romul și Serviu Tului, dar se deosebiau mult de cavalerii din timpul monarhiei. Acestia încă se întregeau prin cens, cer ndu-se dela ei ca se și poședă ceva avere, și așa se considerau ca cei mai avuți cetățeni romani și în chipul acesta ei compuniau aristocrația banilor;  r fiindcă banul de multe ori poruncesce mai cu putere, se  nt mpla adesea că casta cavalerilor biruia pe cea a senatorilor, cari (acești din urmă) se mai numiau și casta învățaților.

Poporul, forma casta a treia, dar pentru aceea era și cea mai num r să și prin  vingerea democrației și cea mai puternică. Sub numirea de popor nu avem să întelegem numai pe Romanii cei mai de r nd, ci și pe aceia, cari nu avuseră deosebita cinste de a fi membrii ai senatului.

Însă sub numirea „popor roman” se înteleg toți cetățenii romani. Totalitatea poporului roman se  ns mnă cu literile S. P. Q. R. adecă „senatul și poporul Roman”.

Republica se sf rși, și Octavian August, p rtinit de un deosebit noroc, ajunsă stăp n al Romei tocmai pe timpul, c nd Romanii istoviți de neinteruptele lupte și r șhoie, li se sleiseră puterile și cu toții doriau pacea și odihna, așa, că nu era un unic republican, care se ar te voința de a conturba pe Octavian întru ajungerea măririi p m ntesci. Dar și Octavian, deși era acum unicu, și puternicul stăp n peste lumea romană, și de-și dispunea de o armată num r să și bine disciplinată, totuși dovedi mare  ntelegciune și viclenie, căci nu atinsă de fel așed mintele republicei ci lăsă în întregime drepturile poporului, precum: adunările popórale,

senatul și alte slujbe obicinuite în republică. Ba dovedi atâta tact de conducere, că oferindu-i-să din partea senatului titula de imperator, o respinsă cu modestie și primi onorifica cinste de „Augustus” și de „Cesar”.

Aceste numiri primeau imperatorii romani și așa și Octavian se numește în istorie:

Cesar Octavian August, (a domnit dela anul 30 în d. Chr până la 14 după Chr) împărătește patruzeci și patru de ani și ca monarh a fost unul dintre cei mai buni, blând și chibzuitoriu. El se hotări ca în restimpul stăpânirii sale să nu măpörte răsboiu, ci să aducă popórelor sale pacea mult dorită și avere. Își alesă dintre senatori douăzeci de membri, ca un fel de consiliu intim imperial, și cu acestia dirigea treburile imperiului, așa că nu aducea nici un fel de hotărîre fără consimțimentul acestora. Dei asemenea în afaceri mai de samă, cerea și părerea amicilor săi, precum era: C. Cilnius Maecenas, care se și dovedia de om înțelept și mare protector (sprijinitoriu) al învățăților și artiștilor; apoi Marc Vespasian Agrippa ca pe un beliduce (conducătoriu de oștire) espert și viteaz, și la fine Messala Corvinus, d'asemeni răsboinc și erou mare.

Ca totuși să arête noul împărat puterea sa deosebită organiză pe lângă sine poliție și armată deosebită, și așa se póte dice, că aceste două aședeminte (instituțiuni), cari și acum apasă fórte greu întréga lume și împărățiile, i-și au originea (inceputul) dela acest monarh.

Poliția avea menirea de a susținea bunarânduélă în Roma și în întréga țară, și stătea sub comanda unui prefect (prefectus urbi) pe care îl denumia împăratul; deasemeni mai pusă un prefect peste magazinele capitalei, care avea să îngrijescă ca aceste magazini să fie provédute cu săcară, orz ș. a. pentru timpuri de fómete.

Armata, un puternic razim al stăpânirii sale monarhice, se compunea din legiunele cari odinióră l-au ajutorat să ajungă la putere, și avea mulți ostași străini, mai ales germani, cari pentru plată bunișóră se dovediră de cei mai credincioși gardisti împărătești. Acéstă armată, numită de altfel și gardă, consta din dece cohorte, numiți: „pretoriani”, cu doi prefecti pretoriani în frunte, ér celelalte trei cohorte (cohortes urbanae) era o adunătură de Romani, precum și câți-va străini. Afară de pretoriani și cohortii cetăței, mai dispunea împăratul încă de 25 legiuni, cari i-și aveau

castrele (tabere) lor stabile (castra stativa) parte lângă Rin, parte lângă Dunăre și Eufrat, așa că armata imperială se compunea din 450.000 de voinici.

Imperiul se împărți în 27 provincii; ér senatul se îngrija de conștiințioasă administrație și conducere a acelor, cari erau pe acel timp cu totul anexate (alipite) imperiului, precum: Africa, Asia de nord, Grecia, Macedonia, Galia sudică și Spania sud-estică, și fie care avea câte un ocârmuitoriu numit *proconsul*.

Acelea țeri, cari nu erau pe deplin cucerite și aveau necesitate de supraveghiere și oștire, stătea sub nemijlocita grijă a împăratului.

Aceste întocmiri pretindeau și cheltueli considerabile, așa că cheltuēla anuală se ridica la enorma (marea) sumă de 240 milioane de taleri.

Cassa erariului (țerei) o administra senatul; ér pe cea imperială (*fiscus*) însuși împăratul și de aci își plătia armata.

Și fiind-că acest împărat a fost un bărbat deosebit în istoria lumii, cade-să ca înainte de a istorisi întâmplările mai însemnate decurse în vremea stăpânirii lui, să șcim ceva și despre viața sa familiară și personală, de ore-ce stau în strânsă legătură cu istorisirea acēsta.

Jumătatea primă a anilor de stăpânire se pôte privi ca partea fericită a vieței sale, și de aci încolo rar aflăm un om, cu atât mai rar un domnitoriu, care să fie ajuns atâte nenorociri în ale căsnicieii ca tocmai pe O. August, și unii afirmă, că probabil vr'o osândă ȑeiască l-a ajuns, pentrucă călcând el în picióre mărēta libertate a Romanilor, s'a ridicat despot și stăpēn peste acest popor pururea dornic de libertate și vieță neatērnătoare.

Din căsătoria sa cu Livia, numită ca împărătesă Iulia Augusta, a avut numai o fiică; dar soția sa avusă deja din prima căsătorie doi fii: Drusus și Tiberiu, precând soru-sa îi mai lăsă în grijă un nepot anume Marcellus, care la timpul său să dovedi un tiner cu alese însușiri firești. Octavian August, cunoscēnd și pricepēnd comóra intelectuală a nepotului său, și-l alesă de fiu adoptiv, și îl denumi de următoriu sie-și, căsătorindu-l cu fiică sa Iulia și din împreunarea acēsta se nasce Caius Cesare și Luciu Cesare, pre cari după mórtea pré timpurie a lui Marcellus îi designă de următori ai săi. Pre văduvita sa fiică o căsători cu intimul său amic Agrippa, cu care avu încă doi fii. Iulia cea tineră și Agrippa

Posthumus. Murind și Agrippa, căsători de nou pre Iulia după vitregul său fiu Tiberiu.

Mărtea lui Marcellus și a lui Agrippa deprimă (amări) foarte pe bătrânul monarh, dar și mai mult îl întristă vestea că Caius Cesar a murit în Lycia în urmarea unei răniri grave și Luciu Cesar — fiind în Galia — este otrăvit, era ca pricinuitoare a morții lui să socotia însăși împărătesa, carea își pusă-se în gând — murindu-i primul fiu Drusus — să asigure cu orice preț tronul împărătesc pe sēma fiului ei al doilea, adevă Tiberiu.

Mult contribui la amărăciunea sufletescă a împăratului și fiica sa Iulia, carea — desconsiderând legătura conjugală (de căsătorie) — ducea o viață necuviincioasă și necinstită, așa că constrinsă pre Octavian August s'o esilce atât pe ea cât și pe fiul ei Agrippa Postumul și Iulia tinera, și apoi neavând pe lângă sine vr'un sprijin prietinesc, împlini voia soției sale și adoptă de fiu și-l denumi de urmaș pre vitregul fiu Tiberiu. Urmarea firască fu, că un părinte — încungiurat odinioară de o familie numărōsă — sta acum singuratic, izolat de ai săi și remas numai cu o soție ambițioasă și dornică de mărire și stăpēnire.

Ca împărat își propusese Octavian August să susțină pacea și acesta o doria și poporul roman; ăr urmarea firască este că e foarte iubit de supușii săi și e numit „părintele patriei”.

Romanii avură — în restimpul domniei acestui monarh — răsbōie de hotară, parte a-și apēra și parte a-și întări și largi acele hotare a-le împărăției, ăr aceste încăierări decurseră în chip prielnic lor.

Mai cuceriră și Spania nordică și în Tracia, hotarele macedoniene de nord și până la Dunăre; se staveriră hotarele de cătră Parthia, așa că însuși regele Phrates IV. să nисуia ca să fie în bună înțelegere cu Roma.

Mai multă însemnătate au răsbōiele contra Germanilor, cari pricinuiră multă zăpăcēla Romanilor. Tot din motivul de a asigura o pace statornică imperiului roman, s'a luat măsurile de lipsă ca să se cucerescă și popōrele locuitoare pe lângă munții Alpi, mai ales că cuceririle ce le făcuse vrednicul Drusus peste acele țări aflătoare la țarmurii Dunărei precum Noricum, Rhaetia și Vindelicia, îi încurāja tot mai mult. Spre acest scop trecu Drusus cu legiunile sale riul Rin și ridică acolo mai multe întărituri și apoi fără se dea de vr'o împotrivire ajunsă la Elba (12. în. Cr.) și de aci se rein-

torce fără vr'o ispravă mai de laudă; érá la an. 9 în. Cr. în urma unei întâmplări nenorocóse cădu de pe cal, ceea ce îi curmă zilele înainte de-a trece Rinul. Atât împératul, cât și ceilalți dignitari deplânseră mórtea acestui mare erou și drept recunoscínță îi deteră numele „Germanicus“.

Frate-s'o Tiberiu, gelos de gloria lui Drusus, porni cu armată și isbuti să cuceréscă popóarele de pe lângă Rin; dar tóte cuceririle de până aci erau nesigure câtă vreme era în putere statul marcomanic, care avea de domnitoriu pre înțeleptul și istețul Marbod, carele putea prea ușor să năvăléscă din nord-vestul Germaniei în imperiul roman. Tiberiu se hotări a-i preveni și așa ajunsă tréba la luptă. Dar fiind-că primi vestea despre rescóla unor popóre din josul Dunărei, fu nevoit să incheie pace cu Marbod. Tot odată însărcină cu conducerea celor trei legiuni aci rămase, adevă în nord-vestul Germaniei, pre P. Quintil Varo.

Popóarele germane, însăși dornice de libertate, résboinice și cu voință de a cucéri pământ, sunt pentru Romani nisce protivnici serioși, și după cum s'a amintit în acéstă istorisire, încă cu o sută de ani înainte de Christos, s'au împotrivit — sub numirea de Cimbrii și Teutoni — vitejește legiunilor romane. Și așa mereu țin aceste popóre, în continuă hărțuélă, la libertatea lor și nu voesc a se supune strictei și asprei stăpéniri romane. Védénd ei că Marbod șovăesce și se teme de Romani, se hotărîră ca sub conducerea lui Herman (Armin) să scuture jugul roman. Noul conducătoriu al Germanilor, Herman, era într'o vreme un prieten sincer al Romanilor, și crescuse și își căștigase și cultură și istețime deosebită în Roma; dar mai târziu se descéptă întrénsul iubirea de neam și acéstă iubire îl îndémnă să devină vrăjmaș Romanilor. Fiind-că nu se simțea destul de puternic a páși fățiș contra prin o revoltă mai mare, pândi prilej binevenit. Varo era ocupat cu aducerea la supunere a unor revoltanți aflători pe céaltă parte a Rinului, și întorcénd legiunile romane prin desimea pădurei teutoburgiene, se ridică o furtună îngrozitoare, carea împiedeca mersul, mai ales că viforul smulgea arbori din rădécini și ploia în torenți. Acest moment páru mai potrivit lui Armin, și la un semn dat se rēdicară mii de germani înarmați, cari pândéu printre cele stânci, și începură un măcel înfricoșat. Romanii împedecați de o parte de furtună, de altă parte opăciți prin necunóscerea locului se luptară cu disperare și curagiu. Fiind însă Germanii mai numéroși legiu-

nele romane (la an. 9 d. Ch.) sunt total nimicite, și Varo prevădând durerea ce o pricinuesce împăratului și amăsurat obiceiului roman, își făcu sfârșit vieții sale.

Germanii se putéu considera acum de liberi, dacă discordia și pisma n'ar fi stăpênit inimile principilor lor, carea avu ca urmare o cêrtă și încăierare pătimașă iscată între Armin și socru-so Segheste. Tiberiu însoțit de ostășime numărôsă trecu kinul, și i'ar fi și recucerit cu ușurință, dacă nu primia vestea că Octavian August zace de mórte, și așa este nevoit a întórce la Roma spre a ocupa tronul împêrătesc.

Dar cred că nu greșesc, dacă fac ôre-care abatere dela istorisirea acêsta și nu sfêrșesc cu urmărirea vieții întâiului împêrat, ci fac amintire despre: ivirea în lume a unui împêrat mare, care avea să pună o nouă temelie stărilor sociale și de credință a omenimei.

Voiesc adecă să vorbesc pe scurt despre întemeitoriul creștinismului: Iisus Christos fiiul lui Dumnezeu, carele după istorisirea Evanghelistului Luca, s'a născut în zilele împêratului August, căci se dice în cap. II. v. 1—7 precum urmêză: „Și a fost în acele zile, că a eșit poruncă dela Cesariul August, ca să se conscrie tótă lumea. Și mergeau toți să se conscrie, fie-care în orașul său. Și s'a suit și Iosif din Galilea, din orașul Nazaret la Iudeea, în orașul lui David, care se chiamă Vitleem, să se conscrie cu Maria, muerea lui cea logodită, fiind însărcinată. Și a fost, când era ei acolo, s'a împlinit zilele ca să nască ea. Și a născut pre fiiul său cel ântâu născut s. a.”.

Dumnezeu Făcătorul, fiind atot-știutori; află că omenimea a decădut fôrte în nămolul necredinței și al întunerecului păgânismului și al imoralității și al egoismului (iubirei de sine), și ne trimise pre Fiiul său unulnăscut: pre Iisus Christos, ca să scótă omenimea din acea invălmășală și să întemeiceze creștinismul.

Și fu dat dela Dumnezeu, ca Mântuitoriul să se nască în timpul domniei împêratului Octavian August.

Imperiul roman, după cum am amintit odinióră, era mare și multe popóră avea sub stăpênirea sa, și între aceste popóre numărăm și pre poporul Iudeu, carele pe acele vremuri era și el ceva mai cu simț de naționalism și nu-i convenia supremația romană și doria libertatea avută odată.

Și deore-ce după tradiția istoricilor lor, ei așteptau în Mântuitoriul pre Mesia carele avea să le întemeieze statul neatârnat și puternic: Iudea, ei își formaseră deja diverse închipuiri despre isprăvile ce le va îndeplini Iisus.

Alții îl așteptau ca pe un vestitoriu și aducătoriu al păcii și luminătoriu al sufletelor însetate după adevăr. Tacitus, istoric roman, dice: „Între Iudei este înrupată credința, că amăsurat prevestirilor din cărțile vechi preotești, tocmai pe acest timp va căștiga țera resăritului puteri noi și mari, și că domnitorii pământului își vor avea originea și lăganul din Iudeea.

Nu însă numai Iudeii, ci și lumea păgână nădăjduia că va să vină un ales de provedință, care să o mântuiască din neajunsurile și nevoile ce bântuiau lumea și societatea omenescă.

Romanii, conduși de dorința ca statul lor să devină cuceritoriul lumii și să ajungă totodată la cel mai de căpetenie bun lumesc: „libertatea politică“ n'au cruțat nici ostănelă, nici jertfe omenesci, și ei deveniră mari și tari... dar pe socotela altor popore, și urmarea firască fu: învâlmășelă și sbuciumare fără rost și continuă iritație.

Roma era copleșită de comori, și în întreaga lume nu se afla oraș cucerit de atâta mândră și glorie, încât ochiul nu era în stare a cuprinde, nici condeiu a le descrie. Și acei mari bărbați ca: Scipio Africanul și Mariu și Sula și Iuliu Cesar și Pompeiu sciau să fie viteji și mari bărbați de stat, dar mijlocul de a fericii poporele cucerite nu-l aflaseră... și viitoriul era cu atât mai nesigur, mai negru.

Astea toate dădeau indemn la gândiri serioase. Se lățiau vești despre timpurile de aur de mult apuse, se vorbea despre virtutea romană, despre un Iuliu Brutus, o Lucreție, un Catone ș. a.; despre însemnătatea la carea ajunsese Romanul prin vitejia și virtutea sa,... dar cari începuseră mereu să apună din pricina slăbiciunilor unor bărbați pătimași; era ca mângăere se promitea revenirea acelor mărețe timpuri.

De altă parte cărturarii reproduceau sentințe profetice din cărțile Sibyllice, în cari se spunea, că: va veni odată dela resărit un mare împărat și cei ce îl doresc îl vor vedea. Erau și alte popore cari afirmau acesta; așa învățăceii lui Gantama din India nădăjduiau că Budha a lor va deveni de nou om. Chinezii așteptau

o ființă mare carea are să vină de cătră vest; Persii doriau pre Sosioset.

Iudei și păgâni erau în credința venirii unui mântuitoriu, și toți îl așteptau și-l doriau, și iată, atunci se nasce Iisus Christos.

S'a împlinit dorința și credința popórelor, căci în Iisus Mântuitoriul ni se descopere a avea cele dumnezeesci în ființă omenescă.

Mântuitoriul s'a născut în Vitleem, într'un sălaș sêrac ér tînereta și-o pertrecu în Nazaret. Crescu și deveni bărbăt. În simțeminte și în cugetări era una cu Dumnezeu Părintele, încât putea dice: „Eu și Tatăl una suntem!“ Și tocmai din motivul acesta ómenii au putut auđi din gura sa adevêratul cuvênt al lui Dumnezeu și l'au și primit cu dragoste, și mereu — mereu începu a se forma pe lângă El un cerc mare de credincioși.

Iisus ca să fie priceput și înțeles de popor se folosia în învățăturile sale de icóne din natură, sau că le întreta cu întemplări din lume. El vorbește cuvinte pline de adevêr și înțelepciune, vorbește fie-căruia la înțeles și chiamă la sine pe toți ori unde îi întâlnește.

Fiind-că Iisus prin învățăturile sale jigania păgânismul și iudaismul, își câștigă vrăjmași pe preoții acestora și pe patriciani și farisei și astfel se hotări din tóte părțile mórtea lui.

Eyth istoricul, dice: Ierusalimul și Roma îl judecă pre Iisus și îl află vinovat la mórte, dar acésta e numai urmarea trufiei și iubirei de mărire ce le stăpênia. Și stăpênul ceriului și al pămêntului avu să móră. Prin mórtea sa carea a primit'o ca om supus voinței dumnezeesci, a reînnoit legătura între Dumnezeu și om, și a readus în putere: duhul iubirei.

Iisus și rêtignit pe cruce să póte socoti ca biruitoriu al lúmei, căci a făcut-o din iubire cătră omenime.

Și nici când n'a esistat ceva mai nevinovat și puternic, măreț și înalt și sfânt pe acest pămênt, ca și cum a fost: venirea lui Iisus în lume și învățătura sa, viața și mórtea sa.

Din tóte învățăturile si pildele sale respiră o suflare dumnezeescă, cuvinte a vieței vecinice, și omenimea nu-și mai aduce aminte ca cineva să se póta asemăna Lui.

Învățătura lui Iisus era adresată tuturor, și celor necăjiți și asupriți, dar și celor molipsiți de traiu domnesc și desfrănat.

Fructul ostênelor sale este: întemeierea de comunități creștine, unde stăpênia iubirea creștinescă și egalitate, dreptatea și adevêrul.

Iustin martirul ȳice: „Noi, cari într'o vreme ȳubiam cȳştigul banilor mai pe sus de alte bunȳtȳȳi, acum dȳm tot ce avem celui lipsit; noi cari odinioȳrȳ ne uram de mȳrte Ńi ne omoram ȳntre noi, Ńi cari din pricina deosebirei ȳn moralȳ Ńi datini, nu voiam sȳ venim ȳn coatingere cu strȳinii, acum dupȳ venirea lui Iisus, vie-tuim cu toȳii la olaltȳ; ne rugȳm pentru neprietinii nostri Ńi ne si-lim a le dovedi cȳ ei ne urȳsc fȳrȳ motiv Ńi cȳ ar fi bine ca Ńi ei sȳ urmeze ȳnaltei ȳnvȳȳtȳri a lui Christos“.

Viaȳa familiarȳ ȳncȳ cȳştigȳ teren, se rȳdicȳ pe trȳptȳ ȳnaltȳ Ńi curatȳ. ȳnvȳȳatul Ńi marele orator pȳgȳn Libaniu din Antiohia esclamȳ: „Ce femei poŃed creŃtinii!“, ȳra Clement Alexandrianul ȳice: „Mama e aici gloria copiilor, socia e gloria bȳrbatului, copiii Ńi bȳrbatul suut gloria femeii, ȳrȳ Dumneȳu e gloria tuturor!“

Omenimea mai avutȳ, patricianii sau aristocrȳȳimea nu erau ademeniȳi de ȳnvȳȳtura lui Iisus, cȳci acȳstȳ ȳnvȳȳturȳ punea sfȳrŃit stȳpȳnirii omului peste om. Egoismul (ȳubirea de sine) ȳnrȳdȳcinat ȳn soiul acesta de ȳmeni, vedea ȳn biserica creŃtinȳ: strȳformarea stȳrilor privilegiate de caste“, cȳci Iisus a ȳis: „Daȳi cesariului ceea-ce este a cesariului Ńi lui Dumneȳu ceea-ce e a lui Dumneȳu Ńi fiȳi supuŃi stȳpȳnirii, cȳci putere are peste voi!“

Urmarea este: prigoniri iudaice, a cȳror jertfȳ sunt cei mai de ȳprope: apostolii Ńi ȳnvȳȳceii.

Dar apoi sȳ rȳdicȳrȳ prigoniri mai grozave, din partea inimi-cului mai neȳmpȳcat, a pȳgȳnismului.

Ńi ce e mai trist Ńi neomenos, ȳmpȳrȳȳii Romei, parte seduŃi, parte cu gȳndul de a face bine Ńȳrilor, dȳterȳ curs liber acestor prigoniri, Ńi sute de mii de creŃtini primȳrȳ cununa mucenicȳscȳ ca sȳ servȳscȳ de temelie creŃtinismului ȳnȳlȳtat.

ȳmpȳratul Nero este cel mai crȳncȳn prigonitoriu al creŃtinis-mului; Ńi ceva de neȳȳteles, nici ȳȳteptul Ńi prevȳȳtoriuȳ ȳmpȳrat Traian nu sȳ putu desbȳra de prigonirea creŃtinilor.

Ultima Ńi cea mai crȳncȳnȳ prigonire a fost rȳdicatȳ sub ȳmpȳratul Diocleȳian.

Dar deŃi voiau aceste prigoniri sȳ suprimȳ (sugrume) creŃtinismul, rezultatul fu contrariul: lȳȳtirea creŃtinismului, glorifica-rea Mȳntuitoriuȳi Ńi a ȳnvȳȳtȳrii sale.

Ńi era de admirat cum acȳŃi creŃtini, bȳrbaȳi Ńi femei, moŃ-negri Ńi copii, cu faȳȳ veselȳ, plȳnȳ de nȳdejde, cȳntȳnd cȳntȳri de laude, rugȳnd prȳ Dumneȳu pentru mila sa, ca sȳ aibe parte de

ceriu, și adevér. Așa muriau întâii creștini, și urmarea este: credința și învățăturile creștinismului prindeau rădăcină și se lățiau.

Deși s'a vărsat mult sânge creștinesc în decurs de trei sute de ani, de și creștinii erau pururea prigoniți, după cum se și es-primă Ap. Pavel în epistola către Corinteni (IV. 9—10). „În toate pătimim necaz, dar nu ne strimtorim; suntem în nedumerire, dar nu desnădăjduim; prigoniți, dar nu părăsiți; surpați, dar nu prăpădiți“ .... ei totuși nu s'au înfricoșat, nu și-au părăsit legea și credința.

Și fructul stătorniciei în legea creștină, se și arată mai apoi, prin edictul împăratului Constantin cel mare la anul 313 d. Christos, prin care: se dă creștinilor deplina libertate religioasă și biserica creștină ajunge a fi biruitoare.

După moartea împăratului Cesar Octavian August, întâmplată la anul 14 d. Ch. urmăză pe tronul imperiului roman:

Tiberiu (14—37 d. Ch.) numit și Claudiu Nero. Om cu fire viclenă, prefăcut, crudel și desfrânat, ajunsă pe tronul imperiului roman numai prin uneltirile neomenoase ale mamei sale. În juneță a dat dovezi de vrednicie în războiu, dar mai apoi se de-prinsă cu lucruri necinstite și deveni un monstru pentru toți.

Nepotu-s'o de frate, Drusus Germanicus, un tînăr blând, prietenos și de toți iubit, se dovedi ca un erou contra Germanilor, căci primind comanda peste legiunile ce se războiau contra Germanilor, trecu la anu 15 d. Ch. riul Rin spre a cuceri armata lui Armin.

Armin, acest erou german, condus de mărețul gând, se surpe puterea romană, isbutisă a rădica întrăga semănție germană contra Romanilor, dar la anul 16 d. Ch. este crâncen bătut, și Germanii aveau să fie pentru totdeauna cuceriți, dacă Drusus Germanicus nu primea ordin spre a se reintorțe la Roma.

Vaza și iubirea ce și-o căștigase Drusus, îl neliniștia pe împăratul, căci avea tēmă că-i va deveni odinioară un rival (rivnitor de tron) primejdios, și nēsui a se desbăra de dînsul, așa că acest vrednic oștean pierii omorît de sateliții (unelte) lui Tiberiu în an. 21 d. Ch.

După ce se mântui de un rival închipuit, se îngriji ca să repună și pe socia și fiul cel mai mare al lui Drusus, ér al doilea fiu, Caius, scapă cu viața numai prin supunere órbă.

Și fiindcă nu mai avea rădăcină de rivali și de-oare-ce/să încredințasă de slugărnicia senatorilor, nimici și ultima rămășiță de așezământ republican, transformând imperiul în organism absolutistic. Opri adunările populare și adusă „legea maiestatică” prin carea se dechieră persoana împăratului de sfântă și neatacabilă, era ofensa cea mai neînsemnată, spusă împăratului se considera de „laesa majestate” și ofenzătorul era aspru pedepsit. În afacerea asta se stabiliră județe anumite, și având în vedere câștigarea de avere nemuncită, nu lipsiau nici denunțanți.

Devenit domnitoriu despotice (volnic) își temea viața și așa își susținu pe lângă sine garda personală, constatătoare din 10.000 pretoriani, era ca comandant al acestora pusă pe un anume Seian, în hătărul căruia lăsa să se edifice o căsarmă (castra practoriuna) anumită ca locuință pretorianilor.

În trecăt amintesc, că pretorianii deveniră pentru imperiu o adevărată calamitate, căci aceștia își însușiră mai apoi îndreptățirea de a denumi sau proclama împărați romani.

Seian, mai marele pretorianilor, spre a-și ajunge scopul plămădit prin mărire proprie, sfătui pre neputinciosul Tiberiu să se strămute cu locuința pe insula Caprea, pentru siguranța personală; era Seian rămasă unicul și adevăratul stăpân în imperiu, și începu în chip volnic să-și pregătească teren spre a deveni însuși împărat. Tiberiu află din bună vreme intenția (gândul) acestuia și trimisă o uneltă a sa, anume Macro și acesta omorâ pre Seian. Drept răsplătă Macro este rădicat la starea de comandant al pretorianilor.

Tiberiu adoptasă de fiu și urmaș pe tron pe fiul rămas în viață după vrednicul Germanicus, adică pe Caius, și pe carele ostășimea îl mai prolecrisă și „Caligula”, căci înhăinându-se de mic în haine ostășesci, mai purta și cizme cu tureac înalt.

Dar tinerul Caius primi o creștere imorală și se dăte la rele însușiri, încât nu era nădejde a se alege ceva bun din el, de și era hotărât spre a stăpâni peste un imperiu vast și puternic.

Bătrânul împărat, istovit de o viață imorală, împovărat de ani și copleșit de păcate, se bolnăvi greu și ajuns într-o letargie (amețală) asemenea morții, curtenii se grăbiră a se măguli lui Caius Caligula și îl proclamară de împărat, dară Tiberiu se deșteptă din letargie și curtenii se îngrozesc temându-și viața și așa sfātuindu-se între sine, prefectul Macro înăbuși cu perini pre Tiberiu.

Caius Caligula (37—41 d. Ch.) Poporul Romei, ca urmare a stimei ce o păstrase răposatului Drusus Germanicus, primi cu bucurie ca fiul său Caius să-i fie împărat.

Acesta stăpêni la început cu înțelepciune și întemeiă multe aședeminte prielnice poporului.

Dar nu fu de lungă durată bunătatea sa și reveni pré curênd la patimile ce și le însușise în juneță; deveni dornic de petreceri frivole, pricinuind țerii mari cheltueli prin bogate prăznuiri și ridicarea de edificii mărețe, așa, că în scurt timp secă bogata vistierie a statului.

Viața-i nemorală îi pricinui un morb greu, deveni maniac (semn de nebunie), așa că așteptă să fie venerat asemenea ȑeilor și se îmbrăca fantast (aluit) și dădea continue semne de nebunie.

Insetat de sânge omenesc, să dăte la omoruri, și multe familii avură să deplângă câte o victimă. Și vestitul popor roman le răbda tôte.

Dar la fine, prevêdênd unii mai inimoși, că cu un astfel de stăpên nu sunt siguri de ȑiua de mâne, hotărîră mórtea lui, ceca ce o si îndeplini doi fruntași pretoriani.

Claudiu (41—54) Poporul se însănînă primind vestea despre mórtea lui Caligula, căci nădăjduia o îndreptare spre bine, mai ales că senatorii hotărîseră a pune sfêrșit stăpênirei împêrătesci și a readuce în ființă vechea organizație republicană, ca unica mântuitoare. Dar acum pierisă puterea senatorilor, și pretorianii, ajunși la mare putere în imperiu, proclamară de împărat pre unchiul lui Caligula, adecă pre Claudiu, carele să dejosi, drept recunoscînță, de remuneră pe fiecare pretorian cu câte 600 taleri, ceea ce înrădăcină în acestia credința că: ei sunt meniți și pe viitoriu se dea imperiului roman împêrați.

Claudiu, idiot (din fire prost) și pățimaș, deveni o rușine pentru tron, căci atât el, cât și soția sa Messalina, prin purtare nemorală și scandalosă, pricinuiră mare rău imperiului: omoruri se perondau cu drôia.

Din motive imorale dispuse împăratul omorirea sociei sale Messalina și să căsători cu Agrippina, vêduva rămasă după E. Domițiu Ahenobarbus și fiică a lui Germanicus, carea îi adusă din prima căsătorie un fiu cu numele Domițiu Nero.

Agrippina ademini pe împărat și acesta hotărî de urmaș la tron pe Domițiu Nero și îl căsători cu fiică-sa Octavia, ér Agrip-

pina, după ce isbutesce cu planul ei, se îngriji a se mântui de împărat: otrăvindul.

În restimpul stăpânirii acestui împărat nu sunt de înregistrat întâmplări mai însemnate, de cât că beliducii romani erau în continuă luptă cu popóarele din Germania și Britania.

Nero (54—68 d. Ch.) numit și Domitius Nero Claudius, este ultimul, dar și cel mai crâncen împărat ieșit din sămânția lui August.

Acesta avea etatea de șeptesprezece ani când ajunsă la demnitatea de împărat și dădea la început semne îmbucurătoare, mai ales că avusă de învățătoriu pre filosoful Seneca, carele se silise a sămăna într'ensul noblețā și bunătate.

Dar de-o parte mămă-sa Agrippina, dornică de stăpânire, de altă parte curtenii cu intrigele lor, puseră în iritare pre ténérul și nervosul împărat,.... așa că deveni cel mai crâncen și fioros domnitoriu.

Viéța sa, asemenea a lui Caius Caligula, e un lanț de nelegiuri și omoruri; ér lucrarea sa diaboléscă și-o începu prin omorirea a însăși mamei sale, sfătuit spre acésta de frumósa sa amantă Poppea Sabina. Și se afirmă că muștrarea consciénței pentru omorirea mamei sale nu-i dădea liniștea sufletéscă, ajunsă în stadiu de disperare carea culmină în nebunia violentă (selbatică); ér urmarea este: omorirea fratelui său Britanicus, soției sale împărătesei Octavia, învățătorului său Seneca și așa se perondau mereu victimele furiei sale.

Și ca se pună corónă fără de legilor sale, dispusă a se da foc cetății Roma, carea arsă în continu șasé zile și șapte nopți, și mai bine de jumătate din mărețele edificii deveniră cenușă. Acest incendiu (foc mare) îi făcu o deosebită plăcere, și adese-ori în decursul nopți se suia într'un turn, ca să-și delecteze privirea la acésta privelisce fiorósă și, acolo recita mereu la versuri din poetul grecesc Homer.

Din cauza acestei nefericiri se escă mare fómote și grozavă nemulțămire între locuitorii Romei, dar tiranul Nero, — ca deoparte să-și satisfacă păgânei sale poște de sânge omenesc, de altă parte să-și ocrotéscă persóna sa, aruncă prin uneltele sale vina aprinderii pe creștinii Romei.

Și așa se puse la cale prima din cele mai crâncene prigoniri contra creștinilor, cari și așa erau suspecti înaintea Romanilor, căci nu se închinau și nu jertfiau idolilor și ducéu o viéță deosebit morală.

Creștinii erau restigniți, ori îmbrăcați în piei de animale și aruncați cânilor și fiarele sălbate, seu unși cu rășină dându-li-se foc spre a lumina grădinile publice ș. a. așa, că omul nu-și pôte face o închipuire mai deslușită despre feliul de chinuri la cari au fost supuși creștinii.

Acum ca să pôtă reedifica Roma și fiind-că avea necesitate de bani: confiscă averea ômenilor privați și pe împotrivitori îi osândea morții. Și aceste nelegiuiri le făcea fără frică, căci plebeii Romei erau bucuroși că acest tiran le oferea petreceri și pâne, ér pretorianii dedați cu recompense bănești erau cele mai servile unelte. Senatorii și cavalerii deveniseră cei mai supuși curteni și sărutau mâna călăului și aplaudau la tôte fără-de-legile lui.

Dar dacă a perit din cetățenii Romei ori-ce simțemânt de vrednicie, era timpul, ca ceilalți locuitori ai imperiului roman să pună stavilă acestui nelegiu.

Și provinciile se revoltară; ér propretorele Galiei: I. Bindex rugă pre guvernorul spaniol, bătrânul Galba, ca în fruntea legiunilor romane să pornescă spre Roma și să pună sfârșit acestor stări nefirești.

Pretorianii, în speranța unui bun câștig, se alăturară la legiunile romane și proclamară pe Galba de împărat roman. Nero, crâncenul de odinioară, fugi la domiciliul său și acolo își făcu însuși sfârșit ȕilelor sale fiind în etate de 32 de ani.

Galba-Otho-Vitellius (68 și 69 d. C.) Fiind-că Galba nu voia să împlinescă voința pretorianilor, și să le dea obicinuita remunerație, acestia îl omorîră și proclamară de împărat pe Silviu Otho; ér din afară le veni știrea că legiunile romane aflătoare la Rin au proclamat din parte-le de stăpênitoriu pre beliducele lor Vitellius, care și întră cu alaiu în Roma.

Dar nici mărirea acestuia n'avea să fie de lungă durată, căci să lăți vestea că legiunile aflătoare în Palestina (Iudeea) s'au declarat pentru Vespasian, comandantul lor; asemenea și legiunile dela Dunăre sunt pentru Vespasian și Antoniu Primus, beliducele lor, pornește cu armată numărôsă contra Romei. Oștirea lui Vitellius este bătută, acesta e omorît și aruncat în Tibru și așa într'un singur an să sfârși gloria a trei împărați.

Începând cu împăratul Tiberiu, toți stăpênitorii imperiului roman să dovediră nedemni de acéstă înaltă demnitate și grea misiune, căci toți istoricii le însușesc: fire viciônă, caracter nestator-

nic și aplicări spre crudelitate; ér dacă sê judecã mai cu de-adin-sul asupra stãrilor timpurilor acestora, este de adaus, cã cauza rãului stã în însãș Roma, carea era cuceritã de locuitori dedatî desfrãului, vanitãtii și amãgirei proprii. Însuș poporul roman, virtuos odinioãrã, acum decãduse în mocirla patimilor animalice. De aci urmẽzã cã moralitatea, onestitatea și religiositatea, sunt temelia fericirii temporale a popórelor și temelia statelor.

Împãrații din familia „Flaviilor“. Vespasian (69—79 d. Ch.) numit și Tit Flaviu Vespasian. Dece ani a stẽpẽnît acest împãrat peste imperiul roman, și a domnit cu înțelepciune și binecuvẽntare sê revãrsã asupra imperiului. El micșorã cheltuelile curței imperiale, pusã stavilã scriitorilor propagãtori de idei revoluționare și estravagante, tribunalele, cari aveau sê judece acusele de „laesa majestãte“ — le cassẽzã; mai face rẽnd și în senat delãturãnd pe cei nedemni, disciplinã oștirea, darea încã o pusã pe temelie legalã și drẽptã, sprijini artele și știința, și sê îngriji ca capitala sê fie împodobitã cu edificii mãrețe.

Dispusã a sê zidi un local de întrunire a poporului și îl numi „colosseum“, în care încãpea ca la nouãzeci de mii de privitori, a cãrui ruine și astãzi stãrnesc uimirea lumii.

Iudeii încã pe timpul împãratului Nero se revoltaserã contra Romei, cerẽnd libertate. Contra lor a luptat cu succes Vespasian, carele apoi fiind chemat la tronul Romei, predãte fiului sãu Tit continuarea rãsboiului. Tit impresurã cetatea Ierusalim, o cuceri și dãrimã pe la anul 70 dupã Christos.

Legiunile romane mai repurtarã victorii însemnate contra unor popórã de vițã germanã și galicã cari sê aflau pe lângã Rin și cari nãsuiiau sê scape de sub jugul roman, deasemenea biruirã pe unii revoltanți din Britania.

Lui Vespasian, îi urmã fiul sãu :

Titus (79—81 d. Ch.) numit dupã tatã-s'ó Titus Flaviu Vespasian. Un regent care a dat omenimei cel mai frumos exemplu de blãndețã și virtute. Era uman și prietenos și binefãcãtoriu așa cã poporul l-a supranumit : „Iubirea și deliciul omenimei!“

În scurta sa stãpẽnire s'a nevoit sê facã bine, și dacã se nimeria vr'odatã cã n'a avut ocasiune sê facã bine, esclama : „Hunc diem perdidit“. (Acẽstã și am perdut-o).

Dar și providențã divinã rẽnduisẽ, ca chiar în acel timp de grea încercare pentru imperiu, sê stãpẽnescã acest bun împãrat,

căci multe nenorociri se perondară, așa : se escă un incendiu (foc) mare în Roma, care dură trei zile și prefăcu în cenușă o parte mare a orașului ; în imperiu bântui înfricoșata ciumă, secerând multe victime ; la fine mai erupsă și muntele vomătoriu de foc Vesuvul a cărui lavă (cenușă) acoperi séu ștersă de pe fața pământului orașele Pompei, Herculenum și Stabia (la an. 79 d. Ch.) și pricinui multă mörte și sărăcie prin cutremurul care pustii o parte mare din ținutul Campaniei.

Împăratul Titus, ca un bun părinte, îngrijit de norocirea supușilor săi, se sili ca să aline suferințele, să ușureze greotățile și să facă tot posibilul spre a da altă față stărilor misere provenite din aceste dezastre (nenorociri) grozave.

Însă Romanii nu avură parte de a fi stăpêniți mai îndelungat timp de acest bun regent, căci anul următoriu reposă, și-i urmă pe tron frate-s'o : Domițian (81—96 d. Ch.) numit și Tit Flaviu Domițian. Durere și îngrijorare mare pentru Romani, căci acest împărat se deosebi mult de părintele și frate-s'o, pentru-că idealul său era crâncenul Nero, și așa nu avem nici un bine de înregistrat. Acest împărat se arătă bănuitoriu, crudel, nemoral, dornic de mărire ; dar și laș (fricos).

Adaugem aici că la nord-ostul imperiului peste hotare și în partea nordică peste Dunăre, se afla o țără numită Dacia, stăpênită la început de un popor cu însușiri mai mult selbatice, adecă „Șciți“. Mai apoi dăm peste „Geți“ și din aceștia se formă poporul „Dac“.

Strabo, istoricul, spune că Geții și Dacii vorbeau aceeași limbă și erau nomazi ; dar începând a se ocupa cu agricultura, ei se organiză în stat. Dacii erau simpli în traiu și port, și afară de agricultură se mai ocupau și cu creșterea vitelor și cu albinăritul ; case aveau de lemn.

Zamolxis, cunoscut în știința grecăscă, învăță pre Daci să aibă o religie umană și blândă.

Cucerind Romanii încă pe la anul 146 în. Ch. țera Macedonia și prefăcând-o în provincă romană, ajunseră în contact cu Dacii.

Pe timpul stăpênirii lui Domițian, aveau Dacii un rege fôrte vitéz și dornic de cuceriri, numlt Decebal, și acesta năvăli la anul 86 d. Ch. cu oștirea sa în Macedonia și jefui și devastă după plac în acéstă provincă mărginașă a imperiului. Împăratul Domițian ieși în fruntea unei oștiri însemnate contra noului vrăjmaș,

dar fricos fiind nu se lăsă la luptă, ci încheiă pacea, o pace rușinosă pentru Romani, îndatorându-se să dea tribut anual Dacilor.

Tot sub regimul acestui împărat, deveniră ținice omorurile și confiscările de avere, până-ce în urma unui complot urzit chiar de femeia sa Domitia (Domitella) este omorît și așa sfârșește șirul împăraților de viață flaviană.

Seria (șirul) împăraților buni. Istoricii s'au îndatînat ca să numescă restimpul dela anul 96 până la 180 d. Ch. timpul bunilor împărați și dacă nu era la mijloc lașul Domițian, cu drept cuvînt se putea considera în seria acestor domnitori și Vespasian și Titus.

După Domițian senatul alesă împărat pre venerabilul bătrîn:

Nerva (96—98 d. Ch.) numit până aci M. Coccius Nerva; un om înzestrat cu virtuți frumoase, și ales din rîndul senatorilor. Îndată ce ajunsă pe tron pusă capăt nedreptăților și fărâdelegilor îndatîinate sub înaintașul său, și popoarelor ce gemeau sub jugul roman le ușură viața prin legi mai umane. Roma însași înfloria în îndestulare și pace. Pretorianii se vădură, prin bunătatea acestui împărat, strimtorați în interesele lor de câștig și se revoltară. Împăratul prevădu că e prea bătrîn și slab de a se împotrivi acestor sbiri, și așa adoptă de fiu și urmaș în tron pe un bărbat din Spania, adevă pre Ulpiu Traian; bărbat cu ființă impunătoare și adevărat împărătescă și care ca beliduce își câștigase deservită venerație și supunere din partea ostășimei întregi.

Traian (98—117 d. Ch.) este unul dintre cei mai demni și înțelepți împărați ai imperiului roman. Viața și faptele lui îi însușiră atributul de „optimus” (cel mai bun) și poporul îi arătă venerație și iubire atît ca regent cît și ca om. Câtă valoare punea poporul roman pe vrednicia acestui împărat, se vede și de acolo că senatul roman în viitoriu, veacuri dearîndul, saluta pe noii împărați cu cuvintele:

„Să fii mai fericit de cît August și mai bun de cît Traian!”

Împăratul Traian ocârmui vastul imperiu cu tact și înțelepciune, dete ascultarea cuvenită hotărîrilor adusă de senat, se învoi ca poporul să țină țărași adunări populare și le dete dreptul de a-și alege oficianții mai de căpetenie, puse la cale să se facă drumuri, zidi poduri și apaducte ș. a. așa că nu era ram de cultură carea să n'o fie luat în considerare.

Și ceva neobicinuit până aci, pusă temeiul caselor pentru orfani (copii fără părinți) și porunci ca să se susțină pe cheltuelile

imperiului mii de copii orfani. Pentru împodobirea Romei încă se îngriji, înfrumșetându-o cu zidiri frumoase, temple merete, columne, biblioteci, forum Traianum (local de întrunire a poporului) ș. a. Aduse legi pentru susținerea moralității și el însuși s'a arătat supus legilor.

În afacerile din afară se dovedi de un erou mare, și așa ridică érași gloria armelor romane.

Voind împăratul Traian să scape imperiul de umilitórea stare, de a fi tributar Dacilor, porni în primăvara anului 101 d. Ch. cu răsboiu contra acestora. El trecu cu legiunile romane prin Moesia și peste Dunăre în Dacia, făcând un pod de plute. Apucă prin Banat, pre Berzava și Ezeriș și Tapia. O luă apoi spre Valea Bistrei, unde petrecu iarna; ér după aceea se apropie mereu cu oștirea spre Sarmisegetuza, capitala Daciei. Cu cât Traian se apropia de acéstă capitală, se înmulțiau și pedecile naturale și măestrite și lupta deveni tot mai înverșunată. Dar cucerește ori-ce petec de pământ, și Decebal vădându-se amenințat în propria capitală, se înduplecă a trimite împăratului solie de pace. Nu isbuteste cu pacea și așa Romanii ajung sub zidurile Sarmisegetuzei, unde se pornește o luptă crâncenă, dar la sfârșit birue vitejia romană și Dacii primesc pacea dictată de Traian.

Traian în bunăcredință că Dacii vor ținea la condițiile păcei și la îndatoririle față de Roma, plăcă acasă, lăsând o garnisonă în Sarmisegetuza, Roma îi pregătesce un falnic triumf și îi dă nume de onóre „Dacicul“.

Decebal nu ținu la hotărîrile păcei și nesocoti cu totul condițiile păcei și așa Traian fu silit să pornască a dóua óră cu oștire contra regelui dac.

În a dóua expediție își alesă calea Egeta-Drubitis, porunci să se facă vestitul pod de pétră peste Dunăre, a cărui remășițe sunt cei 16 stêlpi de zidire ce se vëd și astăzi în Dunăre lângă orașul Turnu-Severin.

Traian plăcă în anul 104 d. Ch. a dóua óră contra Dacilor, întâiul an îl petrece în Moesia, grejind pentru facerea podului numit. Trece riul Jiul pe la sfârșitul lui Iunie 105 d. Chr. și apoi prin munți atacă pre Decebal în inima țerei, de pe la spate. Decebal înșală pe un comandant iubit al lui Traian, anume Longinus și după ce pune mâna pe el, îl amenință cu tot feliul de chinuri și îi cere să-i destăinuască plăpurile lui Traian. Romanul nu destăinuește nimic și

atunci Decebal trimite veste lui Traian, că : dacă nu părăsește Dacia și nu-i va da despăgubire de război, va uide pe Longinus. Traian stă în cumpănă, Longinus însă își face însuși sfârșitul dărilor sale, ca să nu împedecă pe Traian.

Romanii, după nespuse greutăți, ajung înaintea Șarmisegetuzei și Dacii frunțași se sinucide de frica răzbunării lui Traian. Capitala cădă, ăra Decebal, retras mai spre nord în munți, cu o parte a armatei, primind tot lovituri grele, după ce pierde orice nădejde, se aruncă în spada sa (sabia). Capul lui Decebal fă adus la Traian. Astfel Dacia cade zdrobită la picioarele lui Traian la anul 106 după Christos.

Traian, după datina romană, dar și îndemnat de împrejurarea că mulți Daci pierisă în război, a adus aci colonii romane.

Eutropiu istorisește că : „Traian aduse, pentru a înpopora această provincie din întreg imperiul roman, nesfârșite mulțimi de oameni, spre a cultiva ogărele și orașele ei”.

Romanii nu numai că au cucerit pământul lipsit de popor al Daciei, ci pe însuși poporul Dacilor la înghițit în naționalitatea și nămul lor, și astfel s'a format poporul român, carele deci e un popor de viață romanică, un popor neolatin, ca și Francezii, Italianii, Spaniolii ieșiți din sinul imperiului roman.

În anul dela Christos 1906 sau împlinit optsprezece vécuri de când Românul, în ciuda tuturor năvălirilor barbare și a continuilor neîndreptățiri, s'a ținut cu putere de viață, susținând în curățenie vorbirea și însușirile vestiților Romani ; ăr libera Românie a serbat în vara anului 1906 cu demnitate amintirea celor 18 vécuri de viațuire a nămului nostru românesc în mărăța Dacie.

Traian înzestră Dacia cu aședeminte de stat, armată romană, orașe, drumuri, mine ș. a. așa că Dacia devine una dintre cele mai de sēma provincie romană.

În timpul domniei lui Traian, Dacia era ocrotită și popărele vecine se temeau se o atingă.

Senatul roman, în semn de stimă cătră demnul împărat, dispusă ca capitala Daciei se se numescă în viitoriu Ulpia Traiană, a cărei ruine se află și astăzi lângă satul Gradiștea în Ardeal.

Traian e primit cu mare alaiă de cătră Romani, și i-se ridică în „ forum Traianum ” vestitul monument numit „columna lui Traian”, carea și astăzi vestesce lănei originia noastră și e de 109 urme de înaltă.

Acest împărat, deși bun și drept, totuși dete ascultare sfaturilor sfetnicilor sei, și permisă o gónă contra creștinilor. El altcum mai purtă un rășboiu norocos contra Parților pe la anul 114 d. Chr. și Armenia devine provincie romană. Dornic de neîntrerupte cuceriri, se îmbolnăvi și reposă în Cilicia 117 d. Chr.

Adrian (117—138 d. Ch.) fiul adoptiv al răposatului Traian, și deasemenenă originar din Spania, se îngriji mai ales de afacerile din launtru ale imperiului. El e unicul, carele îngrijit de bunăstarea popórelor sale, întreprinsă o călătorie (120 d. Chr.) în imperiu și singuraticile provincii romane, ca așa din propria vedere să se convingă despre neajunsuri, să câștige cunoscințele de lipsă pentru guvernarea și fericirea popórelor sale.

El se îngriji de o administrare internă consciențioasă, aduse legi, înfrumșetă Roma și Atena prin zidiri mărețe și folositóre și ridică și în Ierusalim un templu în onórea ȕeului Iupiter, prin ce dăte ansă (bold) Iudeilor la revoltă (rescólă), carea să sfêrșesce cu totala nimicire a statului Iudeu, așa că cu anul 135 d. Chr. Iudeii încetéză de a avea țeră proprie și stat național și de aci încolo sunt resfirați pe întreg rotogolul pământului.

Îndată după mórtea împăratului Traian, urmașul său, împăratul Adrian, avù se suferă o năvălire a Sarmaților și Roxolanilor în Dacia. Și se istoricesce că acest împărat, om cumpêtat și îngrijitoriu de sórtea imperiului, vêdând atacurile continue ale barbarilor îndreptate la Dunărea de jos, se fie ȕis că ar voi să părăsescă Dacia, dar îngrijit de sórtea coloniștilor n'a făcut'o.

Împăratul Adrian, deveni la bătrênețe cam bănuitoriu și nervos, și se lăsă la fapte ce înclinău spre tirănie, dar totuși n'avu timp spre aș compromite numele cel bun, căci muri, dupăce mai înainte adoptă de fiu și urmaș al său pre blêndul și bunul:

Antoniu (138—161 d. Chr.) numit și „Pius“ pentru venerația deosebită ce o arăta memoriei răposatului împărat Adrian.

El este un regent înțelept, modest și iertătoriu și nobil. Grija cea mai de căpetenie o punea întru fericirea și îndestularea supușilor săi, așa că domnia sa să pôte privi ca: perioada de aur a imperiului. A fost totuși silit să innăbușe o rescólă a poporului Dacic, care cu anevoe se putea deda cu legile romane.

Marcus Aureliu Antoniu (171—180 d. C.) numit și „filosoful“ căci se ocupa cu filosofia și își croisă și feliul de viêtă

amăsurat acestia. El e asemenea înaintaşului său : prietenos, blând şi de totă bunătatea.

Reuvoitorii creştinismului uneltiră şi pe lângă acest înţelept împărat, aşa că permisă éráşi ridicarea unei persecuţiuni contra creştinilor.

A fost totuş silit să pórte răsboiu contra Marcomanilor, care (răsboiu) să purtă cu succes schimbăcios, până-ce părţile să invoiră la pace. (166 d. Ch.)

Acest popor vitéz şi dornic de viétă liberă şi neatêrnătóre, nepăciui într'una imperiul roman, aşa că împăratul M. Aureliu Antoniu muri şi lăsă în grija fiiului său continuarea răsboiului.

Cu acest împărat să sfêrşesce seria bunilor împăraţi.

Vulturul

În nori plutiai mai ieri, și-acum zăbrele
Ți-ai rătezat a zborului putere :
Zădarnic trupul tău să zbate, cere
Albastrul clar cu miile de stele.

Privirile-ți sint mindre, și 'n durere,
Arunci scintei, dar tot cetesc în ele
Un dor aprins de vremile acele
Cînd te 'nnălțai pe unde ochiul pier.

Departe, între brazi vezi munți 'n zare
Și ochiul tău se pierde printre fiare
În codri și prăpăstii fioroase.

Un gemăt surd îți scapă fără vreme
Și 'n ochi îți trece-o rază de durere,
Sărman pribeag din piscuri viforoase !

Lazăr Iliescu

Izvorul

Aleargă sprinten un izvor,
Gălăgios nevoie mare !
Spumos din stîncă 'n stîncă sare,
Și totdeauna-l călător.

Privighetori îi spun povești,
— Dulci dezmierdări de primăvară —
Și, cît e ziua, zi de vară,
El duce 'n văi tot alte vești.

Copil e-al codrilor de argint,
Îl ies luceferi mindri'n cale ;

De-un dor pribeag-el fuge 'n vale,
Iar florile cu drag l-alint!...

Și-î cîntă brazil -- lung oftat --
Iar el tot spune-a lui poveste:
C'așa voinic ca el nu este,
Să umbli lumea'n lung și'n lat.

Prin luncî de-arimi, l-așteaptă'n prag
Copile dragi, cu sinuri albe;
Purtînd colan de mîndre salbe,
Privesc în apa lui cu drag!...

Aleargă'n veci neștiutor, ...
Pînă-l-înghite riul mare! ....
— Dar și-a brăzdat prin stînci cărare,
Și astăzi e nemuritor!...

Const. A. Giulescu.

Noap te

Luceafărul pe cer de mult lucește
Și, scinteind, trimete 'n depărtare
Lumina-î albastrie sclipitoare,
Iar luna 'ncet prin noapte pribegeste.

Scintei de foc departe pîn'n zare
Se 'n tind pe cer, covor ce licărește,
Și fiecare stea ni povestește
Din alte lumi, de dincolo de soare.

Acolo nu e ură, vrăjmășie,
Ci liniște adîncă și frăție
Domnește între lumile 'nstelate.

Acolo nu-î durere, nici robie,
Ci 'nvăluite-s toate 'n poezie...
Și gîndu-mî zboară în eternitate.

Lazăr Iliescu

Amurg de toamnă

Amurgul scinteiază 'n zări;
El pare înroșite mări
De sînge

De foi despoaie pomii vîntul;
În cîrîng el își preface cîntul
Și plînge.

(Succava).

În brazi ciocănitorea toacă,
Pe munți se lasă promoroacă,
Se 'ntunecă.

De după deal răsare luna
Și dintr'un cor de stele una
Alunecă....
Ion Streșină

Siminoc stingher în drum...

Siminoc stingher în drum,
Siminoc străine,
Ți-a fost dat să înflorești
Lîng'un mărăcine. —

Floare galben! de pai,
Uite vine bruma,
Și ți-o fi încă mai grea
Decît pîn' acuma, —

Ci te pleacă să te rup,
Să te iea cu mine,
Că eu știu ce te-a durut,
Siminoc străine, —

Și, de te-oi lăsa aici,
Creștii la vară iarăși,
Tot la margine de drum,
Spinilor tovarăș, —

I-ar să-l vezi crescând trufaș
Scaiul ce te-ascunde,
Iar în van să te visezi
Înflorind alt-unde....

Elena Farago.

Fetii-Frumoși

— de Carmen Sylva —

Apune soarele-aprînzînd
Fereastra la castel,
Unde regina stă visînd
Cu ochii duși la el.

„Străin și mort castelul ce-î!
N'am parte de copii!
Dus la război e soțul meu —
Și-î trist stingher să fii!”

Dar parc'aude-un glas ceresc
Și ca un freamăt viu —
Treptat se umple de vîpăi
Iatacul ei pustiit.

Apollo însuși, mîndrul zeu,
Din raze crește 'n prag.
„De ce, crăiasă, plîngi mereu?”
Grăiește el cu drag.

„Nu plîng, ci tremur doar de-atît
Noroc, și mă 'nflor.”
— „Un dor adînc m'a întrupat
La tine să cobor.”

Ea-î cade în genunchi, dar el
O 'nnalță iar în sus —
Și-o clip'a stat pămîntu 'n loc
Înspăimîntat nespul.

Crăiasa 'n zori era acum
Frumoasă de nescris.
Luceferi, ochii ei luciau:
Plutia ca într'un vis.

Al harfei sale cînt zbură
Spre bolțile cerești,
Trezind din vremuri mari, stră-
Uitatele povești. [vechi,

Veniau poveștile 'n castel
Și îl umpleau acum
Cu triluri de privighetori
Și raze și parfum.

Ea le chema, șoptind ușor,
În mindre dimineți:
Din zare oamenii priviau
La idolul măreț.

Să calce 'n preajmă-î nu 'ndrăz-
Dar ochiul ei senin [niau, —
Cetia în inimă până 'n fund
Și pătrundea deplin.

Smeriți în față-î stînd, păreau
A ști în gîndul lor
C'acest chip sfînt l-a sărutat
Un zeu nemuritor.

Și razele o urmăreau
Chiar și 'n iatacul ei,
Și-o sărutau și-o 'nvaluiau
În straie de schinte.

Iar, dacă tot n'a strînge 'n veci
Crăiasa fiu la sin —
Ea poartă 'n suflet foc ceresc
Pe buze, — vîers divin.

Trad. de St. O. Iosif.

Mihail cavalier de Trapșa

Mihail cavalier de Trapșa, s'a născut în Caransebeș în 25 Martie 1838. După ce a absolvat scolile inferioare a intrat în 1 Octombrie 1855 în academia de artilerie din carea a ieșit în 1 Maiu 1859 ca sublocotenent (Unterlieutenant) clasa a 2-a, fiind împărțit la regimentul Nr. 11 de artilerie campestră. La 1 Maiu 1862 fû avanjat la clasa I-a și absolvând șcôla de resbel, ajunsă în 1863 supratenent (Oberlieutenant),   ră în 10 Maiu 1866 c  pitan în Generalstab.   n campania din 1866 a fost recompensată vitejia sa și servi  iile sale deosebite prin conferirea cor  nei de fer clasa a 3-a cu decora  iunea de resbel. La 1 Maiu 1871 a fost transferat la regimentul Nr. 8 de artilerie campestră denumindu-se și de oficier în Generalstab.   n 1 Maiu 1873 ajunse major,   ră în 1 Novembre 1876 vice-colonel în Generalstab.   n 14 Aprile 1879 f     mp  r  it la regimentul Nr. 2 de artilerie campestră „Principele de cor  n   Rudolf”   n Olm  tz,   ră în 1. Novembre 1879 f   numit colonel.   n 23 Novembre 1882 f   redicat la rangul de „cavalier”.   n Octombrie 1883 f   numit director de artilerie al corpului 12   ra în 1 Maiu 1885 de comandant al brigadei de artilerie Nr. 11.   n ac  st   calitate f   numit generalmajor în 1 Novembre 1885,   ră în 1 Novembre 1888

fû transferat la Graz ca comandant al brigădei de artilerie Nr. 3. Bolnăvindu-se aici fû concediat pe 6 luni,   r   in 18 Maiu 1893 f   pensionat, conferindu-i-se crucea de cavater al orduluiui Leopold    caracterul de locotenent-mare  al.

In 3 Maiu 1896 l-a ajuns in Graz cruda m  rte,   i după ce in Graz i-s-au dat onorurile militare, r  m    tele p  m  ntesci ale fericitului răposat au fost aduse la Caransebeș, locul său natal,   i inmort  ntat cu pompa cuvenită.

  t   o carieră militară strălucită. Precum c  riera militară i-a fost strălucită, tot a  a fericitul Trapșa a fost inz  strat cu strălucite in  su  ri,   i cu sim    minte nobile naționale. Ac  sta explică, că a lăsat o funda  iune in administrarea diecesei n  stre, pe sama unei   coli de fete.

Aurelia Trapșa n. Kron

Fericitul Mihail Trapșa a fost căsătorit cu Aurelia Kron, o damă deasemenea nobilă. Noble  ei inimei ei a dat strălucită dov  d   prin aceea c   in testamentul ei   i-a adus aminte de nobilul ei so  iu,   i r  spective de funda  iunea creată de d  nsul   i astfeliu a testat   i fericita Aurelia n  asc. Kron o insemnat   parte din averea ei pe sama fundațiunei amintite

Dumne  u se r  spl  tesc   nobililor fundatori binefacerea lor.

să-i b
de un
hu  ,
să gr
ne  deu
casa
ce e
tocma
nu av
erau
prin s
m  ntu
pustia
rau, c
A  a s
mers
erau
dau m
tul că
nev  d

tele g
n'are
  tenia
de că
nune.
de un
dela F

Tăul Cornii.

Mulți draci vor fi fost totdeauna prin iad dar sfânta cruce s'îi bată că mulți mai sunt încă și pe pământ. Unde dau numai de un pic de rachiu, sau de alte beuturi, numai decât fac ce fac și huș, acolo și dracul își face cortel, ca să facă pricină între oameni, să grăescă vorbe rele despre deapropoale lor, și chiar despre Dumnezeu. Ori nu lângă beătură se sfătuesc oamenii să se lapede de casa lui Dumnezeu, să se ferască de popă, de cruce, și de tot ce e sfânt? Așa e acuma pe pământ, dar mai de mult nu era tocmai așa, căci oamenii țineau mai tare la credința lor, și astfel nu aveau dracii putere așa mare asupra lor, și de aceea nici nu erau așa mulți draci printre oameni, ca acuma, ci erau așezați prin stinci și bolovani, prin pădurile pustii și prin adincimile pământului, și numai ici-colea eșiau la iveală, ademeniți și ei bată-i pustia, de câte o fată frumoasă și ocheșă, pe care apoi o și furau, dacă fata nu era destul de cuminte și cu frica lui Dumnezeu. Așa s'a întâmplat mai de multe-ori, că dracii din Mărgaia *) au mers în formă de voinici fercheși prin satele din prejur, și când erau fetele la joc, alegeau pe cele mai frumoase, cari și altcum dau mai mult pe ficiori de neam străin, ca pe cei de ai lor; destul că dracii șciau cu ce să le momescă, și se făceau cu ele nevăduți.

Ei, numai cât se întâmpla adese-ori, că și lor le rupeau fetele grumazii, căci fata care e bună și cu frica lui Dumnezeu, n'are să se teamă nici de dracul, căci ea prin istețimea și cuminenția ei chiar și dracului îi frînge capul din loc. Așa a fost aceea de când e lumea, și une-ori și acuma se mai întâmplă câte o minune. Destul și bine că eu vreau se vă spun d-văstre o poveste de un lac, unde o fată frumoasă a păcălit rău pe dracul.

Cum trece omul delul Chericului sau al Cetății Romanilor dela Roșia spre miață-qi, numai decât se vede o comună altcum

*) Mărgaia e o stincă în comuna Lupșa, pe malul drept al Arieșului.

destul de mică și ascunsă între deluri, dar renumită în Munții-Apuseni, pentru-că mai toți locuitorii ei au gușă. Numai decât coborînd delurile amintite, pe marginea hotarului acestei comune se află un lac altcum destul de frumos, așezat între livezi cu păduri de brad presărate, încât cu greu mai afli un colț de lume mai frumos ca împrejurul aceluia lac, dar ce folos, că pe acolo tot nu îndrăznește să umble nime. Cum sfințește sora, apoi se te ferescă sfântul să apuci pe acolo, că dai de pozna cu necuratul, care are lăcaș în adîncul lacului.

Mulți au ris și n'au crezut lucrul acesta, dar ducându-se pe acolo, la toți le-a umblat rău, Dómné ferește.

De când are satana putere pe acel lac, vë voi spune numai decât, precum am auzit și eu dela mai mulți bătrâni, cari păziau vacile pe islazul așa numit „Găuri“, și povestea e următoarea:

Dice, că a fost odată chiar în comuna Corna o fată fôrte frumósă și fără gușă. Dar când dic frumósă apoi se sciți, că n'a fost numai așa, ci întocmai ca o zină din poveste, încât și pe dracul l'a scos din sărite, și haidemite se hotăresce dracul să o fure. Născocea necuratul fel de fel de minoveturi, dóră pôte pune mîna pe ea, dar nu prea putea ajunge în jurul ei, că era fată cu minte și cu frica lui Dumneđu, și de aceea ingerul ei cel bun o păzea, și nu o lăsa la rău; afară de aceea, ea avea la sine totdeuna o cruciuliță legată la gât de nu o vedea nime, că nu o ținea deasupra, ca să se fălăscă cu ea, ci ca să o apere de cel necurat. Și bine a fost așa, că într'o zi de cătră sêra, pe când se întorcea dela câmp, iată că vede pe marginea lacului un ficior chipeș care cânta din fluer ca cele mai măiestre paseri. Aci făcea ca mierlele, aci ca ciocârlile și apoi ér ca sturzii și ca priveghetorii, încât fata nu se putu răbda să nu mērgă mai aprópe, ér dracul, — că el se făcuse în potrozul ficiorului — de ce o vedea că vine, de ce cânta mai frumos, și pe urmă când fata era de tot aprópe, grăi Satana: „Bună sêra frumósă satului! Vēd că îți plac cîntecele mele, dar de imi vei da vr'o câteva flori din cele ce ai legate la gât, apoi eu voi cânta cîntece de cari nu a mai auzit om pe fața pămēntului. Vreai?!“ Státu fata locului și se gāndi, așa:

„Sē dai flori la ori-ce ficior necunoscut nu e bine, și nu se cuvine, dar cîntecele, bată-le focul, imi plac tare și aș vrea să le aud, de aceea ca să nu fie cumva un lucru rău, și să nu prindă putere asupra mea, avēnd lucruri dela mine, voi pune cruciulița

în mijlocul florilor și așa le voi da, să vedem apoi ce va fi — căci Saveta clopotariului mi-a ȑis că umblă smei din Mărgaia după fete — apoi de va fi om ca  menii bine va fi, de nu va fi lucru curat, puterea crucii să-l sf rime!”

După c teva minute se uită fata cătră ficiorul cel voinic  i ȑise: „Bine, eu i i voi da ce ai cerut, numai începe a c nta, că tare mult imi plac c ntecele!”

Dracul nu mai scia ce să facă de bucurie, era ca nebun, c nd se uita la fata cea frumo  . Lu  deci fluerul  i începu a c nta nu a a cum se c nt , ci credeai că t te b nzile din lume sunt adunate la olalt ,  r fata era  nc ntat  de plăcere, dar ascult nd c ntecele cele minunate lega  i ea florile pe cruciuli   i pe urmă ceru pălăria feciorului, să i-le anine pe gardina lui, cum e obiceiul.

C nd fu gata, atunci fata cu m na ei  i puse ficiorului pălăria pe cap —  ns  nu o atinse bine de capul lui  i iată D mne, minune mare! Ficiorul cel  an   fu ridicat de o putere neved t  mai p n  în v zduh,  i de acolo în mijlocul lacului — adecă cum  i ȑic  menii pe acolo, în mijlocul t ului, —  i acolo i-a perit urma, sdrobot fiind de puterea sf ntei cruci.

Fata a c d t în genunchi  i a mul amit lui Dumnezeu că a ferit-o de dracul,  r lacul de atunci e tot spart. Ori c t îl tocmesc, tot curge apa din el căci satana a trebuit să- i facă loc pe sub p m nt, ca să fugă că la fa a lumii n'a mai  e it de ru ine  i de frică, să nu mai  nt ln sc  vr'o fată. Astfel dar de cine scie câte veacuri a tot curs apa din tău,  i p te că încă multă va ma curge de cumva nu se va afla vr'un me te ug cu care să sc t  pe dracul din el.

Maria Cioban.

Tunul Mo ilor

Cete stau la sf t arg  i.
Ce-o mai fi? E rău!... ȑic alții,
N'au  i în depărtare
Ce de vuet, alergare?
 i vede i?... Spre dealul mare
Tot văzduhul flacări pare,
Vin spre noi să sci i — turba i!
Să fim una dar, ca fra ii!

Moş Găvrilă cruce-şi face
 — Fie cum Tatălui place!...
 Eu socot că voi, ca mine
 Stiţi ce-i rău şi ce e bine
 Şi-om primi cum se cuvine
 Pe răsmeriţa ce vine,
 Ori vi-i frică?... Țiu piei drace!!
 Ei atunci fiți pe pace!

Ōmeni buni, Avram grăesce,
 Credința ne mântuesce,
 Toți o scim, toți credem tare,
 Dar — vă spun o vorbă mare,
 S-o privescă fiecare
 Fără nici o supărare;
 Un gând tare ne muncește,
 Că ceva ne mai lipsește.

N'avem arme. Sciți voi tunul.
 De-am avea — hei, batăr unul,
 Bun ar fi de-ar fi să fie!...
 — Să trăiți cu bucurie,
 Țice sfatul Vasiie
 Ca tunar în Cătănie
 Am umblat eu tot cu tunul
 Și-l cunosc, bată-l Crăciunul!

— Ei și ce dorești a spune?
 Ce să spun — dă-i minune
 Tunul? Mâncă-l Vârcolacii
 De nu-l fac eu cu ortacii!
 Și din ce?... Ori nu-s copacii?
 N'avem cercuri de alune?
 Dógele de ce ni-s bune?

De-ar tuna toți Smeii 'n thire,¹⁾
 Că glumeț mai esci din fire!
 „Ce glumeț?... Ori crești că-mi vine

¹⁾ A se ceti: tyire.

Să glumesc acum?... Ei bine! —
 D'apoi mei — veniți cu mine
 Să v'arăt... Și plăcă unii.
 Alții rid — zicând: „Nebunii!”
 „Să vedem” — răspund tribunii!

Ce-a mai fost de ce v'aș spune?
 Sciți, că-n vremile străbune
 Ce tunuri avuse Moții
 Și veți sci d'ora cu toții
 Cine a fost Avram cu soții!

. . . . .
 . . . . .
 . . . . .

Maria Cioban

Învățătorul nostru

Era în sat o casă dărimată.
 Tavanul scund și fără de podele,
 Ferestrele cîrpite cu hîrtie
 Și Crivățul trecea cîntînd prin ele.
 Păreții strîmbi, pe vremuri vîruiți,
 Erau brăzdați cu urme de șiroaie
 Ce-au curs în pod prin coperișul spart,
 Și-aveau spărturi de picături de ploaie.

Acoalea ne strîngeam cîțiva băieți
 Mai mult la joc decît la 'nvățatură;
 Căci, dacă frigul ni-ajungea la os,
 Tu singur ne 'ndemnai l'alergătură.
 Orî ne-adunam cu toții lingă sobă,
 Și 'n fumul ce ieșea prin crăpături
 Ni povestiai străbuna vitejie
 Și ne 'nvățai la pilde din Scripturi.

Ca de-un părinte bun și iubitor,
 Cu dragoste ne amintim de tine,
 Acel ce dintr'a ta învățatură
 Am priceput ce-i rău și ce e bine.
 Parcă te văd, încărunțit de vîrstă,
 Cu ochelarii prinși după ureche,
 Din colțul tău zîmbind cu bunătate,
 O cărturar bătrîn din vremea veche!...

Venise primăvara 'mbielșugată,
 Cu soare și cu muguri pe copaci.
 Și chip nu mai era de stat în școală —
 Noi toți ne zbeguiam ca niște draci...
 Dar, cînd în colțul strîmtei ulicioare
 Te arătaî venind încet-încet,
 Intram în banci, rostind pe din afară
 Trei slove ce știam din alfabet.

Și'n larmătut ausurzitor de glasuri
 Tu pururi blind te arătaî în ușe;
 Iar noi tăceam — tăceam și pentru tine
 Și pentru cinstea sfintei nuielușe...
 Dar zgomotul se mistuia îndată,
 Și'n liniștea a-tot-stăpînitoare
 Noi ascultam povestea ta măiastră,
 Și vorba ta era fermecătoare.

G. Săpunaru

De-o fi să mor

De-ofi să mor, tu Doamne, dă-mi
 O moarte ostășească:
 Un glonte 'n floarea din chipiū
 În lupte mă izbească.

Și 'n fața morții neclintit
 Să staî ca steiū de piatră,
 Să cad ca un ștejar..., gîndind
 La părinteasca vatră.

Nu vreau să mor pe căpătîi,
 Cum mor toți nevoiașii...
 Pe-oțete, ori pe-un mușuroiū,
 Adorm de veci ostașii.

Ce-l oare mai înălțător?
 Cînd moartea-ți ride 'n față
 S'o 'nfrunți jertfindu-ți pentru
 [neam
 Ntrebnica viață!

Eroū, de mil de ori eroū
 Acela ce se bate
 Și moare pentru brazda lui,
 Ori pentru libertate!

... Să văd cum steagul în salut
 Spre fruntea mea se pleacă,
 Pe 'nsingeratu-mî piept că 'ncep
 Copitele să treacă!

Schilavu-mî trup înfășurat
 În pinză tricoloră
 Mi-l plingă trimbițașii miei,
 Nu mamă, nu suroră...

Cu coif, cu armele gătit,
 Un mire-ales de moarte,
 Nu ciocliî pe grumazul lor, —
 Soldații să mă poarte?

Și-atunci voiū auzi pe vîi
 Ca 'n vis sunind alarmă,
 Și piepturi surd izbind în piept
 Și zangăte de armă...

Să nu dorm singur în sicriū,
 Ci 'n legea ostășească,
 Cu toți tovarășii de rînd
 În groapa-ni obștească!

De-asupra groapei bubuind
Din țevi pornească duhul
Și pân' la ceruri răzvrătit
Să tremure văzduhul...

Sublocotenent Vulovici

Biserica

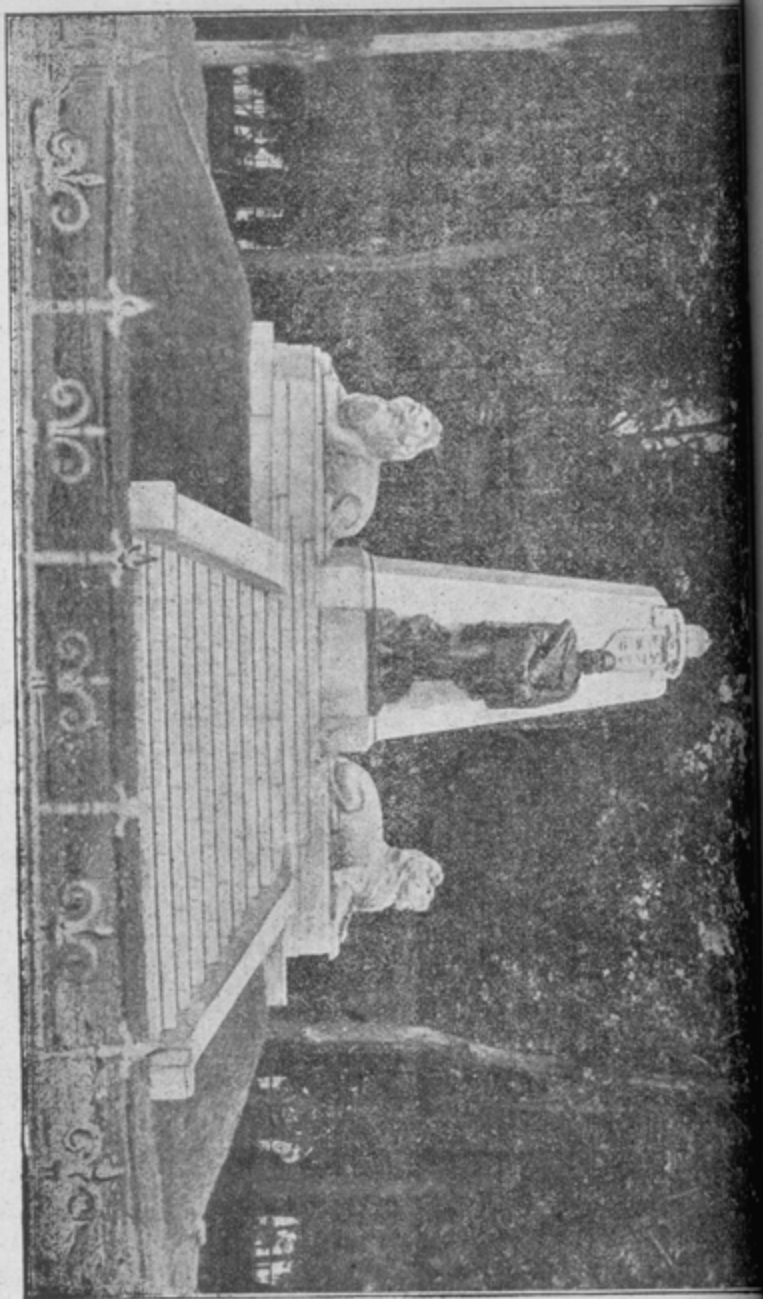
Se face tăcere în sat — o tăcere
Cucernică, sfintă, măreață...
Și plină de vrajă seara pogoară
Pe satul ascuns în verdeață.
Prin ramuri de tei cu creștetul gîrbov
Biserica veche s'arată
Cu zidu 'nnegrit de vremuri și ploa,
Cu strașina-I veche, plecată.

Pe turla bătrînă — sfînt scut pentru pază,
Stă crucea plecată 'ntr-o parte,
Și 'n cruce se frînge din soare o rază,
Și raza străluce departe...
Iar sfînta, aprinsa lucire de aur
E-a vremurilor mari prorocire.
Că țerii acestei și neamului mieu
Luci-va în veci și 'n vecie.

Și 'n curgerea vremii, în șirul de veacuri,
Cit soarele sta-va 'nnălțimii albastre,
De-apururi luci-va pe crucea de aur
Ea, raza nădejilor noastre...
... Acolo, supt vechiul 'nveliș de șindrîlă,
Pe vremi încercate și grele,
Cînd neamuri sărace de suflet și milă
Sfîrșit pregătiau țerii mele,

Acolo, în murmur de rugă fierbinte,
Nădejdea și-a pus-o părinții cucernici,
Părinții cei tari în credință și 'n minte,
Și 'n brațe puternici.
Și-acolo, supt vechiu 'nveliș de șindrîlă,
Altar al măririlor sfînte,
Nădejdea s'o punem și noi, cei de astăzi,
De-acum înaintea!

G. Săpunăru

Monumentul Majestății Sale gloriosului nostru Împărat și Rege Francisc Iosif I, ridicat în parcul din centrul orașului Caransebeș, este primul monument ridicat pe teritoriul fostei granițe militare.
 S'a ridicat ca mulțumită și recunoștință pentru multe binefaceri de cari Majestatea Sa a împărtășit pe foștii săi grăniceri.

Povestea lui Pantilie

— poveste din Bănat¹⁾ —

A fost odată ómeni buni și de omenie, a fost un om și o muere sêraci sêraci, cã n'aveau altã dupã suflet, decât cãsufa în care locuiau, și mânile harnice cu cari munciau ca sê-și ținã viața în óse.

Pe bărbat îl chema Pantilie și pe muere o chema Măria.

Int'o ȃi sê duce Pantilie la pãdure sê-și aducã un cãpêtãni de lemn de foc; și când era cãpêtãniul gata, legat cu o funie de teiu numai sê-l ia în spate, sê pomenesce cã din vãzduh cade ca un fulger o dihanie mare, tocmai la picióarele sale.

Ce era mē rog Dvóstrã? Era adecã-te un vultur mare ce cãdu din înãlțime, și omul meu vėdēdu-l sē cutremurã în tot trupul lui și vru sē-și lasã croșna de lemne și sē fugã, dar n'avu vreme, cã vulturul îi ȃise cu glas de om:

— „Nu fugi omule, mai bine vino de-mi lėgã aripa pușcatã ca sē se vindece cã și eu ȃo-i fi ȃie de mare folos vr'odatã!”

*Și Pantilie milos ca tot omul sêrac și plin de nēcazuri sã în-tórce, își scóte din pozonariu o cãrpã, o udã într'un izvor din apropiere, cautã o frunzã ce scia cã-i bunã de lēc, și legã astfel aripa bietului vultur. Vulturul îi mulțãmi, și-l rugã sē vinã mãne-ȃi ȃra, sē-i punã altã frunzã.

Omul meu vino și a doua ȃi, și vine și a treia ȃi și lėgã aripa vulturului.

A treia ȃi dupã ȃe-i lėgã aripa, vulturul sē simȃi așa de bine, cã putea sē sbóre, mulțãmi omului, și dãndu-i o panã din códa sa îi ȃisē: „Na acēstã panã fermecatã, cu ea poți face ce gãndesci. Numai una îți ȃic, sē nu spui muerei tale nimic de puterea acestei pene, ca sē nu te cãesci. De nu ascultî de mine rēu va fi

¹⁾ Din „Povescile Bãnatului” volumul al IV-lea menȃt a sē pune curēnd sub tipar.

de tine!" — Și vulturul se rădică în aripi ca o boghie de fân, tot mai sus, tot mai sus, până ajunsă în nori, și omul nu-l mai vede.

Atunci Pantilie puse pana de vultur în pălărie își opinti sarcina și plecă.

Dar la marginea pădurei se socoti omul că totuș ar fi bine să probască el puterea penei, dar de va fi cumva... după cum spusese vulturul, nu știu, ... Dă-mi feresce.

Cu gândul acesta se opresce, lasă jos sarcina, ia pana din pălărie, o privi lung, o închină spre soare, și zise cu glas tare: „Dă-mi Dă-mi un car cu boi, să nu mai aduc lemne cu croșna din pădure". Și etă... mirare mare, răsăriră ca din pământ un car cu doi boi lungi în corne ca d'un stângen, d'un dragu să cauți la ei.

Și omul se miră mult de puterea penei, apoi mai zise: „dă-mi Dă-mi și două vaci cu viței", și erași răsăriră două vaci cu viței după ele, frumoșe și lăptoșe de nu le aflai păreche.

Și Pantilie mulțami lui D-zeu, pusă pana în praschie, încărcă carul cu lemne, numai fag uscat, legă vacile de leucile dinapoi, se sui în car și „cea suroni" „hog codălbani" începu a-i mână către casă, er viței prinseră a sburda pe lângă vaci și aboncâni ca doi bici dă-i spăiesci.

Și mergea Pantilie în fală cu carul prin sat, er oamenii să minunau că numai vedeuseră așa boi frumoși, așa vaci mari și pulpoșe și viței ca două inele.

Când ajunse acasă și vede și lelea Marie ce comoră bagă bărbatul ei în curtea lor, nu mai putea de bucurie, și-i zise: „Alduit să fi bărbate, dar cine și-a făcut milă de noi și ni-a dăruit cu astă mare bogăție!?"

— Numai întreba muere, mulțămescă lui D-zeu și fii falosă.

Și lelea Marie nu-l mai întreba nimic pe bărbatul ei că pricepu ea că lucru mare se întâmplase și Dumnezeu și-a întors mila și către ei.

Desprinseră boii, îi legară de leucile dinainte, că grăjd nu aveau, aduseră el la boi și ea la vaci câte un braț de fân, își descărcară lemnele și făcură un foc sdravên, puseră căldărușă pe foc, făcură o mămăligă colea, știu numai bună, o acoperi lelea Marie cu un măsaiu curat, ca să rămână caldă, mulsă vacile și măn-cară o cină din darul lui D-zeu așa de bună și așa de dulce, ca și care în viața lor nu mai mâncaseră.

Și omul adusă o pală de fân în car, muerea așternu preste fân o ponăvă curată și se culcară amândoi în car, ér boii și vacile, fiind și ei sătui, se culcară și începură a rumega.

Dupăce se aședară la odihnă dîsă lelea Măria cătră bărbatul ei, așa mereuț ca să nu-i audă nime:

— „Tu Pantilie, uită-te colo pe ceriu carul mare cu 4 boi înjugati la el, să ne ajute Dumnezeu să vedem și noi 4 boi la carul nostru, că tot mi-a spus mie vrăjitoarea, că noi o să ajungem ómeni bogați. Numa ia sci tu Pantilie, i-a spune-mi și mie cum făcuși și ce lucrași, și cine fu omul ăla a lui Dđeu, care ne dete astă blagă?”

— „Ia taci tu muere nu mai întreba, sci așa mi mie de greu când mă întrebi. Las să fie dela cine o fi, bine că-i avem, mulțămesc lui Dumnezeu și fi bucurósă!”

— Că bine, tu Pantilie, bine, că mulțămesc eu lui Dumnezeu, dar uite mi și mie greu când tu ascunđi de mine ceva, parcă nu ți-aș fi muere credinciosă. De atâta ani trăim noi laolaltă, m'ai simțit tu vr'o dată să fiu ascuns eu ceva de cătră tine, cum ascunđi tu de cătră mine? Așa că nu? „Veđi, asta, mă dóre pe mine!”

— „Sci ce muere? bine ți bine, taci, ia lasămă în pace cu vorbele tale, tóte ț'am spus și-ți spun, și de aici înainte, dar asta, baș asta, nu pot să ț-o spun, nu pot și pace, că nu-i bine de mine, sci, pricepi?”

Și lelea Măria, il mai slăbi o lécă, nu mai stărui să-i spună și durmiră ei așa de bine, cum de mult nu mai durmiseră.

Diminéța cum se crépă de điuă, Pantilie mai adusă o sarcină de fân la vitele sale, se sculă și lelea Mărie, mulsă vacile și plecă apoi cu ele la pășune, ér Pantilie rămase acasă, să mai facă una alta ce-i trebuia.

Și cum rămase Pantilie singur, se duse în căscióra lui să nu-l vadă nime, scóse pana fermecată și dori să aibă o pungă mare plină de galbeni. Gândul lui se implini pe dată, și nu-și putu crede ochilor când vėđu atâta putere de galbeni noi nouți, ce străluceau de-ți luau vederile.

Apoi mai dori Pantilie să aibă o casă cu două rënduri ca la spăii, cu grădină mare, cu grajduri pentru vite, cu cai și căruță, cu slugi și slujnice, ca spăia din satul lor.

Și minunea minunilor, tóte rėsărira ca din pămënt, tóte după gândul lui și să minunau și ómenii din sat de norocul ce a dat

peste Pantilie, ér lelea Mărie când veni acasă cu vacile dela pășune, se miră și se cruci de ce-i văduseră ochii. Nici nu îndrăzneă să se bage pe pórta mare de nu-i eșia Pantilie înainte și o chieamă înlăuntru.

Și se bucurară ómenii mei de norocul ce a dat peste ei și trăiră așa multă vreme.

Hei! dar sci cum e muerea, limbă de șarpe, ea vrea să scie și să scie rostul bărbatului ei, care ce viséză nóptea făcea ziua, tot mereu sta cu gura pe el să-i spună și să-i spună, în ce-i stă puterea de a le face tóte după gând, dar Pantilie om cu glavă la cap, nu voia să se lase amăgit de muire, că scia el și auđise și în biserică și ca copil în șcólă, că Eva a înșelat pe Adam de a mâncat din pomul oprit și astfel D-đeu i-a scos din raiu, dela bunătățile și mândrețele de cari nu te mai saturi.

Le auđise el tóte astea, ba încă și vulturul ce i-a dat norocul i-a spus să nu se încrédă în muire și să nu-i spună tóte adêncurile lui. De aceia el mereu đicea cătră muere: Mulțămescă lui Dumnezeu că ai, nu întreba ce și cum, nu mă tot năcăji, că ți-am mai spus de câte ori, că muerea nu trebuie să scie tóte ca omul, că ea nu-i cu cruce în cap. Muerea e gură de petece și de-ți spun și ție mă tem că fuge norocul dela noi, și ne-o cădea greu să picăm din mărirea de acum în nêcazul de mai nainte. Nu mai stărui deci pe lângă mine să-ți spun, lasă-mă în pace, că-i bine și de mine și de tine.

Și lelea Mărie până la o vreme nici nu mai îndrăznia să-l întrebe, hei dar sci cum đice cântecul că:

Tóte's trecétóre
Câte's pe sub sóre
și:
După nor vine senin
După dulciața venin

Muirea lui Pantilie fălósă din cale afară de norocul ce a dat peste ea, și fiind acum zburdată și avênd ce-i trebuie, începú a arunca ochii prin a lume, începú a să satura de bărbatul ei, și a prinde dragoste cu un fecior din sat, ce tocmai acum venise acasă din cătănie.

Acesta dându-se pe lângă lelea Mărie începú a o ispiti, că de unde și cum au căpătat ei blaga lor, că șcie că mai nainte fuseră ómeni săraci.

— Că nici eu nu știu, că am tot întrebat pe bărbatul meu, dar nu l-am putut face să-mi spună.

Și drăguțul ei așă așa, mâne așa, și lelea Măria iar să pusă cu gura pe bietul Pantilie să-i spună secretul, dar toate fură zadarnice.

Odată drăguțul lelei Măria îi spuse verde, că dacă nu află dela bărbatul ei, și să-i spună și lui, în ce-i stă puterea de a să îmbogăți, să știe că o lasă.

Atunci lelea Mărie ca scosă din minți, cap de femeie, pôle lungi și minte scurtă, vulpe vicleană, nu să pune de, să îmbrace frumos și să culcă în pat prefăcându-se că móre, își aprinde luminile la cap și închide ochii. Când vine bărbatul ei acasă o află întinsă pe pat gemând și să întristeză și el de ce vede.

Muierea îi dișe, fiind numai ei doi :

— „Tu bărbate ! am trăit atâția ani cu tine, ți-am fost muere credincioasă, dar nu ai fost credincios față de mine, eu ți-am spus toate adâncurile inimei mele, tu însă nu.

Acuma cel puțin când mă vești că mor, spune-mi secretul tău, ca să nu plec de aici cu gând rău despre tine, ba mi-să pare că de mi-ai spune, mi-ar și trece. Deci, de mai ții la mine și la credința noastră spune-mi ; de nu, lasă-mă să mor necăjită, și tu trăse fără mine bine, și să dea Dumnezeu să trăesci mult, ca să vești cine am fost eu !” Și lelea Mărie începă a plânge și a suspina.

Și bietul Pantilie, om și el, i-să muiă inima și creșă că cel puțin acum în ciasul de pe urmă să-i spună secretul și să nu o lase să plece necăjită de pe această lume, unde mult au trăit și au suferit ei la olaltă. Deci îi dișe : Să-ți spun muere și ascultă nu plânge. Și să aședă Pantilie, pe un scaun lângă patul ei și încep :

— „Șci muere ! când am fost la pădure de venii cu boii și cu vacile, atunci veni la mine un vultur mare și să rugă de mine să-i leg aripa pușcată.

Eu i-am căutat o frunză lecuitore, i-am legat aripa în trei ȃile una după alta. Vulturul s'a vindecat și în semn de mulțămită mi-a dat o pană fermecată din cȃda sa, pe care o am la mine în prașchie. Cu ea pot face ce voesc, o închin spre sȃre răsare și gâdesc la ce voiesc, și toate mi-să fac pe voe !”

Și scȃse Pântilie pana din prașchie și i-o arată nevastei sale, care îl rugă să pună pana în ciapsa ei că pȃte s'o vindeca și să gâdescă și el ca să se vindece.

Și Pantilie făcu așa, o închină spre răsărit și pusă pana în cépsa nevestei, carea pe dată se ridică din pat și se făcu sănătósă și încă mai veselă de cum fusese mai nainte.

Atâta îi trebui nevestei.

Ea purtă pana în cépsă ziua întrégă până sara. Atunci își chêmă ibovnicul și-i spusă taina.

Și plănuiră ei amândoi ca să se scape de Pantilie și să rămână numai ei doi la atâta avere ce era la casa lui Pantilie.

Cu ajutoriul penei fermecate prefăcură pe Pantilie în câne ca să le păzască casa și averea și ibovnicul să mută în casă la lelea Mărie și trăiau lumca albă, că aveau din ce.

Și bietul Pantilie privia cu jale la ei, că-i vedea îndrăgostindu-se, dar nu avea ce face, el era câne și trebuia să stea afară și să se indestulêască cu cojile de pe masa lor, și să stea în plôie și frig ca vai de el! Să căia el ce a făcut, dar acum o căiește, o lasă-te, tot una era.

Ce putea fece alta decât începea a urla de să aprindea curtea de urletul lui.

Și vêdênd lelea Măria și ibovnicul ei asta, se luară cu parii după el, și-l gorgoniră să se ducă unde o vrea; și-l alungară așa până îl scôseră din sat, dându-l înaintea unor copii să-l bată și să-l omôră.

Dar bietul câne care înțelegea ce vorbeau ei, fugea cât îl țineau picîorele, până ajunsese în munte la o stână de oi.

Păcurarii vêdênd cănele că vine la ei, îl primiră bine, îi deteră de mâncare și-l giugiuliră cu atât mai virtos că avêu câni puținii la stînă și ursul în tótă nóptea venea de fura câte ceva.

În nóptea aceea ursul încă veni, dar cănele Pantilie care aușisă vorbele păcurarilor și șcia ce e, îl simți, și îndată dete de șcire prin lătratul său că e primejdie, și săriră păcurarii cu boșile, cu furcile de fer, și cu piștôlele și cănele ținu ursul în loc, până păcurarii îi făcură apa mare.

Și păcurarii fură voioși că sau scăpat de urs, și deteră cânelui mâncare de unde mâncau ei, și-l iubeau ca pe un frate al lor, și nu lar fi dat nici pe o păreche de boi.

Și să lăți vestea'n țară că la curtea Împêratului tot la o lună vine cine vine, o dihanie mare cu ciocul de aramă, cu aripi de fier și cu ghiară de oțel de stinge tôte lămpile încât să face în-

tunrec biznă și fură copii Împăratului. Cică a furat până acuma doi copii și pe al treilea încă se temea Împăratul că-l fură.

De aceea dete de șcire Împăratul, că acela care îi va scăpa copilul, va primi dela el un sac plin cu galbini.

Și păcurariul cu cânele Pantilie merse să apere copilul Împăratului de dihania aceia, și se așeză omul în o sobă, iar cânele în soba aceea unde era copilul de Împărat.

Și în noptea aceia, pela miezul nopții chiar, numai ce se pomeniră toți că vine o dihanie fălăind din aripi de stinse toate lămpile și se aruncă asupra copilului de Împărat.

Atunci cânele cunoscă dihania că era vulturul din pădure și-i dîsă: — Stai prietene! ce vrei să faci?

Și vulturul cunoscă pe binefăcătorul său și-i dîsă: Ce e cu tine de te vîd acuma căne?

Și Pantilie spusă vulturului pățania sa, și vulturul îi dîsă: Au nu ți-am spus eu ție să nu spui nimic muerii și să nu te încrezi în ea, că te căiești, nu mai ascultat, acuma suferă, că na'm ce-ți face.

Și dîsă Pantile iar cătră vultur.

De vrei, să-mi mai faci totuș vr'un bine, cum ți-am făcut eu ție, lasă în pace copilul ăsta și spunem-i unde sunt și ceia-lalți doi ce ia-i furat ca să-i aduc la Împăratul.

Și vulturul îi dîsă: Fiind-că ai fost om bun și milostiv față de mine, iată te ascult, și-ți fac pe voe, eu zbor de aici fără a lua copilul, tu te i-a după mine până la cuibul meu, și acolo află copii.

Și vulturul se ridică în aripi, iar cânele începă a lătra, și se luă după vultur. Atunci stăpânul cânelui și slugile Împăratului se luară după căne până ajunseră într'o pădure, chiar în pădurea unde mai întâiu dase Pantilie preste vultur.

Acolo aflarea cuibul vulturului, și cei doi copii de Împărat se jucau și erau așa de veseli și de frumoși ca doi îngeri.

Și slugile Împăratului luară copii și-i duseră la Împăratul care dacă îi vădu, nu mai putea de bucurie că acuma are iarăși toți trei copii.

Împăratul în bucuria lui dede păcurariului trei saci cu galbeni, de tot copilul sacul, iar la grumazul cânelui pusă o salbă de bani și pietri scumpe precum și tot felul de medălii de aur și argint,

și îi ținu la curtea sa o săptămână încheiată cu mâncări și beuturi alese.

Și după aceea se dusă păcurariul cu cânele acasă plin de bucurie și trăi boeresce, că și avea din ce.

Dar cânele fiind astfel împodobit își gândi el una. Să socoti adecă să miargă la nevasta sa, că credea el, că vedându-l așa împodobit cu salbă și pietri scumpe, poate să va milostivi și-l va deslega din blăstemul acela.

Și merse cânele acasă și nevasta sa vedându-l îl chemă la sine, îi luă salba dela grumaz și toate podóbele ce le avea, și închinând cu pana fermecată spre el, îl străfo.mă într'o pupază și-l hășai peaci încolo.

Și bietul Pantilie făcut acuma pupază, cât era diulica de mare sta tot în aretul casei și cânta: pu-pu-pu, pu-pu-pu, și se uita a milă cum se îndrăgostia nevastă-sa cu ibovnicul ei și trăiau ca în raiul lui Dumnezeu, iar el sormanul, el era blăstemat să fie acum pupază, scuipat de toți ómenii și batjocorit de toți copiii, cari strigau aruncând cu pietrii după el:

pu-pu-pu-pu, pu-pu-pu-pu,
ce nu mergi vara la lucru,
numa tot cânti pu-pu-pu-pu.

Și ședû bietul Pantilie așa pupază vr'o câte-va săptămâni și-i veni gândul să se ducă iară colo în pădure la vultur și aflându-l îi ȑisă: — Împérate vulture! știute mai mare peste paseri, iată din câne mă făcu nevasta pupază să mă batjocurască ómenii și să mă hășae copiii; te rog mai învață-mă să scap numai mai odată și să mă vĕd iarăși om ca mai nainte, că apoi știu eu ce oi lucra.

Și vulturului fiindu-i milă de bietul Pantilie îi ȑisă: hai cu mine și eu voi sparge o feréstră dela casă, nevastă-ta și ibovnicul ei sor lua după mine, tu bagă-te pe feréstră în sobă, caută la grindă pana dela mine, prinde-o în cioc și fă ce voești cu ei.

Și se bucură Pantilie și plecă cu vulturul în zbor și vulturul sparsă cu ciocul său o feréstră; nevasta lui Pantilie și ibovnicul ei se spăimĕntară de dihania aia, și eșiră afară să vadă ce-i, iar pupăza se băgă în sobă, află pana fermecată la grindă, o prinsă cu ciocul, și gândi să se facă iarăși om ca mai nainte, și să făcu așa. Apoi pe nevasta sa și pe ibovnicul ei îi prefăcu în doi boi mari și grași.

Și Pantilie luă boii de funie și-i dusă la primariul satului și-i dășă : Domnule primariu ! iată părechia asta de boi o cinstesc comunei ; fiecare om să lucre cu ei câte o săptămână până sor prerândi toți ômenii și apoi iar să începă de nou și tot așa până s'or prăpădi boii.

Și mulțami primariul lui Pantilie în numele satului pentru acest dar, și făcu începutul chiar dela sine, ținând boii o săptămână, căci avea mult de lucru că-și făcia chiar atunci o casă nouă și apoi după șapte zile îi luă alt om și apoi altul, până să prerândi tot satul și după trei ani de zile iar ajunse rindul la primariu să i-a boii, dar acum bieții boi erau slabi sirmanii numai pielea pre ei, și pedépsă mai mare ca asta nici că le trebuia bieților ômeni.

Iar Pantilie trăl de aci înainte fericit, mulțamind lui Dumnezeu că l'a scăpat dela rău și-și povestia pățania sa cătră totă lumea, și dela el am auđit-o și eu

Chiar din gura lui Pantilie
Ce fu om de omenie
Dela noi din Bănăție.
Și eu spun ca să o șcie
Și alți ômeni de omenie
Povestea lui Pantilie.

Din jurul Orșovei.

George Cătană
învățător.

V ê n t u l

Vântul e copil sburdalnic fără milă, nici muștrare,
Căre 'mpinge 'n rea furtună toate vasele pe mare,
Și, ca lupul după turme, se alungă după nori,
Și dobără stejari falnici și desfioie blânde flori.

Vântul fură o scântee și 'n ciređi el o aruncă,
Privind cum se perde ródul unui an întreg de muncă,
Apoi merge la copile ce culeg laur de in
Și riđend le despletește desmierdând albul lor sin.

În tus-patru părți a lumii turbat vântul se tot duce,
Ca păgânul pe mormânturi resturnăd creștina cruce

Și de-a morților blăstemuri alungat fuge nebun
Printre tufe înțepătoare și nuele de alun.

Ear când el se 'ntorce în codri, mama lui ce-l tot bocesc
Dile întregi îl scaldă în lapte și de răni îl lecuesce...
„Nu mai plânge, măculiță! Țice el, așa cum sint,
Când sărut ochii lor veseli, se dau fetele în vânt“.

Vasilie Alecsandri

Stelele

Pe a ceriului câmpie cu flori lucii sămănată
Nóptea vine pe furiș
Și cu-o secure de aur de la lună împrumutată
Face-un stelnic seceriș.

Ear când sórele apare, vede ceriul gol de stele
Și întreabă întristat:
— „Unde-s ochii de lumină, unde sunt fiicele mele,
Pe ce plaiu s'au exilat!“

— „Mulți ochi mândri de prin ceriuri strălucesc pe-a mele pene!“
Lui, păunul a răspuns;
„Dar luceferii se află la Românce pe sub gene,
Unde nóptea s'au ascuns“.

De-atunci fete și neveste se feresc, se tem de sóre
Și cobor genele lor,
Căci ades le fură ochii ș'a lor inimă iubitóre
Sórele înșelător.

Vasilie Alecsandri

Mărgărinta din Muncel

Mama pentru-a ei copil are scumpe desmierdări,
Are inimă cu ochi, are ochi cu sărutări.
Plânsul lui e plânsul ei; ori ce-l dóre pe ea dóre,
Ea trăesce pentru el; când el móre și ea móre!

Mărgărinta din Muncel născu mândru pruncușor
Ce muri pe sinul ei legănat cu mare dor.
Ea îl duse la mormânt, lângă inima-i de ghéță
Legănându-l ne 'ncetat ca și când ar fi în viéță.

Apoi merse la bordeiu de pustiu amar cuprins.
Légănul era deșert, sórele 'n ceriu era stîns!
Apoi puse a striga pe câmpii și ȕi și nópte:
„Vină dragă copilaș, vin' la mama sê sugi lapte!”

Mama fără de copil nu mai are desmierdări,
N'are inimă cu ochi, n'are ochi cu sărutări!...
A dóua ȕi, despre zori, pe un mormênt ea fu găsită,
Peptul gol, trupul recit, ȕiȕa-i de mormênt lipită!

Vasilie Alecsandri

Câteva momente din suferințele înaintașilor noștri

Sub conducerea înțeleptă a unor ocârmuitori viteji, locuitorii din Banatul caransebeș-logojan au fost luat mai multe sate și opide dela Turci. Entuziasmul și puterea barbarilor decăduse într'atâta, încât nu îndrăsniră, nici măcar să întreprindă ceva întru recăștigarea pozițiunilor pierdute, deși timpurile furtunoase, tulburările și svêrcolirile din Ardeal, erau priincioase și le-ar fi inlesnit ofensiva.

Dar după scăparea lui Moise Székely la Timișóra începurî Turcii o campanie învêșunată contra Bănătenilor. Motorul operațiunilor ofensive și al tulburărilor din Banat era căpetenia oligarhilor fugari, care avênd de scop să cuprindă Transilvania, a întărat pe Bektas pașa asupra împăratului. Lui Bektas îi veni în ajutoriu pașa Anatoliei. Avênd de scop se scôtă pe Basta din Transilvania o parte a cetelor turcesci porniră pe Murêș în sus și ceealaltă spre Severin. Deja în 7 August 1602 Turcii dau năvală asupra *Logojului* și pârjolindu-l de jumătate, nimicesc magazinele de bucate și duc cu sine vitele locuitorilor¹⁾. Ca să se pôtă apăra în viitoriu în contra Turcilor, se rugară în aceeaș zi Logojenii de Basta se le trimită ajutoriu. Nici *Făgetul* nu putu se fie mântuit de stricăciunea Turcilor. În absența lui Ștefan Békés-Bichigianul, care se afla în Alba-Iulia, la ședințele dietei convocate de Basta, năvăli în Decembrie al aceluiaș an Bektas cu 500 pedestrași, 250 călăreți și cu 20 tunuri asupra cetății. Șocia sa, flica lui Borbély, o apăra cu vitejie în contra inamicului, care numai peste cadavrele castelanilor *Balas*

¹⁾ Se pare că și acum era tot *Andrei Banul* acestor districte. Precum odinioară a ținut cu credință până la sfârșit cu Mihaii vitêzul, așa acum, nu s'a despărțit de Basta. (Pesty: *Krassó vármegye*, vol. II, partea I, pag. 335). Ținuta sa indică conduita locuitorilor din Severin, care rămân credincioși împăratului și nu iau parte la revolta oligarhilor ardeleni. În împrejurarea acêsta aflăm motivul, care a îndemnat pe M. Székely se ațite ôrdele Turcilor asupra Bănătenilor.

și *Kendefy* intră în cetate. Stăpâna cetății, fiind greu răniță, cade în robia turcescă, din care a scăpat mai târziu prin fugă¹⁾.

În urma luptelor din Ungaria Basta e necesitat a scóte din Transilvania partea cea mai însemnată a trupelor sale. Moise Székely, ajuns într'aceea principe, credu momentul potrivit ca să ocupe țara. Pe la finea lui Martie, pe când nici iarba nu încolțise, însoțit de Bektas pașa, de Turci, Tartari și Secui, porni spre Caransebeș. Înaintea sa plécă Keresztési cu 800 Tatari și vr'o câțiva Ungureni, ca să sfātuască pe Caransebeșeni să se predea. Keresztési atrase în partea sa pe *George Vaida*, protojudele orașului, pe *Francisc Fodor*, *Lațcu* și alți fruntași, inimici ai Nemților, care se siléu să câștige și alți nobili în partea lor. Contrari acestora, prin urmare credincioși împératului, erau: *Stefan Vaida*, *Nicolae Gârlisteanul*, *Nicolae Căstruț*, *Danilă Kun*, *Nicolae și Francisc Iojica*, *Niolae Todor* și alți mulți cetățeni. Certele între partizani erau atât de acute, încât desbinarea între frații de acelaș sânge putea să fie mai primejdiosă decât inimiții din afară. Partizanii lui Keresztési motivând, — că în cazul unui asediu pré ușor vor prinde foc acoperișele de șindilă ale caselor, și s'ar păgubi locuitorii din suburbiile estinse ale orașului, ér zidurile slabe și mucedu ale cetății, fiind despoiate de tunuri și alte mijlóce de apărare, ca să se pótă apăra cu succes în contra unui inimic numeros, — obținură majoritatea oportuniștilor, deci se hotari capitularea și predarea cetății²⁾. În chipul acesta deveni Moise Székely fără vărsare de sânge stăpênul Caransebeșului.

Plecând dela Caransebeș spre Logoj și întocmindu-și tabera lângă Gavojdia, trimise d'aici un fruntaș sebeșan, cu numele *George Giuracă*, și pe credinciosul seu *Stefan Somogyi*, ca să câștige favorul locuitorilor români și sêrbi ai orașului. Banul districtului *Petru Huszár*, un bătrân venerabil, s'a fost închis cu 10—12 tovarăși în cetate și era decis, apêrând cetatea lui încredințată, să móră mórte vitejască. El provocase înzădar pe cetățeni să apuce arma întru apărarea cetății; zădarnică i-a fost încercarea să iee mercenari în sold; căci mulțimea înfricată de óstea numărósă a dușmanilor și amăgită de promisiunile ómenilor lui Székely, îl provócă între insulte și amenințări, să capituleze și să predee cetatea. Refușându-

¹⁾ Idem : acelaș volum pag. 153.

²⁾ Pesty : A szörényi Bánság, vol. I. pag. 148.

li-se cererea, poporul se aruncă asupra fortificațiunilor, și pe când unii se frământă ca să spargă porțile, alérgă alți cu scări și trec zidurile și punând mâna pe bētrēnul Huszár il légă și-l duc în tabera principelui. Székely il trimite în cortul lui Bektas cu rugarea, ca să-i fie milă de bētrānețele lui și să-l agrățeze.

Auđind Tatarii de acéstă întēplare alérgară la cortul lui Bektas și cerēnd cu întēțire estradarea Banului, ȃiceau, că vor pă-rāsí numai decăt stégurile, dacă nu le aduce jertfa acéstă. Nu folosiră nici promisiunile, nici amenințările lui Bektas și ale principelui. Tătările cuprinsē de mânia se repeđí asupra cortului, în care se afla nefericitul Ban și luādu-l cu puterea il descăpățineză. Atunci Mirza, Kanul Tatarilor, îmbrăcat în haine de sērbătōre, apropiindu-se de corpul celui ucis, după săvērșirea unor ceremonii barbare, sprijini în mână sângele, ce țisnea încă din rane, și-l beú în fața taberei spre nespusa bucurie a hordelor sale sēlbatice. Capul lui Huszár fu trimis în semn de biruință seraskierului Mehemed pașa care, pentru vestea bună, dăruí aducētoriului 100 galbini. În chipul acesta cuprinsē Moise Székely Logojul în 11 Aprilie 1603¹⁾.

După cuprinderea Transilvaniei Basta și comisariul imperial Pavel Krausengck fágăduise Caransebeșenilor și Logojenilor iertare, dacă se vor supune împēratului. Într'o scrisōre ddto Deva la 20 Septemvrie 1603, așa dară în timpul acela, când emigrații ardeleni se bucurau încă de ospitalitatea lor, descriind Basta starea deplorabilă și amărăciunea locuitorilor provinciali, promite de nou nobilimei, cetățenilor și ostașilor asigurarea averii și a vieții, apoi sanarea tuturor nedreptăților, dacă vor sprijini în curēnd cauza stăpēnului său. Severinenii i se inchinară, ceea-ce se constată din cuprinsul adresei din 7 Noemvrie 1603, în care se aduce la cunoștința comiților, vice-comiților și juđilor din comitatul Severin, precum și a juđilor și juraților orașului (civitas) Caransebeș și a opidului Logoj, — că a denumit pe Simion Lodi (Horvath) de protōcāpitan al Sebeșului, ér pe Pavel Andrian de cāpitan al Logojului, care îndată după îndepărtarea lui Borbély ocupară funcțiunile lor încredințate. Momentul acesta e pentru sermanii locuitori începutul unui șir lung de suferințe.

Lodi a fost cāpitan împērătesc și șeful unei cete de Sērbi. Creatură mai brutală și instrument mai servil în esecutarea porun-

¹⁾ Idem : Krassó vármegye, vol. II. part. I, pag. 338.

cilor stăpênului său, decât omul acesta, Basta n'a putut să aște în toată lumea largă. Denumirea acestuia de protocăpitan e cea mai deplină dovadă, că Basta a voit să pedepsască Severinenii, pentru-că trecuseră în partea lui Székely și adăpostiseră rebelii ardeleni. Cu Lodi dimpreună se stabiliră în Severin haiduci, Sârbi și tot felul de canalie dimisionată din soldul lui Basta, despre care Belgiojoso, un general imperial, ȓice următorele: „să dăm haiducilor pe lângă voia de jaf și soldă, atunci dênșii la ordinul nostru vor măcelări și pe părinții și mamele lor“¹⁾. Ne putem închipui, că desfrênarea, atrocitățile, tăciunăritul și jafurile elementelor demisionate și adunate aici în număr extraordinariu, au adus pe Severineni la desperare. Tabloul zugrăvit de *George Giurița*²⁾, conducătorul unei deputațiuni trimise la Cluj, ca să întrevină în cauză, arată, că suferințele locuitorilor erau ajunse la culme. Giurița spune aci în fața comisarilor imperiali, că Lodi nu e ocărnuitorul orașului, ci șeful unei bande de lotri sârbi, care își permit tot felul de crime. Suferințele de pe timpul Turcilor, și a Tatarilor, — ȓice dênșul mai departe — sunt incomparabile cu cele de acum și cu crimele, care se comit ȓilnic în vederea sa și a stăpênirii; ostășimea rasciană, în pofta ei de pradă, nu cruță nici viii, nici morții; ea jăfue bisericile, și altarele, sparge criptele și sicriile, despoaie cadavrele, răpește obiectele prețioase și le vinde în piețele publice. Din oraș nu se pôte nimenea îndepărta fără periclitarea vieții; sbirii lui Lodi au prins, în satele vecine, la câmp sau pe drumuri, într'o jumătate de an la 1500 indiviȓi bărbați și femei și i-au vindut în sclăvia Turcilor. Cătră finea cuvântării arată Giurița, că Caransebeșul era odinioară încungiurat de sate număroase, ȓr acum giurul seu e pustiu, ceea-ce însă nu Turcii, nici Tatarii, ci Rascianii și ostășimea creștină a pricinuit. În virtutea celor espuse se rȓgă membrii deputațiunii, ca să se îndepărteze Lodi și ostășimea sêrbescă și să li se dee comandant și garnizônă nouă.

Miseria ne mai auȓită a locuitorilor din Severin a străbătat până la curtea lui Radu Șerban, care s'a vȓduț îndemnat să întrevină la Basta și să soliciteze prin solii sei îmbunătățirea sortiȓ acestor nenorociți.

¹⁾ Geben wir den Haiducken nebst der Erlaubniss zu plündern oberdrein Sold, so werden sie auf unsern Befehl ihre Vätter und Mütter zusammenhauen. *Fessler*: IV. p. 62.

²⁾ Szamosközy îl numesce Giuracă. E acelaș individ, care înduplecă Logojenii să se închiné lui M. Székely.

Comisarii imperiali, prin ordinațiuni adresate protocăpitanului, ca să înfrâne nelegiuirile soldaților, încercară să îndrepte reul; dar sciind Lodi, că îndepărtarea Sârbilor d'aci numai prin măsuri estraordinare se pôte efeptui, nu se pré îteresa de îndreptarea lucrurilor. Deci prigonirile locuitorilor, jaful și vërsarea de sânge rămân și d'aici înainte la ordinea Țilei.

Dovadă despre acêsta: atacul regretabil asupra lui *Petru Todor* și *Petru Toth*, doi cetățeni distinși din Caransebeș, care produse iritațiune mare între locuitorii din oraș. Lucrul se petrecu în următorul chip: Pe când amêndoi veniau dela vie, 6 soldați rasciani, ascunși lângă ȣermii Timișului¹), le ieșiră înainte. Amêndoi sunt urmăriți de Sârbi până la marginea orașului. Aci succese unui Sârb să tragă pe Toth jos de pe cal; Todor, sare în ajutoriu tovarășului seu și ucigênd pe unul din Sârbi, scapă amêndoi din cursa ce li se pregătise.

Pentru sângele vërsat al tâlhariului deciseră tovarășii sei să-și resbune asupra cetățenilor. Comunicând întêmplarea soților de arme din Meedia, Cărașova și Logoj, îi provocă în secret a le veni în ajutoriu. Fiind-că era vorba de pradă sosiră Sârbii la locul și ora fixată și pela 3 ore după amêdi, dând din tôte părțile năvală asupra orașului, sparseră porțile caselor, începură să ucidă și să jăfuască în deosebi pe la locuințele celor avuți. Rebeliunea, fiind pregătită de mai nainte, a erupt fără de veste în diferite părți ale orașului de odată. Cetățenii înspăimântați, vëzênd, ori în cotro își îndreptau privirea, desastru și vërsare de sânge, căutau mai cu sêmă să-și mântue viêtă dinaintea bandiților înfuriați.

Sârbii au jăfuit cu acêstă ocasiune bani gata și obiecte de lux în valôre de 300.000 florini ungurești. A cădut în mâna lor tesaurul lui G. Borbély, care se păstra în Caransebeș, ér dln casa vëduvei lui Nicolae Micșa s'au furat lucruri în preț de 32000 floreni.

Din pomelnicul celor uciși amintim: familia lui Nicolae Toth, pe Stefan Gârlișteanul și soția, Nicolae Giurma, Petru Criscior, alți mulți nobili și cetățeni de rënd. Unii din cei mai distinși bărbați și în deosebi aceia, care locuiau la periferie, au scăpat căutând cărările ascunse sau slobođindu-se pe scări și pe funii peste zi-

¹ Numiții fruntași au venit fără îndoelă din *Tenș*, unde în vechime erau vile locuitorilor din Caransebeș. Riul *Timiș* desparte regiunea numită de oraș.

durile cetăți. Între acestia înregistrăm pe numitul Petru Toth, care a scăpat în Muntenia.

Mai crunt, decât călăii Sârbi a fost Lodi. La ordinul seu George Giurița (Giuracă), oratorul deputațiunii trimise la Cluj, e legat în fere și adus înaintea sa. Zădarnică i-a fost mărturisirea, că e nevinovat; nu i-a folosit provocarea la comisari și că a fost totdeauna supus credincios al împăratului; capul lui cădă în țărână, ca din această pățanie să vadă fiecare soarta, ce-l așteptă, dacă cuteză a se opune voinței tiranului.

Tipetele desperate ale véduvelor și ale orfanilor, care scâldau în lacrimi căminele pustiite și deplângeau cu amărăciune pe cei uciși, deșteptă în peptul fie-cărui cetățan sentimentul că e timpul suprem a se pune capăt mizeriei și suferințelor produse prin ostășimea străină. Deputațiunea trimisă la Cluj, povestind comisariilor imperiali de cele întâmplate și descriind desperațiunea locuitorilor, declară, că locuitorii sunt gata mai bine să mără cu cinste, decât să sufere și mai de parte brutalitățile Sârbilor, și dacă comisarii nu sunt în stare a le da ostașime într'ajutoriu, să li-se permită ca înșiși să-și facă dreptate, „căci orașul are încă destulă putere a se răfui cu Sârbii, în deosebi acum, când fiecare cetățan e cuprins de dorul răsbunării“. Convingându-se comisarii despre stricăciunea Sârbilor își detere consimțirea ca cetățenii să se mântuiască de „acei sêlbatici, care numai după exterior sêmănă a ômeni“.

Membrii deputațiunii, însoțiți de vr'o câteva companii de ostași germâni și valloni, ajungând în ascuns la Caransebeș și comunicând locuitorilor, rezultatul intervențiunii, se înarmară de grabă și năvăliră asupra Sârbilor, ca să-și răsbune pentru crușimile, ce le-au fost comis mai nainte. O parte a mercenarilor este ucisă, alții află scăpare sărind peste zidurile cetății, ér aceia, cari s'au refugiat din ascunsurile lor, sunt transportați la compatrioții lor din Logoj și Lipova, după-ce se potolise în sânge furia locuitorilor. Din prada, ce o luaseră Sârbii dela locuitori, s'a întrebuintat o parte spre scopuri publice, ceeaaltă s'a distribuit locuitorilor păgubiți, ca să-și ridice érași casele și căminele ruinate¹⁾.

O fômete grósnică, ce urmă acestui resbel, a mărit miseria populațiunii și a produs o stare atât de deplorabilă, încât cu durere trebuie se ne întôrcem fața dela scenele, cari s'au petrecut în

¹⁾ Pesty : /A szörényi Bánság. v. II. p. 157—167.

mijlocul locuitorilor. Sermanii erau necesitați să se nutrească cu lucrurile cele mai scârbôse, să ródă carnea de pe corpul propriu și să vèneze după carne de om. S'au întâmplat de rudenii se mâncau unele pe altele, și că părinții, nebuni de fôme, își jertfêu chiar copiii lor. De multe-ori a hotărît între membrii aceleiaș familii sôrtea, că cine are să fie jertfit! La atâtea calamități se adause și ciuma, care la rëndul ei decimă cumplit rëndurile locuitorilor chinuiți. A pierit fostul Ban logoj-caransebeșan George Palaticiu, Geoge Makó (Macu), soția lui Moise Székely și alți bărbați distinși în viața publică a Severinului¹⁾.

Abia prin delăturarea lui Simion Lodi din scaunul Banilor (1605)²⁾ se pune capăt tirăniei ostășesci, terôrei și împilărilor la care au fost espuși locuitorii Severinului în decurs de 2 ani de zile. Întâmplările petrecute în Transilvania aduc cu sine schimbările referințelor bănățene.

(Din istoria Banatului de *Patriciu Drăgălina*).

¹⁾ Ibid : v. I. p. 87.

²⁾ *Belhlen Farkas* susține, că Lodi, numit — după națiunea căreia aparține — și Horvath, a fost născut în Dalmația. Pesty Fr. însă arată, că acest tiran, înstituit de „protocăpitan”, sau după-cum îl intitulează alții de „Ban” al Caransebeșului, e din Győr (A rabonna). El s'a căsătorit cu *Susana*, fiica lui *Boronkay*. Deoarece numitul Ioan Boronkay n'a voit să binecuvinteze această căsătorie, Lodi a stăruit să-l spânzure, și nu s'a sfiit să pășască peste cadavrul socrului său la altariu. Aflăm că Sigismund Rákoczy d neză lui și soției sale, Suzana la anul 1607 moșii în Dalboșef, Găvojdia Dragomirești Zăguzeni etc. (Pesty: vol. I. p. 307).

Pentru ca cuvintele acestea ale protopresbiterului Ioan Tomici să fie înțelese mai ușor, ne luăm voie a împărtăși comunicatul făcut nouă de fericitul *George Băiaș*, carele cu privire la ridicarea crucii din piața principală, ne espune starea lucrului, așa după-cum i-a enarat-o tatăl său, fericitul Mitru Băiaș. „George Dragă! Bagă bine de seamă, ca să scii că trépta acésta o am adus-o eu atunci, când sa tras piatră pentru ridicarea crucii acéstea¹⁾”

Zicând acestea i-a enarat următoarele: „Era aici în Caransebeș un general cu numele Popovici, sêrb după nascere și de legea noastră românească. Acest general era prietin bun cu protopopul Ioan Tomici. Amândoi jucau taroc în tótă ziua la protopopul acasă. Într'o ȓi, pe când își petrecéu cu jocul, generalul zice protopopului: Oce proto! sub secret îți spun, să fi cu mare băgare de samă și cu ochii în patru, că nemții vréu să ridice o cruce în piaț, înaintea bisericii lor. Despre acésta am cunoscintă deplină și voi să fii înțelepți și să nu zăboviți, atât îți spun! Proto, acum să te puni la mare grijă! Lucrați cât se pôte întru ascuns și ocupați voi locul, ca să nu vă căiți mai târziu!

„A fost de ajuns acésta, ca protopopul să înțeleagă starea lucrului! Băgându-se la grijă numai decât s'a pus la lucru, dar cât se pôte de tainic și secret și îndată a chemat la sine pe neguțătorii români, cari erau în stare bună și toți avéu trăsurile lor, pe cum a fost: Rusu, Milivoi, Petruț, Stălașu, Nicolae Goga, Mitru Băiaș, Iosim Băiaș, Naon Băiaș, Mitru Peța, Stancoviciu și alții.

„Protopopul le descopere gândul nemților și se sfătuesc, că după ce feliu de plan să lucre și în ce mod ar putea să prevină nemților. Au stătorit planul și numai decât l-au pus în lucrare. S'a ales adecă o comisie de 4 inși, carea a mers la Rusberg, pentru că pe atunci numai acolo se aflau Steimetzleri (pietrarii), și acolo s'au înțeles cu maistorii, ca fără amênare și întârziere să ciopléască piatra de lipsă. Piatra în curênd a fost gata și în o Sâmbătă séra pléacă din Caransebeș carele neguțătorilor români, însuflețiți de ideea rădicării Sf. cruci și în ziua următoare Duminecă diminéța piatra a fost descărcată la locul, unde e acum crucea. Astfel s'a ocupat locul și s'a ridicat crucea după planul chibzuit și prin mânilé pietrarilor din Rusberg.

¹⁾ Casa bătrânului Mitru Băiaș era vis-à-vis de crucea din piață și trépta era așezată la întrare în dughian. Astăȓi trépta acésta e zidită în päreții casei cu etaj, edificată de Dl George Băiaș în locul modestei case de odinioară.

„Conlocuitorii nemți au protestat și au încercat să facă pie-deci, dar nu le-a dat mâna, pentru că de o parte stăpânirea nu „era cu ei, de altă parte ei erau slabi și puțini așa, că în Dumi-„neci și sărbători în biserica lor se îmbrăcau băeții de român ca „administrații”.

Așa ne spune vrednicul bătrân, că s'a ridicat crucea din piața mare.

După înscripția din dosul icônei Stei Treimi, ce se află afișată pre laturea spre nord-ost a crucii, crucea s'a ridicat la anul 1810.

S'a zugrăvit prima oară prin neguțătorul Naon Băiăș, precum ne spune aceeași inscripție, precum urmează:

„Acésta S. cruce sau ridicat cu cheltuiala și ostenéla a tótă obștea a stăpânirii împăratului Francz 1-lea și mitropol: Stefan Stratimiroviciu și prop. Ioan Tomici fiind episcop I. Nicolae Goga și s'au zugrăvit cu tótă cheltuiala ce au dăruit I. Naon Băiăș cu j. Dumnelui Ioana” 1814.

Cu privilegiul renovării a doua, crucea s'a demolat până la fundament, s'au delăturat pietrele, cari au fost vătămăte și s'au înlocuit cu altele noi.

A doua oară s'a renovat la anul 1856 din temelie și s'a îngrădit cu gard de fier, după cum ne spune Domnul George Băiăș fost primariu comunal și după cum dovedesce consemnarea, celor-ce au covătit țarina, consemnare ce o păstrează și acum bunul bătrân.

Oștirile lui Allah

Noaptea care 'ncheie anul,
Noaptea sfântă,
Când cetindu-și El-Coranul
Trist Mohamedaniî cântă
Pe răpușii prin bătaî —
Noaptea asta știe spune
De-o minune
La Călugăreni prin văi.

Când e 'n jumătate ruptă
Noaptea 'n cale,
Pe uitatul câmp de luptă
Se pornește-un glas de jale

Și-apoi multe, și 'mprejur
Din păduri resar o miie,
Din câmpie
Plânge-un nesfârșit murmur.

Iar murmurul crește 'ntr'una
Și de-odată
Urlă 'n zare ca furtuna,
Și prin zarea spintecată
De blesteme și de vînt
Ies Spahii în șiruri dese,
Grabnic iese
Oastea 'ntreagă din pămînt.

Căci acum prin lumea lată,
 Ies să jure
 Toți cari au perit vr'odată
 Pe câmpiile ghiaure —
 Și-așteptând un semn ceresc
 Stați gâtiți, potop să plece
 Și să 'nece
 Tot pământul creștinesc.

Ei cu genele-amorțite
 Naltă mână
 Și din bărbile-încălcite
 Luți își scutură țerina
 Și pe cai s'asvirl grăbiți,
 Și-nvîrtesc dușmanii crucii
 Săbir lucii
 De năvală stând gâtiți.

Furnicănd din mii de locuri,
 Plini de ură
 Cu blasteme și batjoruri
 Strigă toți ca dintr'o gură
 Sfântul nume-al lui Isus,
 Și turbate și 'ndrăznește
 Mii de fețe
 Alergând privesc în sus.

Ear' acum, fiind o gloată,
 Numaî una,
 Osie 'ntraceastă roată
 Se ridică Semiluna
 De pe steagul care'n vînt
 Geme-o plângere 'ntreruptă
 Și se luptă;
 Ear' ce geme, e cuvînt.

Și-i al lui Allah cuvîntul,
 Sfânt și mare —
 Și tăcută ca mormîntul
 Și 'mpetrit' acolo 'n zare
 Oastea 'ntregă stă pe loc.
 Codrii, dealuri, riu și luncă
 Toate-aruncă
 Ochi 'n sus spre semn de foc.

Mii de guri atunci în vaer
 Umplu cerul:
 Crucea e, o cruce 'n aer!
 Turcii toți svirlindu-și fierul,
 Luți se 'ntorc ca 'ntorși de vînt!
 Noaptea ride luminată
 Și de-odată
 Întră totul în pămînt.

G. Coșbuc.

Rugămintea din urmă

(După Lermontov)

Ești schilav tot! Un cerșetor
 Te 'ntorci acum acasă,
 Și ce ficior frumos erai —
 Dar orî cum ești, ce-ți pasă!
 Tu vei vedea iar satul tău
 Și casa voastră 'n vale,
 Și blata mamă-ți va eși
 Plângînd în cale.

Și eu rămân să mor pe-aici
 Cu lițele păgâne!
 Ah, par' că simt că n'am s'ajung
 Să văd ziua de mîne.
 Cu două-zeci de-odată 'n car

La groapă mă vor duce,
 Și, bun e Domnul de-'om avé
 La cap o cruce.

Noi de copii ne știm, și-am fost
 Ca frații, ba mai bine.
 Eu de-am avut un singur ban
 L'am împărțit cu tine;
 Și tu cu gura foc prindeai
 Să-mi dai ajutoare;
 Să-ți răsplătească Dumnezeu
 Că-i bun și mare.

Și-auzi acum! De-or întreba
 În sat de-amea venire,

Tu 'n loc de adevăr să spui
Că n'ai de mine știre.
Că n'am fost la un regiment —
Dar spune-le ce-ți place.
Că pentru ei orî viu, orî mort,
Tot una face.

Iar mamei — Doamne, cum aș
[vrea

Credința s'o înșele!
Să-i spui, că m'ai lăsat rănit
La Turnu-Măgurele,
Dar voiū sosi cât de 'ncurênd.
Ascultă-mi rugăminteā,
Că mama, dac'ar ști că-s mort
Și-ar perde mintea.

Tu s'o amâi cu zi de zi
Și spune-i câte toate,
Ea e bătrână, n'are mult
Să mai trăiască, poate;
Și pentru ce să-i amărăști
Și zilele puține?
Că n'are 'n lume bun și drag
Decât pe mine.

Iar Liniî, de s'ar întempla
Să vă 'ntâlniți vr'odată,
Să-i spui că-s sănătos și-aș vrea
S'o aflu măritată.
Tu uită-te 'n ochi să vezi

De-o doare orî n'o doare;
Iar dacă veî vedea-o stând
Nepăsătoare,

Să-i spui că m'ai lăsat rănit
Pe umedele paie,
Că doctorul în carnea mea
Adâncă brazdă tale,
Că de dureri eu mă isbesc
Și urlu ziua 'ntreagă,
Și c'am murit gîndind la ea,
Că mi-a fost dragă.

Și dacă ochii ei atunci
Mai tulburî se vor face,
N'o mîngăia! E de prisos,
Te rog s'o lași în pace.
O frunză vesteā nu-ți dă
Cuvênt să zici că-i toamnă
Și-o lacrimă în ochii ei
Nimic nu 'nseamnă!

Și-acum dă-mi mîna! A sunat
Cornistul de plecare,
Du Oltuluî din partea mea
O caldă salutare,
Și-ajuns în țară, eu te rog,
Fă-mi cel din urmă bine:
Pămîntul țerii să-l săruți
Și pentru mine!

G. Coșbuc.

Numai una!

Pe umeri pletele-i curg riū —
Mlădie ca un spic de grâu,
Cu șorțul negru prins în brâu
O pierd din ochi de dragă.
Și cînd o vîd, îngălbinesc;
Și cînd n'o vîd, mă 'mbolnăvesc
Iar cînd merg alțiî de-o pețesc,
Vin popî de mă desleagă.

La vorbă 'n drum trei ceasuri trec —
Ea pleacă, eu mă fac că plec,
Dar staî acolo și-o petrec

Cu ochii cât e zarea.
 Aşa cunî e săracă ea,
 Aş vrea s'o ştiu nevasta mea,
 Dar oamenii răi din lumea rea
 Imî tot închid cărarea.

Şi câte vorbe 'mî aud eû!
 Toţi fraţii mă vorbesc de rău,
 Şi tata-î supărat mereu,
 Iar mama la icoane,
 Mătăniî bate, ţine post;
 Mă blastemă: „De n'ai fi fost!
 Eşti un pustiû! Ți-e capul prost
 Și-ți faci de cap loane!“

Imî fac de cap? Dar las' să-mî fac!
 Cû traiul eû am să mă 'mpac,
 Și eû am să trăesc sărac,
 Muncind bătut de rele!
 La fraţi eû nu cer ajutor,
 Că n'am ajuns la mila lor —
 Și fac ce vreaû! Și n'am să mor
 De grija sorţii mele!

Mă 'ngroapă fraţii mei de viu!
 Legat de dînsa, eû să ştiu
 Că am uritei drag să-î fiû?
 Să pot, ce nu să poate?
 Dar cu pămîntul ce să faci?
 Și ce folos de boi și vaci?
 Nevasta dacă nu ți-o placî,
 Le dai în trăsnet toate!

Orî este om, de sila cui
 Să-mî placă tot ce-î place lui?
 Aşa om nici Vlădica nu-î
 Și nu-î nici împăratul!
 Să-mî cînte lumea câte vrea!
 Mî-e dragă una și-î a mea:
 Decât să mă desbar de ea
 Mai bine-aprind tot satul!

G. Coşbuc.

Lingurarii lui Zăbavă*)

Cică de multă vreme, de când se pomenise ómenii cu ochii la sporul lui Timofte Zăbavă, se şcia că la lucrul câmpului el nu pune decât ȕigani lingurari, pe care şi-i aduce singur de prin văgăunele unde-şi cioplesc ei lingurile.

Nu şciu prin alte părţi cum vor fi lingurarii de vrednici, dar aceştia care veneau să-şi năimască lucrul braţelor pe ogorul lui Timofte, erau totii ómeni de ispravă, şi Timofte era totdeauna fórté mulţămít, măcar că lingurarii, în felul lor erau şi ei destul de buclucaşi. Românului, dacă l'ai pus la trébă, şi e vrednic s'o facă : o face şi se mulţămeşce cu ce ȕi-i mai îndemână să-l mulţămeşci ; dar lingurarilor lui Zăbavă, cu greu le intrai în voe, căci erau de tot cusurlii.

Zăbavă se împăca şi cu asta, şi ȕarinile lui erau totdeauna cele mai rodite şi-i mergea omului din ce în ce mai cu plin, de nu se încumeta nimenea să-i stea în potrivă cu agonisita, cu vite frumoşe, cu împrejmuiri pe lângă casă, cu ori şi ce.

Póte că nu era vre-o minune cum ajunsese omul până la atât, căci pe Timofte l-ajungea mintea la multe.

Aşa el n'aducea lingurari dintr'un loc. Ar fi putut să-şi aducă destui numai din Cotlonu-Neagăi, că era destulă lingurărime, dar el aducea la o sută de Cotloneni, altă sută din bordeile de la Crijana.

Acuma, unii se ȕineu că sunt ei cei mai vrednici, ceilalţi nici ei nu se lăsau mai pe jos. Dintr'acésta se luau la întrecere, şi lucrau repede şi bine, aşa că şi plata venea mai puţină, şi porumbul avea mai multă ȕerînă la rădăcină, dar şi folosul lui Zăbavă era mai mare. Căci, holda te bucură tocmai după cum ai şi lucrat-o.

Un an aşa, alt an aşa, s'a făcut Zăbavă om cuprins, şi ómenii : când au început să aibă şi nevoie de dânsul, au început

---

*) Din volumul „Popasuri vânătoresci“ de Ioan Bărseanul.

ai dice cucóne, și-l boereau, măcar că el nu ceruse și nu era bucuros.

Acuma, boer, nevoer, l'au prins și boerii în horă cu ei, și începuse omul a-și lăsa cele treburi și se tot căra ba pe la București, ba pe colo, ba pe dincolo, unde-l trăgeau acum fel de fel de treburi boerești, de-i stăteau mâinile prinse în ștele de mătase, unde se țese multă vorbă și multă vreme deșirată și nu se vede isprava.

Cu „politica“ acésta, le lăsase tóte baltă și remăsese mai mare, peste trebile mai mari de acasă, un băiat nici prea, nici de tot. Era mare băiatul, făcuse și miliția. Dar milităria care o făcuse Gulea lui Zăbavă, n'a mai făcut-o și altul!

Cine-l vedea așa de sprinten la trup și vioi de altfel la căutătură, n'ar fi ținut nici odată că nu i-a fost dragă miliția.

Așa, după ce-l îmbrăcase cu uniforma, a stat el ce a stat, acolo la căsarmă, până pe primăvară, când se făcuse câmpul frumos. Gulea, stătea la porța căsărmei, de santinelă, și pe semne că-l prinsese dorul, — că spunea singur cum a fost, dór să-l fi întrebat.

— Ș'apoi cum ai făcut Gulea?

— Apoi, am lăsat-o rezemată de gheretă.

— Pușca!

— D'apoi! și m'am dus la oi, unde șciam că le trimite taica Timofte, că mă săturasem.

... Dacă a dezertat, a stat pe la oi, a mai rătăcit, el șcie pe unde, căci pe tómnă a venit drept la căsarmă, la căpitanul.

— Trăiți domnule căpitan!

— Ce-i mă? — cine ești tu?

— Am venit să fac „restul“, trăiți!

— Ce rest mă? — Căci nu-l mai cunoșcea.

— Restul, căci eu am fost plecat astă primăvară. Gulea lui Zăbavă, trăiți!

— Aha! — și degrabă l-a și trimis la închisóre.

A mai stat Gulea ceva la închisóre, a mai stat la corp, răsucindu-se la front, ca la militărie, și când s'a făcut primăvară, iar a șters-o din căsarmă.

A tot fugit așa de câteva ori, regulat, fugind, și iar întorcându-se ca să facă restul.

Acum, dela o vreme, când se făcea raportul dezertorilor, și întreba căpitanul :

— Care mai lipsește ! Sergent ?

— Gulea lui Zăbavă, trăiți ! — răspundea sergentul.

— Scöte pe Gulea, că vine singur : Gulea-i „dezertor cu schimbu“...

Dela o vreme isprăvise milităria, cu rest cu tot, și acum stetea pe lângă casă, chip ca sprijin de bătrânețe lui Timofte.

Tocmai începuse prășila, că dăduseră niște ploi nemiluite, și creșcea buruiana prin porumbiște ca din apă.

Timofte dus, rămăsese Gulea să năimască pe lingurari, căci de venit veneau singuri, și tot el se le pörte de grijă, se pörte socotela oilor, a morilor, și câte buclucuri töte.

Acuma, lingurarii, dacă au văduț că n'are cine-i vedea cum se iau la întrecere, nici de muncă nu se mai țineau, căci girlele cântau a dor, holdele nalte se legănau a horă, și le era și öme- nilor lehamete de muncă.

Cei mai mulți steteau rözimați în sape în capul țarinei, și picăiau din lulele, fără grijă, risipind albastrul fumului în albastrul ceriului.

Alții mai bătrâni, și cu frica lui Dumnezeu, dacă dădeau odată de două ori cu sapa și atunci cu mare cumpăt, se stringeau la povești, iar flăcării se hirjoneau cu fetele, implinindu-și dragostea timpurie cu mirėzmă de mușetel și flöre de fin.

Fusese o primăvară ploiösă, că năpădisese ciupercile de le culegeau cu sacii. Care lingurar umplea sacul, dădea fuga peste țarină la drum, și dela drum la țirg, căci nu era departe și le vindea pe gologani.

Veniau, câte unul, tocmai la vremea prinzului și tocmai aceia strigau mai tare că demăncarea nu-i pe potrivea lucrului, și se le mai dea. Dece ömeni se repedeau din țarină, dela lucru-ne-lucru, și se pomenea Gulea cu ei în prag cerindu-i de mănecare.

Și toți începeau deodată, cu dece guri, hodorogindu-i capul, vorbindu-i rėstit, și făcând cu ochii, cu mânilor ; care prefăcându-se a se tăvăli pe jos de flămând ; care sărind stropsit, lăudându-se de vrednic și arătând cum lucrase de repede, de par'că arăta cum se luptase la vre-un rėsboiu.

Starostele lor, îngrijat și el, și vădënd că nici Gulea nu-i pri-cepe, striga la dănșii :

— Tăceți mă, nu tolocăniți omul, și vorbiți românește că dór țigani sunt români.

Dar într'o ȕi se pomeni Gulea, nu cu ȕece, cu două-ȕeci !

La început nu înțelegeai nimic din tótă sporovăiala lor; până ce la urmă toți se uniră într'un glas :

— Mămăligă fără udătură... Să ne dai udătură... Să ne dai să ne săturăm.

Pe urmă adăugau, care liniștit, care mai aprins :

— Să ne săturăm.

— Să ne săturăm ?

— Apoi spune, boerule, dacă nu-i puțin la patru sute de lingurari : ȕece óle de borș.

Apoi cu borș ? Borșul să s'alégă...

Gulea asculta năucit, neșciind cum să-i impace, pentru că lesne n'o putea scóte cu ei la capăt și căută să le răspundă :

— Ce lingurari, că nu v'ajunge cu lingura, nu v'ajunge, nici cu polonicul.

— Nu ne-ajunge nu, să ne dai, că ȕi-am muncit !

Alții adăugau și mai răstit :

— Că ȕi-am muncit !

— Că ȕi-am muncit !

— Să vie starostele ! strigă Gulea, biruit, hotărît să le mai întrécă.

— Să trăescă boierul, — făcu acela dintre ei care era staroste, înfățișându-se supus și cu căciula într'o mână,

— Cere Baciului ȕece vedre de lăpte, dór v'o ajunge, du-te și spune-i, ș'atita-i !

Când auȕiră lingurarii de lapte, s'a făcut un vălmășag, o veselie printre dâșșii, ne mai pomenită,

— Să trăescă boerul, să trăescă !

Și care cum ȕicea, făcea o tumbă repede, de venia cu picioarele sus, și spăria tóte găinile din curte.

Când au ajuns în țarină cele ȕece óle cu lapte, de câte o vadră, acei care-și luaseră partea de borș, le lăsa gura apă.

Starostele prinse a-i chema pe rând, pe cei care nu-și primise tainul și le umplea strachina cu lapte.

Cei cari ospătau la un loc, au și prins a se certa.

— Mai mămăligos, mai mămăligos, nu așa lăptos !

Fiecare căuta să înbuce mai repede, să nu-l întrécă altul.

Altul își face drum pe lângă cei ce mâncau lapte.

— Ce cauți mă? Cauți pe dracul? Că mâncași borș!

— De, că nu te mănânc, dacă viu, ia să fur niște foc s'a-prind luleua.

Într'un loc se certau unii, în alt loc se certau alții, certa se întetea tot mai mult între cei cu drept și cei fără drept la lapte. Cei fără drept se adunau cârduri, cârduri, și se sfătuiau aprinși, frământându-se, repeșindu-și mânilor din umeri, și învăluindu-și glasurile.

Era un haos de glasuri, și haosul acela creșcea, umplea văzduhul și ajungea tot mai amenințătoriu.

De o parte o glotă răsfrătită, mănioasă și gata să năpădască grozavă și nimicitore ca o furtună, de altă parte altă glotă de ómeni împăcați, dar așteptându-se la fiecare clipită să se vadă în primejdie și făcuți una cu țărina.

— Ne omorim acuș! — face un bulibașă murmurind în barbă, și grăbind să isprăvescă prinzul.

— Uite că-i bătae — răspunse altul, ridicându-se spărat și arătând un virtej de brațe încăerate pe desupra capetelor.

Cirduri de óment aprinși la față, cu pěrul vilvoi, cu sapele în aer, veniau repede prin porumburi și tăbărau pe alte cirduri, care așteptau hotărâte și neclintite.

Cirdurile se ciocnau unele de altele, ómenii se ridicau și se aplecau, sapele umblau pe sus și urlate să amestecau cu vaete.

Alții se băteau, alții se fugăreau prin porumburi, cu pași îndesați, cu priviri aruncate repede îndărăt, cu pletele în vânt și ochii fioroși.

Femeile se stringeau în margini cu copii în brațe și urlau de jale, chemându-și bărbații pe nume, sau luându-se după dênșii să-i ajute sau să-i apere.

Copii fugiau, de căutau lulelele, pe unde cădeau, alții mai fricoși o luau la fugă ca potirnichile, cu inima bătind să se rupă și umpleau văile cu țipete, sau fugeau la drum și alergau în sus și în jos, văicărindu-se.

Și, de unde porumburile se înșiruiseră nalte și drepte, la rind, acum stetau rupte, culcate și răvășite, de-ți venea mila. Ólele mari cu lapte se făcuse cioburi, împrăștiate ici și colo. ér pământul, lacom totdeuna, băuse singur laptele tot.

Cîrdurile de ómeni se sparseră, ómenii se amestecase și se imprêstiase, și acum se căutau unul cîte unul, întrebîndu-se din ochi de departe și cu semne repeđi din mână dacă s'au înfruptat cu lapte și pe urmă se încăerau.

Venînd cu calul dădreptul peste ponóre și peste holde, un chip de om creșcea în zare, creșcea ca un nor și gonea năprasnic, și alții cinci șase după el.

Zăbala suna tot mai tare și mai aprópe, calul prufnea pe nări, și biciul ca un șarpe se ridica și se lăsa pe spinarea calului.

Cu fața minióasă și sprîncenele crunte, cu fulgere în ochi, venea Gulea cu logofătul și argații după el.

Fără să ia séma la risipa belșugului de pe cónsta țarinei, călărețul apucase după cîrduri, și fără nici un cuvênt, învirtea biciul și-l așternea în laturi, cu orbire.

Cîrdurile se risipeau, și ómenii, care teafar, care atins, lăsa și sapă și tot, și se ducea unde vedea cu ochii.

Șase călăreți goneau în șase părți și împărțeau mintea cu biciul și iar se întorceau și iar împărțeau.

Ce mai rămăsese din porumburi, tarlale întregi, acum se culcaseră cu totul, palancă, și nimenea nu se gîndea, nimenea nu lua séma la munca prăpădită, căci ochii vedeau dar mânia n'are judecată.

Nu se mai vedea acum nici un lingurar, și sórele coborîse spre sêră, uitându-se minios la față, peste țarinele pustii și fără podóbă.

Șase călăreți steteau acum pe muchea dimbului, și arêtau cu mânele încóce și încolo, făcându-și la cruci, iar caii pluteau în aburi, uđi de apă și gata de obosélă.

Ion Bêrseanul.

Vorbe înțelepte

Buțile cele deșerte răsună mai tare decât cele pline.

*

Care înaintea noastră îi grăesce pe alții de rău, acela și pre noi înaintea altora ne va grăi de rău.

*

Cârțița pe sub pământ umblă, dar urma ei se cunoșce desupra pe pământ.

*

Cine caută prietin fără cusur, fără prietin rămâne.

*

Cine nu voiesce când pôte, nu va mai putea când va voi.

*

Cine rîde la urmă, rîde mai bine.

*

Cine s'a fript cu zémă, suflă și în lapte acru.

*

Cine trăeșce cu chiorii, se deprinde a se uita cruciș.

*

Cine trăeșce nădejduindu-se móre cãindu-se.

*

Cu cât mai sus vrei sê te sui, cu atît mai multe furtuni acolo vei găsi.

*

Copaciul din vârful muntelui de ori ce vînt se clatină și corabia mare și valuri mari o bat.

*

Corbul înzădar se spală, că negrêța nu ș'o perde.

*

Cu cel ales, ales vei fi, cu cel îndărătnic te vei îndărătnici.

*

Gură are de vorbit
 Și cap n'are de gândit.

*

Înzădar el jură, minciuna-i clocesce 'n gură.

*

Mai mult se pôte folosi omul cuminte dela cel nebun, decât
 cel nebun dela cel cuminte.

*

Cel mai greu lucru din lume este, să dai socotélă unui om prost.

*

Unii vorbesc ce știu, și unii știu ce vorbesc.

*

Două feluri de ómeni sunt fuduli pe acéstă lume: un slujbaș
 mic și un prost mare.

*

Tinerii spun ce fac, bătrânii ce au făcut și nebunii ce ar dori
 să facă.

*

Altora dă povață și pe sine nu se 'nvată.

*

Sub pétra cea mai frumoasă, scorpia ascunsă zace.

*

Pomul se cunósce din ródă, omul din minte năródă.

*

Ai să prinđi minte când ț'a cresce pěr in palmă.

Economie*

Curățirea sticlelor (uiegilor) mai ales aceloră, în cari a fost cândva unsori sau oleuri, se face mai ușor cu făină de firiz, udată cu apă. Sticlele se scutură bine de câteva ori, așa că sticlele cari au conținut cândva unsori sau oleuri de miros greu iarăși se pot folosi bine fără să aibă nici barem urmă de miros.

Să nu lăpădăm ôsele. Prea adese ori ne-am putut încredința, că economii noștri nu știu să prețuiască folosul ce zace în ôse, ci îl lăpădă prin gunoiu și pe sub garduri. Acesta însă este o mare greșală. Ôsele conțin adecă astfel de materii, cari sunt de neprețuit folos pentru hrănirea porcilor și a găinilor. Ele conțin anume var, grăsime și albuș. Hrănirea porcilor și a găinilor se face adecă așa, că cătră hrana de tôte zilele a acestora se adaug și ôse măcinate. În acest chip purceii și puii de găină cresc foarte iute, ér găinile ouă foarte mult. Măcinarea ôselor se face cu ajutorul unei mașini, care se capătă astăzi foarte ieftin. Pentru cumperarea unei mașini de acestea se pot întovărăși mai mulți vecini. Dealtmintrelea o astfel de mașină se plătesce într'un an ea de sine. Măsura care se dă la ăi se pôte socoti în câte 20—30 grame de făină de ôse pentru o găină, ér pentru pui câte 10 grame de cap.

Flóre de fân pentru găini. O bună económă a aflat, că flórea de fân (sfărîmăturile de fân) este un foarte bun nutremânt pentru găini. Ea recomandă următoarele: Luăm în fiecare sară o porțiune de 3 litre de flóre de fân pentru 30 găini, o opărim cu apă ferbinte, apoi în diminéța următoare adaugem o papă (pésat) de cartofi și tărățe, apoi rămășițe de verdețuri și găoci uscat: de ôue. După amiazi și cătră sară se le dăm grăunțe (orz sau grâu), ér găinele vor ouă de minune.

---

* Din „Economia” fôie economică ilustrată apare în Caransebeș în fiecare lună; abonament 4 cor. pe an.

Pentru a delătura mucezala de pe pereții umezi în pivnițe, îi vâpsim cât de gros cu o tencuială de var, în care am amestecat o soluțiune de pîtră vînată (vitriol de aramă), sau îi stro-pim bine cu soluțiunea acêsta. Pentru fiecare ladă de tencuială sunt de ajuns 5 chilograme de pîtră vînată.

Cum scoți din vin mirosul de vas? Iai grâu atâtea pahare, cîte sute de litre conține vasul. Prăjești grăul ca pe caféua, îl pui îndată într'un săcui lungăreț, anume făcut, îl legi cu o ață de un capăt și-l sloboști în vas, lăsând ața afară, îl astupi și-l lași că curăță vinul. Dacă nu, mai încerci.

Sobolul (cârceța) și brósca nu sunt animale stricăcióse, ci fôrte folositóre, pentru-că stîrpesc o mulțime de insecte cari fac pagube mari prin grădini; brósca aduce mari folóse prin stîrpirea omizilor și a altor vermi. Din acêstă causă nu trebuie să omorim bróscele și sobolii de prin grădini. Dacă însă sobolii fac prea multe mușinóie, ne putem scăpa de ei astfel, că punem la gura mușinoiului petroleu sau alte materii cu miros greu, și atunci sobolul părăsește locul acela și se mută într'altă parte. Și dacă și acolo folosim acest mijloc, sobolul părăsește grădina pentru totdeuna.

Cum se păstrează castraveții próspeți până 'n tómnă? Taieti castraveții cei mai frumoși cu cotor (códă) cu tot, îi spalăm bine cu băgare de samă în apă curată așa ca să nu-i vătămăm și apoi îi svintăm bine. Îi ungem apoi cu albuș de ou astfel, ca nici o parte din suprafața lor să nu rămână neunsă. Castraveții pregătiți astfel îi legăm de cotóre și îi înșirăm pe o sfóră, care o întindem într'o localitate uscată astfel, că castraveții să nu se atingă unul de altul. Astfel putem păstra castraveții próspeți timp îndelungat.

Cenușă pentru cotețele de găini. În timp de vară trebuie să grijim fôrte mult de cotețele de găini. Căci tocmai în timp de vară se înmulțesc insectele, cum sunt grăpițele, miciconii etc., precum și gunoiul lor le strică sănătății. De aceea e fôrte bine să așternem în cotețe cenușă de lemn. În cenușă nu pot trăi acele insecte, și tot așa și gunoiul nu trece în putrejună spre a strica găinilor. E fôrte bine dacă vom căuta ca cenușa să pătrundă până și în cele mai mici crepături ale pereților și chiar și în ale coperișului, pentru ca să nimicéască acele insecte.

Un semn sigur când are să fete vaca. Nu totdeauna putem ști cu siguranță când are să fete o vacă, d. e. când o cumpărăm. Și de multe ori e bine să o știm, pentru că ne putem fi de ajutoriu, căci nu totdeauna e semn sigur că vaca are să fete în curând, dacă pulpa va fi țapănă, dacă vițelul va bate în corpul vacii, dacă în țite va fi lapte, și așa mai departe. Cel mai sigur semn este vena care începe la rădăcina coții și merge spre osul exterior al trupului vacii. Dacă această mică venă este încă vârtosă și țapănă, vaca nu va făta curând. Este ea însă moale, vaca va făta de sigur în 24 ore, iar dacă vena va fi pierit de tot, atunci vaca va făta în câteva ore.

Flórea sórelui și pițigoiul. Una dintre cele mai folosite paseri pentru economi este pițigoiul. El petrece iarna la noi și în acest timp aduce foloase neprețuite prin aceea că stirpește o mulțime de omizi, ouă de omizi, și larve. De aceea e foarte bine să apropiem cât se poate de mult această pasere de noi, mai ales în timp de iarnă. Cel mai iubit nutrement al pițigoiului este flórea sórelui. Deci e bine să ținem pe lângă casă câteva bâte de flórea sórelui cu sămânțe cu tot, pentru că în felul acesta se se țină această pasere pe lângă noi. Mai bine vom face aceasta așa, că toamna vom tăia câteva bâte de flórea sórelui cu sămânță cu tot și le vom așeza în curtea casei, d. e. printre lățeții gardului dela grădină. Câteva părechi de pițigoi vor sta iarna înțregă pe lângă casă și culegând sămânțele, vor strânge și toate insectele cu larvele lor de pe pomii din grădină. Ele pătrund cu ciocul lor până în cele mai ascunse găuri pe sub coje și vor stîrpi totul ce este insect stricăcios pentru pomi.

Bóla de gură și de unghii și combaterea ei. Bóla de gură și de unghii este o bóla lipicioasă a animalelor cu unghii crepate, care se ivește mai des la animalele bovine, de pe cari apoi se poate lipi și de oi, de capre și mai cu sămă de porci.

Bóla aceasta, deși nu omórá vitele, totuși face economilor multă pagubă, căci corpul animalelor atacate de bóla scade, laptele vacilor bolnave se strică, iar boii bolnavi timp mai lung sau mai scurt nu se pot folosi la lucru. Iar dacă nu grijim de vitele bolnave, ele cu greu se vindecă și atunci pot să cadă unghiile, prin ceea ce vitele timp îndelungat nu se pot folosi pentru lucru. Pentru aceea aflăm de lipsă a ne ocupa cu bóla aceasta arătând

economilor noștri cîm se ivește bóla, cum se lipește de animalele sănătose, cum trebuie să ne apărăm vitele în contra ei și cum să vindecăm vitele bolnave.

Bóla începe cu friguri (ferbințeli), cari însă nefiind mari, nu se prea observă. Vitele bolnave nu mîncă, iar din gură li curg balele în cantitate mare. În gură și pe nas, pe ceriul gurii, pe limbă, pe gingii și pe nări se fac multe beșici mici. Cu toate acestea vita ține gura închisă și o deschide numai cu greu; de mîncat nu poate mîncă, dar nici n'are poftă de mîncare: de beut bea bucuros, ca să-și spele gura și să-și stîmpere ferbințela. Beșicile acestea după 12—24 ore toate se sparg și din ele ese o zamă albă-gălbinie, uneori și tulbure; ceriul gurii, limba, gingiile toate se spuzesc și pe sub cîjă se vede carnea roșiatică.

Deodată cu bubele din gură se ivesc între crepăturile unghiilor bube mari până la mărimea alunelor, cari se întind până aproape de călcîiu. Bubele acestea după 12—24 ore se sparg și crepătura piciorului întrîgă se face o singură rană. Vitele din cauza acestor rane nu se pot scula în picioare și nu mai pot umbla.

La vacile bolnave ugerul (pulpa) se umflă și roșește, iar la țite se ivesc bube mici, cari asemenea se sparg, și se prefac în rane. Laptele scade și chiar puținul ce rămîne nu este bun. Laptele vacilor bolnave samănă a corastă și dacă stă cîtva timp nemîșcat la aier, se aședă pe fundul vasului un aședemînt gros, iar dacă se fierbe se închiagă. Prin astfel de lapte bóla se poate lăți foarte ușor. Pentru aceea este oprit prin lege a vinde laptele vacilor bolnave, care dealtcum dacă se fierbe bine se poate da porcilor, sau ca brînză se poate folosi ca nutreț pentru hore. Totașa dacă s'a bolnăvit vr'o vacă cu vițel, să nu lăsăm vițelul să sugă, căci capătă scursură, ba se poate și prăpădi.

Bóla se lătește prin balele animalelor bolnave, prin laptele lor și prin fluiditatea (zamá), ce se scurge din beșicile și ranele din gură și de pe unghii.

Bóla se lipește de animalele sănătose, dacă acestea vin în atingere cu animalele bolnave, sau ajung în astfel de locuri, unde au umblat sau unde au stat vite atăcate de bóla acésta. Astfel de locuri sunt grajdurile din tirguri, sau grajdurile birturilor, în cari au fost vite bolnave, ori pășunile și drumurile, pe cari au umblat vite atăcate de bóla. Bóla se poate lipi de animalele sănătose și prin obiectele murdărite de balele sau de udul și gunoiul vitelor

atăcate. d. e. paie, așternut, vase de adăpat, unelte de grajd, hainele îngrijitorilor de vite și altele. Bóla așadară se póte lăți atât prin vite bolnave, cât și prin ómeni și prin obiecte.

Asemenea se póte lăți bóla și prin laptele vacilor bolnave, prin care se pot îmbolnăvi chiar și ómenii.

Dacă grijim bine de vitele bolnave, bóla nu duréză mai mult de cât o săptămână, cel mult două. Vitele bolnave se nu le scótem la pășune, ci se le ținem în grajd. Lucrul de căpetenie este să ținem grajdul curat și să-l aierizăm, ferind vitele de curentul aierului și de orice murdărie. Să curățim grajdul în fiecare ȓi și să schimbăm cât de des așternutul, ca vita bolnavă să zacă pe móle și să fie curată între unghii.

Vindecarea unghiilor se póte grăbi dacă le spălăm cu apă curată, în care am topit *pétră vinăță*. Pe un litru de apă ajung 5 deca de pétră vinăță. Cu apa acésta stropim unghiile bolnave de 2—3 ori la ȓi. După-ce am spălat unghiile, punem pe rană un amestec de pétră acrá pisată și de cărbuni de lemn pulverizați (pisați).

Pentru a vindeca ranele din gură fierbem teă de cimbrisor, de salvie. În tea acésta punem pe fiecare litru câte o lingură de oțet sau 2 deca pétră vinăță, ori 5 deca pétră verde (vitriol de fer). Cu acéastă teă spălăm apoi de mai multe ori pe ȓi gura vitelor.

Putem grăbi vindecarea ranelor și astfel, că topim 4 deca pétră verde (vitriol de fer) într'un litru de apă curată. Apa acésta o turnăm pe gura vitelor și anume jumătate de litru diminéța și restul séra. Acésta o facem prin trei ȓile una după alta. Pentru viței ajunge dacă topim 2 deca de pétră verde într'un litru de apă. Vitele tractate astfel nu scad așa de rău și se vindecă fórté iute.

Dacă la vaci pulpa e bolnavă, o curățim bine spălându-o cu apă călduță și o ungem apoi cu unsóre curată.

Am arétat deja, că bóla de unghii și de gură se lipesce fórté ușor de celelalte vite sănétóse și că se lătesce atât prin vite bolnave cât și prin ómeni și prin obiecte, cari au venit în atingere cu animale atăcate de bóla. De óre-ce până în ȓiua de aȓi n'a succes a feri vitele sănătóse de bóla de gură și de unghii prin vaccinare, adecă prin inocularea bólei, dacă morbul s'a ivit într'un grajd sau într'o comună, nu ne rămâne alt mijloc pentru a ne scăpa, decât să lăsăm să trecă focul și peste vitele cele sănătóse. În astfel de casuri la ordinațiunea vicecomitelui veterinarul (medi-

cul de vite) regesc cu balele vitelor bolnave frécă pe gură și animalele sănătoase. Acesta e de lipsă, ca astfel toate vitele să se bolnăvescă de odată și ca morbul după aceea să încete.

S'a constatat, că vitele, cari se bolnăvesc în chipul acesta, adecă prin altoirea morbului, de rënd numai prin gură capătă bóla și se vindecă cu mult mai ușor.

Am vădut cât de ușor se lipesce bóla de animale sănătoase și cum se póte lăți morbul pe lângă totă precauțiunea. Pentru aceea e de lipsă să ne păzim vitele, ca să nu se bolnăvescă, iar dacă vedem, că vr'o vită a căpătat morbul, să nu întrelăsăm a anunța acesta la antistia comunală, care apoi trebuie să grijască, ca să se facă dispozițiunile de lipsă pentru localizarea (restrângerea) bólei. Astfel nu numai nouă înșine ne ajutam, ci comunei întregi, căc dacă se împedecă lățirea morbului și dacă grijim de vitele noastre atacate de bóla acesta, ele se vor vindeca în curënd și comerțul vitelor oprit din cauza bólei se va putea ridica mai curënd.

O spaimă a omenimei este inamicul nevădut, care în mod neobservat a unui baccil năvălește asupra omenimei și sub modul acesta i-și ia jertfa sa. Acesta este tuberculoza, bóla cea mai înspăimântătoare a tuturor bólelor. Este de o importanță însemnată știrea, că succésa invențiune „**Tuberin**“ a lui Halápi, care la esposiția engleză a fost decorată cu medaila de aur și cu diploma de onóre, este un remediul escelent, care nu numai că alină, dar oprește tusa, scuiparea de sânge și asudarea de nópte, îmbunătățește pofta de mâncare și greutatea corpului o înalță. Efectul lui la curățirea flegmei este neîntrecut. Se procure deci tot natul o flașă mică cu 3 coróne, ori o flașă mare cu 5 coróne în apoteca la „Apostol“ în Budapesta, Josefesring 64. despartământul 45., de unde imediat se trimite cu posta.

Consemnarea târgurilor din Ungaria.

NOTA. În acest conspect s'au considerat mai ales părțile locuite de Români.
Țilele sunt însemnate după calendariul nou.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombrie.

Aradul-nou, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombrie.

Aradul-vechiu, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; din Vinerea de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Vinerea înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru zile.
Alibunariu, în ziua de Rusalii și în ziua de sânta Măria-mare după calend. vechiu.

Baia-mare, Luni și Marți după Dumineca „oculi“, după ziua Domnului (Joia verde), după sftul Stefan și după stul Martin (Novembre).

Batania, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.

Beba-vechie, 8 Martie, 8 Iunie și 8 Septembre st. n.
Dacă aceste zile nu cad în zi de Duminecă, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Beiuș, Joi și Vineri în săptămâna Întrării în biserică, în săptămâna sântului George, în săptămâna sântului Ilie și în săptămâna sânt. Dimitrie, după cal. nostru.

Béga-Szt.-György, 15 Aprile, 20 Iunie și 30 Septembre.

Beliu, în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 1 Sept. nou. și 1 Octobrie, Marți (têrg de vite) și Mercuri.

Berzava, Duminecă înainte de 21 Martie, 6 Iulie și 26 Octobrie nou.

Banloc, 11 Septembre.

Becicherechul-mare, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre nou.

- Bichiș, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).
- Bichiș-Ciaba, 3 Martie, 1 Iuliu, 26 Octombre și 10 Dec., (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).
- Birchiș, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și Dumineca întâia după Rosaliile noastre.
- Biserica-albă, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct.
- Bogșa-montană, Vineri, Sâmbătă și Duminecă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, în Maiu săptămâna stului Ioan cal. nou, după Sân. Petru și Pavel cal. vechiu și după 18 Sept. cal. n.
- Buziaș, 23 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iuliu și 1 Octombre. cal. nou; ziua presedintă târg de vite.
- Boroșineu, 7 Ianuarie, Duminecă înainte de s. Ilie și s. Paraschiva după c. v.
- Boroșsebeș, în Mercurile din sept. în care cad s. Georgiu, s. Mihail după c. n. și Mercuri în sept. s. Nicolae c. v.
- Bozovici, 15 Ianuarie, 2 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct. c. n.
- Brad, 20 Martie, 2 Iunie, 29 Septembrie și 16 Decembre c. n.; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.
- Buteni, după c. v. în Lunile cele mai aproape de Întîmpinarea Domnului; Tăierea capului s. Ioan și săptăm. înainte de Crăciun.
- Cacova**, 1—2 Maiu, 2 Novembre.
- Canija-mare, Luni înainte de 2 Februarie, Luni înainte de Pasci, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombre dacă 15 cade pe Luni, atunci în acesta ziua și Luni înainte de 8 Decembre. c. n.
- Canija-turcăscă, 29 Apr., 1 Aug., 1 Nov. c. n.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare.
- Caransebeș, Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Ianuarie nou; Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Aprile nou, și încât ar cădea în această săptămână sărbătorile Pascilor greco-orientale târgul se ține Joi, Vineri și Sâmbătă

- înainte de Dumineca Floriilor; în sept. primă a lui August și Octombre nou tot Joi, Vineri și Sâmbătă. Capolnaș, 13 Ian., 21 Martie, 5 Maiu, în Lunia Rosaliilor greco-orientali, 6 Iuliu, 20 Septembre și 20 Nov. Ceffa, în prima Joie din Aprilie. August și Dec. Cermeiu, în Dumineca Floriilor. Dum. după s. Petru și Pavel și după c. v. Dumineca după sft. Dimitrie. Chichinda-mare, 24 Aprile, 24 Iuniu, 20 Sept. și 1 Dec. Chișineu, 6 Ianuarius, și Duminecă înainte de s. George și s. Mihail.
- Ciacova, la mijlocul postului mare după cal. v.; și în sept. din 29 Iuniu, 27 August, 10 Octombre, 11 Novem., de Joi dela améđi până Duminecă.
- Cianadul-sêrb. și nemț. în Duminecile din 16 Mart., 20 Iun., 16 Octombre și 10 Decembre; séu dacă numitele ăile nu cad Dumineca, atunci în Duminecile premergătore.
- Cianadul-mag. 14 Februaru, 7 Maiu, 16 Oct. și 11 Nov. Comloș (Bănat) 5 Martie, 15 Iuniu, 1 Septembre. Dacă terminul hotărît nu cade într'o Duminecă, têrgul sô țină în Dumineca premergătore.
- Crașova, în 23—24 Apr., 28—29 Iuniu și 11—12 Nov. Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre.
- Curtea, în 2 Iuniu, 26 Septembre.
- Dalboșeț**, 10 Martie, 23 Octombre.
- Deliblata 6 Aprile, 10 Septembre.
- Detta, (Timiș), 24 Martie, 15 Iuniu, 12 Septembre, 30 Nov.
- Dêzna, 19 Martie, 14 Maiu, 10 Septembre, în cas de sêrbătore têrgul sê ține în Lunia următore.
- Dobrița 2—5 Maiu, 23—25 Sept.
- Dognacica, 8 Septembre.
- Dobrițin, 17 Ianuarius, 24 Aprile, 15 August și 9 Octombre încep în Lunia sêptemâna premergătore acestor ăile.
- Dolóve, 21 Martie, 11 Octobre.
- Domașnia, a 5-a ăiuă după Sân-Petru cal. v.
- Élesd**, în Mercuria și Joia după 25 Februarie; Joi și Vineri în sept. înainte de 21 Iunie, în sept. ăilei de 21 Septembre și 13 Decembre.
- Făget**, după cal. v. la Botez, la s. Teodor, la Florii, la

Înălțarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie
și s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25 Ianuarie
și după 5 Aprilie, 15 Iuliu și 16 Octombrie.

Gyarmata, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 26 Octombrie.

Gataia, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iuliu, 20 Octombrie.

Gorua, în 25 și 26 Aprilie, și în 6 și 7 Septembrie st. n.

Gurahont, Luni în săptămâna zilei de 11 Maiu și 20
August și dacă acesta diuă ar fi S. Stefan, atunci
diua următoare.

Gyertyámos, 5 Aprilie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele
numite cad în zi de lucru, atunci târgul se ține în
Dumineca premergătoare.

Gyoma, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și
15—16 Novembre; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbă-
tă și Duminecă atunci se ține înainte de aceste
zile Sâmbătă și Duminecă.

Gyorok, 15 Martie și 29 Septembrie.

Gyula, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte
de 22 Iuliu și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri
până Duminecă inclusive.

Hidekut, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 14 Septembrie.

Idvor, 3 Maiu, 23 Septembrie.

Iassenova, 21 Maiu și 11 Octombrie.

Lipova, (după cal. v.) la Sân-Georgiu, sântul Ilie, sântă
Măria mică, sân-Mihail.

Logoj, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 10 Fe-
bruarie, 10 Maiu, 2—4 Iuliu și 21 Octombrie.

Macău, Sâmbătă înainte de Dumineca „judica“ și Sâmbete-
tele înainte de 24 Iunie, 19 August și 19 Novembre.

Mehadia, 22 Ianuarie, 6 Aprilie, 16 Iuliu și 16 Octombrie.

Merczidorf, (Carani) 20 Aprilie și 10 August.

Moldova-veche, 21 Aprilie și 27 August.

Moldova- nouă, 5 Maiu și 24 Iunie.

Mocrin, 14 Februarie, 20 Maiu și 12 August.

Nadlac, Sâmbătă în săptămânile în care cad zilele 24
Aprilie și 29 Septembrie; Sâmbătă după 6 Ianuarie și
în a doua din Iulie; dacă aceste două termene din

urmă cad pe sărbătore sau pe Vineri, atunci se țin în Sâmbăta săptămânei premergătoare.

Omolița 18 August.

Oradea-mare Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 8 Septembrie și 8 Decembrie.

Oravița, în totă Sâmbăta târg și cu vite.

Orczidorf 24 Aprilie și 8 Septembrie.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.

Pecica-magiară, Sâmbătă, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembrie.

Pancota, Duminecă în 3 Maiu, 1 August și 15 Octombrie, dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci în Duminecile ce premerg acestor zile.

Panciova, Joi în 22 Aprilie, în 9 Iuliu, în 18 Septembrie, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, durează patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombrie.

Periamoș, 24 Aprilie, 15 Iunie și 24 Septembrie.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iunie, 1 August și 14 Octobrie.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembrie.

Radna, Vineri înainte de Joia verde și înainte de 6 Oct. c. v.

Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembrie ziua s. Mihail la apuseni, dacă acesta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci târgul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Aprilie, 15 Iunie, 13—14 Septembrie, 15 Novembre; dacă însă pe aceste zile cade vr'o sărbătoare împărătească romano-catolică, séu greco-orientală, atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, 21 Maiu, 20 Septembrie; dacă aceste zile nu sunt Dumineci, atunci Dumineca premergătoare.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre după cal. nou.

Silinghia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec.
Segedin, de Duminecă până Duminecă în săptămânile în cari
cade 17 Februarie, 5 Maiu, 31 Iuliu, 10 Oct. și Nov.

Sigetul Marmației, (după cal. v.) ântâia Luni și Marți
din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți
în sept. sânt. Ilie, dacă însă St. Ilie cade Duminecă
atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni
și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombre n.,
dacă 13 Octombre cade pe Duminecă, atunci aceleași
zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg
de vite, celalalt durază întrăga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem.
Simand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.,
13 Maiu și 13 Sept.

Timișora, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu—2 Iu-
niu; 14—18 August; 25—29 Septembre; 18—22
Decembre. Târgul durază 5 zile. Joi târg de vite
cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri
și Sâmbătă târg de cai. Târgul pentru ceialalți ar-
ticlii (pôme, lemne, instrumente agricole, articlii de
negoțiu și industrie) se ține în tôte 5 zilele. Târg
de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de
porci, cai și vite cornute.

Teregoa, 19 Ianuaru, Vineri după Pascile rom. cat.,
6 Iuliu, și Vineri înainte de s. Dimitrie.

Tinca, Luni în a patra sept. din lunile Martie, Iuniu,
Sept. și Decembre.

Valea-mare, Joi înainte de Pasci, și 26 Octombre c. v.
Varadia, 22 Aprile, 2 Septembre,

Vêrșet, Duminecă înainte de 2 Februarie c. nou; Dumi-
neca înainte de Dumineca Floriilor, gr. or., prima
Duminecă în Aug. c. nou, ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului după
c. v.; Duminecă după St. Stefan și Duminecă după
Sân-Mihaiu, după cal. nou.

Voitec, 1 Maiu, 1 Septembre.

Zarand, (după cal. v.) Dumineca ântâia din postul mare,
Dumineca Rosaliilor gr. or., și Duminecile înainte de

- st. Măria mare și de 17 Dec., Sâmbătă înainte de aceste zile țerg de vite.
- Zerindul-mare, 14 Ianuarie și 1 Sept.; în cas de sărbătoare țergul se ține în ziua următoare.
- Zorlențul-mare, (după c. vechiu) Dumineca Floriilor, 11 Iuliu și 24 Octombrie, câte trei zile.
- Zsombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Consemnarea târgurilor din Ardel.

- Abrud**, (c. v.) În ziua de Sf. Teodor, Lunia în sept. primă din Maiu, Lunia înainte de Sf. Mihail și Lunia înainte de Crăciun.
- Aiud, c. n. 25 Ianuarie, 8 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.
- Alamor. 5 Martie, 4 Septembrie, c. n., câte o zi înainte țerg de vite.
- Almașul-mare, 23 Ian., 1 Maiu, 22 Iuliu și 17 Sept. c. n.
- Baia de Criș**, 2 Ian 8 Iuliu, 20 Nov. și 7 Dec. c. n.
- Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Pascile apusene. 26 Iuliu, 30 Sept., 17 Dec.
- Bistrița, 17—18, Maiu, Mercuri după Bartolomeiu țerg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.
- Blaș, Sâmbăta Floriilor, 21 Iuliu, 6 Dec.
- Brașov, Joi după ziua Domnului (după Joia verde); Joia, Vineri și Sâmb. după Luca.
- Câmpeni**, (cal. v.) Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusalile noastre, 9 Iuliu 28 Aug. și 5 Nov. c. n.
- Cetatea de baltă, Lunia după boboteză, Luni înainte de Marția lăsatului de carne, Lunia înainte de Pasci, 21 Aug. Lunia înainte de Crăciun după c. nou, în trei zile premergătoare țerg de vite.
- Cic-Sân-Georgiu, Lunia înainte de Pasci și înainte de Crăciun, dacă e ziua de sărbătoare, atunci în ziua următoare, în zilele premergătoare țerg de vite.
- Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăsării de post, său Vineri după Mercurea septuagesimă Vineri după

Joia mare 13 Iuliu, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.

Cincu-mare, 11—14 Martie, 17, 18, 20 Iunie, Luni, Marța și Mercurea după 20 Sept.

Cincu-mic, Luni a 5-a săptămână din Post.

Cluj, 10 Ianuarie, 12 Mart., 13 Iun., 1 Sept. și 2 Nov. în trei zile premergătoare târg de vite.

Cluj-Manastur, 5 Maiu.

Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, era în Vine. rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul-
era în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct.,
era în 7, 8 și 9 târg de vite.

Dej, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 13 Decem. și înainte de Sf. Stefan, și anume, Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.

Deva, 14 Ianuarie, 13 Maiu, 3 Aug. 30 Oct. nou; în cele 3 zile precedente târg de vite.

Dobra, c. v. 22 Apr., Joi a doua sept. după Rosaliile noastre, 7 Sept., 25 Oct.

Făgăraș, Joi după Rusalii (n.), 9 Sept. și 6 Dec. târgul ține 4 zile; în 2 zile premergătoare târg de vite.

Felviț, Luni „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov. c. n.

Gherla, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprilie, 1 Maiu, 23, 24, 25 Iuliu, 26, 27, 28 Octombrie.

Grădisce, a doua Sâmbătă după Pascile noastre 20 Oct. n.

Halmagiu, 12 Aprilie și 16 Octombrie.

Halmagiu-mare, după cal. vechiu, Sâmbătă în săptămâna primă a postului mare, înainte de săptămâna Floriilor, Sâmbătă în sept. Sân-Petrului, Sâmbătă în sept. născerei Precestei și Sâmbătă în săptămâna în carea cade 4 Decembrie.

Hațeg, 14 Febr., 27 Aug. nou; cele 3 zile înainte de 14 Feb. târg de vite, și în 21—26 asemenea.

Hunedóra, Sâmbătă în a 4-a sept. din Post și la Înălț. Domnului; după c. n. 11 Iuliu, 13 Novembre.

Ibașfalau, cal. n. 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire rom. cat. Joia după Înălțarea Domnului, 5 Iuliu, 21 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rosaliile noastre, 6 Iuliu, 27 Aug., 11 Oct., toate după c. nou.

Lapușul românesc, Sâmbetele dintâiu din Februarie, Apr., Iunie, August și Octobrie după cal. nou, și Sâmbătă după 1. Dec. nou, târg de vite.

Lăpușul-ung., cal. nou, 17—18 Ian., 12—13 Maiu, și 5—6 Iuliu, 25—26 Sept.

Mediaș, cal. nou, Joi după Invocabit, 13 Iuliu, Joi înainte de 29 Sept. 30 Novembre.

Mercurea, 24 Faur, 27 Iunie și 11 Novembre; în două zile premergătoare târg de vite.

Merghideal, 25—27 August n.

Micasasa, 28 Ianuarie, 20 Maiu, 13 Octombrie.

Mureș-Oșorhei, 17 Ianuarie, Joi înaintea Floriilor catolice, Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov. c. nou; în trei zile precedente târg de vite.

Năsăud, cal. nou 27 Maiu, 8 Nov., târg de vite cu 2 zile înainte.

Nochrih, 3 Februarie nou; ziua după înălțarea Domnului, Luni după 16 Octobrie c. nou.

Odorhei, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare; Luni și Marți după Joia verde; 4—5 Oct., 21—22 Dec., 3 zile înainte târg de vite; dacă ziua primă a târgului de vite, seu a celuiialt târg cade pe sârbătoare, atunci târgul se începe în ziua următoare; (datele după cal. nou).

Orăștia, cal. n. 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octobrie, 6 Nov.; în trei zile premergătoare târg de vite.

Ormeniș, 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iuliu, 18 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu 15 Aprile nou în trei zile târg de oi, érá începând cu 10 Dec. nou în trei zile târg de porci.

Paraid, 19 Martiu, 26 Iuliu, 15 Oct. și 17 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite.

Prundul-Burgăului, 14 Aprile nou, târgul de vite începe cu 2 zile înainte; 30 Oct. nou târgul de vite cu 3 zile înainte.

Racoșul de jos, 24 Aprile, 24 Iunie și 21 Sept. o ziua mai nainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Faur, 1—2 Maiu, 30 Iuliu—10 August, 15—23 Octombre; tot cal. nou.

Reșinari, 1 Martie nou, târg de vite; 16 nov. cal. nou.

Reteag, 7 Maiu, 11 Iuliu, 28 Septembre, cal. nou, câte trei zile înainte târg de vite.

Sașciori, 30 Martie, 26 Oct. c. n., ziua precedentă târg de vite.

Sebeșul-șăsesc, 29 Ianuaru, 24 Aprile, 24 August, c. n. câte trei zile precedente târg de vite.

Șeica-mare, Exaudi (3 Maiu), Lucia (13 Dec.) c. nou.

Șeica-mică, 12 Iuniu, 11 Novembre, cal. nou.

Sepsi-Sân-Giorgiu, Mercuri și Joi după s. George, Mercuri și Joi după 12 Iuniu și Mercuri și Joi după 8 Oct. nou; Marți înainte de târgul din Iuniu e târg de cai.

Sereda, (Mureșului) 21—24 Faur, 1, 2, 3, 4 August, 7—10 Dec.

Sibiiu, Luni după Botez, 3 Maiu, 14 Sept. nou, înainte de aceste zile câte 7 zile târg de vite, dintre cari câte trei zile târg de oi; dacă aceste zile cad pe sâmbătoare sau Duminică, atunci târgul se ține în ziua următoare.

Sighișoara, 16 Martie, 24 Iuniu, 4 Nov. nou; ziua precedentă târg de vite.

Șomcuta-mare, Miercuri și Joi după Dumineca Oculi, apoi Mercuri înainte de Joia verde și în Joia verde, Mercuri și Joi înainte de 20 Aug. și de 11 Nov. nou, ziua prima târg de vite.

Șomărtin, 14, 15 și 17 Aprile; 3, 4 și 6 Nov. nou.

Șimleul-Silvaniei, 20 Martie, 26 Iuniu, 25 Septembre și 18 Dec. nou totdeauna Joia și Vinerea în sept. în care cad acele zile.

Teuș, 20 Febr. 24—27 August, 4—7 Nov. nou; câte 3 zile precedente târg de vite.

Turda, Sâmbătă după Mercurea ant. din postul mare, 24 Apr., 24 Iuniu, 9 Sept., 6 Dec., nou; câte 3 zile înainte târg de vite.

Vaidahaza, 21 Martiu, 20 Septembre nou.

Zam, 28 Ianuarius nou, Mercuri în 4-a sept. a părese-
milor năstre, 2 Iuniu, 20 Iuliu, 14 și 26 Sept., 12
Dec. nou.

Zernești, 31 Maiu, 20 Novembre.

Zalău, Vinerea și Sămbăta în sept. cea dintăiu a lunilor.
Martie, Iuniu, Septembre și Decembre nou.

Zlatna, 1—3 Martie, 16—18 Iuniu, 30—31 Aug., 1 Sep,
c. nou; trei zile precedente tērg de vite.

Dreptatea învinge!!!

Apotecarul Schneider în Resicza (Ungaria de Sud) prin tribunalul din Lugoș a fost condamnat la o amandă de 400 de corone și la spese de 500 de corone, pentru-că a imitat Fluidul-Elsa a lui Feller și pentru-că sub numirea de: Fluid Luiza a pus în vinzare un preparat fals. Depozitul într-g al apotecarului a fost confiscat în două rânduri. Atragem atențiunea publicului asupra imitațiunilor. Fluidul-Elsa al lui Feller este numai atunci veritabil, dacă fiecare sticlă poartă sig atura scutită prin lege, adecă dacă poartă marca de scutire înregistrată „Elsa” și are o

capsulă de metal și dacă pe fie-care signatură se află tipărit clar: „Feller's wohlriechendes Pflanzen Essenzen-Fluid” cu marca „Elsa” și cu subscrierea: „Feller”. Să ne ferim de imitațiuni și să fim cu deosebită băgare de seamă la marca de mai sus pentru a nu putea confunda Fluidul Elsa al lui Feller cu alte fluide de valoare mai inferioară. La cumpărat să cerem clar preparatul original al apotecarului Feller din Stubica și să spunem totdeauna marca „Elsa”. Fiind fluidul Elsa neîntrecut de bun, mulți au încercat să facă imitațiuni. Aceste imitațiuni se le refuzăm

fără cruțare și să cerem numai veritabilul fluid Elsa al lui Feller. Să nu ne lasăm a fi duși în rătăcire prin prețuri mai ieftine ori prin numiri similă, ca d. e. Fluidul Luiza, Gold Else Fluid, Universal Fluid sau Salvator Fluid, Anker Fluid sau Kräutergeist. Cine voiește să se folosescă de fluidul Elsa al lui Feller, fluid foarte bun la toate durerile, la dureri artritice, la dureri de mușchi, la junghiuri, la dureri de măsele la dureri reumatice, la sgărciuri, la durerea de ochi, la durerea capului, la dureri de picioare și mâni, la lăngezime (slăbiciune), la oboselă, acela se comande deatrepul dela singurul producător, apotecarul **Eugen V. Feller, Stubica Marktplatz Nr. 226** (Comitatul Agram), de unde 12 flăși or. 6 flăși duple se trimit cu 5 corone franco.

200 coróne

premiu

primesce acela, care pentru prima dată arată pe un imitator de spirt galic al farmacistului Vértés de așa, ca să se pótă urmări judecătorește.

Nici renumitul spirt galic al farm. Vértés, care în Londra, Roma, Paris și alte locuri a fost distins cu primele premii, nu a scăpat de sórtea preparatelor emnente, că ómeni fără scrupuli, cari vreau să trăiască din ostenéla altora, caută a-și face câștig ușor prin aceea, că — incapabili de a face ceva mai bun — copiază bine-réu ceea ce este mai bun, și cércă să impună publicului imitația próstă în locul originalului, în butul pedepselor aspre, cu cari legile și ordinațiunile mai noué amenință pe producétorii și revêndétorii de falsificate.

Pentru a scuti pe consumenți de asemenea falsificate, cari numai la părere séménă cu veritabilul spirt galic al farm. Vértés, în realitate însă nici pe departe nu-l ajung și de aceea au dat deja anză la număróse plângeri, tot omul e rugat, ca la cumpérare să fie cu băgare de sémă la semnele veritabilului spirt galic al farm. Vértés, cari sunt indicate pe instructiunile de întrebuințare puse lângă fiecare sticlă, și fabricatele, pe cari nu se vèd aceste semne, să le respingă ca fasificate și să facă arétare numai decât.

Acolo, unde nu s'ar afla renumitul spirt galic veritabil al farm. Vértés, se trimite franco în tóte părțile, deja dela 6 cor. în sus, de L. Vértés, farmacia Vulturului Lugóș, Nr. 361.

Marca de fabrică.

SPIRT GALLIC

(Franzbranntwein)

al apotecarului

Vértes,

este la întrebuințare cel mai cu efect,

ca cea mai bună fricțiune alinătoare de podagră, reumatism, răceli, dureri în toate membrele, dureri de cap, dinți și nervi, la paralisări, scinteli, dureri interioare precum căreii în stomac, tot felul de indispozițiuni, un plăcut mijloc recoritor pe drum ș. a. Din singurul efect al acestui vinars în di-

feritele casuri de bătă, în urma căreia și găsește o așa răspândită întrebuințare cu adevărat **remediu popular** ca nici unul altul, se explică neîntrerupta urcare simpatice al acestui vinars; este însă luat în seamă că numai vinarsul apotecarului Vértes are efectul susnumit și se se păzesc de contrafaceri fără efect. Veritabil numai cu marca de fabrică alături.

1 sticlă simplă 1 cor., 1 sticlă dublă 2 cor., sticlă de probă 30 fil.

Pentru câștigarea mai ușoară a acestui mijloc casnic, și dacă se comandă 7 sticle duple, 14 sticle simple sau 40 sticle de probă, se va computa, în loc de 14 cor. numai 10 cor. embalajul gratis și pachetul se va expedia prin totă Austria, Ungaria și Germania franco dela **L. Vértes farm. Vulturului Lugoș Nr. 361.**

Scrisori de mulțămire sosite în timpul din urmă:

Venerabilul părinte
dl preot Ernest Moczkovcsák

scrie din Majerka în 2 Ianuarie 1903 următoarele:

După ce foarte des mam convins de **efectul bun al spiritului galic** al D-Văstre, și mulți s'au obicinuit cu el. Vă rog să-mi mai trimiteți o ladă, spre a o împărți între credincioșii mei.

Vă rog să-mi trimiteți iarăși 100 sticle de Spirit galic de câte 30 fil. Trebuie să mărturisesc, că acest Spirit galic de un **efect miraculos** are căutare foarte mare în prăvălia mea, deoarece fiecare cumpărător, care a luat mai întâi numai o sticlă de probă, în scurt timp a comandat iarăși, așa că lumea cumpără Spiritul galic al D-Tale ca pe un mijloc de casă cu efect miraculos.

Timișoara, 1/III. 1903.

F. Josif Paulansky, neguțătoriu
Timișoara.

Deja de mai mulți ani întrebuințez **spiritul galic Vértes** al D-Văstre și am dat mai multor amici de probă, cu rezultat foarte bun, de ore-ce el a vindecat **uruituri în cap, dureri de oase și alte bătă**; ar cuprinde prea mult loc a le descrie pe toate și deci îi exprim cea mai sinceră mulțămire atât în numele meu cât și în al amicilor mei.

Anton Vona, Francisc Czakó, Mihail Békéti, L. Orosz, Stefan Mészáros
în Deák-Egyház.

Spiritul galic, pe care mi l-ai trimis până acum, cu tot dreptul se poate numi **leac universal**. Îmi exprim deci mulțămirea mea cea mai caldă.

St.-Pölten (Austr. de jos).

Franz Hahn

c. și r. conducător de carte fund. i. p.

Traducere și retipărire rezervată.

La fiecare Damă se trimite cărticica „Consultator pentru conservarea frumseții”
gratis și franco, prin

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361 lângă
edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Ei i rușine!

pentru că țara ei de altfel dragă este de
mai mult timp scârbă și o aflat numai de
scurt posibilitatea a putea depărta necură-
tenile pelei prin în genere cunoscuta

pomadă lugoșană de față din apt. Vértés

Acosta este cel mai bun mijloc pentru delătu-
rarea repede a scârbăciunilor: pete, bureți,
coși de pe, sgrăbunțe precum și în contra
tuturor necurătenilor. 1 dosă 1 cor. 20 fil.—
1.80 lei și o dosă per 2 și 4 cor.—3 și 6 lei.
La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. se espe-
deză franco 1 dosă mare.

și o barbă tare și fâlășă se pôte căpăta nu-
mai prin întrebuintărea de

Pomada de barbă de Dr. Heuffel.

Acest mijloc este de tot nestrăiclos pentru
pele, ba prin folosirea și efectul escelent
capătă și tineri o barbă plină și musteță
frumășă. 1/2 dosă 2 cor. 50 fil., 1 dosă 4 cor.
—6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil.
—6.50 lei se expediază 1 dosă franco de la
L. Vértés, farmacia la „Vultur” în Lugos
Nr. 361.

Cel mai ieftin, cel
mai bun

RUM

se pôte face, pe lângă o
procedură rece, fără foc,
în timpul cel mai scurt cu

Rum-Likol-ul apotecarului Vértés.

Tot așa se pôte face slivovici, cognac, rachiu de trevere, de drojdii, benedictin
chartreuse, curacao, maraschino, precum și ori-ce altfel de licoruri, bitter
pentru stomac, oțet și o beutură de casă excelentă și gustosă iute și ieftin
de cea mai fină calitate

cu licorurile dovedite de forte bune, nestrăiclose, scutite prin lege
ale apt. Vértés.

(Licorurile sunt esențe aromatice, concentrate, compuse după un metod propriu).

1 dosă de likol, dejuns pentru 5 litre de beutură costă, 1 cor. 45 fil., 4 dose, dacă se cere
pentru 4 beuturi deosebite, costă 5 cor., 15 dose numai 12 cor., trimise franco, dacă
se trimit banii înainte, de la

L. Vértés, farmacia la „Vultur”, Lugos Nr. 361.

Scrisori de recunoștință, gratis și franco, tot așa liste pe prețuri și îndrumări
pentru pregătire.

Cu esențele trimise mai înainte am fost
pe deplin mulțăm și sper a fi tot așa și
cu cele de acum.

Nico Zderic, Livno, Bosnia.

Vă rog a-mi trimite pentru 6 corone
esență de rum, Cuba 2, dar din soiul
cel bun trimis dlui Sauffuss.

Peter Fellner, Pogir, posta St. Marein.

Trebuie să vă mărturisesc, că sunt foarte
mulțăm cu esență de cognac, ce mi-ați
trimis, și vă rog deci a-mi trimite deocam-
dată 1 chlg. tot din aceea.

D. Onkel, Cracovia.

Ajunghând la convingerea, că esențele
d-tale sunt într-adevăr foarte bune, vă rog
să-mi trimiteți o sticlă destilată de rum în
preț de 3 corone.

Johann Müller,
Chinitz-Tettau, p. Rehberg.

În posesiunea esențelor d-văstră vă co-
munic, că sunt foarte mulțăm cu acelea și
vă rog a-mi mai trimite încă odată.

Daniel Klang, Smorze.

Asupra esențelor căpătate în luna această,
vă exprim deplina mea mulțămire.

Georg Balluch, Hohenau.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia
de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele se efeptuiază numai după primirea sumei.

Veste bună
pentru
OFTICOȘI

bolnavi de piept

astmatici

scrofuloși

bolnavi de plumăni

anemici

săraci de sânge.

În sfârșit s'a aflat un mijloc, care bolnavilor amintiți le aduce mult dorită ușurare și vindecare a bôlei lor, în

Sirupul de fer calcaros
al farmacistului **Vértes.**

Acesta s'a *adeverit* deja *splendid* la sute de mii de bolnavi și de aceea cei mai distinși profesori și medici îl recomandă și aplică ca mijlocul *cél mai efice* la bôlele amintite mai sus, precum și la: **tusă mângărea-că, rachitis** (bôlă englezescă), **slăbiciune, bôle femeiești** precum și la stări de slăbiciune și de eșofare de tot felul.

Prin conținutul său de fier și fosfat de var ușor mistuibil, *sirupul de fier calcaros* al farm. **Vértes** e de cel mai mare avantaj, adesea chiar de *efect surprinzător* pentru formarea și dirigerea sângelui la toți cari sufer de bôlele amintite, la persoane slabe, reconvalescente, macre. El potențează întrîgă activitatea vitală, întărește întreg organismul, contribuie la formarea de ôse puternice, bolnavii capătă poftă de mâncare, somn liniștit, se domolește tusa, se desface flegma, dispar sudorile de noptea și obosela generală, bolnavii se simțesc mai vioi, mai tari și capătă față veselă. În acelaș timp contribuie la creșterea greutateii corpului, deci e un *mijloc escelent* contra *slăbiciunii* (macroșitate)

Din cauza gustului și mirosului său plăcut **sirupul de fier calcaros** al farm. **Vértes** îl iau bucuros și cei mai întrecuți derbedei, chiar și copiii. La copii scrofuloși, la cei ce au rămas înapoi în creștere și sunt de constituție slabă, bolnăvicioși, urmăze o îmbunătățire rapidă a stării generale și delăturarea aparițiilor bolnăvicioșe. La fete tinere în periodul desvoltării precum și la femei în etatea critică, la menstruații neregulate, s'au ajuns rezultate eminente.

E cu mult ușor mistuibil și se ia mai cu plăcere decât oleul de ficat de pește, de aceea se ia cu predilecție în locul acestuia.

1 sticlă, ce ajunge timp mai mult, 2 cor. 50 fil., trimisă prin poșta franco 3 cor. 50 fil. — 4 sticle franco 10 cor., 6 sticle 13 cor. 50 fil. — Singur veritabil se află la producătorul:

L. Vértes, farmacia Vulturului Lugos, Nr. 361.

Retipărirea și traducerea oprită. — Clișeurile scutite prin lege.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361. lângă edificiul gimnazial, înființată la 1879.

Mijloc excelent, totdeauna prospăt, preparat după ordin medical :

Pilule. CuO al farm. Vértés,

mijloc probat în contra limbricului cordelat (panglică) deja în nenumărate rânduri, care e de un **efect sigur cu desăvîrșire** și care față cu alte mijloce în contra limbricilor mai are și favorul, că pacientul nu este de fel obosit și slăbit, nici nu-și ruinează stomacul, cum se întâmplă aproape cu toate mijlocele. Ba din contră acest leac întărește mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune. Dar nu strică nici în cazul că nu se află limbric. Limbricul iese **cu cap cu tot** afară, astfel că

nu mai este posibil, ca să se desvîlce din nou.

De unde cunoștem noi că cineva are limbric cordelat?

O cunoștem asta din faptul, că cel care se simte tare rău, are colică, sgârșiri (spasmuri) de stomac vomază și are simțiri neplăcute în timpul întreg, ca și-când i-sar urca ceva ca un nod până sus la gât simte accese de amețire, anemie, lipsă de apetit și câte-odată fîme prea mare, este abătut și nu are poftă de muncă, aruncă multă flegmă și scuipat, răgăie acru. simte o mișcare în corp, nu mistue și se simte abătut etc. Ca semne externe sunt a se aminti: Cearcăne vinete la ochi, o albetă curioasă în rețina ochilor, coloră palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 Dosă 7 cor.; a se trimite prețul anticipat, iar 7 cor. 30 fil.=10 lei franco.

La comandă Vă rugăm a ne comunica și etatea.

Mijloc contra **Asudărei** și mîncărimei de piele de Dr. Scott. Cu efect sigur la asudarea piciorilor, mînilor și subsuorilor, precum și la ori-ce fel de mîncărime. 1 dosă 3 cor.=4 lei.

Mijloc contra **Cap** precum nervositate, reumatism și migraine, durerei de sunături ș. a. încetă grabnic prin folosirea praverilor pentru migraine a lui Hill 1 cutiă 1 cor. 60 fil. și 3 cor. Dacă se trimite 3 cor. 40 fil.=4.50 lei, anticipative se expediază 1 cutiă mare franco.

Extract de **Sassaparilla.** Mijloc excelent pentru curățirea sîngelui în cazuri de sifilis podagră,

gușă, la scrofula tuberculoscă, la bôle de pele învechite, peste tot la tot felul de bôle ce-și au temeiul în sîngele stricat. O știclă 2 cor. = 3 lei și 4 cor. = 6 lei.

Mijloc contra **Epilepsiei** (fras), leșinării, durerilor de nervi și isterice ale mamelor se folosește cu cel mai bun succes. O dosă 5 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 6 cor. = 10 lei se expediază franco.

La comăndele postale sub 10 cor. se socotesc pentru epistola de fracht (declarațiune) și împachetarea 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este grătuită, și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comăndele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Traducere și retipărire rezervate.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361, lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Hydropia (ruptură de apă) și urmările ei: **gălbănarea** ș. a. se curăță grabnic prin **Hydropin**. 1 sticlă 2 cor. 50 fil. = 3.50 lei.

Alifiiă **Îngrețosare**, contra tuturor îngrețosirilor, și la pentru cas dacă morbul e învechit, se aplică cu cel mai bun succes. 1 dosă 3 cor. 60 fil. = 5 lei.

Morbur **Stomac**, cum sunt: Lipsa de apetit, mistuirea rea, de catarul și aprinderea de stomac, grăta și vomarea, cărceii, și preste tot greutatea și slăbițiunile stomacului se delătură repede și sigur prin **Esența pentru stomac** al farm. Vértés după ordinațiunea **Drului Heuffel**. O sticlă 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.

Năsip și **pétră în beșică și catarul țevei și beșiceii**. Pentru alinarea și delăturarea acestui morb dureros s'a constatat de cel mai bun mijloc **Diuretin**, 1 dosă 3 cor. 60 fil. = 5 lei.

Apă **Ochi** Br. Bruckenthal. Are efect sigur în privința conser-vării și recăstigării vederilor. 1 sticlă 1 cor. 20 fil. și 2 cor. = 3 lei.

Pilu- **lele depurative** al farm. Vértés, laxativul cel mai avan- tagios, plin de efect, și pe lângă aceea cu totul nesticăcios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la dorință, se capătă zacharicate sau nezacharicate. Una cutie 42 fil., o dosă mare cu 8 cutii 2 cor. 10 fil. La trimiterea 2 cor. 40 fil. = 3 lei anticipative se trimite o dosă mare franco.

Tusa, răgușala, durerile de pept și de grumazi, natha, influența tusa măgărească, catarul, organismul respirațiunii se vindecă repede și sigur prin **sucul de ierburii banatice**.

Acest suc pregătit din ierburile cele mai vindecătoare și aromatice ale Alpilor în Ungaria și méză-și, este un mijloc excelent contra tuturor inflama-țiunilor pielei bălăse. Pentru gustul lui plăcut și copii îl iéu foarte bucu-ros. Prețul unei sticle pentru ómeni mari și copii dela 10 ani în sus 2 cor. = 3 lei. Prețul unei sticle pentru prunci mai mici de 10 ani 1 cor. 20 fil. = 2 lei.

La morburii cerbicioase, îndelungate cura o înaintéază **Thea de ierburii bana- tice**. 1 cutie 1 cor. = 2 lei.

Oleu Urechi de Dr. Brown, la dureri reumatice și sunatul pentru urechilor la asurđire este cel mai excelent mij- loc. 1 sticlă 3 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 4 cor. = 5 lei se expedéază franco.

Unsóre de casă din **Lugos**. Mijloc probat în contra tuturor ranelor precum sunt: bube, umflături, arsuri ș. a. 1 dosă 1 cor. = 1.80 lei.

Mijloc **Urinărei în pat**. Medicament probat cu efect repede și sigur. 1 dosă 7 cor. = 10 lei.

La comănde postale sub 10 cor. se socotéște pentru epistóia de fracht (declarațiune) și împachetare 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este grătuită, și se transmíte franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite

Comănde se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, Londra și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onóre și diplomă de onóre.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” partea nemțescă Nr. 361, lângă
edificiul gimnasial, înființată la 1789.

TRIPPER (sculământ), Hill Iniecție vegetală și

de ori-ce specie se vindecă sigur și repede cu medicamentul lui Dr. Capsule vegetale.

1 Flacon Iniecție vegetală de Dr. Hill pentru ómeni, fluiditate, 2 cor. 50 fil.
= 3 lei 50 bani.

1 Flacon Iniecție vegetală de Dr. Hill pentru dame, pulverizat, 2 cor. 50 fil.
= 3 lei 50 bani.

1 Flacon Capsule vegetale de Dr. Hill 3 cor. 20 fil.=4 lei.

La trimiterea înainte de 3 cor. 60 fil.=5 lei 1 Flacon se trimite franco.

În contra de sângeră, slăbiciunii puterii, **Prav întăritoriu**
Impotență sgârbiurilor histericale, onaniei, **de Dr. Hill**
slăbirei nervilor, ca și în ge-
nere contra ori și ce spe-
cie de slăbiciuni, este cel
mai bun și eficace medicament

1 Dosă 5 cor. 60 fil. La trimiterea înainte de 6 cor.=9 lei 50 bani
espedarea se face franco. — **Depositul pincipal la**

Ludovic Vértés, apoteca „La Vultur”, Lugoș, Banat 361.

BEȚIA.

Cine voiesca a se mântui de acéstă patimă infamă, să întrebuițeze **reme-
diul în contra beției** care în cele mai multe casuri cu **succes strălucit** s'a
probat și pe baza receptului medical în *Apot. „La Vultur” în Lugoș, Nr. 361* s'a
gătit. 1 dosă 5 cor. 1 dosă dublă care se recere la patima cerbicósă 8 cor.
80 fil.=8 Mărci=10 franci. Espediață franco în tóte țerile după primirea
prețului.

Remediul D-Tale în contra beției a fă-
cut miracol. Bărbatul respectiv s'a vindecat
total de beție, și este tréz și diligent, acésta
o putem mulțami numai D-Tale. Dumneșeu
se fi-o resplătescă.

Franz Havlovic, Kruciza.

Mă grăbesc a vă mulțami pentru remediul
în contra beției trimis, Bărbatul meu nu
bea de 2 luni rachi și eu sunt fericit.

Elise Unterlercher, Bleiberg.

Remediul D-Tale în contra beției a
avut succes miraculos la un bețiv, vă rog
încă o dosă pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediul D-Tale în con-
tra beției a avut rezultat minunat, te rog
a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hütter, Auschowitz.

Pentru remediul contra beției donat
mie, îți exprim cea mai profundă mulțămire,
acésta m'a vindecat de beție; încă odată vă
mulțamesc și vă rog a-mi trimite o dosă
dublă pentru un amic.

George Ranimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul
în contra beției, a-si voi să mântui pe
un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani
m'am mântuit pe mine de acéstă patimă
imorală și de atunci nu mai beau.

Mathias Hauswirth, Rausenbruk.

Îți exprim mulțămire pentru remediul în
contra beției trimis mie.

Franz Burian, Idrbitz.

Vă rog să-mi mai trimiteți o dosă dublă
din remediul D-Tale în contra beției și
pentru sticla întâia vă mulțamesc.

Josef Gatzner, Sonntagsberg.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de
aur, cruce de onoare și diplomă de onoare,

Cum câștigăm mai mulți bani cu vitele noastre?

Așa se vor întreba nenumărați economi, cari pe lângă toate silințele în economia de vite, nu au putut produce îndestulitor.

Un remediu distins — pentru a spori venitul economiei — este praful de vite dietetic, recunoscut de eminent și încuviințat de ministerul reg. ung. de agricultură.

„Bucuria economului“ (nume scutit prin lege)

Dacă se amestecă puțin o cantitate mică praful pentru lapte și îngrășare „Bucuria economului“ în nutrețul vitelor tinere, le așază pofta de mâncare.

„Bucuria economului“ face cel mai excelent efect sromacului, înainteză mistuirea, curăță sângele, face carne bună și ajută vitelor cornute, porcilor, oilor precum și tuturor animalelor folositoare spre a le face grase și grele ca în nisce săptămâni se se potă duce la târg spre vîndare. Îmbunătățesc laptele vacilor și al caprelor și îl înmulțesc enorm. Dacă dăm regulat din praful acesta vitelor tinere, li-se întăresc oșele mai iute, și promovează dezvoltarea grabnică a vitelor tinere în mod surprinzător, le ține sănătoase și le apără de morburii. Vitete vor fi tari și viosă. La vitele feminine întrebunțind, nu folosesc nimic așa ca praful acesta spre întărirea fătului din pântec și tot așa de bun pentru fătii sugători. Căi în poziție rea, mai cu seamă animalele decăzute, se fac bune în scurt timp, dacă le dai regulat din praful „Bucuria economului“. Pretutindenea de 100 de ori se plătesc.

Părerii dela economi practici asupra „Bucuria economului“ :

Aveți bunătate a-mi trimite încă 10 pachete „Bucuria economului“ că e într-adevăr excelent.

Karl Löhmann, Pihl.

De ôrece am' o șvîterie (văcărie) mică, și am cercat mai multe feluri de praful nutritiv, aflu că „Bucuria economului“ este cel mai bun. V'am trimis ați 8 cor., rog încă opt pachete.

Anton Breinich, Fiume.

Trimiteți-mi imediat 10 pachete de praful de îngrășare „Bucuria economului“ că e de mare efect la toate vitele.

Fritz Rudolf, Weinbergen.

Un pachet de probă 30 fil., 1 pachet întreg 1 cor. Se capătă în farmacia, drogeriei și spîterii — anume acolo, unde se capătă spiritul galic al farmacistului Vértés. Acolo, unde nu este depot, se trimite mai puțin 20 pachete de probă sau 6 pachete întregi, la trimiterea înainte a 6 cor. franco. 50 pachete de probă în loc de 15 cor. — 12 cor. 10 pachete întregi, în loc de 10 cor. — 8 cor. franco peste Austro-Ungaria și Germania, se înțelege pe lângă trimiterea banilor înainte. Pentru îngrășări mari sunt oferte speciale.

L. Vértés, apoteca la „Vultur“, Lugos Nr. 361.

Fluid restituțional de un efect excelent spre întepenitura musculilor și a nervilor (vênîilor). Cel mai bun mijloc de întărire a trupului după ștrapațe mari.

O sticiă 1 cor.

De ôrece praful D-Tale nutritiv „Bucuria economului“ este minunat pentru îngrășatul porcilor, și încă l'am folosit au mîncat porcii orice nutreț, vacile mele dăndu-mi în decursul folosirii prafului lapte foarte bun și îndestulat, nu pot a nu Vă aduce adăncă mea mulțumită.

Ignatie Kramer, Uj-Bessenýő.

Cu „Bucuria economului“ am făcut o încercare și trebuie să Vă spun adevărul. Eu am porci la îngrășare, și înainte de a-le da praful nutritiv — nu au vîlt să mînce, de cînd însă le dau „Bucuria economului“ mîncă în tota ziua mai bine, drept aceea Vă mulțumesc de 1000 de ori. Rog a-mi trimite încă 10 pachete, banii încă sunt trimiși.

Jacob Kuhn, Szakálháza.

Nu se p te în de ajuns aprecia valoarea unei
bune foi economice pentru  aranul nostru. Articoli
de val re din t te sferele economiei, scri i într'o
limbă frumósă populară, limpede  i u or  p te afla
 aranul
rom n
 n **„Economia”**, revista
eco-
nomic ,
ce apare sub redac ia D-lui magistrul silvanal
Alexandru Diaconovich.

Articolii economice din călindarul nostru din
 st an sunt reprodu i din „Economia”.

„Economia” apare odată pe lună  i în fie-
care număr aduce articoli actuali  i de interes
pentru economul nostru. Pentru mai buna  n ele-
gere a articolilor, fiecare număr este ilustrat frumos.

Abonamentul pe un an 4 cor ne.

Visul l'a scos dela moarte....

Povestită de: Ion Schulz din Nagy-Komlós.

Reproducerea oprită).

„Și nu crezi, că visul póte sê mântuie viêta omului?“ mă'ntrebă prietinel meu Gheorghe când fusesi la el la Crăciun. Vădând, că nu-mi pré vine la socotélă să-i povestiască următóarele.

„Ascultă! Înainte de asta cu un an am fost pela Toader — îl cunoști! cantorul din Munteni! — și el mi-a povestit cum i-a mântuit viêta un vis. Tótă familia îi era bolnavă. El mi-să

plângea de reumă, junghiuri, zgârciuri, durere de cap, de mâni și de picioare. Pe soacră-sa o chinuau zgârciuri de stomac, junghiuri și răgăială. Pe copii îi dureau grumazii, tușiau, erau răgușiți, îi dureau pieptul și aveau fierbințeli. Toader era așa de bolnav, că s'a și spovedit și când a adormit nime n'a crețut, că sê va scula. Totuși pe diminêța s'a sculat și se nevastei sale:

„Tu Marie, visai ađi nópte, că mi-am cumpêrat un cãlindar din târg și m'am vindecat.“

Mărie credea în visuri și a și a și cumpêrat un cãlindar. Mai nainte l'a deschis la povestirea adevêrată „Taina unui om bêtrân“

în care era scris despre puterea miraculósă a lécului „Elsa-Fluid“ alui Feller. Cercecase Mărie cu câte Fluide tóte, dar nici unul n'a fost de trébă,

Mie nimic nu-mi ajutoră; lăsațimă în pace, să mor!

pentrucă erau numai imitațiuni próste. Și acuma vădu Marie, că „Fluidul-Elsa“, cel adevêrat, alui Feller numai dela Feller V. Jenő în Stubica Marktplatz Nr. 226 (c. Zăgráb) sê póte comanda.

A și comandat repede 12 sticle de „Fluidul-Elsa“ alui Feller pentru 5 cor. Tóder însă nu voia sê bea lécurile. Înzădar îi spunea nevastă-sa Marie, și Dl preot sê bea din „Fluidul-Elsa“ cel ade-

vărat, el nu voia de loc. „Mie nimic nu-mi ajută, lăsați-mă în pace, să mor?”

Abia mai târziu, după ce Marie îi aminti de copii, luă lecul. Pe ei îi dădeau 20 de picuri pe zahăr împotriva bolilor din lăuntru iar pe din afară tot trupul i-lau frecat cu „Fluidul-Elsa”. N'a trecut multă vreme, și s'a vindecat bineșor. A mai comandat apoi iarăși 48 sticle de „Fluid-Elsa” pentru 16 c., și 6 cutii de pilule „Elsa” pentru 4 cor. Peste trei săptămâni i-s'au vindecat și copii și încă și soacră-sa. „Veți” — îmi dice prietinel meu Gheorghe — așa a mântuit un vis vieții unei familii întregi. Când s'a lațit vestea despre puterea vindecătoare a „Fluidului-Elsa” și a pilulelor „Elsa”, toți bolnavii au comandat lecurile aceste și s'au convins, că „Elsa-Fluidul” vindecă cu repede și sigur orice durere de nervi și ee muschi, junghiuri scrintitură, abosială, aprindere, durere de urechi și ținutul urechilor. Un om bătrân îi slăbise vederea ochilor, dar după ce își spălă ochii câțeva vreme cu „Elsa-Fluid”, putea vedea cași în tinerețe.

„Elsa-Fluidul” lui Feller e foarte ieftin: 12 sticle mici ori 6 duble costă 5 cor., 24 mici ori 12 duble 8'60 f., 36 mici ori 18 duble 12'40 fil., și 60 mici ori 30 duble 20 c. Cum îți spun, se vindecă toți copiii din sat. An trecut rănilile și unflăturile de pe trupul copiilor îndată ce s'a uns cu „Elsa-Fluid”.

M'am bucurat mult ee cele, ce mi-le-a opus prietenul pentru că și eu suferiam încă de mult de slăbiciune, asudare, lipsă de apetit, dureri de stomac, îngreșare, vomare, bôlă de rinichi, și pururea eram nervos și agitat încât nu puteam nici să dorm.

Am întrebuințat apoi „Fluidul Elsa” alui Feller și pilulele „Elsa” și m'am vindecat în scurtă vreme. Pilulele „Elsa” încă nu-s scumpe: 6 cutii 4 cor., 12 cutii 7 cor. 60 fil. și se trimit franco. Pot spune cu suflet curat, că „Fluidul-Elsa” și pilulele „Elsa” sânt cele mai bune lecuri de casă. Cine-i bolnav să ncerce, și-o să vadă că-i adevăr cea ce spun. Numai scrieți adresa lămurit și curat: Feller V. Jenő apotecar Stubica Marktplat Nr. 226 (Zágráb m.). Să vă feriți de imitații.

Benedetto de Luca București
Priserică Lucii & .

Sticlăria

Dușan Pavlovits

odinióră PAVEL BONNA, Caransebeș

fondată la anul 1838.

Recomandă marele său deposit

de lampe de atârnat
și de lampe de masă,

de obiecte de sticlă, de porțelan și de maiolica.

Cadre de oglinzi și de icozi în asortiment bogat,

Efeptuește încadrări de icozi precum și
lucruri de sticlărie la tot felul de edificii.

Întocmiri de oteluri și cafenele
cu prețurile fabricei.

Cadouri de nunți, de crăciun și de anul nou
în asortimentul cel mai bogat.

Plaga ce pustiește lumea

cel mai periculos dușman al omenimei e

Tuberculoza.

Ea fără milă își culege jettfele din șirurile omenilor și-și urmăze neimpedecată calea-i nimicitoare. Ea se târește pe eobserva- te, își trimite înainte avantposturile: tusea, răgușela, o răcire ce nici nu o iai în sémă, influența etc. și nimărui nu-i trece prin minte, că acestea sunt prevestitórele tuberculozei stărpitoare de ómeni.

Să fim cu luare aminte,

să nu așteptăm, ci oricine capătă tuse, răgușelă, flegmă, lipsă de apetit, cine observă o scădere a greutateii corpului său, să comande și să intrbuin- teze numai decât

Tuberinul lui Halápi

care are efect sigur și rapid, care nu numai alii a deșteptă apititul și de- lătură neplăcutele și slăbitórele sudori de nóptea. dar de fapt -i vindecă. Acest mijloc a fost combinat după cercări de mulți ani și prin succesele sale splendite a făcut furca e în lumea întreagă. La expoziția engleză a fost distins cu medalia de aur și diploma de onóre.

Cei atinși de tuberculoză, cei bolnavi de plămâni și de piept toți laudă efectul minunat al Tuberinului lui Halápi și în tot locul ajută cu re- zultat grandios în contra durerilor de piept, tuse, tuse mágărăscă, guturaiu,

astmă (răsuflare grea), flegmă influența, reciri și urmările lor rele etc., alină și oprește scupirea de sânge, desface minunat flegma și delătură asudatul de nóptea, care slăbește pe om. Cine întrebuințează **Tuberinul lui Halápi**, capătă apetit bun, fața palidă iarș se se roșește, somnul recreator se rentóre, omul simte că iarș ii umblă sânge prospăt prin vine, cu un cuvânt: omul devine iarș om.

O sticlă de probă de **Tuberinul lui Halápi** costă 3 coróne, o sticlă mare 5 coróne, iară 3 sticle se trimit pentru 15 coróne franco, dacă se trimite prețul înainte, sau și cu rambursă dela producentul

FARMACIA „APOSTOL“ A LUI FR. HALÁPI,
Budapest, Józsefkörut 64, desp. 45.

Îndată efect surprinzător!
NOU! == NOU! == NOU!

Ianer-Crème fără grăsime.

Mai nou product igienic pentru înfrumșetarea și nobilitarea pelei.

Efectul îndată fără esemplu consistă prin acea cumcă pelea obrazu'ui prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei *neteziuni de mormo alb și fineță*, care acu nici prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit. — Un mijloc de înfrumșetare prin însășirea aceasta cum e Ianer-Crème fără grăsime, agităză în tot locul o senzațiune insufletită. Mai perfect pe tererul pentru îngrijirea înfrumșetării. Nesticăcios! În moment efect. — Pe timpul întrebuițării dispar *pete galbiue, bube de ferbințeli, bubițe, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pelei*. — Netezește sbărcituri și semn de bubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâni o colóre de obraz jună prospătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile conservă o frumșetă frapantă și o colóre dragăstosă. Ianer-Crème fără grăsime se pôte mai nêrtos zina cu succes a se întrebuița. Nu conține nici argint viu, nici plumb. — 1 iegulă 1 cor.

Ianer Pomadă Nr. 1. Pomadă de mână și față. Acastă pomadă curățitoare a obrazului se întrebuițeză numai sêra înainte de culcare și s'a ade-verir folositore contra tuturor defectelor și scăderilor pelei, îndrepteză *tôte so-iarile de fete, precum: bubițe, bube de inferbințare, alunțe, pestrue de ficat, pete de însărcinare, arșița sôrelui și redă pelei elasticitatea și curățenia ei*. Nu conține nici argint viu, nici plumb. 1 tegulă Nr. I 1 coroană. 1 tegulă Nr. II. dz calitate mai bună 2 cor.

Ianer apă de față. Mijloc special contra vermușilor. Acastă apă cură-țitoare de față se aplică cu cel mai mare succes, mai cu sêmă contra vermușilor, precum și a stropiturilor, beșicilor de inferbințare, rapurilor, escesului ruginos și tot felul petelor pelei. Ea face pelea frumoasă, albă și môle, îi dă un aspect juvenii, sănătos și redă erăși elasticitatea ei. Prețul 1 sticlă 1 corônă.

Ianer pudor. Ianer-puder-ul este incontestabil non plus ultra tôte zilele, precum și pentru înfrumșetarea pelei, care care are însușirea nu nu-mai de a acoperi, ci este și absolut nesticăcios. Ianer-puder-ul este un product perfecționat, care în privința bunătății, a fineței și a nesticăciunii este ase-menea oricărui pudor indigen și din țeri streine. Pentru blondine se ia: rosa sau alb; pentru brunete (chamois, g'lbenu) rosa sau alb, 1 cutie 1 coroană.

== Comandele se adresază la RUDOLF IANER. ==

Temesvár-Fabrie, strada principală Nr. 26.

Comandele se adresează la RUDOLF IANER, ==

Temesvár-Fabric, strada principală Nr. 26.

laner-săpun. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pelei, este liber de ori-ce aspră și *exercită influința cea mai binefăcătoare asupra pelei.* La întrebuințarea laner-pomadei trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadei se înainteză foarte esențial, 1 bucată 60 bani.

laner-pastă de dinți. Liberă de săpun- Mai tot: persoanele care întrebuințază pastă cu săpun conținătoare, au la marginea dinților: o petă acră cafeniu-deschisă; carnea dinților e mătășie și ușor sângeroasă! Este dar a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși, laner-pastă de dinți, fără săpun. 1 dosă, 1 cor.

laner-apă de gură. (Eau de botot.) Cei ce-și spală dinții și gura regulat seara și dimineața cu Eau de botot nu va avea nici când dinți găunoși și delătură durerea de dinți. Nu se poate destul recomanda la carne burețoasă a dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La eureri de dinți reumatici. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirațiunii rău mirositoare. 1 sticlă 1 cor. 40 bani.

laner-pomadă pentru creșterea părului. Aplicată la per rar sau slab în creștere, ea servește spre înaintarea și întărirea creșterii părului, mai ales spre înlăturarea formațiunii a mătrefei, a ecemei, a moliilor de păr și a altor asemenea boale de păr, cari în prima linie sunt vina căderii părului. 1 tegulă 2 coroane.

laner-esență de păr. Această întărește perii de a clătinași, înainteză în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la deplina înlăturare a mătrefei din cap. 1 sticlă 1 cor. 30 bani.

laner-văpselă de păr. (Chromatique parisie.) Rezultat reușit! Nu descolorază! Coloare naturală a părului! Cel mai nou nesticăcios mijloc, care îndată după prima întrebuințare recăștigă coloră naturală a părului încărunchit, alb și roșu, precum părului de barbă și sprâncene, după plac, brunetă, neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fie-cărui cutii. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiunei de întrebuințare de sigur nu se întâmplă.

La cumpărare se se spună apriat, ce coloră se poștește (negru, brunet sau băl) pentru părul încărunchit. Un carton 4 corone.

laner-apă blondină. Părul nu grea frumos băl, roșu și brunet se poate în timp foarte scurt băl-urii colora. Apa blondină este pe deplin nesticăcioasă, fluidul e fără coloră și miros, care nu colorază nici pelea, dar nici pânzăturile albe. 1 sticlă 4 corone.

Părul alb nu se poate cu apă blondină colora. Pentru părul alb se conține numni laner-văpselă de păr.

Mijloce de vindecare.

Tusă-Sirup de piept de Dr. Bauer. Acest mijloc vindecător pregătit din sucii ierburilor aromatice, are un efect escelent contra dureri or de plămâni și piept, tusei, răgușelii, respirațiunii grele, 1 sticlă 80 bani. Sirup de copii de Dr. Bauer, contra tusei la copii. 1 sticlă 80 bani.

Tusă-Bonbone d'alui prof. Dr. Oppolzer. Un mijloc probat contra *catarrului respirațiunii, tusei, răgușelei, astmei, tusei susceptibile, gâdiliturei în grumaz, catarrului de plămâni, respirațiunii grele.* 1 cutie 80 bani.

Unsore de picingini. Virginia. Acesta unsore are un efect escelent la picingini uscați, de felul udătoriu și gâditiu și se aplică cu cel mai bun rezultat chiar și la picingini înbetrăniți. 1 tegulă (borcan) 3 corone.

Fluid (Gicht) de recelă și reumatism d'alui Dr. Hofmann. Mijloc de casă de mai mulți ani probat contra *recele, reumei, bôlei de nervi, exudate, ischias, scrintiturilor, nevralgiei, reumei de muscui, înțepenirea muscuiilor și vineilor, ologituri și junghinri dela cruce.* 1 sticlă 80 bani.

Pilule curățitoare de sânge ale dlui dr. James. Dr. James' Motto: „Curățiți cel puțin odată sângele și trupul și veți fi curățiți de multe bôle”. Aceste pilule *curăță sângele, asoc*

perază funcțiunea intestinală și redă scaunul regulat, depărtază toate sucurile rele, precum veninul stricat, rămășițe de bôle vechi. 1 cutie 80 bani.

Balsam al lui James Acest balsam încălzește stomacul și sângele lenos se curăță în mod ușor de aciduri, astmă și venin superflu și prin acesta produce o activitate de mistuire de tot juvenilă dacă însă stomacul mistue rău, numai îl îndreptă iară și reescită voia perdută de a mânca și a bea. Acest balsam face se *dispară umflăturile, înmulțesc activitatea maștelor, depărtază rigăirea de stomac, amărăciune, grăfă, vomarea, durerea de cap și amețelă.* 1 sticlă 80 bani.

Esența de stomac al dlui dr. Keufel. Este recunoscută de cel mai bun mijloc pentru întărirea digestiunii. Acest preparat escelent se pôte cu cel mai bun rezultat întrebuința contra *lipsei de apetit și stomacului slab și stricat și are efect fôr e întăritoriu asupra organelor de mistuire.* 1 sticlă 1 corônă 20 bani.

Unsore de riie a dlui profes Kapossy. Acestă unsore se aplică cu bun rezultat nu numai *a riie, ci și la tot felul de escrescenții la pelei.* 1 tegulă 1 cor.

Unsore contra mâncărimei pelei. Acestă unsore are un efect escelent și probat contra *mâncărimei pelei și anume la mâni, pept, spinare, între piciore și pe șezut.* 1 tegulă 2 cor.

Iejeecțiunea Brou și capsule de Tripper a dlui dr. Ricord. Un mijloc escelent și probat contra *tripperului, a curgerilor prospete și cronice a penisului.* 1 sticlă iejeecțiune (sprijăire) 80 bani. 1 cutie de capsule 3 corone

Pentru femei contra curgerii albe 1 cutie de capsule 3 cor. 1 cutie praf de injecțiune de Ricord 1 cor. 20 bani. Un irrigator (spritz) pentru femei 3 cor.

Syrop Jod-Sarsaparilla a lui dr. Ricord.

Acosta specialitate se aplică cu cele mai strălucite rezultate mai ales contra astorfel de bôle care s'au plămădit prin stricarea sucurilor și a mestecării false a sângelui, fa sêracie de sânge, la Gicht scrofule Siphilis (Schanker) adevă la cele mai multe bôle cronice. Se recomandă și pentru ômeni sênătoși. Syropu- de Jod-Sarsap. Prin astfel de cură mai cu sêmă în p imăvară sau tîmna au prevenit mulți numêroșe bôle grele. Prețul unei sticle 4 corône.

Thee curățitoare de sânge.

antiartrie și antireumatic de a lui dr. Ricord acostă theă s'a probat cu rezultate surprîndetóre contra acestor bôle la care basa este în stricarea sucurilor, sê întrebuițetóre cu efect escelent la șcaun neregulat, umflarea trupului de jos, gâlbînarea dureri de vênă de aur, curgere de flóre albă, dureri de Gicht sau Rheumatism; chiar și dacă sunt aceste bôle de natură bêt.ână. Deosebit bune rezultate are acostă thee la multe bôle de ceroscênțiu, piele picingine, riie și bube cronice. Sê recomandă și pentru cure posterioare la bôle siphilitice precum Schanker etc. 1 en ru a depărta de trup tôte sucurile și plămăde'e rele. Prețul unui pachet 1'60 bani

Medicamente pentru animale.

Blister. unsore roșie (englezescă). Contra umflăturilor tari și reci, la închecturi de sârît și ale bôtelor deformităților piciôrelor. 1 tegulă 1 cor., una mare 2 cor.

Prav de lingore pen'ru cai. De efect escelent contra tusei, suspînului, vermelui, la ridicarea poștei de mîncare, la curățirea sângelui și s; re 1 romovarea mistului. 1 pachet 80 b.

Prav de vite cornute,

elvețian, contra tusei, mistuirii rele, lipsei de mîncare, a vermilor, cațarului, la curățirea sângelui și s; re îmbunătățirea lațelui la vaci. 1 pachet 80 bani.

Prav de porci.

Es'e probat la poșta de mîncare, mistuirea rea, tuse, cațar, vermi și la curățirea sângelui. 1 pachet 80 bani.

Fluid restitutoriu. Fôrte potrivit la frecarea ușoră a slintellilor, amorțire de sold și pentru a unge piciôrele cailor după strapăse mai mari. 1 sticlă 2 cor.

Mijloc contra bôlei de unghii și gură 1 sticlă 2 cor.

Balsam de rane, pentu rane (Marke) și firtule rân granulată, învechite. 1 sticlă 1'40 bani.

Unsore de umflături la cucuiu de gogose, la umflături de bôla apei, rane de scrintituri, aprinderea felței de ôse. 1 tegulă 1 cor.

La dispoziție stau numêroșe scrisori de recunoscință. — Fiecarui mijloc este ală instrucțiune de aplicare în limba română, germână și maghiară. — Afară de aceste mijlôce stau încă la dispoziție mai multe alte medicamente probate și prospete. La dispoziție stau și articlii chirurgicali de gumi și dandage. — Dinlic discretă espediție de posta pe tute liniile și scrisorile de comandă îndată se espedeză. Comandele sê espedeză la :

RUDOLF IANER, apotecar Temesvár-Fabric str. principală 26.

Pentru bolnavi.

La mii de bărbați și de femei boinave fără de speranță de în-vință, speciala noastră metodă de vindecare le a redat sănătatea până aci sdruncinată. Ea restaurat puterea spirituală și trupescă. Resultatele admirabile cari le-a obținut Europa întrăgă metoda noastră le putem adeveri prin numărăse documente autentice. Mijlocele și aplicarea specială a metodei de tratament precum și conștiințio-sitatea și atențiunea față de pacienți, cele mai perfecte metode de cercetare, toate aceste au contribuit să obținem rezultate escelente. Metoda noastră este atât de de-schisă și de sinceră, încât noi după esaminare temeinică a bôlei nu primim în tra-tament decât pe aceea, a căror vindecare e sigură.

Depărtarea nu împiedecă tratamentul. Ajunge dacă bolnavul ne trimite în scris o descriere detăiată a bôlei sale și noi după esaminarea punctuală a casului sub cea mai mare discrețiune îi trimitem r.sp. etivelo medicamente speciale precum și îndrumarea pentru întrebuințarea acestora. Fie-cărei epistole se se accludă câte o marcă și după vindecare pacientul primește înderēt totă corespondența ori-că acê-sta se arde. Fără conturbarea ocupațiunei zilnice Dr. Palócz de mulți ani cu me-toda sa specială curcă și vindecă râpede și sigur tôte bôlele. Ranele sifilitice, bôlele de uretră, de beșică de nervi și de mēduva spinării, soborituri, urmările onaniei și a sifilidei, impotența, alienarea la început, scurgerea spermei, morburi de sânge, emoroide, morburi de pele și tôte înbolnăvirile organelor seculare fe-me-bine. Pentru dame salon de așteptare și eșire separată. Ordinează însuș Dr. Palócy zilnic dela orele 10 înainte de amiași până la 5 după amiași. (Dumineca până la orele 2 la amiași). Adresa: Dr. Palócz, specialist, medic de spital emerit, Budapesta VII. Rákóczi út 10.

COMPACTORIE NOAUĂ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că am deschis
în Caransebeș

un atelier de compactorie (de legat cărți)

și primesc spre efeptuire tot felul de cărți, protocoale pentru bănci, cancelării, cărți bisericești, evanghelii scumpe legate în piele, catifea, decorațiuni de argint, email, etc.

Prețuri moderate, lucru solid și trainic.

Rugând onoratul public să mă onoreze cu comande num. semnez cu stimă

VASILE DĂMIA

compactor,
Caransebeș, strada Ora
(casa dlui Lazăr Seipos.)